

Onsdagen den 17 oktober

Kl. 09.00–21.17

---

§ 1 Allmänpolitisk debatt (forts. från prot. 7)

Allmänpolitisk debatt

Internationella frågor och utrikespolitik

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Anf. 1 OLLE THORELL (S):

Herr talman! Sverige har inte fått en ny regering än, men oavsett vilken regering vi får behöver Sverige fortsätta att stå upp för det som har gjort att Sverige är ett av världens mest ansedda länder. Sverige är till och med rankat som det land i världen som har allra bäst rykte. Detta kommer sig av en lång tradition av att stå för demokratiska värderingar, och det visar sig i utrikespolitiken där Sverige sedan många decennier har varit en röst för konfliktförebyggande arbete, hög biståndsvilja, hållbarhet, nedrustning och internationellt samarbete.

Det finns en djup övertygelse i vårt land att vi bara kan bygga en mer välmående värld om vi samarbetar och främjar de mänskliga rättigheterna. Men den övertygelsen utmanas i dag, inte bara i Sverige utan över hela världen. Populister, domedagsprofeter och extremister vinner mark med budskap om att den liberala världsordningen inte fungerar, att demokratin inte fungerar, att främmande kulturer är farliga och att det nog är bäst att en stark ledare får all makt att skydda oss från den onda omvärlden. Det är en farlig utveckling som måste stoppas.

Ett sätt för Sverige att visa vad vi står för är arbetet i FN. EU är vår viktigaste utrikespolitiska arena, men sedan snart två år är Sverige en av 15 medlemmar i FN:s säkerhetsråd. Där har vi haft stor påverkan och kunnat driva på frågor som är centrala för oss. Det handlar bland annat om folkrätten, flickors och kvinnors rättigheter, konfliktförebyggande arbete och nedrustning. Sverige har gjort skillnad på en mängd områden. Här är några exempel.

Vi stärker kvinnors röst genom att ständigt sätta fokus på rådets arbete med kvinnor, fred och säkerhet. Vi har fått säkerhetsrådet att tydligare markera mot sexuellt och könsbaserat våld. Vi prioriterar barns rättigheter. Under Sveriges ordförandeskap antogs resolution 2427 om att skydda barn i konflikter. Vi har gjort skillnad i många av vår tids stora kriser. Vi har ett särskilt ansvar för de humanitära frågorna i Syrienkonflikten, och vi har lyft upp frågan om Myanmar och det som rohingyerna utsätts för där. Vi har varit mycket aktiva i att driva fram en lösning på konflikten på Koreahalvön, och vi lyckades under det svenska ordförandeskapet få till ett vapenembargo mot Sydsudan.

Det här är bara några exempel på det framgångsrika arbete Sverige har gjort i FN:s säkerhetsråd. Den 1 januari nästa år är Sverige inte längre medlem, men de kontakter vi har skapat, det avtryck vi har gjort, kommer att fortsätta att vara betydelsefulla för vårt land under lång tid.

Sverige är ett litet land i norra utkanten av Europa, men det är ett land med ett starkt anseende. Vi har större påverkan än de flesta tror, och vi står upp för starka värderingar om jämlikhet, jämställdhet, demokrati och allas lika värde och rätt. Vårt anseende, vår påverkan och våra värderingar ser jag fram emot att fortsätta att kämpa för. De kan aldrig tas för givna.

Jag ser fram emot en mandatperiod med konstruktiv debatt, samarbete och reformer nationellt och internationellt för att uppnå den paroll som vi socialdemokrater lever efter i utrikespolitiken nu och sedan många år tillbaka: Alla folks frihet, hela världens fred.

(Applåder)

Anf. 2 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag har kommit att lära känna Olle Thorell som en duktig socialdemokrat, och jag måste säga att det anförande han höll nu, med undantag för självberömmet till det egna partiet, var i allt väsentligt en plattform som de flesta här i kammaren kan stå på.

Jag har också, herr talman, kommit att lära känna Olle Thorell som en engagerad person när det gäller kärnvapenedrustning och kärnvapenfrågor. Jag blev lite lurad där. Jag tänkte att Olle Thorell i sitt anförande huvudsakligen skulle uppehålla sig vid dessa frågor, eftersom han brukar göra det. Nu breddade han sitt anförande, och det var absolut inget fel i det.

Jag skulle dock vilja ställa en fråga till Olle Thorell. Jag delar Olle Thorells engagemang mot kärnvapen, men där finns också det så kallade FN-förbudet. Det är en fråga som den socialdemokratiska regeringen har varit aktiv i. Nu har en utredning tillsatts, delvis för att Alliansen har tvingat fram den. Utredningen arbetar, och det tycker jag i grunden är bra.

Skulle Olle Thorell lite grann kunna utveckla den nuvarande socialdemokratiska synen på FN:s kärnvapenförbud?

Anf. 3 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Tack, Hans Wallmark, för de fina orden! Jag ser fram emot fyra år med ledamoten Wallmark som ordförande i utrikesutskottet. Det ska bli roligt och intressant.

En kärnvapenfri värld är en grundpelare i socialdemokratisk utrikespolitik. Vi har varit aktiva internationellt i dessa frågor i decennier, och vi fortsätter att vara aktiva. Jag är stolt över att vi, till skillnad från den tidigare borgerliga regeringen, har lyft upp nedrustningsfrågorna, inte bara kärnvapenfrågan, på bordet, vilka var frånvarande under Bildts ledarskap i utrikespolitiken.

Vi inväntar nu den utredning som Lars-Erik Lundin ska lägga fram om ett par veckor. Därefter kommer vi att föra en fortsatt debatt om frågorna. Målet är absolut en kärnvapenfri värld.

Anf. 4 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Alla ledamöter väntar på en regering. Sedan får vi se när och hur den kommer.

Så till frågan om kärnvapenedrustning. Det centrala är att man måste involvera de stater som har kärnvapen. Det är problemet och utmaningen med FN:s så kallade kärnvapenförbud, det vill säga att ingen av kärnvapenstaterna är delaktiga i det. Risken är att man kortsluter processer.

Svaret som Olle Thorell gav var mer nyanserat än det jag har hört från utrikesministern tidigare. Det välkomnar jag.

Anf. 5 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Utredningen ska komma senare. Det vore fel att föregripa den. Däremot har Moderaterna, Sverigedemokraterna och övriga borgerligheten redan innan utredningen har kommit slagit fast att man är emot kärnvapenförbudet. Det tycker jag är synd. Det vore väl rimligt att göra på det normala svenska sättet, nämligen att utreda saker, ta del av utredningen och därefter fatta beslut.

Anf. 6 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Olle Thorell har bjudit in Svenska Läkare mot Kärnvapen och Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet till ett seminarium i riksdagen nästa vecka om den kommande utredning som togs upp i det förra replikskiftet och vilka konsekvenser det skulle få om Sverige skriver under FN:s konvention mot kärnvapen.

Utredningen presenteras om två veckor. I grunden är hela utredningen en kompromiss mellan utrikesminister Wallström och försvarsminister Hultqvist eftersom de inte verkar vara överens om Sverige ska skriva under eller inte. Och regeringsfrågan blir säkert avgörande eftersom de borgerliga partierna inte anser att Sverige ska skriva under.

Kärnvapen är det farligaste som mänskligheten har skapat, och de spända relationerna mellan Ryssland och Nato riskerar att bidra till en ökad tilltro till kärnvapnens avskräckande förmåga med upprustning och terrorbalans som följd. En sådan utveckling vore förödande för förutsättningarna att bygga fred och säkerhet i Norden, Europa och världen.

Vad tycker Olle Thorell? Ska Sverige skriva under kärnvapenkonventionen?

Anf. 7 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Tack, Håkan Svenneling, som jag kan passa på att hälsa välkommen till utrikesutskottet och utrikespolitiken! Jag ser fram emot många debatter med dig, Håkan.

När det gäller om vi ska skriva under eller inte har vi sagt att vi inväntar utredningen, och därefter kommer vi att ta ställning till detta. Vi vet inte vad som står i utredningen, och det vore fel att föregripa den.

Däremot är vi till vänster om mitten i svensk politik överens om att vi ska ha en kärnvapenfri värld och att det logiska är att kärnvapen får göra samma resa som personminor, kemiska och biologiska vapen och klustervapen. De har förbjudits i internationella avtal, trots samma argument som dem Wallmark tidigare anförde om att det är ju ingen mening att göra det här om inte de stora användarna är med. Det gällde alla de vapenslag jag nyss nämnde, men det gick minsann att förbjuda dem också.

Huruvida det här är rätt väg framåt tar vi ställning till efter att utredningen har kommit. Men en kärnvapenfri värld – ja, absolut.

Anf. 8 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är lite tråkigt att Socialdemokraterna ser ut att eventuellt sjabbla bort den här frågan. Om man inte hade lagt detta i en utredning utan avgjort det när man hade regeringsmakten på allvar och inte som övergångsregering hade man faktiskt kunnat gå i riktning mot en kärnvapenfri värld.

Nu hamnar man i en utredning och i att regeringsfrågan avgör. Jag tror precis som Olle Thorell att det bästa vore om vi skrev under, och jag tycker att Socialdemokraterna kunde vara tydligare på den här punkten.

Vi får se. Utredningen kommer snart, och det här kommer att vara en het fråga.

Anf. 9 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag uppfattade ingen fråga från ledamoten Svenneling, och jag tycker att jag redan har besvarat detta. Utredningen kommer om två veckor, och vi kommer att nogsamt beakta vad den kommer fram till.

Anf. 10 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Jag vill fråga Olle Thorell om den svenska person som sitter fängslad i Kina – Gui Minhai. Han har suttit fängslad sedan i januari 2018. Månaderna passerar. Ingenting händer. Kina har erkänt att Minhai är satt under tvångsåtgärder.

Det är dags för krafttag. Det är dags att agera och att göra det öppet. En svensk medborgare ska kunna lita på att Sveriges regering gör allt. Just nu finns ingen regering utan en expeditonsregering, men det är viktigt att fortsätta att agera för svenska medborgare som är fängslade och som befinner sig i svåra omständigheter.

Anf. 11 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag är glad att Margareta Cederfelt tar upp fallet Gui Minhai, och det är ju inte bara det fallet som är viktigt. Alltid när svenska medborgare är fängslade utomlands är det viktigt att vi som nation ställer upp för dem och gör allt vi kan för att de ska få en rättvis rättegång och för att de ska frigges i de fall där det är helt orimligt att de är fängslade, vilket är fallet med Gui Minhai.

Regeringen har verkat för, och jag räknar med att regeringen fortsätter att verka för, att han omedelbart ska släppas och få tillgång till läkarvård, få träffa svensk diplomatisk personal och så vidare. Jag har inga dagsaktuella uppgifter om vilket arbete som pågår, men jag instämmer i den oro som Margareta Cederfelt känner för hans säkerhet och kräver härifrån riksdagens talarstol att han omedelbart ska frigges.

Anf. 12 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Det är bra att vi är ense, men agerande måste till. Precis som Olle Thorell säger är det inte endast Gui Minhai som är fängslad. Dawit Isaak är en annan person som debatteras mycket.

Det är viktigt att agera nu. Fyra år har passerat. Ingenting har gjorts som är synligt i medierna. I de här sammanhangen är det viktigt med diplomati men, anser jag, också med ett offentligt agerande för att sätta press på de länder som har fängslat svenskar.

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Anf. 13 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Det är givet att vi ska uppmärksamma sådana här saker, men det finns också en anledning till att tyst diplomati heter just tyst diplomati, och den kan ge resultat.

Nu talar jag inte om det här fallet, men generellt kan det finnas en vits med att inte alltid proklamera allting man gör i medierna. Jag tycker dock att vår regering har varit tydlig när det gäller att kräva Gui Minhais omedelbara frisläppande.

Internationella frågor
och utrikespolitik

Anf. 14 HANS WALLMARK (M):

Herr talman! Låt mig i mitt anförande uppehålla mig vid vår värdegrund – den som också gäller Sveriges myndigheter inklusive vår utrikesförvaltning.

Låt oss gå till grundlagarna. Regeringsformens portalparagraf säger: ”All offentlig makt i Sverige utgår från folket. Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Den förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statskick och genom kommunal självstyrelse. Den offentliga makten utövas under lagarna.” Vidare står det i 2 §: ”Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.” Och i 4 § står det: ”Riksdagen är folkets främsta företrädare.”

Detta är vårt fundament. Det är detta vi står på.

Nu har det förekommit ett upprop med 261 undertecknare, där påfallande många medarbetare vid vår utrikesförvaltning deltagit. Utspellet har handlat om en kommande regerings värdegrund. Jag menar att det inte finns något annat att förhålla sig till än vad just regeringsformen stadgar. Det kan heller aldrig få råda något som helst tvivel om att enskilda medarbetare inte är lojala mot någon annan eller något annat än just folkets val, speglade av de 349 ledamöter som utgör Sveriges riksdag och den statsminister och därmed regering som tolereras av kammaren.

Det här kanske kan befinnas tröttsamt av talmannen som kan grundlagen, men det tål att påminnas om.

Det går därför inte att tassa runt detta upprop och avfärda det som ett misstag. Det går inte bara att rycka på axlarna och titta åt ett annat håll, för ytterst handlar det om uppslutningen bakom den grund på vilken den offentliga makten vilar i Sverige. Politiken fastställer ramarna och anger riktningen. Tjänstemännen hjälper till och bistår.

Vad som är värre är att några personer, en del av obetänksamhet, andra måhända av politiskt nit, riskerar att kasta ett sorgligt ljus över alla de fler än 4 000 medarbetare som finns på departementen och som representerar Sverige utomlands. Man riskerar att sprida tveksamheter kring alla de lojala och hårt arbetande företrädare som finns just inom den svenska utrikesförvaltningen.

Från de rödgröna partierna har det varit märkligt och sorgligt tyst kring detta. I dessa tider med stora och omfattande utmaningar får nämligen ingen tvekan råda om vår gemensamma värdegrund. För att nämna några

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

av de problem vi har framför oss finns allt från Rysslands agerande, Kinas position i världen och risken för en brexit som glider oss alla ur händerna till ett fortsatt behov av fattigdomsbekämpning, ett växande antal människor på flykt samt de risker som den globala ekonomin utsätts för genom upptrappade tullstrider – detta för att nämna några av de problem som vi har framför oss.

Kring många av dessa frågor och hur vi ska hantera dem finns en bred uppslutning i Sveriges riksdag. Vi ska fortsatt vara ett land som betonar internationellt samarbete och frihandel och som står upp för grundläggande mänskliga fri- och rättigheter. För att det aldrig ska råda någon tvekan om vår värdegrund måste vi som riksdagsledamöter också värna det svenska fundamentet: ”Riksdagen är folkets främsta företrädare.”

Så enkelt är det. Det borde fler säga, även i utrikespolitiska sammanhang.

I detta anförande instämde Hans Rothenberg (M) och Björn Söder (SD).

Anf. 15 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag hade nog förväntat mig att Hans Wallmark skulle säga ordet ”Nato” i sitt anförande – en liten applåd för att han inte gjorde det i sitt första anförande under denna mandatperiod! Jag tror att Hans Wallmark kommer att prata så pass mycket om Nato att om vi satte upp en griffeltavla och drog ett streck för varje gång han gör det så kommer den att vara fylld ganska långt innan mandatperioden är slut.

Jag tycker att det i grunden är bra att Hans Wallmark pratar om hur vi kan göra oss trygga och känna att vi kan försvara oss, men frågan är om han har några förslag för att minska spänningarna. Ett Natomedlemskap vet vi kommer att öka spänningarna mellan öst och väst, och det ökar risken för eskalerande situationer. Så vilket är Moderaternas bästa förslag för avspänning, Hans Wallmark?

Anf. 16 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! På talmannens griffeltavla leder nu Håkan Svenneling vad gäller användning av ordet. Skälet till att jag inte använde det var att jag ville betona de frågor som jag misstänker att vi har mycket bred samsämmighet om här i kammaren. Nu råkar jag veta, herr talman, att just i frågan om Nato finns det vissa dissonanser, vissa skillnader, vilket jag i grunden beklagar. Men jag lovar att jag under de kommande fyra åren, då mitt parti måhända är i regeringsställning eller i opposition, kommer att driva opinion i den frågan eftersom jag tror att den är väsentlig i det svenska säkerhetsbyggandet.

Jag tror att avspänning sker genom tydlighet. Sverige ska vara en tydlig utrikespolitisk röst. Därför behövs bra utrikesförvaltning, vilket jag underströk. Men vi behöver också en stark försvarsmakt som backar upp detta, och det är därför Moderaterna har markerat att vi behöver gå upp mot 2 procent av bnp i försvarsutgifter. Vi behöver alltså både diplomati och ett starkt svenskt försvar.

Anf. 17 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag blev lite besviken; jag hörde inte exakt vad som var Moderaternas bästa förslag. Om det är 2 procent av bnp till försvaret som är det bästa förslaget för att få avspänning är jag lite orolig. Jag tror att de mjuka åtgärderna, som utrikespolitiken ändå står för, har många stora fördelar.

Det är bra att man trycker på vikten av diplomati och att vi ska ha en väl fungerande utrikesförvaltning. Men det är också viktigt att trycka på vikten av bistånd, att människor inte lever i fattigdom, att det finns öppenhet och inte censur och så vidare för att vi ska ha en öppen och fri värld.

Jag skulle vilja höra igen vad som är Moderaternas bästa förslag.

Anf. 18 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Det var ju precis det jag sa i mitt anförande. Det behövs fattigdomsbekämpning och insikt om hur många människor som är på flykt – diplomatins verktyg. Men det Vänsterpartiet och även andra partier till vänster om mitten tenderar att bortse från är betydelsen av att ha jämvikt mellan de utrikespolitiska verktygen, diplomatin, och musklerna i form av ett starkt försvar – i samarbete med andra, exempelvis genom Nato.

Anf. 19 BJÖRN SÖDER (SD):

Herr talman! Ansvar för de allra flesta av världens flyktingar vilar på FN:s flyktingorgan UNHCR. Flyktingarna definieras enligt 1951 års Genèvekonvention. Dock finns det en grupp som urskiljer sig från alla övriga: 5,4 miljoner palestinier i Jordanien, Libanon, Syrien, Gaza, Judeen och Samarien. Dessa är registrerade som flyktingar enligt Unrwa – en starkt kritiserad FN-organisation.

Unrwa har många gånger kritiserats för korruption och för sitt antiisraeliska och antisemitiska utbildningssystem. Förra året avslöjade den icke-statliga organisationen UN Watch Unrwaanställdas antisemitism och våldsbejakande extremism. Detta föranledde mig att ställa en fråga till biståndsmministern angående Sveriges stöd till organisationen, vilket då uppgick till hela 370 miljoner kronor. Svaret från Isabella Lövin var: ”Regeringen har därmed fullt förtroende för att Unrwa och dess personal kan utföra sitt viktiga mandat och ser ingen grund för att ifrågasätta Unrwas opartiskhet.” Detta trots att 41 namngivna Unrwaanställda hyllade Hitler, spred antisemitism och gav stöd till terrorism på sina Facebooksidor.

Unrwa bildades för att ta hand om palestinska flyktingar efter att arabländerna förlorade sitt anfallskrig mot Israel 1948. De judiska flyktingar i arabländerna som i samband med kriget fick sina hem konfiskerade och tvingades fly gavs ingen större hjälp från omvärlden medan man skapade Unrwa för palestinierna.

Unrwa understöder palestinier som lever som fullständiga medborgare i bland annat Jordanien men också palestinier som styrs av den palestinska myndigheten. Flyktingstatusen går i arv, och vi är nu inne på fjärde generationen som fortsätter att erhålla flyktingstöd från FN-organet. Ingen annanstans kan någon grupp ärva flyktingstatus. Det är sannerligen mycket märkligt, då många av dessa palestinier har etablerat sig i andra länder och där till och med erhållit medborgarskap. Men enligt Unrwa är de fortfarande flyktingar och erhåller därmed stöd. Man kan med fog anta, vilket

flera bedömare både i Israel och i västvärlden också gör, att arabvärlden och världssamfundet håller den palestinska flyktingsituationen vid liv för att den ska användas som ett politiskt vapen i debatten.

I detta spel deltar Sverige genom sina stora bidrag av skattemedel. Och nu har den före detta utrikesministern Margot Wallström utlovat nya miljarder till Unrwa. Dagen efter att hennes chef statsminister Löfven avsattes av riksdagen flög hon med regeringsplanet till New York för att samla in pengar till organisationen. Detta skedde tillsammans med bland andra Jordaniens utrikesminister och i närvaro av Islamiska konferensen och Arabförbundet, vilket tidningen Inblick avslöjat. Men redan strax före valet lovade hon att skänka 2 miljarder svenska skattekronor till Unrwa under fyra år. Sverige ska alltså fortsätta skänka pengar till en organisation som gång efter gång kritiserats för korruption, antisemitism och hyllningar av terrorism. Det får vara slut nu!

Socialdemokraterna kampanjar för att stå på rätt sida av historien. Den sida de anser är rätt är det nog ingen mer än de själva som vill stå på. Den sida som de valt att stå på har allt som oftast genom historien varit samma sida som blodbesudlade diktaturer runt om i världen. På den sidan får de stå själva.

Anf. 20 HÅKAN SVENNELING (V):

Herr talman! I över 1 000 dagar har den svenske medborgaren, författaren och förläggaren Gui Minhai varit fängslad i Kina. Samtidigt kommer fruktansvärda rapporter om behandlingen av uigurer i Xinjiangregionen i nordvästra Kina.

Vänsterpartiet har länge kritiserat regeringens flata agerande mot Kina. Oavsett vilken regering Sverige kommer att ha framöver behöver de grova och omfattande brotten mot mänskliga rättigheter i diktaturen Kina stå högst upp på dagordningen i alla delar av Sveriges relationer med Kina.

Hittills har det varit tydligt att såväl socialdemokratin som högerpartierna satt ekonomiska intressen framför mänskliga rättigheter.

Fallet med Gui Minhai är mer än ett vanligt konsulärt ärende. Fallet har blivit storpolitik och ses av flera bedömare som en testballong för den allt mer hårdföra kinesiska regimens politik mot olikänkande.

Xinjiangregionen i nordvästra Kina beskriver Human Rights Watch i dag som en polisstat, där uigurer utsätts för systematisk masskränkning av sina mänskliga rättigheter. Enligt en FN-rapport från augusti sitter 1 miljon uigurer i indoktrineringsläger.

Trots att regimen i Kina återkommande olagligt fängslar och internerar olikänkande har den svenska regeringen valt en mycket mjuk linje. Under IMF:s höstmöte i förra veckan valde den svenska regeringen att stödja att Kina får större inflytande i IMF:s guvernörsstyrelse – en linje som saknar tydligt stöd i Sveriges riksdag.

Kinas brott mot mänskliga rättigheter måste få konsekvenser. Även ekonomiska stormakter måste respektera mänskliga rättigheter, och även en övergångsregering måste agera. Till att börja med måste man lyfta fram Kinas kränkningar av mänskliga rättigheter. Sverige bör därför verka inom EU för att få stöd av fler medlemsstater för att Gui Minhai ska släppas.

Under de senaste åren har det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde dramatiskt förändrats och försämrats. Vi ser återigen ökade motsättningar, militär upprustning och ökad konfrontation på vår kontinent. Det är inte svårt att se konturerna av en ny järnridå som sänker sig över Europa.

Folkkrätten utgör ett fundament för Sveriges säkerhet. Börjar folkkrätten urholkas försvåras våra möjligheter att värna vårt lands territorium och säkerhet. Vänsterpartiet är glasklart: Sverige måste vara en konsekvent försvarare av folkkrätten – oavsett var man bryter mot den, oavsett vem som bryter mot den och oavsett med vilka motiv man bryter mot den. Folkkrättsbrott måste alltid få konsekvenser.

I våras fattade riksdagen beslut om ny lagstiftning för vapenexport efter många år av påtryckningar från oss i Vänsterpartiet. Tanken var att man skulle införa ett diktaturkriterium, men det blev i praktiken väldigt vagt. Vänsterpartiet ville införa ett absolut förbud för vapenexport till diktaturer, till dem som kränker mänskliga rättigheter och till stater som är i krig. Tyvärr var de övriga partierna inte på vår sida, och nu står vi med svag lagstiftning som kommer att tillåta att Sverige fortsätter att beväpna skurkstater.

Om svensk utrikespolitik ska vara trovärdig kan inte Sverige genom krigsmaterielexport understödja stater som systematiskt motverkar de värden och målsättningar som vår utrikespolitik står för.

Ett område som måste få mer plats i utrikespolitiken under denna mandatperiod är frågan om vårt klimat. Temperaturen stiger även när Parisavtalet är underskrivet. Världens länder måste nu gå från ord till handling på alla fronter. Påverkan på utrikespolitiken kommer att bli tydlig, både i form av fler naturkatastrofer och i form av fler flyktingar. Därför hänger klimatfrågan tydligt ihop med vår utrikespolitik i dag.

Vi har också många konflikter som glöms bort i den stora världen när i-länderna dominerar. Vi får inte glömma dessa konflikter utan måste också se till exempel kriget i Jemen. Där har Sverige ett stort ansvar genom att vi har exporterat just vapen.

Anf. 21 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Även Håkan Svenneling har jag lärt känna i riksdagen under de senaste åren och uppskattar honom mycket, inte minst därför att han är en sann nordist. Nu tänker jag dock inte ställa frågor om vare sig Norge, Finland eller Värmland.

Herr talman! Det är mycket intressant att Vänsterpartiet gör sig till den tydliga rösten när det gäller att uppmärksamma de brott som sker i Kina. Det tycker jag är välkommet. Sedan kan jag naturligtvis fundera på varför man samtidigt undviker att tala om att Kina är ett kommunistpartiets Kina. När det gäller den griffeltavla som vi nyss talade om, och då Håkan Svenneling tyckte att jag använder ordet Nato alldeles för mycket, vill jag säga att jag tycker att man får anteckna varje gång som Vänsterpartiet undviker att tala om kommunismens brott mot mänskligheten.

Jag skulle vilja ställa en fråga. Ni är mycket engagerade i Kina. Dock tycker jag att er Rysslandspolitik är lite mer otydlig och oklar. Därför skulle jag gärna vilja att Håkan Svenneling utvecklar just den delen för att synen på Kina inte ska skymma synen på Ryssland.

Anf. 22 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag har inget problem med att säga att det är kommunistpartiet som styr Kina och att de gör det på ett diktatoriskt sätt, där de kränker mänskliga rättigheter. Jag har i grunden inga problem att säga det. Inte ens kinesiska ambassaden har problem när de mejlar mig och berättar att det är just kommunistpartiet och att det borde skapa något band med oss. Jag känner inte detta band direkt.

Vänsterpartiet utvecklar sin politik för fullt när det gäller Ryssland. Vi tycker att man behöver hitta ett sätt att stödja de grupper i Ryssland som står upp för mänskliga rättigheter, civilsamhället och yttrandefriheten. Ryssland har i någon mening gått från att vara ett mycket slutet samhälle till att öppna upp sig, för att sedan få en tillbakagång och inte kunna kallas en demokrati på samma sätt som man kunde historiskt sett. Man är i ett läge där man har en mycket stark ledning som styr och ställer och som kränker de mänskliga fri- och rättigheterna mycket tydligt.

Detta gör att vi behöver ha en dialog med dessa grupper i Ryssland. Men vi behöver också vara tydliga mot Ryssland om att säkerhetsläget inte ska försämrats.

Anf. 23 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag önskar Vänsterpartiet all lycka och välgång när det gäller att utveckla sin Rysslandssyn. Jag tror nämligen att den skulle behöva fördjupas.

Jag delar Håkan Svennelings synpunkt att vi måste stå på civilsamhällets sida och på demokratikämparnas sida, som blir allt färre och alltmer inträngda i ett hörn. I den delen delar jag Håkan Svennelings synpunkt fullt ut. Men vi får inte glömma bort de säkerhetspolitiska hot som Ryssland utgör. Kan Håkan Svenneling möjligtvis kasta ett visst ljus över Krim, Ukraina, Syrien, Georgien och Moldavien?

Anf. 24 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Vi har inte så långa replikskiften, och det känns väldigt ovant att tiden rinner i väg.

När det gäller de länder som Hans Wallmark nämner där Ryssland har gått in med militär makt är det fråga om kränkningar av folkrätten. Det är därför som jag tycker att det är viktigt att vår utrikes- och säkerhetspolitik vilar på folkrättens grund. Då kan man också enkelt säga att annekteringen av Krim är ett brott mot folkrätten. Oavsett hur man ser på regeringar, styren och så vidare är den ett brott mot folkrätten. Det går inte att komma ifrån. Därför tycker jag att det är bra att Sverige har agerat mot Ryssland i detta fall.

Anf. 25 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Jag vill också tacka Håkan Svenneling för hans anförande. Jag uppskattar att frågan om den i Kina fängslade svensken Gui Minhai togs upp. Samtidigt har, som Hans Wallmark framförde, Vänsterpartiet inte alltid stått på barriaderna för vare sig folkrätten eller mänskliga rättigheter. Jag säger VPK, Vänsterpartiet kommunisterna. Ränderna finns fortfarande kvar inom Vänsterpartiet. Varför gjorde Vänsterpartiet inte mer under föregående mandatperiod, eftersom Vänsterpartiet stödde regeringen, för att se till att fängslade svenskar blev frisläppta? Men jag

uppskattar Svennelings anförande i dag, och jag hoppas att det kan bli kraftfulla insatser från samtliga partier i riksdagen för att stödja frisläppandet av fängslade svenskar.

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Anf. 26 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag börjar med att konstatera att utrikespolitiken är regeringens ansvarsområde. Oavsett om man har ett budgetsamarbete med regeringen eller inte faller det inte inom ramen för ett budgetsamarbete att man som ett stödparti, eller som en budgetsamarbetspartner, till regeringen kan göra någonting åt vilken politik regeringen för på utrikesområdet. Möjligtvis kan man påverka något bistånd till Burkina Faso, vilket vi har gjort. Vi har också sett till att ambassaden finns kvar där. Men så mycket mer kan man inte göra som en budgetsamarbetspartner.

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Vi i Vänsterpartiet har varit tydliga med de brott som har skett i vår historia. Inget parti har vänt in och ut på sin historia så mycket som vi har gjort. Jag skulle därför inte säga att det finns några ränder som inte har försvunnit.

Jag gick med i Vänsterpartiet för 18 år sedan. Då hette partiet inte VPK, och det har inte gjort det på snart 30 år. Men borgerligheten tycker att det är mycket roligt att tala om den gamla tiden – den historiska tiden – i stället för att se var vi står i dag. I dag står Vänsterpartiet tydligt upp för folkrätten och för mänskliga rättigheter, och det är jag mycket stolt över.

Anf. 27 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Kina är en kommunistisk regim, och det vore mycket klädsamt om Håkan Svenneling i sina anföranden kunde säga att det är en kommunistisk regim som missbrukar folkrätten och mänskliga rättigheter och fängslar olikstänkande.

Anf. 28 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag tror inte att det viktigaste är att man hela tiden benämner vilket parti som är det styrande i olika länder, utan jag tror att det viktigaste är att man säger vad länderna är. Och Kina är en diktatur som övervakar sina medborgare i en allt större utsträckning och därigenom kränker mänskliga rättigheter. Jag är oroad över denna utveckling, oavsett om det är ett kommunistparti vid makten eller om det hade varit någon annan. Xi Jinpings ledarskap just nu i Kina oroar mig. Det håller på att föra världen mot en utveckling som jag inte tror är bra, oavsett om det handlar om handelskrig eller mänskliga rättigheter.

Anf. 29 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Håkan Svenneling för att han tar upp Kina och fallet med Gui Minhai. Det är många fler som borde göra det. Jag tänker inte gräva 30 år tillbaka i tiden för att debattera med Håkan Svenneling. Det räcker faktiskt att hålla sig till nutid.

Jag undrar om den kritik som Håkan Svenneling och Vänsterpartiet riktar mot Kina i fallet Gui Minhai och i många andra frågor är relevant att rikta även åt andra håll. Jag väntade med att trycka på replikknappen tills det var två sekunder kvar. Jag hade förväntat mig att Håkan Svenne-

ling i sammanhanget när han fördömer skurkstater också skulle nämna Venezuela. Venezuela är inte en kommunistisk nation. Det är en anarkistisk nation, satt under förtryck av en socialistisk och ogiltig regim.

Vad vill Håkan Svenneling och Vänsterpartiet göra för att bringa reda i det kaos som heter Venezuela?

Anf. 30 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag är mycket oroad över utvecklingen i Venezuela. Jag lyssnade på *Konflikt* på radion med Lotten Collin. Där gavs en mycket bra bild och beskrivning av vilken utveckling som Venezuela har haft under ganska lång tid. Venezuela är ett land där skillnaderna mellan fattiga och rika är enormt stora. Jag brukar kritisera de skillnader som finns i Sverige, men det går inte att jämföra dem med skillnaderna i Venezuela.

I Venezuela har man en situation där man har haft politiker som har försökt att minska skillnaderna men inte alltid gjort det på det bästa sättet. Men problemet är att man fullständigt har lämnat demokratins väg. Det är det som oroar mig mest med utvecklingen i Venezuela. Vi ser hur mänskliga rättigheter kränks, och vi ser hur folket lider. Det finns inte mat, bröd och vatten till vanliga människor, och många människor befinner sig på flykt. Vi har fått en regional kris, och jag är grymt orolig över det.

Det har dock ingen betydelse vilken partibeteckning den som styr Venezuela har. Oavsett vilken det är behöver omvärlden hjälpa till.

Anf. 31 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Herr talman! Receptet för att åtgärda inkomstskillnader för Vänsterpartiet och för socialister världen över har sällan varit att göra fattiga rikare, utan det har varit att göra alla lika fattiga. Precis detta sker i Venezuela, med inflationsnivåer på tiotals miljoner procent. Skulle Håkan Svenneling vara beredd att ge de människor som flyr socialismens förtryck i Venezuela amnesti? Skulle han vara beredd att göra en handlingskraftig insats för de människorna?

Anf. 32 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag är beredd att göra en handlingskraftig insats för dem som lider i Venezuela. Exakt vad det är tror jag inte att jag är rätt person att uttala mig om, utan jag tror att man behöver titta på och fundera kring vad Sverige kan göra. Men att vi gör mer för att bry oss om det venezuelanska folket tror jag är otroligt viktigt. Vi ska inte bry oss om vilka som styr och om de är från ett högerparti eller ett vänsterparti; vi ska bry oss om folket. Folket i Venezuela lider just nu, och det behöver vi hjälpa till med. Den numera regionala krisen måste lösas.

Anf. 33 LARS ADAKTUSSON (KD):

Herr talman! Sverige är genom fördrag bundet att verka för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Ändå har EU-samarbetet inte haft högsta prioritet under den gångna mandatperioden. Att som den rödgröna regeringen gjorde lansera Sverige som en oberoende röst och förflytta fokus till det av vetorätten handlingsförlamade FN är djupt problematiskt. Om EU inte talar med en röst i utrikespolitiken blir Europas länder

aktörer i marginalen. Utan ett närmare utrikespolitiskt samarbete minskar Sveriges möjligheter att bidra och göra skillnad.

Under den mandatperiod som nu ligger framför oss kommer vi kristdemokrater att arbeta för att EU åter blir den centrala arenan för svensk utrikespolitik. I grunden står kristdemokratin för en värdebaserad utrikespolitik som alltid prioriterar mänskliga rättigheter. Det är en väsentlig ambition, men det är också ett förhållningssätt och en grundinställning som präglar ställningstaganden och bedömningar och som i dag leder oss till slutsatsen att det krävs förändringar av den gångna mandatperiodens utrikespolitik – inte minst när det gäller Mellanöstern.

Herr talman! Sverige behöver en ny Mellanösternpolitik. Låt mig nämna några områden där förändring är nödvändig.

För det första handlar det om förbindelserna med Israel. Inte någon gång tidigare har de bilaterala relationerna mellan Sverige och Israel varit så körda i botten som i dag. Av EU-ländernas 28 utrikesministrar är Sveriges utrikesminister den enda som inte är välkommen i Mellanösterns enda demokrati. Detta ska kallas för vad det är: ett allvarligt politiskt och diplomatiskt misslyckande. Sveriges relationer till Israel måste återupprättas, och det bör ske omgående.

För det andra har avsevärda delar av svenskt bistånd under många år hamnat i fel fickor. Alltför länge har svenska biståndspengar förmedlats till organisationer i palestinska områden som öppet står för och sprider antisemitism och hat mot Israel. Alltför länge har korrumperade palestinska ledare kränkt mänskliga rättigheter och avlönat terrordömda och deras familjer. Detta är oacceptabelt. Till dess terrorstödet och antisemitismen stoppas måste biståndet till palestinska områden frysas.

För det tredje har religionsförföljelsen och övergreppen mot Mellanösterns kristna inte vid något tillfälle under den gångna mandatperioden ens nämnts i den rödgröna regeringens utrikesdeklarationer. Graden av diktatur i Islamiska statens förmenta kalifat har inte fått regeringen att se systematiken i det riktade förtrycket mot kristna, yazidier och andra religiösa grupper. I motsats till ett stort antal av västvärldens övriga demokratier har Sveriges regering vägrat erkänna IS övergrepp som folkmord. Detta måste ändras.

Anf. 34 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag tror inte att någon här i kammaren är förvånad över att Lars Adaktusson lyfte fram just Israel–Palestina-konflikten. Jag tror inte heller att jag och Lars Adaktusson kommer att lösa Israel–Palestina-konflikten under de två tre minuter vi har på oss. Oavsett vad vi tycker i det stora hela tror jag dock att vi alltid måste jobba med att minimera dödandet, oavsett vilken sida det handlar om – israeler eller palestinier. Det handlar om att få en fredlig lösning på Israel–Palestina-konflikten. Jag tycker att en tvåstatslösning vore det bästa.

Den israeliska regeringen har nu godkänt 31 nya bostäder i staden Hebron. Det är den första bosättningen sedan 2002, och man bygger den där stadens busstation tidigare låg. I Hebron finns ungefär 800 israeliska bosättare i en stad med 200 000 palestinier. Vad tycker Lars Adaktusson om den israeliska bosättarrörelsen? Är det verkligen rätt väg att gå att godkänna nya bosättningar om man vill lösa Israel–Palestina-konflikten?

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Internationella frågor
och utrikespolitik

Anf. 35 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar Håkan Svenneling för frågan.

När det gäller bosättningspolitiken och det som brukar kallas ockupationen framhålls detta ofta som grunden till konflikten mellan palestinier och israeler. Men grunden till konflikten är det faktum att Israels grannländer och ett antal terrororganisationer hotar Israels existens. Det är där grunden till konflikten ligger. Bosättningar och ockupation är symtom på själva problemet, nämligen att länderna runt omkring vägrar att erkänna staten Israel.

Det går alldeles utmärkt att kritisera den israeliska regeringen när det gäller bosättningspolitiken. Jag har gjort det vid flera tillfällen, och jag kommer att göra det igen. Den som har besökt israeliska kneset har också hört att kritiken finns även inne i Israel.

Anf. 36 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Ja, kritiken finns absolut inne i israeliska kneset, men jag tycker att det är alldeles för få i kneset som står upp för en fredligare politik mellan Israel och Palestina.

Situationen i Hebron är ungefär som om Gamla stan skulle vara en bosättning i Stockholm – som om man spärrade av hela Gamla stan med militär och lät den israeliska befolkningen bo där inne. Jag tycker att det är en olycklig situation och något vi ska motverka, men vad tycker Lars Adaktusson? Är det rätt att öka bosättningen i Hebron?

Anf. 37 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag vet inte om jag uttryckte mig oklart, men som jag sa har jag kritiserat den israeliska bosättningspolitiken när det funnits skäl att göra det. Jag kommer också att göra det igen. Men, återigen: Det gäller att se vad som är grundproblemet i den israelisk-palestinska konflikten. Bosättningar och ockupation är symtom på problemet, och problemet är att Israels grannländer och terrororganisationer i grunden vill utplåna landet.

Anf. 38 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Jag vill rikta tre frågor till Lars Adaktusson med anledning av det han just har sagt här i kammaren.

Den första frågan är: När gjorde en svensk utrikesminister senast ett officiellt besök i Israel?

Den andra frågan är: Delar Lars Adaktusson och Kristdemokraterna uppfattningen att målet i Mellanösternkonflikten måste vara en tvåstatslösning?

Med anledning av det som Lars Adaktusson sa i replikskiftet med Håkan Svenneling måste jag också fråga: När finns det *inte* skäl att kritisera den israeliska bosättarpolitiken?

Anf. 39 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Tack, Kenneth Forslund, för frågan!

När besökte en svensk utrikesminister senast Israel? Det var förmodligen ganska länge sedan; jag skulle vilja säga att det var alltför länge sedan. Det har under många år funnits skäl att ha goda relationer till Israel, och ett uttryck för goda relationer är att ha ett besöksutbyte på högsta möjliga

politiska nivå. Att Sveriges utrikesminister har goda relationer med Israel och är välkommen där är självklart väldigt viktigt.

Jag vet inte när det skedde senast, men jag vet en sak: Vi har aldrig tidigare haft en utrikesminister som inte är välkommen att besöka Mellanösterns enda demokrati.

När det gäller bosättningspolitiken finns det skäl att kritisera. Jag har uttryckt det vid olika tillfällen och kommer att uttrycka det igen.

Anf. 40 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Upplysningsvis kan jag säga att det senaste besöket från Sverige – i alla fall vad jag känner till – var när Carl Bildt som utrikesminister besökte Israel 2007. Det innebär att detta besök skedde i början av den första Reinfeldt-regeringen, där Kristdemokraterna ingick. Carl Bildt var utrikesminister där och drev en mycket tydlig Mellanösternpolitik som inte var helt uppskattad av Israel, kan vi lindrigt sagt uttrycka det.

Anf. 41 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag måste fråga Kenneth Forslund: Är det faktum att en tidigare regering har haft problem med relationerna till Israel något som rättfärdigar det faktum att Sverige i dag har en utrikesminister som inte är välkommen i Mellanösterns enda demokrati?

Jag förstår inte riktigt kopplingen, och jag tycker att det är viktigt att slå fast att besöksutbyte och goda diplomatiska relationer med Israel är oerhört viktigt oavsett regering.

Anf. 42 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag vill hälsa Lars Adaktusson välkommen till utrikespolitiska debatter de närmaste åren – det ser jag fram emot.

Jag reagerade när Adaktusson sa att vårt arbete i Förenta nationerna är på bekostnad av vårt arbete i Europeiska unionen. Då lyssnade Lars Adaktusson inte noga på mitt anförande, där jag betonade att EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena. Det finns ingenting som säger att engagemang i FN är på bekostnad av engagemang i Europeiska unionen, utan det är givetvis så att de kompletterar varandra.

FN har stora bekymmer, men FN har ju också stora möjligheter. Vi har lyckats få igenom Parisavtalet, Arms Trade Treaty och Agenda 2030. Det är en mängd olika saker som inte hade varit ett faktum om inte FN hade funnits där. Jag undrar om Lars Adaktusson har någon kommentar till det.

Anf. 43 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag delar uppfattningen att FN är en viktig arena för utrikespolitiken, men den rödgröna regeringen har redan från början gjort klart att man prioriterar detta i första hand. Kampanjen för att få en plats i FN:s säkerhetsråd tog, som vi alla vet, inte bara mycket tid utan också mycket resurser. Det var detta som var högsta prioritet för regeringen.

Dessutom gjorde man klart från början i en kampanj att Sverige är en oberoende röst i utrikespolitiken. Det går helt enkelt inte ihop med det faktum som jag lyfte fram i början av mitt anförande, nämligen att Sverige är bundet att verka för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Internationella frågor
och utrikespolitik

Anf. 44 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Sveriges och regeringens linje är den jag redovisade: EU är vår viktigaste utrikespolitiska arena. Engagemanget i FN är inte på bekostnad av engagemanget i EU. Jag skulle uppskatta om Adaktusson inte spred myter om att vi sätter detta före EU-arbetet eller att det är det första och största, som tar resurser från allting annat. Det stämmer helt enkelt inte, och jag tycker att det är synd att sådana myter sprids från riksdagens talarstol.

Anf. 45 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Det är ingen myt; det är ett citat, eller ett återgivande, av regeringens egna prioriteringar.

Dessutom: Jag har de senaste åren suttit i Europaparlamentet, och det allmänna intrycket i EU-sammanhang är att den rödgröna regeringen under de senaste åren har varit mindre aktiv i EU-sammanhang, satsat mindre på EU-samarbetet och riktat in sig mot FN.

Detta är inte en myt; det är ett faktum.

Anf. 46 FREDRIK MALM (L):

Herr talman! Vi ser fruktansvärda tragedier och bedrävelser i Mellanösternregionen – krig som trasar sönder länder och driver miljoner människor på flykt.

Vi får också dagligen bevis på det förtryck som pågår i många länder i Mellanösternregionen, med dödade journalister, torterade oppositionella, terrorism, kvinnor som lever som andra klassens invånare och minoriteter som hunsas och jagas.

När världen ser ut som den gör behövs en stark svensk röst och att vi är tydliga med att vi står för demokrati och mänskliga rättigheter.

Problemet är att den rödgröna regeringen under den förra mandatperioden på centrala områden inte har gjort detta. Faktum är att regeringen i flera fall har gjort i stort sett det motsatta.

Låt oss ta Iran som exempel. Socialdemokraterna har valt att odla synnerligen vänskapliga relationer med ayatolladiktaturen i Iran. Kvinnliga svenska regeringsföreträdare gick i parad framför mullorna med den mest reaktionära patriarkala utstyrelsen. Det var ett fruktansvärt spektakel att bevittna. Den svenska regeringen närmast stampade på de värden och ideal som den iranska demokratirörelsen kämpar för: jämställdhet, sekularism och mänskliga rättigheter.

Sverige bör lägga om vår Iranpolitik. Vi måste tydligt föra fram kritik mot de bestialiska övergrepp som pågår i landet och ge vårt stöd till Irans hårt trängda demokratiska opposition.

Sedan, herr talman, har vi Israel och Palestina. Den rödgröna regeringen under den förra mandatperioden – vi har ju nu en annan variant av regering i Sverige – valde att ständigt gå till attack mot Israel, så till den grad att Sverige har blivit ett skällsord i Israel. Man har förstört Sveriges relationer med Israel.

Det är aningen märkligt att det land i Mellanöstern som Sverige har sämst relationer med är regionens enda demokrati. Samtidigt har Sverige valt att strössla hundratals miljoner varje år över korrupta palestinska institutioner som ger ekonomiska bidrag till terrorister och som hjärntvättar barn till att hata judar.

Sverige riktar aldrig någon kritik mot det odemokratiska ledarskiktet i den palestinska myndigheten. Man sköljer bistånd över området, och man ställer praktiskt taget inga krav.

Herr talman! Det tredje området gäller Kurdistan. Kurderna har i årtal utsatts för systematisk förföljelse. De har inte fått rätten att tala sitt språk eller fira sina högtider i exempelvis Turkiet. De har utsatts för gasattacker, massakrer, arabisering, tvångskemalism – you name it. Hela verktygslådan för förtryck har använts mot den kurdiska befolkningen. Det är självklart att kurderna bör ges rätt till självstyre eller självständighet precis som alla andra folk.

Den svenska regeringen tog dock kraftigt avstånd från den folkomröstning som hölls i irakiska Kurdistan förra året. Det är väldigt märkligt att av alla tragedier och bedrävelser i Mellanöstern är det en fredlig, folklig viljeytring som Sverige protesterar mot. Denna politik måste få ett slut, herr talman. Sverige måste bli en röst för mänskliga rättigheter och demokrati i Mellanöstern igen.

Anf. 47 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Fredrik Malm säger till att börja med att Sverige aldrig riktar någon kritik mot Palestina och den palestinska myndigheten. Det är direkt felaktigt.

När Abbas höll sitt famösa tal på valborg i år kritiserade den svenska utrikesministern Margot Wallström detta. Hon skrev bland annat att Sverige och EU bekämpar alla former av antisemitism och förringande av Förtiteln och att Abbas tal innehöll oacceptabla ståndpunkter.

Vid ungefär samma tid besökte kabinetssekreteraren Palestina. Hon pekade vid sina möten med Abbas då på behovet av demokratiska framsteg, att bekämpa korruptionen, att ta avstånd från våld och att öka civilsamhällets utrymme.

Jag kan fortsätta räkna upp exempel på när Sverige och svenska företrädare, oavsett om det handlar om en socialdemokratiskt eller borgerligt ledd regering, har kritiserat den palestinska myndigheten.

Anf. 48 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Det finns möjligen här och där i något tal en bisats eller så där det står att det är viktigt med mänskliga rättigheter och så vidare. Det gäller säkert alla länder. Men i substans har den rödgröna regeringen lagt om Sveriges Mellanösternpolitik, vilket har lett till att Sverige har erbarmligt usla relationer med Israel i dag – så till den grad att jag om jag åker till Tel Aviv blir utskälld om jag går in på ett kafé och säger att jag är svensk. Sverige har försämrat relationerna med Mellanösterns enda demokrati så till den grad att "Sverige" har blivit ett skällsord.

Kenneth G Forslund nämnde Mahmud Abbas. Vilket år är han inne på nu i sin fyraåriga mandatperiod? Skulle inte Kenneth G Forslund kunna svara på det? Vilket år på sin fyraåriga mandatperiod är Mahmud Abbas, Abu Mazen, nu inne på?

Anf. 49 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Detta är just en av de saker som Sverige och regeringen kritiserar. Även vi socialdemokrater kritiserar i våra kontakter med al-Fatah och PLO det faktum att man inte har hållit val så som man ska

göra i de palestinska områdena. Det är en fullkomligt oacceptabel situation.

Fredrik Malm säger att vi kritiserar den palestinska myndigheten och palestinska företrädare ”här och där”, men det stämmer inte. Vi framför dessa punkter vid varje kontakt vi har.

Anf. 50 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Detta blir nästan parodiskt. Vi har en regering som öppet och inför hela världen har valt att ständigt stämpla ut staten Israel och så till den grad försämma relationerna med landet att ”Sverige” har blivit ett skällsord i Israel. Regeringen strösslar miljoner över en av världens mest korrupta regimer – den palestinska – och väljer ständigt att bortse från de enorma övergrepp som pågår. Här står man i riksdagens talarstol och säger att Sverige skulle vara tydligt mot förföljelserna i Palestina. Det stämmer ju inte.

Anf. 51 AYLIN FAZELIAN (S):

Herr talman! Jag skulle vilja säga några ord om min farmor, som tyvärr gick bort i somras. Hon var en fantastisk kvinna som alltid fyllde rummet med värme och kärlek. Hennes enda problem var att hon föddes som flicka. Det kom att sätta enorma begränsningar för henne. Min farmor fick aldrig möjlighet att gå i skola och fick aldrig lära sig att läsa eller skriva. Det var en orättvis könsmaktsordning som berövade min farmor hennes mänskliga rättigheter.

Varje dag föds 100 000 flickor som försätts i samma situation. Fortfarande 80 år efter att min farmor föddes nekas 130 miljoner flickor rätten att gå i skola. Det vägrar jag att acceptera. Det är därför jag vill att Sverige ska fortsätta att driva en feministisk utrikespolitik med full kraft.

Vi lever i en orolig tid då auktoritära tendenser stärks och då det demokratiska utrymmet krymper. Runt om världen, inte minst i vårt eget närområde, stärks högerkonservativa krafter. Gemensamt för dessa är inte bara främlingsfientligheten utan också kvinnofientligheten och en närmast besatthet av att ta kontroll över kvinnors kroppar.

Vi ser i dag ett globalt bakslag för kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter, inklusive rätten till abort. Detta sker samtidigt som 800 kvinnor varje dag dör i komplikationer relaterade till graviditet och förlossning. Osäkra aborter utgör en stor del av dem, och de flesta av dessa dödsfall hade kunnat förhindras.

Tiden är knapp. I och med att den S-ledda regeringen lanserade en feministisk utrikespolitik gav man också ett löfte om att kvinnors rättigheter aldrig får underordnas andra intressen. Kvinnor och män ska ha samma rättigheter. Kvinnor ska finnas representerade där besluten tas. Jämställdhet ska prioriteras i fördelningen av resurser i form av statsbudgetar och biståndsprojekt.

Att motarbeta det systematiska och globala förtrycket av kvinnor är vårt medmänskliga ansvar. Men det är mycket mer än så. Att investera i kvinnors utveckling minskar fattigdom och bygger starkare samhällen, demokratier och ekonomier. Exempelvis skulle världsekonomin växa med 26 procent om kvinnor fick delta på arbetsmarknaden på samma villkor som män. Forskning visar också att jämställdhet bidrar till fred och att fredsförhandlingar blir mer hållbara när kvinnor får delta.

Därför är det med stolthet jag kan blicka tillbaka och se vad vi har åstadkommit under den här perioden av fyra år. Vi har bland annat

- verkat för ökad kvinnlig representation i fredsprocesser och rättssystem
- drivit frågor om fred, säkerhet och kvinnor i FN:s säkerhetsråd och sett till att 100 procent av alla ordförandeuttalanden har innehållit uttalanden om kvinnor när man talat om krissituationer
- verkat för SRHR och satsat på ökad tillgång till barnmorskor
- gett finansiellt och politiskt stöd till feministiska aktörer.

Sveriges röst i världen är inflytelserik. Vi har visat vägen. Vi har stått upp för internationell rätt, även om det har kostat. Låt oss fortsätta på den inslagna vägen. Sverige är och ska fortsätta att vara ett föregångsland.
(Applåder)

Anf. 52 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag är en varm anhängare av att vi så tidigt som möjligt i varje ny mandatperiod har en allmänpolitisk debatt. Det gör det möjligt för nya ledamöter att hålla sitt jungfrutal.

Herr talman! Jag tror att det vi just nu bevittnat var ett genomslag större än vi har upptäckt och hört många gånger tidigare. Jag måste gratulera Aylin Fazelian till ett fantastiskt väl framfört anförande vid hennes jungfrutal.

Det lovar gott, inte därför att jag håller med henne i allt. Framför allt skulle jag möjligtvis beskriva den socialdemokratiska och rödgröna regeringens utrikespolitik i andra termer. Men hennes engagemang och de frågor hon lyfter fram är relevanta. Jag tror dessutom att många här i kammaren delar dem. Vi har möjligen inte samma syn på utrikesminister Margot Wallström och hennes politik, men vi har i grundläggande frågor precis samma åsikt som Aylin Fazelian har gett uttryck för på ett väldigt fint sätt.

Jag tycker därför, herr talman, att vi verkligen kan berömma kammaren för att vi har dessa allmänpolitiska debatter som gör det möjligt att få höra det vi just hörde.
(Applåder)

Anf. 53 AYLIN FAZELIAN (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Hans Wallmark för de orden. Jag är väldigt glad över att det finns en samsyn kring behovet av att fortsätta driva jämställdhet i våra utrikespolitiska frågor. Helst vill jag att vi ska fortsätta deklarerera en feministisk utrikespolitik. Det kommer i varje fall jag att kämpa för, oavsett om vi får bilda regering eller hamnar i opposition.

Precis som Hans Wallmark säger har Sverige länge haft tydliga jämställdhetsperspektiv – alltsedan 1996, tror jag – och det ska vi fortsätta med. Som socialdemokrat brukar jag säga att vi är stolta över allt som har åstadkommit men inte nöjda. Självklart ska kampen fortsätta.

Anf. 54 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Vi skulle möjligtvis kunna kompromissa och säga att det handlar om att driva svenska intressen.

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

I debatterna betonar vi de skillnader som finns. Det är därför vi har debatterna. Men i de tider som vi nu befinner oss i och i det svåra regeringsbildningsläget tror jag att det ibland kan vara bra att vi också fokuserar på det som förenar. Det Aylin Fazelian sa i sitt anförande hör till det som kan utgöra en bas för väldigt många att stå på, herr talman. Därför tycker jag att det är bra att vi använder den här stunden till att betona inte bara skillnader utan också likheter.

Anf. 55 AYLIN FAZELIAN (S) replik:

Fru talman! Det är inte varje dag jag håller med en moderat. Men här vill jag tacka för berömmet och för det fortsatt visade intresset för att driva en feministisk utrikespolitik.

Anf. 56 HANS ROTHENBERG (M):

Herr talman! Världen är inte alltid en vacker plats. Många grova övergrepp upptäcks när det väl är för sent att göra något åt dem. Brott mot mänskligheten kan förhindras. Men då måste vi också våga se och påtala de missgrepp som förekommer, inte minst dem som sker i organiserade och statskontrollerade former.

Handel är något gott och nödvändigt, dock inte organhandel. Organhandel – sug på det ordet. Det är ett dokumenterat faktum att statskontrollerad organhandel existerar i Kina. På internet finns det prislistor där utländska spekulanter erbjuder en ny njure för 70 000 dollar och en lever för 120 000 dollar. Enligt den världsomfattande organisationen The Transplantation Society görs i storleksordningen 11 000 transplantationer på kinesiska kliniker. Enligt rapporten *Bloody Harvest* är dock den verkliga siffran betydligt högre – mellan 60 000 och 100 000, hävdar David Kilgour, en av rapportens författare och tidigare åklagare och parlamentsledamot i Kanada.

I många fall kommer organen från avrättade fångar, då landet saknar andra system för donationer. Många vet att den kinesiska kommunistregimen länge har tillåtit att organ skördas från dödsdömda fångar i samband med avrättningar. Mindre känt är att organ i stor skala och utan samtycke även tas från levande samvetsfångar. På senare år har man kallt utökat dessa affärer till att även omfatta organplundring.

I rapporten framgår att Falun Gong-utövare utgör den största gruppen av de drabbade. Falun Gong är en meditationsmetod som vilar på principerna sanning, godhet och tålmod. Men även tibetaner, kristna och uigurer utsätts för systematiska organstöld.

Vittnesmål bekräftar hur fångar avrättas och hur kroppen raskt tas om hand. Värdefulla organ opereras ut och vidarebefordras till ett sjukhus där organköparen väntar. Detta skräckinjagande scenario är dessvärre verklighet, och hanteringen strider mot allt vad anständighet anbelangar. Användandet av organ från fångar har även resulterat i vad man kallar transplantationsturism.

Trots att några positiva signaler har kommit från Kina, där landets vice hälsominister offentligt deklarerat att man ska strama upp en rad regler, görs det ännu alltför begränsade insatser för att förhindra denna oetiska hantering av avrättades organ. Än mindre har den kinesiska regeringen tydligt tagit avstånd från organhandeln som sådan.

Organhandel förekommer även i andra länder, men i exemplet Kina är det särskilt tydligt hur handeln sker storskaligt och systematiskt, därtill statligt sanktionerat. Därför behövs det ett internationellt diplomatiskt tryck mot den kinesiska regimen med syftet att denna verksamhet ska upphöra.

Herr talman! Efter att flera länder stiftat lagar och öppet fördömt dessa brott är det hög tid att även Sverige agerar med lagstiftning och information till sina medborgare. Sverige bör tydligt agera gentemot Kina i frågan om ofrivilliga och olagliga organtransplantationer samt kriminalisera organresor till Kina. Detta har redan gjorts av Spanien och Italien.

Värdet av att Sverige och andra demokratiska länder går före i denna fråga kan inte underskattas. Det här är verksamheter som pågår i världens folkrikaste land, tillika världens största diktatur. Sverige är en liten röst, men låt oss vara en stark röst i den här frågan. Olaglig organtransplantation hör inte hemma i en civiliserad värld.

Anf. 57 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD):

Herr talman! Min talartid uppgår till knappt fem minuter. Det är en kort tid för att beskriva det jag ska tala om, nämligen förföljda kristna i världen.

Enligt beräkningar från World Christian Database dödas årligen 105 000 kristna människor på grund av sin tro. Det motsvarar att ca 2 016 personer dödas varje vecka, vilket innebär 288 varje dag, 12 varje timme och 1 var femte minut. Detta gör de kristna till den mest förföljda gruppen i världen.

I samband med deras död sker också ofta grova kränkningar såsom våldtäkt, lemlästning, nedbrända hus och kyrkor och misshandel. I delar av världen finns det andra religiösa och politiska grupper som gjort det till sitt mål att förrinta de kristna minoriteterna, vilket är fruktansvärt.

Herr talman! All form av förföljelse är förkastlig och måste bekämpas, oavsett vem som utsätts för den. Dock måste vi förstå omfattningen av det som sker i vår värld i dag mot de kristna. Deras situation är därför värd att belysa lite extra.

Vi i väst tar vår religionsfrihet och vår yttrandefrihet för givna, vilket gör att det är svårt att förstå vad det innebär att utsättas för den typ av förföljelse som dessa människor dagligen genomlider. Det är fråga om en förföljelse där agendan är att förrinta en specifik grupp människor just på grund av deras tro. Detta sker på många platser i världen.

Den katolska organisationen Aid to the Church in Need kom i början av 2018 ut med en rapport vid namn *Persecuted and Forgotten?*, som handlar om kristnas utsatthet i världen. Studien omfattar 13 länder, nämligen Kina, Egypten, Eritrea, Indien, Iran, Irak, Nigeria, Nordkorea, Pakistan, Saudiarabien, Sudan, Syrien och Turkiet. Studien beskriver en alltför förvånad situation för dagens kristna under de två senaste åren. De kristna håller på att utplånas helt i delar av världen. Detta måste få ett stopp.

I Syrien och Irak hade det inte funnits några kristna minoriteter kvar om inte militär satt stopp för den utplåning som islamister ägnat sig åt.

I Kina och Nordkorea är det den kommunistiska enpartistaten som står för förföljelsen av religiösa minoriteter. Det är ett brott mot våra mänskliga rättigheter.

I Indien är det hindunationalister som riktar sitt våld emot religiösa minoriteter genom tillslag mot kyrkor och hårdare lagstiftning.

I Mellanöstern och Nordafrika är det islamister som utsätter oliktänkande för fruktansvärda förhållanden.

I olika vidriga ideologiers namn utförs handlingar som vi lovat oss själva och kommande generationer att aldrig glömma. Vi har lovat att vi alltid ska göra allt vi kan för att förhindra att det sker igen. I nazismens och kommunismens brott mot mänskligheten hade den tysta massan en skuld i och med att man inte sa ifrån och inte hjälpte dem som led och dem som torterades och dödades.

Herr talman! Vårt Sverige är ett föregångsland när det gäller mänskliga rättigheter och kampen för utsatta människor i världen. Min vädjan till Sveriges riksdag är att vi tar utvecklingen på allvar och med kraft lyfter frågan i världssamfundet.

Sverige måste bidra till ett mer generöst bistånd exempelvis till de kristna grupper som nu vill återvända och bygga upp ett liv på Nineveslätten i Irak. Det är nu på tiden att Sverige på allvar höjer rösten för de förföljda kristna i världen och även andra förföljda minoriteter. Min talartid är nästan fem minuter, och den har nu passerat. På den tiden har ytterligare en person dött på grund av sin tro.

(Applåder)

I detta anförande instämde Björn Söder (SD).

Anf. 58 YASMINE POSIO (V):

Herr talman! Vänsterpartiet vill se en rättvis och jämlik värld där alla människor har samma möjligheter och samma frihet att leva just det liv de vill. Men mänskligheten präglas i dag av djupa orättvisor. Klyftorna är stora mellan fattiga och rika länder, mellan fattiga och rika människor och mellan män och kvinnor.

Världens åtta rikaste människor, alla män, äger lika mycket som den fattigaste halvan av jordens befolkning. Det skulle kunna se väldigt anorlunda ut, för det finns tillräckligt med resurser att utrota fattigdomen och ge människor ett värdigt liv.

I grunden anser vi i Vänsterpartiet att det krävs en ny ekonomisk världsordning med en tydlig omfördelning av makt och resurser från rika länder, rika människor och män, till fattiga länder, fattiga människor och kvinnor.

Vi i Vänsterpartiet är stolta över att ha varit med och tagit fram den största svenska biståndsbudgeten någonsin, en budget som innehåller viktiga satsningar för att stärka det fredsbyggande arbetet, jämställdhet, SRHR, mänskliga rättigheter och ett bättre klimat.

Det råder bred enighet om att jämställdhetsfrågor är centrala för utvecklingspolitiken. Men ändå saknas det statistik på hur stor andel av biståndet som går till flickor och kvinnor respektive pojkar och män. Vi i Vänsterpartiet menar att Sverige i en värld där kvinnor systematiskt diskrimineras och åsidosätts bör ha som mål att avsätta minst hälften av biståndet till flickor och kvinnor.

Herr talman! Att få bestämma över sin egen kropp och uttrycka sin egen sexualitet är en grundläggande mänsklig rättighet, men det är en rät-

tighet som kränks och inskränks i många länder. Bristande tillgång till preventivmedel och sexualupplysning, bristande mödravård och starka begränsningar i aborträtten är centrala hinder för utveckling och fattigdomsbekämpning.

Alltför många givare saknar viljan eller modet att engagera sig i just dessa kontroversiella frågor. Samtidigt ser vi hur de krafter som motarbetar aborträtten är aktiva i många fattiga länder och flyttar fram sina positioner. Av den anledningen har Vänsterpartiet under flera år drivit att minst 10 procent av biståndsbudgeten ska öronmärkas för just SRHR.

Något annat som vi sedan lång tid konstaterat är ett allvarligt hot mot både mänskligheten och Moder Jord är kärnvapen. Sedan 1968 har FN:s konvention om icke-spridning och nedrustning gällt med ett nedslående resultat. Tvärtom har de länder som förband sig att minska på kärnvapnen utvecklat dem ännu mer och ytterligare länder skaffat sig kärnvapen.

Så här skriver Beatrice Fihn, Josefin Lind och Malin Nilsson, tre förnämliga företrädare för Ican, den organisation som 2017 fick Nobels fredspris för sitt arbete med att få fram ett FN-förbud mot kärnvapen: ”Eftersom kvinnor sällan haft samma tillgång till den officiella makten som män, har civilsamhället erbjudit en arena att organisera sig och utöva sina politiska rättigheter. Kärnvapenfrågan är inget undantag – kvinnor och kvinnoorganisationer har spelat en central roll i arbetet för att förbjuda dessa massförstörelsevapen. Kärnvapen är starkt kopplade till idéer om maskulinitet och makt. Det märks inte minst när man börjar tala om nedrustning.”

Därför behöver vi i Vänsterpartiet inte en utredning för att ställa oss bakom ett förbud mot kärnvapen, för oss är den feministiska fredsörelsen och fredspriset garanterat nog för att det är bra politik för hela mänskligheten.

Herr talman! Under den här mandatperioden kommer Vänsterpartiet att arbeta för detta och mycket mer därtill för att se till att utrikes- och utvecklingspolitiken har en stark feministisk grund och är till för många och inte bara några få.

(Applåder)

Anf. 59 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Yasmine Posio tog upp kvinnors rättigheter. Där om råder ingen tvekan. Kvinnor och män ska ha samma rättigheter och samma möjligheter. Det är oerhört viktigt.

Vad jag däremot saknade i anförandet handlar om biståndet. Vi fick här höra om vad biståndet inte ska gå till. Men vad ska biståndet gå till? Hur ska det göras för att också kvinnor ska få större inflytande inte bara över sin kropp och ekonomin utan kunna leva ett bättre liv och själv kunna styra?

Jag tänker här på till exempel företagande. Vad vi vet är att det handlar om ett samhälle där det finns ett levande näringsliv. Självklart ska det också finnas demokrati och en konstitution för maktindelning och så vidare.

Anf. 60 YASMINE POSIO (V) replik:

Herr talman! Tack, Margareta Cederfelt, för frågan. Det var väldigt kort tid för anförandet för att hinna att på djupet gå igenom exakt vad vi vill göra. Det var mer som en allmän deklARATION av vilka riktningar vi tänker att biståndspolitikerna ska ta.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Internationella frågor
och utrikespolitik

Det ges redan bistånd till att kvinnor ska kunna starta egna företag. Swedfund är ett sådant exempel där man jobbar på det sättet. Men det är väldigt viktigt att vi ser till att det går till de människor som har de behoven och inte till att svenska företag ska kunna starta i andra länder. Det ska inte bistånd gå till. Det ska svenska företag själva bekosta om de vill starta i andra länder.

Anf. 61 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Det är precis detta det handlar om. Kvinnor som får möjlighet till ekonomiskt stöd, bistånd eller lån kan försörja sig själva och sin familj. Det är en oerhört viktig fråga. Jag tror att Sverige kan göra mycket mer än vad som har gjorts hitintills på den fronten både enskilt och i samarbete med andra länder. Kvinnor ska ha en möjlighet att driva företag och försörja sig.

Anf. 62 YASMINE POSIO (V) replik:

Herr talman! Samtidigt får vi inte glömma att det krävs vissa förutsättningar för att en ska kunna driva sin egen företagsverksamhet. Det behövs en bra infrastruktur. Det behövs good governance och så vidare. Vi kan inte ensidigt rikta in bistånd bara till en sak. Vi måste se till att det går hand i hand.

Anf. 63 ÅSA ERIKSSON (S):

Herr talman! Tack, Margareta Cederfelt, för radioövergången, för nu blir det handelspolitik.

Sverige är ett extremt exportberoende land. Vår generösa välfärd bygger på att alla kvinnor och män som kan jobba också går till jobbet. Inte mindre än 1,4 miljoner jobb finns tack vare att våra företag exporterar varor och tjänster till andra länder. Tjänsternas andel av exporten ökar, och det är glädjande.

Själv kommer jag från en entreprenörstät landsbygd – Karbenning – i en kommun med väldigt många småföretag – Norberg – i ett län med många ledande exportjättar – nämligen Västmanland. De många företagen bidrar inte bara med arbetstillfällen utan med innovationskraft, med stolthet och med stora skatteintäkter till statskassan.

Vi socialdemokrater tycker att exporten är viktig bland annat för att den skapar jobb i hela landet. För första gången sedan år 2000 ökar nu exporten i Sveriges alla län. Det är riktigt bra!

Den socialdemokratiskt ledda regeringens övergripande mål har varit och är att öka antalet personer i arbete så att vi når den lägsta arbetslösheten i EU år 2020. På dessa fyra år är det 300 000 fler människor som nu går till jobbet. Men för att lyckas med det övergripande målet måste fler företag våga expandera och exportera. Svensk kvalitet och innovationsrikedom står sig väl i den globala konkurrensen. Men det sker inte av sig självt.

Det breda och kostnadsfria utbildningssystemet, som gör att kompetensnivån i Sverige överlag är hög och att vi kan fortbilda oss hela livet och konkurrera med kunskap – och inte med låga löner – är *en* viktig faktor till framgångarna. En annan är vårt robusta trygghetssystem, som gör att många vågar prova sina vingar, byta jobb, starta eget och kanske förlora tryggheten för ett tag. Dessa två grundbultar i den svenska välfärden får vi

inte glömma bort när vi diskuterar handelspolitik och framgångsrikt företagande.

Herr talman! Vi politiker sätter ramarna och skapar förutsättningar för vilket samhälle vi vill se. Hur vi prioriterar och vilka vi väljer att samarbeta med spelar stor roll för framtiden.

Ända sedan 2008 har det övergripande målet för handelspolitiken i Sverige varit högsta möjliga grad av frihandel och en effektiv inre marknad och öppen handelspolitik i EU. Detta mål har de flesta partier här i Sveriges riksdag varit överens om, och vi socialdemokrater har gladeligen krokat arm med Moderaterna i denna fråga. Men hur kommer det att bli i framtiden?

Nu, när Moderaterna har öppnat för att bilda en regering som är beroende av stöd från Sverigedemokraterna, är jag inte bara orolig för att Moderaterna ställer sig på fel sida av historien; jag är också orolig för vår samsyn i handelspolitiken. Jag tror inte att det är obekant för någon att Sverigedemokraterna vill att Sverige lämnar EU. Ungefär 70 procent av vår totala export går till EU:s inre marknad. Det är en jätteviktig grundbult för de svenska jobben och den svenska välfärden.

Titta på konvulsionerna som skakar Storbritannien just nu inför brexit! Hur kommer det att gå med de svenska jobben, den svenska exporten och den svenska välfärden om Sverigedemokraternas protektionistiska och nationalistiska politik får inflytande över svensk handelspolitik? Det får inte hända.

(Applåder)

Anf. 64 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Åsa Eriksson nämner bland annat EU. Men jag skulle vilja börja med det hon nämner om att stå på rätt sida av historien. Jag tycker att det är ganska intressant, för det är en kampanj som Socialdemokraterna kör.

Herr talman! Jag vill därför ställa frågan: Vilken sida av historien står Socialdemokraterna på? Är det den historia som partiet självt har varit inblandat i när man skapade det rasbiologiska institutet? Är det att man var ett föredöme för Nazityskland genom att man fick tyskarna att stämpla ett J i judarnas pass? Är det tvångssteriliseringen av tiotusentals svenska oskyldiga människor? Är det de långtgående internationella kontakterna med blodbesudlade regimer runt om i världen? Är det denna sida av historien som Åsa Eriksson står på och som hon menar är rätt sida?

Det andra jag vill kommentera, herr talman, är det här med EU. Sverigedemokraterna är inte alls för att isolera Sverige, utan vi vill ha ett europeiskt samarbete även i framtiden. Men vi vill inte ha det samarbete som dagens EU ger.

Anf. 65 ÅSA ERIKSSON (S) replik:

Herr talman! Tack, Björn Söder, för att jag fick möjlighet att utveckla detta! Som du säkert känner till var det vi socialdemokrater som lade ned det rasbiologiska institutet.

Jag undrar varför inte Björn Söder väljer att i stället tala om handelspolitik. Jag har hört er partiledare säga flera gånger att om ni lyckas med att få Sverige att lämna EU ska Sverige sluta enskilda frihandelsavtal med

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Internationella frågor
och utrikespolitik

andra länder. Det kan ju låta bra, men jag tror att Björn Söder är lika medveten som jag om hur lång tid och hur många år det tar att förhandla fram frihandelsavtal. Hur många länder tror Björn Söder kommer att vara intresserade av att gå igenom den processen med Sverige, som har en marknad med 10 miljoner kunder? Det skulle jag vilja veta.

Anf. 66 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Man kan ju alltid lägga ned ett institut när man ser att tiderna är annorlunda och att det helt plötsligt inte är så lägligt att framföra de åsikter och idéer som man framförde kanske bara några år tidigare.

När det gäller EU-samarbetet var inte Sverige isolerat före EU-inträdet. Sverige hade handel innan dess. Vi ser att Norge, Island, Schweiz och alla de andra länder som står utanför EU inte heller är isolerade, utan de har avtal med andra länder och med EU. Det finns ingen anledning att börja hota med att Sverige skulle bli isolerat bara för att vi lämnar EU.

Anf. 67 ÅSA ERIKSSON (S) replik:

Herr talman! Den svenska exporten har ökat enormt sedan vårt EU-inträde och sedan Sverige kom in på den öppna marknaden. Vi vet att Sverige är ett av de länder i Europeiska unionen som är absolut mest beroende av exporten. Vi måste fortsätta att jobba för frihandel och för ett starkt EU. Visst har EU sina brister, men dem ska vi komma till rätta med tillsammans.

Anf. 68 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Herr talman! Mycket av det som Åsa Eriksson sa om handelspolitik är bara att instämma i. Handel är det som bygger välfärd. Det bygger välfärd i världen, och det bidrar till att stärka välfärden i Sverige. Handel bidrar till att hjälpa företag och människor att komma ut i världen. Det är denna öppenhet som världen behöver mer av. Vi ser i dag att världen sluter sig med tullar och med protektionism. Det yttersta exemplet är brexit.

Jag tycker att det är synd att Åsa Eriksson i detta viktiga ämne väljer att helt omotiverat plocka upp den brunfärgade penseln. Sällan har väl en kommentar passat så illa i ett så viktigt ämne.

Det som är viktigt för svenska företags konkurrenskraft är att vi har internationellt konkurrenskraftiga bolagsskatter, expertskatter och personaloptioner som gör det intressant för utländska företag att etablera sig i Sverige och som gör det intressant för företag att gå ut i världen. Varför talar du inte om detta, Åsa Eriksson?

Anf. 69 ÅSA ERIKSSON (S) replik:

Herr talman! Den rödgröna regeringen har gjort mycket för att främja den svenska exporten och för att öka möjligheterna att göra stora investeringar i Sverige. Det kommer vi också att fortsätta att göra om vi får fortsätta att regera. Vi har till exempel exportstrategin med dess två handlingsprogram, vi har infört regionala exportcentrum i alla län och så vidare.

Jag vet att vi är överens om det som Hans Rothenberg säger i sitt varma tal om frihandel. Vi stod här för något halvår sedan och diskuterade frågan och var väldigt överens om handelspolitiken. Det är jag glad för. Jag hop-

pas också att det han säger verkligen spelar roll när det är dags för regeringsbildning, för detta är så otroligt viktigt för Sverige. Vi kan inte låta protektionismen få inflytande över svensk politik.

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Anf. 70 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Herr talman! Nej, det är just det som är det viktiga: att stå upp för frihandeln och att stå upp emot de protektionistiska krafterna.

Svenska företag mår inte bra av att ha fått 50 miljarder i pålagor och ökade kostnader, som har varit fallet den senaste mandatperioden. Det har den rödgröna regeringen sett till. Svenska företag mår bäst av att kunna ha konkurrenskraftiga förutsättningar.

Jag tycker att det är synd att Åsa Eriksson tar fram den bruna penseln. Och glöm inte att om man blandar rött och grönt blir det brunt!

Anf. 71 ÅSA ERIKSSON (S) replik:

Herr talman! Det där sista var ju nästan lite fyndigt.

Jag vill bara upplysa Hans Rothenberg om att varuexporten ökade med 10 procent år 2017 jämfört med året innan. Under de fyra år vi har suttit i regeringen har den svenska exporten ökat från 1 758 miljarder till 2 044 miljarder. Det går alltså bra med en svensk rödgrön regering för de svenska exportföretagen, och så vill vi att det ska fortsätta att vara.

Anf. 72 THOMAS HAMMARBERG (S):

Herr talman! 70 år har nu gått sedan FN-medlaren Folke Bernadotte mördades i Jerusalem. Någon dag tidigare hade han skrivit en rapport, där han bland annat sa att det var nödvändigt att hitta en lösning så att de palestinier som hade fördrivits eller flytt under de gångna månaderna kunde återvända till sina hem.

Vi vet nu att detta var orsaken till att han mördades av den liga som var skyldig – Sternligan. Tyvärr blev ingen av dem ställd inför rätta för mordet, men Förenta nationerna tog upp vädjan från Folke Bernadotte och bestämde i ett uttalande i en resolution lite senare samma år i generalförsamlingen att de palestinier som hade flytt hade rätt att återvända. De hade rätt till kompensation. En av orsakerna till att den här mycket allvarliga och komplicerade konflikten ännu inte har lösts är att detta krav inte har mötts av verklighet.

Jag tror att det är väldigt viktigt när vi diskuterar den här frågan och när vi har den här diskussionen här i dag att vi håller oss till fakta och att vi håller oss till folkrätten och inte överdriver någonting för den ena eller den andra sidan utan försöker bidra med en saklig diskussion i frågan. Då måste vi konstatera att folkrätten har kränkts i det här området. 51 år har nu gått sedan ockupationen började. Jerusalem är annekterat, vilket går emot folkrätten. Västbanken är indelad i tre zoner, och det sker en de facto-annektering av den större delen av området. 600 000 bosättare finns nu på Västbanken och i Jerusalem, och detta strider mot folkrätten.

Gaza är under blockad, och den här isoleringen har skapat en djup misär och en enorm bitterhet bland människorna i Gaza. De är i dag fjärran från förhoppningar om fred och samförstånd.

Demonstrationerna längs stängslen som började i maj fortsätter. Antalet dödade av de israeliska prickskyttarna uppgår till över 200. De flesta av dem har varit obehövade. 38 av dem har varit barn. Jag tror att det är

viktigt att vi ser också den sidan när vi diskuterar den här konflikten, därför att nu är den här situationen på väg att förvärras ytterligare.

Det är ett par faktorer som bidrar ytterligare till att skapa en djupare kris. Den ena är det faktum att den palestinska myndigheten i Ramallah, alltså en del av det palestinska ledarskapet, aktivt deltar i den här blockaden och därmed markerar att det pågår en strid inom det palestinska lägret. Palestinierna är tyvärr djupt splittrade i dag. De saknar ledare som kan föra det sargade folket mot en lösning. Den andra faktorn är den politik som drivs från Washington av president Trump som nu säger att han ska lösa den här konflikten med århundradets lösning, men i själva verket har det slagit mot den svagare parten. Han har underminerat Unrwa. Jag delar inte den uppfattning som har förts fram här om Unrwa. Unrwa har gjort allvarliga försök, men den politik som nu drivs från Washington förvärrar tyvärr konflikten.

(Applåder)

Anf. 73 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Det var en historiebereskrivning som heter duga och som var väldigt ensidig. Man målar upp bilden av att problemet längs Gaza och vad som hände vid stängslet där nästan enbart var israelernas fel – det var prickskyttar som sköt ned barn och så vidare. Det hade varit lite mer klädsamt om man också hade tagit upp den andra aspekten och riktat lite mer kritik mot dem som egentligen ligger bakom detta, nämligen Hamas. De använde alltså ungdomar och barn som mänskliga sköldar, och bakom dem gömde sig människor med vapen. Man sköt raketer mot Israel, brände däck och kastade in olika sorters projektiler på den israeliska sidan.

Det hade varit lite mer klädsamt med en annan historiebereskrivning än den som man kanske får genom statstelevisionen SVT och så vidare. De som har tagit del av andra bilder från den här konflikten har också sett den andra sidan.

Anf. 74 THOMAS HAMMARBERG (S) replik:

Herr talman! Det är alldeles uppenbart att de palestinska ledarna har begått väldigt allvarliga misstag i den här konflikten. Jag nämnde detta i mitt anförande här. Men det är också viktigt att vi när vi diskuterar den här frågan försöker se den effekt som den nuvarande konflikten har på människorna i det här området. Det är ingen tvekan om att det palestinska folket är under stort lidande i dag.

De insatser som behövs nu måste vi vara beredda att stödja. Unrwa är en livlina för befolkningen i inte minst Gaza men också andra delar av Mellanöstern där palestinier finns. Att nu rycka undan Unrwas arbete för hälsovård, utbildning av barnen och nödhjälp kommer att ytterligare förvärra den här konflikten och skapa en bitterhet som tyvärr kan leda till att det blir våldsbrott av en mycket allvarligare karaktär än i dag.

Anf. 75 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Jag håller med om att den arabiska befolkningen och den palestinska befolkningen i Gaza lider under förtryck, men det är på intet sätt Israels fel, utan det här är enkom Hamas fel. Israel tillser att det dagligen körs in förnödenheter med lastbilar. Man ser till att medicinsk utrustning, mat och andra förnödenheter kommer Gazaborna till del.

När Israel lämnade Gazaremsan var det ett blomstrande ställe där man hade bevakningssystem och så vidare. Allt detta är upprivet av Hamas som har använt ledningsrör och liknande till rakettillverkning och så vidare. Man har satt folket under förtryck. Rikta kritiken dit den bör riktas!

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Anf. 76 THOMAS HAMMARBERG (S) replik:

Herr talman! Den där kommentaren illustrerar vad jag skulle vilja ha här: en saklig debatt byggd på en insikt om situationen som den faktiskt är. Vi ska undvika sådana här svartmålningar av den ena sidan när konflikten faktiskt går mellan de här två folken. Då måste man också se den humanitära dimensionen och folkrättens krav som faktiskt kränks.

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Anf. 77 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag har den största respekt för Thomas Hammarberg och det arbete som han har lagt ned när det gäller mänskliga rättigheter, demokrati och människovärde i sitt arbete genom åren.

När det gäller Mellanösternkonflikten har vi olika uppfattningar. Det är ingen hemlighet. Jag tycker att det är bra att Thomas Hammarberg lyfter fram den svåra situationen för det palestinska folket. Jag delar den bilden, och jag har sett den med egna ögon eftersom jag har bott i regionen. Men vi får inte blunda för fakta. Thomas Hammarberg efterlyste fakta, och fakta är att det palestinska folkets lidande till största delen beror på ett korrupt ledarskap och på att en del av de palestinska områdena styrs av en terrororganisation.

Varför nämner Thomas Hammarberg över huvud taget inte Hamas i sitt tal här?

Anf. 78 THOMAS HAMMARBERG (S) replik:

Herr talman! Jag har följt den här konflikten i över 50 år. Jag har upprepade gånger varit i Jerusalem, Tel Aviv och Gaza, och jag har också varit i grannländerna och tittat på flyktinglägren där. Min övertygelse är att vi inte bidrar till en lösning av den här konflikten genom att i ensidiga ställningstaganden säga att felet bara ligger hos den ena parten, hos palestinierna.

Jag är den förste att säga att det palestinska ledarskapet, bägge de här stora fraktionerna, inte är redo för en fredlig lösning. De är inkompetenta och det finns inslag av korruption – ja. Men man måste också inse att Israel har ett ansvar och att folkrätten måste upprätthållas också i den här konflikten. Det sker tyvärr inte. Bosättningarna är ett exempel på detta. Vad som sker i Västbanken i dag med de gradvisa annekteringarna som faktiskt pågår där är ett problem. Det skulle vara bra om ni som är engagerade för Israels sak vände sig till Israel i den frågan.

Anf. 79 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! 1948 och 1967 anfölls Israel av sina grannar. Då fanns ingen ockupation, och då fanns inga bosättningar. Grunden för de anfallen och de attackerna mot Israel var att utplåna staten Israel. De krafterna finns kvar i dag, och de representeras av Hamas och av Israels grannländer.

Ser inte Thomas Hammarberg att detta är det grundläggande problemet i konflikten och att ockupationen och bosättningarna är symtom på denna konflikt?

Anf. 80 THOMAS HAMMARBERG (S) replik:

Herr talman! Det är ett av de grundläggande problemen men inte det enda. Den andra sidan var vad jag ville presentera i mitt anförande här, nämligen att palestinierna kränks. Palestiniernas rättigheter har inte respekterats, inte heller av Israel. Det är viktigt att vi som är engagerade i den här frågan och inte minst de som är vänner till Israel – jag räknar mig själv som en av vännerna till Israel – måste ha kurage och gott omdöme nog att tala med israelerna om att en del av det de gör faktiskt inte är acceptabelt.

Anf. 81 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till Thomas, som är väldigt engagerad i mänskliga rättigheter.

I dag har jag inte hört ett enda ord om situationen i Sydafrika. Ingen har berört förföljelsen av vita jordägare, som har plantegendomar, i Sydafrika och som är sanktionerad av högsta ledningen. Den debatten hör egentligen hemma på ett annat ställe. Men att äganderätten tas ifrån jordägarna sanktioneras av högsta ledningen.

Har regeringen uppmärksammat detta, och i så fall på vilket sätt? Sverige har en framträdande roll i FN. Har ni uppmärksammat det där över huvud taget?

Anf. 82 THOMAS HAMMARBERG (S) replik:

Herr talman! Jag anser inte att jag representerar regeringen i den här frågan. Jag vet däremot att våra diplomatiska representanter i olika delar av världen tar upp den typen av problem så fort mänskliga rättigheter kommer upp.

De svenska ambassaderna ute i världen är kanske de mest aktiva när det gäller att ta upp mänskliga rättigheter. Det är något som vi måste skydda inför framtiden. Det är viktigt. Det är en del av den svenska utrikespolitiken, en del av de värderingar som vi har i det här landet och förs vidare på det viset.

Anf. 83 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Herr talman! Det är lite speciellt när det gäller Sydafrika. Jag tänker på apartheid, politiken som gällde tidigare, som vi alla var emot. Vi ser också utvecklingen i Zimbabwe. Sydafrika är på väg mot en likadan, mycket allvarlig situation.

Även om man talar allmänt om mänskliga rättigheter bör man också kunna rikta fokus mot och tränga ned i det som händer i Sydafrika. Det är en förföljelse utan like, mord och så vidare på de här jordägarna. Det borde uppmärksammas mer.

Anf. 84 THOMAS HAMMARBERG (S) replik:

Herr talman! Det handlar i en del fall om kriminella aktioner. Det måste naturligtvis motverkas av myndigheterna i Sydafrika.

Sedan apartheid avskaffades har Sydafrika byggt upp en rättsapparat som är väldigt positiv. Konstitutionen i Sydafrika är troligen en av de bästa i världen. Det är viktigt att de lyckas hålla sig kvar vid ett rättssamhälle.

Det har varit problem. Det har funnits korruption. Jag är övertygad om att ambassaden tar upp det.

Anf. 85 JAMAL EL-HAJ (S):

Herr talman! Vi socialdemokrater tror på alla människors lika rätt och värde. Vi vill att Sverige ska göra skillnad i världen. Vi vill utrota fattigdomen, skapa en säkrare värld, stärka demokratin och värna respekten för de mänskliga rättigheterna.

Vi tror på en framtid i Mellanöstern med två fria, livskraftiga och demokratiska stater som lever i fred sida vid sida. Konflikten mellan Israel och Palestina kan endast lösas genom en tvåstatslösning, framförhandlad i enlighet med folkrättens principer. Den måste garantera såväl palestiniernas som israelernas legitima krav på nationellt självbestämmande och säkerhet. En tvåstatslösning förutsätter ömsesidigt erkännande och vilja till fredlig samexistens.

Både israeler och palestinier har rätt till frihet, utveckling och säkerhet inom säkra och erkända gränser. Världssamfundet måste föra en dialog med alla relevanta parter i konflikten. Det är viktigt att fredsförhandlingar kan leda fram till en varaktig fred.

Utbyggnaden av bosättningar måste sluta. Muren på ockuperad mark måste rivas, ockupationen av Västbanken och Östra Jerusalem måste avslutas och blockaden av Gaza måste upphöra. Och flyktingar måste få återvända hem.

Antisemitism, islamofobi och andra former av rasism och diskriminering måste bekämpas varhelst de visar sig. Vi får aldrig vika oss och ge upp för dessa krafter, utan vi måste stå emot dem och stå upp för alla människors lika rätt och värde.

Herr talman! Sverige har en lång tradition av att ta globalt ansvar. Med en solidarisk utvecklingspolitik och aktiv, värderingsstyrd utrikespolitik har socialdemokratin verkat för hållbar utveckling under många år. Vår utgångspunkt är att fria och jämlika människor bidrar till en tryggare omvärld.

Fria fackföreningar och fackliga rättigheter är viktiga i kampen för global rättvisa. Det är viktigt att arbetstagare får kännedom om sina rättigheter, att kapaciteten för demokratisk organisering stärks och att kvinnors utrymme och rättigheter i arbetslivet utökas.

Regeringens initiativ Global Deal är ett viktigt redskap i detta arbete. Global Deal har potential att bidra till fler och bättre jobb, ökad produktivitet och en inkluderande ekonomisk utveckling som bidrar till att fler människor får ta del av globaliseringens fördelar.

Socialdemokraterna vill stärka arbetstagarnas rättigheter och den sociala dialogen för att motverka globaliseringens negativa effekter. Den svenska erfarenheten där partsmodellen har lett till hållbara och inkluderande lösningar kan utgöra en bra utgångspunkt. De fackliga organisationerna har också stor betydelse för god arbetsmiljö och bra arbetsvillkor.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Jag vill understryka vikten av mänskliga rättigheter i arbetslivet, av organisering och anständiga förhållanden för att möta globaliseringens utmaningar och av att använda det som en positiv kraft för att människor ska kunna lyfta sig ur fattigdom.
(Applåder)

Anf. 86 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Journalisten Tobias Petersson avslöjade på sin blogg Tobias tankar i början av oktober Jamal El-Hajs långa och väldokumenterade kontakter med ytterst tveksamma personer och organisationer.

El-Haj har under lång tid umgåtts med terrororganisationen Hizbullahs koalitionspartner Amal. Två dagar före riksdagsvalet besökte El-Haj en minneshögtid för Amals andlige ledare som har skapat en jihadistisk milisrörelse knuten till partiet Amal. El-Haj har också umgåtts med den grekisk-ortodoxe ärkebiskopen av Sebastia som hyllar palestinska terrorister. Och nu står alltså El-Haj här, i Sveriges högsta beslutande organ.

Hur anser El-Haj att hans kontakter med dessa organisationer och personer rymmer med hans eget tal om allas lika rätt och värde?

Anf. 87 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Herr talman! Det som står på bloggen stämmer inte. Du har själv uttalat att judar och samer inte är svenskar, Björn Söder. Stämmer det? Jag vet inte. Kan man bli förtalad? Kan en journalist som har en rasistisk eller islamofobisk agenda agera på ett sådant sätt?

Du får ta mig på mina ord här i kammaren. Du får prata med mig och fråga mig vad jag tycker om detta och annat.

Jag har varit med i samma valrörelse som alla andra här i kammaren. Jag har talat på torg, varit ute i föreningar och besökt moskéer och pratat väl om socialdemokratien och vad vårt parti vill åstadkomma.

Jag känner inte till om det råkar vara någon i lokalen som företräder den ena eller den andra parten. Däremot är det viktigt för mig att mitt budskap når fram. Det är viktigt för mig att prata om demokrati och mänskliga rättigheter och om Sverige.

Anf. 88 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Det var precis det jag gjorde, tog diskussionen här i kammaren och ställde frågan hur detta rymmer med Jamal El-Hajs tal om allas lika rätt och värde samtidigt som han umgås med tveksamma organisationer och personer – organisationer som har en koalition med terrororganisationen Hizbullah och personer som hyllar palestinska terrorister.

Mina uttalanden har jag gjort i syfte att skydda de minoritetsgrupper som vi har i Sverige. Men att umgås med terroristorganisationer eller organisationer som är nära anslutna till sådana organisationer, det har jag inte gjort.

Anf. 89 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Herr talman! Det är viktigt för mig som politiker att träffa alla medborgare som kommer att rösta i val. Det är viktigt för mig att berätta om mänskliga rättigheter och islamofobi. Det är diskriminerande. Antisemitism är inte okej. Det är mitt syfte.

Om du säger att judar inte är svenskar och har en förklaring till det kan jag mycket väl acceptera din förklaring. Då får du acceptera min förklaring.

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Anf. 90 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag är glad över att Jamal El-Haj tar avstånd från antisemitismen. Antisemitismen är ett gift i den israelisk-palestinska konflikten. Antisemitism sprids av den palestinska ledningen i läroböcker, i barnprogram i tv upp genom åldrarna. Antisemitismen måste bekämpas för att man ska lyckas att nå fram till någon form av förhandling eller fredlig lösning i Mellanöstern.

Jag vill fråga: På vilket sätt bidrar ditt parti till att bekämpa antisemitismen i den israelisk-palestinska konflikten och på palestinska områden? Tycker du att ditt parti och den politik som ni representerar har varit framgångsrik i det här avseendet?

Anf. 91 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Fru talman! Både antisemitism och islamofobi är diskriminerande och rasistiskt. Vi måste ta avstånd från det.

Mitt parti har gjort en hel del när det gäller antisemitism. Jag har själv bott i Malmö och varit aktiv politiker där. Jag har personligen deltagit i kristallnattens minnesdemonstrationer och talat vid dem. Då har jag uttryckt min avsky mot det som gjordes mot judarna under nazisternas tid.

När det gäller vad Socialdemokraterna har gjort har vi i läroplaner och skolor infört en värdegrund. Barnen kan redan i ung ålder lära sig att respektera varandra. Värdegrunden och människors lika värde är väldigt viktigt. Det och mycket mer har vi gjort.

Anf. 92 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! Nu gällde frågan på vilket sätt som Socialdemokraternas utrikespolitik har bidragit till att motverka antisemitismen i palestinska områden. Jag fick inte något riktigt svar på den frågan. Men det finns ett uppenbart problem, och det är att den socialdemokratiska politiken har bidragit och bidrar i dag till att organisationer och individer som står för och sprider antisemitism får ekonomiskt stöd indirekt eller direkt från svenska skattepengar.

Jag vill avsluta med att fråga: Är detta acceptabelt, som du ser det?

Anf. 93 JAMAL EL-HAJ (S) replik:

Fru talman! Socialdemokraterna står för människovärde och är emot antisemitism och islamofobi. Det är Socialdemokraternas politik. Oavsett om man uttrycker sig antisemitiskt här i Sverige eller någon annanstans i världen tar vi avstånd från det. Vår politik är också att tala om folkrättens principer, att ge palestinerna deras rättigheter. Det är väldigt viktigt i den här konflikten att försöka att skapa fred mellan dessa parter, som har krigat i mer än 70 års tid. Det är väldigt viktigt att inte ta parti utan att man talar om folkrättsprinciper på båda hållen.

Anf. 94 NIKLAS KARLSSON (S):

Fru talman! De första åren efter det kalla krigets slut präglades av en stark tro på långsiktig fred och stabilitet i vårt närområde. Sovjetunionen hade fallit, och det nya Ryssland uppfattades utvecklas i en positiv riktning.

I regeringens proposition inför försvarsbeslutet 2004 skrev man att Ryssland fortsätter den utrikespolitiska orienteringen mot Västeuropa och USA, framför allt för att främja ekonomisk utveckling. I detta stämmingsläge formades den svenska säkerhetspolitiken. Försvarsbesluten innebar kraftiga nedskärningar av det militära försvaret.

Bara några år senare började den utveckling som kom att innebära att vi för knappt fyra år sedan, i samband med den försvarspolitiska inriktningspropositionen, bytte kurs på den svenska försvarspolitiken.

När Vladimir Putin höll tal vid säkerhetskonferensen i München 2007 gick han till storms mot den säkerhetsordning som etablerats efter det kalla krigets slut. Året efter rullade ryska stridsvagnar in i Georgien.

Men den omprövning som började framstå som nödvändig redan då kom inte. I stället fattade den borgerliga regeringen beslut om en försvarspolitisk inriktning som fortsatte fokuseringen på internationella operationer och som bland annat innebar att värnplikten avskaffades.

Dessa nedskärningar drog även fram över de civila delarna av totalförsvaret. Planeringen upphörde, lagren tömdes och den kunskap och kompetens som byggts upp genom decennierna skingrades med vinden.

Stämmingsläget och synen på omvärlden gjorde att det fanns en logik i vissa av de beslut som fattades då. Men den långt gångna nedmonteringen av totalförsvaret får stora konsekvenser när vi nu möter en mer osäker omvärld och därmed åter måste bygga upp det vi en gång hade.

I den försvarspolitiska inriktningspropositionen från 2015 slås fast att det enskilt viktigaste under försvarsinriktningsperioden 2016–2020 är att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och att säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret.

Försvarsbeslutet i juni 2015 och de efterföljande överenskommelserna kring försvarspolitiken innebär att totalt nästan 26 miljarder kronor tillförs försvarsekonomin fram till år 2020.

Vi är nu tre år in i genomförandet av det femåriga försvarsbeslutet. Många förändringar är beslutade, och åtgärder har vidtagits. Mycket av det som är beslutat och påbörjat har dock inte avslutats eller fått full effekt ännu; till exempel är ett stort antal materielprojekt beslutade och beställda, med planerad leverans under 2018, 2019 och 2020.

Fru talman! Det civila försvaret å andra sidan är ingen enskild organisation. I stället är det verksamhet som inkluderar statliga myndigheter, landsting, kommuner och det civila samhället i övrigt. Målet för det civila försvaret är att vid höjd beredskap och ytterst krig skydda civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och stödja Försvarsmakten.

Fru talman! När vi nu blickar framåt kan vi konstatera att det finns mycket kvar att göra. Försvarsberedningens rapporter är viktiga underlag i det fortsatta arbetet.

Det går inte att i dag peka ut en slutpunkt för arbetet med att stärka totalförsvaret och därmed samhällets robusthet när det värsta händer. Det är ett idogt arbete som måste ske med stort tålamod och tillförsikt. Hela samhället måste skyddas och fungera, även under svåra kriser och vid krig. (Applåder)

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Försvarspolitik

Anf. 95 HANS WALLMARK (M) replik:

Fru talman! Det var en intressant historisk exposé som Niklas Karlsson ägnade sig åt. Det rörde sig mycket om årtalen 2004 och 2007. Man måste säga, fru talman, att det finns ett visst mått av partiell minnesförlust. Inget sas om 1990-talet och det som gjordes då: de stora förbandsnedläggningarna.

Vi har precis, för någon månad sedan, återuppväckt P 18 på Gotland. Det var ett av de många regementen och förband som avvecklades under Göran Perssons regering. Det finns alltså all anledning att bredda den historiska beskrivningen av 25 år av neddragningar.

Därför, fru talman, är det väldigt intressant att försvarsutskottets ordförande inte säger någonting om framtiden. Han hänvisar möjligtvis till Försvarsberedningens kommande rapporter men säger ingenting om Försvarsmaktens budgetunderlag, som ju ligger på departementets bord. Där säger man att man behöver 18 miljarder fram till 2021 – annars kommer man att göra väsentliga neddragningar.

Vill Niklas Karlsson, om fru talmannen ger honom tillåtelse, utveckla något kring framtiden?

Anf. 96 NIKLAS KARLSSON (S) replik:

Fru talman! Det är ibland märkligt att lyssna på Hans Wallmark och Moderaterna. Å ena sidan är min historieskrivning inte tillräcklig; å andra sidan är det stora felet att jag inte talar tillräckligt mycket om framtiden.

Det är klart att man kan uppehålla sig kring detta. Men faktum kvarstår: Den inriktningsproposition som den socialdemokratiskt ledda regeringen har levererat om hur vi vill utveckla försvaret och satsa på att öka den operativa förmågan hos krigsförbanden och stärka den samlade förmågan i totalförsvaret ligger naturligtvis fast. Det kommer, som jag sa i mitt anförande, att ta tid att fortsätta att bygga detta.

Jag vet att Moderaterna försöker att så gott det går vara med och bära detta ansvar i vår gemensamma försvarsuppgörelse. Jag tycker att detta är bra och viktigt, för det skickar signaler till Försvarsmakten om att vi ska höja trösklarna för ett angrepp mot Sverige. Men det skickar också signaler till omvärlden om att det ska kosta att vara aggressiv mot vårt land.

Anf. 97 HANS WALLMARK (M) replik:

Fru talman! Det handlar inte så mycket om att skicka signaler som om att skicka pengar. Det är där bristen finns i historieskrivningen, fru talman. Niklas Karlsson och andra socialdemokrater ägnar sig huvudsakligen åt fantomsmärtorna från alliansåren 2006–2014. Allt som hände före och allt som kommer efter försöker man undvika.

Därför är det ändå intressant att läsa Försvarsmaktens budgetunderlag. Får man inte 18 miljarder fram till 2021 kommer kraftiga neddragningar att genomföras. Hur ställer sig Socialdemokraterna till detta, fru talman?

Anf. 98 NIKLAS KARLSSON (S) replik:

Fru talman! Detta vet ju Hans Wallmark. Han vet vad Socialdemokraterna vill och att vi vill skjuta till resurser för att öka den operativa förmågan hos krigsförbanden. Den inriktningen ligger kvar.

Man kommer däremot inte ifrån det som hände under den period då Hans Wallmarks parti Moderaterna ledde Sverige: hur vi hade en försvarsminister som avgick därför att han inte ville använda försvaret som budgetregulator och en statsminister som sa att försvaret var ett egenintresse. Den tiden är förbi.

Anf. 99 JAN R ANDERSSON (M) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att hälsa Niklas Karlsson välkommen till försvarsutskottet, som jag tror att du snart kommer att märka är ett väldigt intressant och trevligt utskott.

Men låt oss glömma trevligheterna för ett tag. När du gör en historisk exposé måste det ändå nämnas att det är under åren 1994 till 2006, som du väljer att inte tala så mycket om, som den stora nedskärningen i svenskt försvar sker. Det är då förband läggs ned, och det är då vi får den stora ekonomiska smällen. Vi går från 2,3 till 1,3 procent av bnp under en period på lite mer än tio år. Det kan vara den största nedskärningen i svenskt försvars ekonomi.

Under samma period som ordförande Niklas Karlsson refererar till sitter Socialdemokraterna senare i opposition. Han gör en reflektion om Georgien 2008 – vad gjorde alliansregeringen då? Jag skulle vilja ställa motsvarande fråga: Vad gjorde Socialdemokraterna under den perioden? Hur kan den besparing på 2 miljarder som ni lade fram bidra till att stärka försvaret? Detta övergår mitt förstånd, men jag hoppas att den nye ordföranden kan svara på det.

Anf. 100 NIKLAS KARLSSON (S) replik:

Fru talman! Visst kan man fokusera på de nedskärningar som gjorts tillbaka i tiden. Som ledamoten kanske hörde talade jag om detta i mitt anförande: att det fanns en viss logik i de nedskärningarna, som alla partier har ett ansvar för, även socialdemokratin.

I dag är det kanske inte så stora skillnader, men det som skiljer oss åt är att det var först med den socialdemokratiskt ledda regeringen som satsningarna på försvaret kom till. De skedde inte under de åtta år då vi hade en statsminister som hette Fredrik Reinfeldt och en försvarsminister som hette Mikael Odenberg, som avgick därför att han tyckte att hans egna företrädare och kompisar i regeringen använde Försvarsmakten och försvaret som en budgetregulator.

Den tiden är nu förbi, och där bär vi ett gemensamt ansvar. Det är väl på sin plats att man i debatter i kammaren kan ge heder åt andra ledamöter, och det ska Moderaterna naturligtvis ha. De orkar bära detta ansvar i de försvarsöverenskommelser som har gjorts. Det kommer att behöva ingås nya sådana, och jag hoppas att vi kan sträcka ut en hand till varandra och komma överens om de satsningarna även framöver.

Anf. 101 JAN R ANDERSSON (M) replik:

Fru talman! Jag delar din uppfattning, Niklas Karlsson. Det som har skett är det inte så stor idé att tala om, även om det givetvis kan ge lärdomar för framtiden. Men det som är viktigt att fokusera på är vad framtiden kräver, och där är Försvarsmakten tydlig. Man anger för varje år siffror över vad man behöver för att kunna genomföra det vi gemensamt har fattat beslut om och under flera år har berett och kommit fram till i Försvarsberedningen.

För att vi ska kunna genomföra detta måste vi också skicka dit pengar; det handlar om 3, 5 och 10 miljarder – sammanlagt 18 miljarder. Annars kommer vår operativa förmåga, som du talade om, att minska.

Anf. 102 NIKLAS KARLSSON (S) replik:

Fru talman! Man kan väl konstatera att det hör till oppositionens uppgift att i riksdagsdebatterna kritisera dem som styr och majoriteten. Men det är klart att det också ska erkännas när man är överens och har gemensamma utgångspunkter. När det gäller de överenskommelser som är gjorda och vikten av att göra nya överenskommelser för att ge signaler till Försvarsmakten om att deras verksamhet är viktig och till omvärlden om att det ska kosta att vara aggressiv mot Sverige är vi överens. Jag ser fram emot de samtalen.

Anf. 103 BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Det var bra att vi också fick en diskussion om försvaret i denna allmänpolitiska debatt. Den nedrustning som Sverige och många andra länder gjorde under 90-talet och fram till 2009, kan man säga, tog oss ned till en nivå när det gäller försvaret som gör att uppförsbacken i dag är väldigt brant, milt uttryckt.

Jag tror dessutom att väldigt få medborgare egentligen har tagit in den utvecklingen. Många lever i föreställningen om ett betydligt starkare och mer omfattande försvar än vad vi faktiskt har i dag. Detta är allvarligt, för det gör det svårare för oss att klara de utmaningar som ligger i att bygga ett starkare och mer effektivt försvar.

Jag tror att det var Niklas Karlsson som i replikskiftet tidigare sa att vi behöver gå tillbaka till det vi hade. Det är inte sant. På ett par decennier har mycket hänt i samhället vad gäller sårbarhet, it-utveckling och mycket annat. Vi behöver något nytt, mycket starkare, och det är väldigt komplicerat.

För oss förtroendevalda tror jag att detta kommer att kräva inte bara beslutsförmåga och bestämda prioriteringar, utan också att vi får fler som är intresserade och allmänt insatta i frågor som rör Sveriges säkerhet, vår sårbarhet och vad som krävs för att förebygga och för att kunna agera i kriser och konflikter och vid krig.

Det är inte lugnt i Sveriges närområde. Vi hade nyss en säkerhetspolitisk debatt här i kammaren. De senaste åren har spänningarna ökat, och sedan 2014 pågår ett krig i Ukraina, bara för att ta ett exempel. Den ryska upprustningen fortsätter. Vi fick nyligen rapporter om omfattande nya militära installationer på Kolahalvön. Detta sker samtidigt som Ryssland och Kina nyligen har haft den största övningen sedan 1981 i vår absoluta närhet. Det påstås att över 300 000 soldater deltog. Det händer alltså väldigt mycket, och det finns mycket att arbeta med.

Det innevarande försvarsbeslutet som togs 2015 är bra och ett avstamp för att höja den svenska försvarsförmågan. Men det kommer inte att bli en enkel resa. Som det ser ut i dag kommer försvaret nämligen att måsta dra ned på och försvaga verksamheten därför att de medel som anslagits inte räcker.

Jag hade inte räknat med att få höra försvarsminister Peter Hultqvist i den här debatten, men det hade förstås varit bra om han hade varit här, för Socialdemokraterna har hittills inte gett besked om vad de konkret tänker sig när det gäller försvarets budget. Inriktningen ligger fast, säger Niklas Karlsson. Det var ju snällt sagt, men det är pengar som behövs. Det behövs pengar för att utbilda, rekrytera personal och bygga upp verksamheter, och de saknas.

Moderaterna och Alliansen har däremot varit ganska tydliga. Vi vill tillföra de 18 miljarder som Försvarsmakten har äskat för att hålla den nivå som inriktningsbeslutet innebär. Det är ganska viktigt besked.

Jag tror att vi här i kammaren har en uppgift framför oss. Vi måste möta osäkra tider med tydlig politik och ansvarstagande. Vi ska ha respekt för en komplicerad regeringsbildning, men vi måste också ta itu med konkreta frågor som kräver ett svar. Försvarspolitikerna är ett område där vi moderater skulle vilja se en bred överenskommelse, för den kan inte vänta. Det äventyrar Sveriges trygghet, och det riskerar att skapa ännu större problem framöver.

(Applåder)

Anf. 104 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är ganska intressant att följa debatterna mellan Socialdemokraterna och Moderaterna. Nu är alla varma försvarsanhängare, och det är ju jättebra. Med tanke på att vi inte har någon regering på plats blir det till att leva upp till de ambitioner man deklarerar här i kammaren.

Ni kan rikta kritik mot varandra om dåtiden, men faktum är att både den borgerliga alliansen och den rödgröna sidan har varit lika goda kålsuppare när det har handlat om att montera ned Försvarsmakten. Man har skrotat hela system och så vidare.

I debattsammanhang brukar jag ibland ta upp hur jag som 20-åring skrev vårt ungdomsförbunds försvarspolitiska avsnitt och säga att jag då gjorde bättre analyser av omvärlden än vad ni som riksdagspartier gjorde på den tiden. Omvärldsläget förändrades snabbt, men ni reagerade väldigt sent. Återigen: Det tar lång tid att rusta upp försvarsförmågan. Men det är intressant att ni nu är villiga att gå den vägen.

Anf. 105 BEATRICE ASK (M) replik:

Fru talman! Om vi ska framhålla personliga egenskaper kan jag säga att jag drev på i de här frågorna på ett tidigt stadium. Det gjordes också stora upprop. Vi var 140 000 människor som skrev under upprop, och vi protesterade här i riksdagen för att få ett stopp på de neddragningar vi såg redan i slutet av 80-talet.

Det är så här: Tron på den eviga freden drabbade alla, inte bara politiker i Sverige. I hela Europa kunde vi se den utvecklingen. Man kan diskutera om detta var bra eller dåligt, men så var det.

Vi står här och nu, och det finns ingen väg tillbaka, utan vi måste framåt. Det kommer att kräva pengar, prioriteringar och ett folkbildningsarbete, vill jag påstå, för när man ska förhandla om pengar måste man också få stöd för att de ska läggas just i försvarsbudgeten. Det kommer inte att bli enkelt, och det var lite av min poäng i anförandet.

Anf. 106 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Tron på den eviga freden drabbade faktiskt inte alla. Vi som har läst historien och vet vad som hände 1925 och därefter, då man också hade tro på den eviga freden, har lärt oss lite grann och insett att man kanske inte efter Sovjetunionens fall kan tro på den eviga freden. Men faktum är att ni under alliansregeringen 2006–2014, trots Georgienkriget och händelserna på Majdan i Ukraina, vaknade väldigt sent. Det var först våren 2014 som Moderaterna helt plötsligt blev varma försvarsanhängare igen. Men det är välkommet att ni numera är det.

Anf. 107 BEATRICE ASK (M) replik:

Fru talman! Jag noterar att den utredning som finns om försvarets framtida långsiktiga materielbehov faktiskt tydliggör att det under alliansregeringens tid hände saker som gick i rätt riktning. Men att vända en atlantångare tar tid – det är ingen tvekan om den saken.

Sett i backspegeln tycker jag naturligtvis att det finns saker som borde ha gjorts annorlunda. Men faktum kvarstår: Vi är här och nu. Det är det viktiga.

Sedan är det intressant att folk som alltid har haft rätt i alla tider uppenbarligen inte då ändå kunde få med sig människor på sitt budskap.

Anf. 108 ROGER RICHTOFF (SD):

Fru talman! Det är intressant att lyssna på hur ni kritiserar varandra. Det kan ni ju fortsätta med.

Det fanns ett parti som redan tidigt sa att vi måste ha ett starkt försvar över tiden. Det var Sverigedemokraterna. Det sa vi långt innan vi kom in i riksdagen. Vi behöver ett starkt försvar över tiden, oavsett dagsformen i Ryssland. Vi uppfattade att det fanns anledning att ta höjd för ett starkt svenskt försvar. Vi var ensamma om att säga detta på den tiden.

Ni som sitter här och de övriga partierna är skyldiga till att ha försatt Sverige i ett utomordentligt allvarligt läge. Vi var i stort sett oförsvarade. Vem som helst som hade velat hade kunnat vålla Sverige utomordentligt stor skada. Det är ert ansvar.

Nu hör man i debatten här att vi ska ta ansvar för framtiden. Jag skulle vilja beröra hur vi analyserar och arbetar i dag.

Vi står inför en gigantisk upphandling av ett luftvärnssystem. Det handlar om det föråldrade Patriotsystemet med en föråldrad radar som ser 120 grader. Vi får inget luftvärnssystem på våra korvetter. Detta får vi för 20, 30 eller 40 miljarder över tiden. Det är väldigt dyrt i drift. Logistiken är enormt mycket större. Vi har en datalänk in i systemet, vilket gör det sårbart. Beroende på hur mycket robotar vi köper är det en gigantisk felsatsning.

Detta är den förmåga ni har när det handlar om att göra något riktigt bra för Sverige! Då landar ni i att köpa detta system. Varför gör ni detta?

Fru talman! När vi, företrädare för Sverigedemokraterna, i försvarsutskottet under lång tid har bett om att vi ska ha kontakter med andra leverantörer av luftvärnssystem som vill presentera lösningar – från Saab i Sverige till MDBA i Frankrike, som är Europas största tillverkare av robotar – säger ni nej. Ni vill alltså inte bredda beslutsunderlaget. Ni struntar helt enkelt i detta.

Om man vägrar att ta in ett brett beslutsunderlag, sitter man då på rätt plats? Är man inte mer intresserad av detta? Nu kommer vi till exempel inte att ha något luftvärn på våra fem Visbykorvetter. Eller ska vi bygga ett nytt system där?

Så sent som förra veckan utvecklade man det som vi förordar, nämligen Aster 30-roboten. Den nya versionen kommer att vara i drift 2023 och är utmärkt för ballistiska robotar, till exempel tillsammans med vårt system med CAMM-robotar på Visbykorvetterna. Det är svensk radar och svensk försvarsindustri.

Var är ni någonstans? Ni deltar ju över huvud taget inte i den här debatten! Det är en gigantisk gökunge som ni bär ansvaret för att ha fört in. Det finns inga andra länder som vill ha Patriotsystemet. Inte ens Natoländerna köper det.

Vi har väckt en motion där vi vill utreda kostnaderna för att riva upp beslutet. Vi vill sätta oss ned igen och försöka få er att bjuda in andra leverantörer och lyssna på dem. Förhoppningsvis får vi viss framgång i detta.

Jag kan ta ett exempel. I perspektivstudien för 2018 står det bland annat att marinen ska inriktas med uppgradering av luftvärn på de fem Visbykorvetterna. Ska vi ha dubbla luftvärnssystem nu? Hur har ni tänkt? Får ni inte ihop det? Var är analysförmågan? Den är borta som vanligt.

Anf. 109 BEATRICE ASK (M) replik:

Fru talman! Jag är ju ganska ny i försvarsutskottet och har inte samma långa erfarenhet som Roger Richtoff. Ett problem som jag har upptäckt är dock att man blandar ihop detta med expertkunskaper och vad politiker ska syssla med.

När det gäller luftvärnssystem har utskottet prövat frågan ganska ingående. Och Försvarsmakten har varit entydig i fråga om att man även utan substantiella tillskott ansåg det nödvändigt att fatta det beslut som regeringen så småningom fattade. Svaret på varför man inte ville se det alternativ som Sverigedemokraterna tyckte borde undersökas var att man konstaterade att det inte fanns något färdigt som skulle kunna användas.

Jag tycker inte att man kan lägga sig i varje teknisk detalj. Det är inte en politisk fråga. Men om expertmyndigheterna ger ett entydigt besked måste man rimligen lita på dem. Gör inte Sverigedemokraterna det?

Anf. 110 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! Vi litar på experterna till viss del. Vi kopplar ihop det lite grann med världlandsavtalet. Världlandsavtalet ger ju vid handen att man kan gruppera främmande makts luftvärnssystem, till exempel, i Sverige. Vilket system använde man under förra övningen? Patriotsystemet.

Nu ser man då en koppling. Om vi köper in detta system kan man jacka ihop det med världlandsavtalets Patriotsystem. Men faktum kvarstår. Om Beatrice Ask anser att hon inte behöver tränga ned i någonting och inte behöver intressera sig för någonting när det gäller dessa system och kompetensen kan jag tala om att jag har en helt annan uppfattning. Jag vill veta. När någon påstår sig vara expert och ska föra in ett system vill jag faktiskt veta om det är ett bra system. Jag kan tala med krigsförbandscheferna under den högsta ledningen, och de har en annan uppfattning. Vid ett tillfälle frågade jag: Men varför säger du inte det? Svaret var: Jag gör min sista dag som officer om jag skulle tala om vad jag tycker om det här systemet.

Det får man också reda på när man pratar med dem.

Anf. 111 BEATRICE ASK (M) replik:

Fru talman! Jag kan försäkra Richtoff om att jag snarast är nördig i detaljfrågor, men jag har en viss respekt för att vi har en ordning när expertmyndigheter ska bereda förslag till politiker att fatta beslut utifrån. Det innebär inte att politiker inte ska sätta sig in i frågorna. Men den beredning som vi hade gav vid handen att vi inte hade några andra vägar än att faktiskt fatta det beslutet, medan Sverigedemokraterna ansåg sig ha träffat någon som de ville bjuda in till utskottet i ett sent skede för att diskutera saken.

Det kommer säkert att bli fler turer, men jag tror att vi måste ha en ordning i fråga om hur vi fattar beslut.

Anf. 112 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! I ett sent skede – första gången var för ett år sedan. Då var inte ledamoten där, så det kan hon inte veta, men nu vet hon det. Sedan återkom vi vid flera tillfällen om just detta. Det var olika system och olika tillverkare för att vi skulle få en bredd. Nu är Patriotsystemet dessutom försenat, så det var ingen vinst med detta.

Vad gör vi med hanteringen av kryssningsrobotar, som är ett av de främsta hoten mot Sverige? Glöm det! Under Auroraövningen sköt man bort det här systemet.

Anf. 113 KALLE OLSSON (S) replik:

Fru talman! Jag vill passa på att fråga Roger Richtoff om en sak inom ett annat område.

Under sommarens förödande skogsbränder blev Sveriges sak hela Europas. I mitt hemlän, Jämtland, deltog italienskt brandflyg och polska brandmän i arbetet med att släcka bränderna. Det skedde inom ramen för EU:s civilförsvarsmekanism. Stödet till Sverige är det europeiska civilskyddets största insats mot skogsbränder på åtminstone ett decennium. Dessa insatser var helt avgörande för våra möjligheter att få bukt med bränderna.

Sverigedemokraterna tycker att Sverige ska lämna EU. För mig går det inte riktigt ihop. Roger Richtoff talade här om bristande analysförmåga. Min fråga till dig är: Hur menar SD att Sveriges krisberedskap stärks av att vi lämnar EU?

Anf. 114 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! Tack för frågan! Äntligen får jag svara på den. Lyssna nu riktigt noga! Så här är det med Sverigedemokraterna och EU. Vi vill omförhandla med EU. Vi vill inte i morgon säga – om vi skulle få göra det: Vi lämnar er. Vi avbryter all handel. Vi klarar oss själva.

Jag vill göra detta fullständigt klart. Vi kommer inte att lämna EU med mindre än att vi har omförhandlat avtalen så att vi bibehåller frihandel och alla de delarna. Hur vi kommer att lyckas med det får vi se. När dessa avtal är omförhandlade kommer vi att lyfta dem till svenska folket: Är det bra avtal – ja eller nej?

Dessa avtal kommer att säkerställa att vi har all den frihet som vi har med handel i Europa. Det handlar inte om att lämna EU utan att ha de avtalen. Säg aldrig mer att vi vill avbryta allt samarbete med EU eller lämna det utan det här! Man kan gärna lägga till att det är under förutsättning att vi når framgång i våra omförhandlingar.

Nu hoppas jag att detta är klart, så ska jag ta nästa fråga i nästa omgång.

Anf. 115 KALLE OLSSON (S) replik:

Fru talman! Tack för svaret! Jag tror inte att vi behöver gå längre än till de pågående brexitförhandlingarna för att se att det inte funkar. Det är inte seriöst att påstå att man kan plocka russin ur den europeiska kakan och sedan tro att man ska kunna få en acceptans för det inom EU.

Jag tror inte att det behöver vara antingen eller: att vi ska förlita oss bara på EU:s krisberedskap och inte ta hand om vår egen förmåga. Det måste vara både och. Vi ska vara kvar i EU och stärka Sveriges krisberedskap här hemma.

Anf. 116 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! Då lämnar jag EU-frågan. Får jag påminna ledamoten om att det fanns ett parti som 2016 motionerade om att införa det så kallade MAFF-systemet på Hercules. Det var vi. Ni röstade nej. Redan 2016 förstod vi att vi måste höja beredskapen. Vi återkommer med den motionen, så får vi se om ni hakar på.

Anf. 117 HANNA GUNNARSSON (V):

Fru talman! För Vänsterpartiets del är den militära alliansfriheten och neutraliteten de viktigaste beståndsdelarna i försvars- och säkerhetspolitiken. Vänsterpartiet säger därför ett tydligt nej till ett svenskt medlemskap i Nato. Vi menar att värdlandsavtalet mellan Sverige och Nato bör rivas upp och att vi i stället bör markera fredens betydelse genom att skriva under FN:s konvention mot kärnvapen.

Ytterligare ett närmande till Nato inleds om några dagar, när Sverige deltar i en av Natos största övningar på mycket länge. Transporter av fordon har de senaste dagarna gått genom Sverige, från min hemort nere i Skåne norrut mot Norge.

Sveriges deltagande i denna övning syftar bland annat till att stärka samarbetet med Nato. Vänsterpartiet menar att detta är fel väg att gå. Ett bättre sätt är att arbeta för fred och nedrustning genom att i stället bidra till FN:s fredsbevarande arbete tillsammans med många andra länder.

Vänsterpartiet arbetade länge för att värnplikten skulle återinföras i Sverige. Vi är såklart nöjda med att det nu har blivit så. För oss är det

viktigt att Sveriges försvar har en stark folklig förankring, att de som deltar i försvarsarbetet representerar hela befolkningen och att vi har olika bakgrunder, erfarenheter och kunskaper. Värnplikten är på så sätt en demokratifråga. Försvaret av Sverige får aldrig överlämnas till några få specialintresserade utan är på många olika sätt ett ansvar för oss allihop.

Värnplikten bör framöver även innehålla civila delar och stärka vår beredskap mot natur- och miljökatastrofer, något som riskerar att bli mer förekommande i klimatförändringarnas spår.

Vänsterpartiet är ett feministiskt parti. Därför är vår försvars- och säkerhetspolitik också en feministisk försvars- och säkerhetspolitik. Det är väldigt enkelt. Kvinnors rättigheter och erfarenheter måste ges större plats även i denna del av politiken, eftersom kvinnor och barn är de som drabbas hårdast både under och efter konflikten. Hela befolkningen måste vara delaktig i akuta insatser och i planeringen av dessa men också i det stora och viktiga arbete som görs efter att en konflikt har tagit slut.

Det långsiktiga arbete som görs för att bygga och stärka demokrati och mänskliga rättigheter måste involvera kvinnors rätt till utbildning, arbete och demokratiskt inflytande. Det handlar om rätten till våra egna kroppar och att leva ett fritt liv.

Utifrån denna utgångspunkt är det väldigt glädjande för mig att Nobels fredspris i år går till pristagare som har satt fokus på hur just kvinnor drabbas av krig och konflikter och de fruktansvärda situationer där våldtäkt används som ett vapen.

Det krävs ett starkare feministiskt perspektiv på hela försvars- och säkerhetspolitiken framöver.

Fru talman! Fred på jorden kan låta som en dröm hämtad från barndomen. Men visst är vi många som får en extra varm känsla i hjärtat när vi i visan *I natt jag drömde* sjunger om att statsmännen satt på rad och skrev på ett konvolut om att alla krig var slut.

Försvars- och säkerhetspolitiken framöver måste ha fred, trygghet, demokrati och mänskliga rättigheter som sitt allra yttersta mål.

Anf. 118 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru talman! Vi lever i en alltmer osäker värld. Spänningen har ökat också i vårt närområde. Ockupationen av Krim och det pågående anfallskriget mot Ukraina visar att Ryssland ser militära maktmedel som instrument för att nå politiska mål. Den ryska upprustningen pågår med oförminskad styrka, och övningsverksamheten i vårt närområde blir alltmer aggressiv.

För oss kristdemokrater är det därför viktigt att Försvarsmakten ges en sådan utformning och styrka att den kan verka avskräckande om någon överväger att angripa Sverige. Det är också uppenbart att Sverige ensamt inte kan möta de hot vi står inför.

För oss är det tydligt att den trygghet som medborgarna kan kräva i sitt dagliga liv, för familjen och på sin ålderdom ytterst bygger på att staten kan tillgodose behovet av såväl inre som yttre säkerhet. För oss är försvaret en kärnuppgift för staten – för Sverige är verkligen värt att försvara.

Kristdemokraterna har gjort en rapport som heter *För ett tryggt Sverige*. Här lyfter vi fram det vi ser behöver göras på kort och lång sikt.

En viktig sak är att Sverige behöver satsa mer pengar på försvarsmakten. I dag ligger vi på 1 procent av bnp. Våra grannländer har redan nått

eller är på väg att nå 2 procent. Där vill vi att Sverige på en tioårsperiod ska nå upp till 2 procent. Då kan organisationen i försvaret utökas på det sätt som behövs, och vapensystem som faller för åldersstrecket kan förnyas.

Vi kan som sagt inte klara oss själva. Sverige behöver därför bli medlem i Nato. Vi är i dag partner till Nato, och det är bra att vi är med i övningar. Men vi behöver uppgradera. Det skulle öka tryggheten för både Sverige och våra grannländer. Det här är en viktig fråga för oss.

Vad gäller flygvapnet vill vi att det förstärks till att omfatta åtta i stället för dagens sex stridsflygdivisioner. I dag har vi divisioner i Ronneby, Såtenäs och Luleå, men vi bör också ha i Uppsala för att fullt ut kunna försvara Sverige.

Flottan måste också förstärkas så att den kan uppträda samtidigt i Östersjön och på västkusten. Det innebär att antalet fartyg måste fördubblas, så att vi får tillbaka en närvaro på västkusten.

Armén är bra men för liten. Den måste förstärkas så att den kan möta en angräpare i två riktningar samtidigt, i övre Norrland och i södra Sverige. Det innebär att antalet brigader måste öka från dagens två till fyra eller fem. Vi ser att det sker genom en ökning av antalet värnpliktiga till 12 000 per år, alltså en tredubbling av dagens 4 000.

Hemvärnet är en viktig resurs för vårt försvar. Det måste dock utvecklas till att kunna lösa mer kvalificerade uppgifter, till exempel blockera eller försvara hamnar och flygfält. Det är också viktigt att materielen anpassas till att kunna möta en modern motståndare.

Till sist ska jag säga något om det civila försvaret. Det är i dag alltför svagt och måste förstärkas. Jag tänker särskilt på ökande cyberattacker, och därför måste vi stärka vårt skydd mot dessa rejält.

Anf. 119 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! Mikael Oscarsson säger att det är viktigt att satsa ekonomiska resurser på försvaret. I årets budget satsar ni 540 miljoner mer än regeringen. På vilket sätt inleder det marschen upp mot 2 procent? För 2019 satsar ni 1 miljard mer än regeringen och för 2020 2,4 miljarder mer – detta i den budget som ni lade fram före jul för de kommande tre åren, till nästa försvarsbeslut. Det blir totalt 4 miljarder mer än regeringen. Det är långt ifrån Försvarsmaktens uttalade behov om 18 miljarder för denna period – en summa som råkar stämma med den som Sverigedemokraterna har budgeterat för 2018–2020.

Jag önskar en kommentar till denna låga satsning, tack.

Anf. 120 MIKAEL OSCARSSON (KD) replik:

Fru talman! Precis som Roger Richtoff säger behövs ett rejält tillskott. Det var något jag talade om i mitt anförande. Vi hoppade av försvarsgruppen eftersom vi ansåg att regeringens tillskott var alldeles för litet. Därför lade vi i vår budget 50 procent mer än det som fanns i uppgörelsen.

Vi står fast vid det vi sa i valrörelsen: Sverige ska ha en trappa upp till 2 procent. Estland, Lettland och Litauen samt Polen är uppe på 2 procent, och Norge ligger på 1 ½ procent. Vi måste också se till att på tio års sikt komma upp på samma nivå.

Anf. 121 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! Det är okej; jag delar uppfattningen om trappan. Vi har en trappa på 12 år, och 13 år för att gå upp till 2 ½ procent. Denna budget förhandlar vi i partiet, och vi får gehör för våra satsningar enligt denna trappa. Inriktningen är nu fastställd för dessa tre år.

Att satsa 4 miljarder fram till och med 2020 när Försvarsmakten begär 18 och sedan påstå att man lägger en trappa på tio år upp till 2 procent är en ekvation som inte går ihop.

Anf. 122 MIKAEL OSCARSSON (KD) replik:

Fru talman! Det är sorgligt att Roger Richtoff och hans parti inte förstår att det inte räcker. Ni vill inte gå med i Nato, och går vi inte med i Nato utan ska klara oss på egen hand räcker inte de summor som Roger Richtoff nämner över huvud taget. Det är inte avskräckande.

Ni säger att samarbetet med Finland räcker. Det är ett bra samarbete, men det är inte avskräckande så det räcker, Roger.

Anf. 123 ALLAN WIDMAN (L):

Fru talman! Mycket har sagts om försvarspolitikerna i denna debatt. Låt mig dock understryka det faktum att omvärldssituationen kontinuerligt fortsätter att försämrans. Det har nämnts en del exempel på omfattande övningar öster om Sverige och en del om förhållandena i Ukraina, där kriget nu tyvärr tar ny fart. Låt mig lägga till ett exempel: Sedan en tid tillbaka finns det förhandsgrupperat amerikanska soldater inne på norskt territorium. Detta har inte förekommit sedan andra världskriget, fru talman, och USA funderar nu på att ytterligare utöka sin fasta militära närvaro i landet. Även Storbritannien hyser liknande planer.

Hela historien med Sergej Skripal och nervgiftet novitjok, som har utspelat sig under sex månaders tid och som i veckan ledde fram till att president Donald Trump mer eller mindre direkt anklagade den ryske presidenten för att vara inblandad i dessa giftmord, är ytterligare ett exempel på med vilken hisnande fart omvärldsläget fortsätter att försämrans.

Inriktningsbeslutet 2015 har av Socialdemokraterna kallats för ett trendbrott. Jag vill påminna om att försvarsanslaget under hela den föregående mandatperioden fortsatte att sjunka som andel av bnp, och vi har fortfarande i dag i stort sett samma krigsorganisation som vi hade för 15 år sedan. I min värld, fru talman, är detta inte ett trendbrott. Det är ytterligare fyra förlorade år.

Vi måste öka våra ekonomiska ansträngningar när det gäller det militära försvaret. 2 procent är måttet för Nato. Ett alliansfritt land måste sikta än högre. Och det är, fru talman, viktigt att vi fokuserar våra ekonomiska tillskott på det som gör oss farliga i närtid.

Det som har hänt under den gångna mandatperioden har väldigt mycket varit inriktat på nya stora materielprojekt. De stavas nya ubåtar, nytt stridsflygplan och nytt medelräckviddigt luftvärn. Och, fru talman, det slår mig gång på gång att hjärtslagen i svensk försvarspolitik inte är dunket från en automatkanon utan hammarslagen från de svenska vapensmedjorna.

Vi måste också, och det var Mikael Oscarsson inne på, ta de där sista stapplande stegen in i Nato. Utan Nato spelar det ingen roll hur stort vårt försvarsanslag är. Vi måste samarbeta kring vår säkerhet, som ett litet land är tvingat till.

Fru talman! Mycket kan man säga om Alliansens tid vid makten, också när det gäller försvarspolitik. Men faktum är att under de åtta åren lades inte ett enda regemente och inte en enda flottilj ned. Hade närstående till den dåvarande ordföranden i försvarsutskottet, Niklas Karlsson, fått råda hade den svenska försvarsekonomi under de åren varit 5 miljarder mindre.
(Applåder)

Anf. 124 JAN R ANDERSSON (M):

Fru talman! Valrörelsen är över. Det var vissa av oss som trodde att försvaret var en fråga som eventuellt skulle kunna komma att debatteras under valrörelsen, men ack vad vi bedrog oss. Några av oss såg att försvarsfrågan hade klättrat upp som den tionde viktigaste frågan i det svenska medvetandet för första gången, i alla fall under min livstid. Men så blev det inte, och det finns väl en anledning till det. Jag tror att anledningen ligger i regeringens syn på hur framtidens försvar ska finansieras.

Man kanske kan dra slutsatser bara av den här debatten. Fram till i morse var inga regeringsföreträdare, alltså företrädare för Socialdemokraterna och Miljöpartiet, anmälda till debatten, samtidigt som vi nu är sex moderater i kammaren. Senare anmälde sig en socialdemokrat till debatten. Det är bra, för det innebär att vi kan ställa frågor och kanske få svar.

Det finns möjligtvis också en bild av att det finns en stor enighet om försvarspolitik, och det kanske har med formerna att göra. Men jag skulle säga att det är lite av en chimär, för det är väldigt stor skillnad beroende på vilka partier som styr. Det är intressant att notera att i dagens debatt har alla alliansföreträdare talat om framtiden, medan Socialdemokraterna ägnade en större tid åt historien.

Även om det finns en stor enighet kring försvarsbeslut och deras genomförande är det givetvis en politiskt märklig process där man tittar fem år fram i tiden och berättar vad man ska göra om fem år, efter en period där man möjligtvis inte ens är kvar i sin position. Det är svårt att fatta beslut som ligger så långt in i framtiden. Ofta hamnar de största investeringarna och svåraste besluten väldigt långt fram i tiden. Det har många gånger inneburit att de försvarsbeslut som vi i Sverige har tagit inte till fullo blivit genomförda. Samtidigt vet vi att vi behöver öka vår förmåga och vår relativa förmåga, eftersom vi vet att motståndaren under lång tid framöver kommer att fortsätta öka sin förmåga.

Vad innebär då att öka sin förmåga eller öka sin operativa förmåga? Något som gör att vi inte har försvarsförmåga är att vissa förband inte existerar, det vill säga att det finns på papperet ett namn och ett nummer, men det finns ingen personal. Det är klart att då finns det ingen operativ förmåga. Men det finns även förband som finns på papperet och möjligtvis även har personal men som saknar materiel som är grundläggande för dess funktion. Det är klart att de då har en väldigt begränsad operativ förmåga. Den tredje delen är förband som finns på papperet och möjligtvis har materiel men som inte har fått öva och därför inte kan lösa sin uppgift. Då saknar de också den betydande operativa förmågan. Alla dessa tre kategorier finns i olika delar av våra försvarsgrenar.

Slutligen: Försvarsmakten har räknat på vad det skulle kosta att genomföra det som vi gemensamt i riksdagen har kommit fram till, det vill

säga försvarsbeslutet. Man har kommit fram till att det skulle kosta ungefär 18 miljarder under de kommande tre åren.

Vi har under lång tid lämnat försvarspersonal och officerare i sticket genom att inte slutföra det vi i politiken har lovat. Det är viktigt att vi nu faktiskt genomför detta försvarsbeslut, så att vi inte bara kan stärka vår operativa förmåga utan också kan lämna ett rent blad till nästa generation och nästa försvarsbeslut och gå vidare och faktiskt blicka mot framtiden. Om vi inte gör klart det vi redan har sagt att vi ska göra kommer vi aldrig att kunna blicka mot framtiden, utan då kommer vi alltid att behöva reparera och göra brandkårsutryckningar vid de brister som dyker upp.

Detta att försvaret inte får resurser för att genomföra det försvaret ska drabbar inte bara ett år utan flera år framöver. Därför måste jag fråga regeringsföreträdarna: Varför vill regeringsföreträdarna inte öka vår relativa försvarsförmåga?

Anf. 125 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! Jag har en fråga. Den gäller också ekonomin. Moderaterna säger att det krävs stora medel till försvaret. Men för 2018 avsatte ni inte en krona mer än vad Socialdemokraterna gjorde på försvaret, Jan R Andersson. För nästa år avsätter ni 3,3 miljarder mer, och för 2020 har ni budgeterat 6,3 miljarder – totalt sett 9,6 miljarder. Och vi vet att Försvarsmakten begär 18 miljarder för att kunna nå de mål som vi politiker fattat beslut om. Det är det ena.

Det andra är att vi säger blankt nej till Nato. Vi anser att ett starkt svenskt försvar, gärna i förbund med Finland, utgör en stabiliserande faktor i vår del av Europa, och den uppfattningen har vi kvar.

Anf. 126 JAN R ANDERSSON (M) replik:

Fru talman! För åren 2019, 2020 och 2021 har Försvarsmakten äskat 3, 5 och 10 miljarder. Vi har inte lagt fram någon budget än för 2021. Men vi har ställt ut ett löfte om att tillgodose de kraven, det vill säga 3, 5 och 10 miljarder, så den efterfrågan som finns från Försvarsmakten kommer vi att möta.

Eftersom ledamoten tog upp frågan om en försvarsallians med Finland måste jag ställa en fråga. Den reaktion som kom från Ryssland var ungefär likadan som om vi hade gått med i en försvarsallians som heter Nato. Då är frågan om inte Roger Richtoff tycker att det hade varit lika bra att vi hade gått med i Nato, eftersom anledningen till att ni inte vill göra detta ställningstagande är att ni inte vill stöta er med Ryssland. Men om den försvarsallians som ni föreslår är lika reaktiv som en försvarsallians med Nato, är det då inte lika bra att vi går med i Nato?

Anf. 127 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! Jag tror att Jan R Andersson läser de ryska tidningarna lite dåligt. Det man uttrycker oro för är de avtal som vi träffar med Nato, världsavtal och så vidare. Alla de avtal som man beskriver kan vi ingå i förbund med Finland. Vi är två alliansfria länder, varav det ena alliansfria landet har väldigt täta band och tillåter ett Natoförband att gruppera sig i Sverige. Det man uttrycker oro för i tidningarna är trovärdigheten i vår politik.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Försvarspolitik

Anf. 128 JAN R ANDERSSON (M) replik:

Fru talman! Eftersom jag inte talar eller läser ryska litar jag på vår myndighet FOI, som lämnar rapporter. Därifrån har man visat att reaktionen på den försvarsallians med Finland och även delvis med USA har varit helt liknande den som har varit gentemot ett närmande av en ansökan till Nato.

Frågan är då, som får bli retorisk, fru talman: Ska vi ansöka till en allians som ger oss ett reellt skydd, eller ska vi vara med i en allians som ger oss samma problem med en utländsk makt men inte samma skydd?

Anf. 129 NIKLAS KARLSSON (S) replik:

Fru talman! Jag reagerar när ledamoten Andersson säger att alla pratar om framtiden utom socialdemokratin, som bara pratar om historieskrivningen. Det finns ett utdrag av mitt anförande som ledamoten kan titta på.

Bortsett från detta finns anledning att prata om hur det har sett ut tidigare. Verkligheten talar inte till Moderaternas och Anderssons fördel. Det är snarare så att under den tid vi hade en moderatledd regering – under åtta år – var det första gången en försvarsminister avgick, och det var för att försvaret användes som budgetregulator. Den allmänna värnplikten avskaffades med tre rösters marginal i Sveriges riksdag.

Mot detta ska ställas alla satsningar som den socialdemokratiskt ledda regeringen har gjort under de här åren. Det handlar om stridsgrupp på Gotland, ytterligare förband som har krigsorganiserats och granatkastarförmåga som har tillförts hemvärnet, och vi har under 2017 beslutat att återinföra militär grundutbildning med värnplikt och så vidare.

Det är lätt att stå i riksdagens talarstol och säga att det är för lite och för sent. Verkligheten talar ett annat språk.

Anf. 130 JAN R ANDERSSON (M) replik:

Fru talman! Vi hade en replikrunda tidigare, men låt mig konstatera att jag kommenterade att vi från allianssidan pratade mycket framtid medan företrädare för regeringssidan, det vill säga ordföranden i försvarsutskottet, pratade historia. Ingen av oss andra gjorde det i någon större utsträckning. Och nu gör han det igen, så min kommentar var kanske relevant.

Vi inom Alliansen tycker att det är viktigt att blicka framåt, för det är där man bygger den operativa förmågan. Det är klart att vi är oroliga när vi ser att Försvarsmakten just nu håller på och planerar för stora besparingar. Det var det jag redogjorde för: Om man ska bygga operativ förmåga måste man ge resurser för att öva förbanden, och det är precis denna förmåga som just nu ligger under besparingsluppen. Detta beklagar jag.

Som jag inledde mitt anförande med beklagar jag också att Socialdemokraterna och de övriga regeringsmedlemmarna inte har gett besked till Försvarsmakten i den utsträckning som önskas. Men det finns fortfarande tid för detta.

Anf. 131 NIKLAS KARLSSON (S) replik:

Fru talman! Det finns förmodligen skäl till att Moderaterna inte vill prata historia, för verklighetsbeskrivningen är inte till deras fördel. Det var först när vi fick en socialdemokratiskt ledd regering som nya resurser tillfördes Försvarsmakten och förmågan i vår säkerhetspolitik kunde stärkas. Vi har sagt att vi vill fortsätta med dessa satsningar.

Vi ska fortsätta att gå i den riktning som regeringen och riksdagen har sagt i inriktningspropositionen. Skillnaden mellan oss är att vi inte bara pratar, utan vi genomför också.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Försvarspolitik

Anf. 132 JAN R ANDERSSON (M) replik:

Fru talman! Man får vara glad över att den oppositionspolitik som ni företrädde tidigare, Niklas Karlsson, inte genomfördes, med de stora besparingar som lades på Försvarsmakten.

Om vi ska prata historia måste vi prata om båda delarna. Vi gjorde inga stora satsningar på försvaret, men er oppositionspolitik hade inneburit stora besparingar. Detta tycker jag att ordförande Niklas Karlsson ska vara medveten om.

(Applåder)

Anf. 133 PÅL JONSON (M):

Fru talman! Jag kommer att uppehålla mig vid det nordiska försvarssamarbetets möjligheter och begränsningar. Jag kommer att tala som varm anhängare av ett djupare nordiskt samarbete men också som en rätt tuff kritiker av Nordiska rådet, som är det främsta politiska uttrycket för detta samarbete.

Vi har djupa historiska band och en språklig och politisk värdegemenskap mellan de nordiska länderna. Vi är nästan lika stora, och vi delar ungefär samma hotbild. Det faller sig därför helt naturligt att vi har ett försvarssamarbete mellan de nordiska länderna. Vi samarbetar redan i dag inom områden som utbildning, materielupphandling och internationella insatser. På senare år har det nordiska försvarssamarbetet mer inriktats på militär rörlighet och mobilitet, och detta är något som har fått Norge och Danmark mer intresserade och engagerade.

Allt detta är i grunden utmärkt, men det nordiska samarbetet får också viktiga inneboende begränsningar ju närmare vi flyttar den försvarspolitiska hårda kärnan. Det nordiska försvarssamarbetet är ändå ett samarbete för fredstida förhållanden som upphör i händelse av krig. Detta beror i grunden på att vi inom Norden är djupt splittrade i våra säkerhetspolitiska vägval mellan EU, Nato och den militära alliansfriheten. Det är djupt olyckligt av två skäl.

För det första delar de nordiska länderna en säkerhetspolitisk ödesgemenskap som aldrig har varit så stark som i dag. Om ett eller flera nordiska länder skulle utsättas för ett väpnat angrepp finns inte längre några politiska eller militära förutsättningar för ett annat nordiskt land att ställa sig neutralt eller ens icke krigförande. Det räcker att titta på en bild av norra Europa. Där ser man att alla nordiska länder ofelbart skulle dras in i händelse av att ett eller flera av dem skulle utsättas för ett väpnat angrepp.

För det andra måste vi, om vi verkligen vill fördjupa det nordiska försvarssamarbetet, ha samma säkerhetspolitiska lösningar i händelse av krig. Det är först då som vi på allvar skulle kunna integrera våra försvarsmakter och till exempel bygga upp ett gemensamt luftförsvar. Vi skulle också få mycket mer ut av de 150 miljarder kronor som vi inom Norden varje år lägger på försvaret. Men detta, fru talman, förutsätter ett svenskt och ett finskt Natomedlemskap. Att Norge, Danmark eller Island skulle lämna Nato i ett läge där Nato kanske är viktigare än någonsin för nordisk säkerhet är i det närmaste otänkbart.

Fru talman! Nu när dammet har lagt sig efter valrörelsen behöver vi föra en öppen och ärlig debatt om fördelarna och nackdelarna med ett svenskt Natomedlemskap, också för det nordiska försvarssamarbetet. En sådan debatt kan inte börja i utrikespolitisk identitetspolitik eller fastna i historiska referenspunkter från förr, utan den måste utgå från den breda samsyn som finns i denna kammare om att säkerhet skapas bäst i samverkan med andra länder.

Debatten måste också ta spjörn i vad jag bedömer vara en förändring av den säkerhetspolitiska utvecklingen i närområdet. Den situation och vindkantring som vi nu upplever i vårt närområde är inte någon form av tillfälliga stackmoln på den säkerhetspolitiska himlen, utan det handlar om en långsiktig klimatförändring till det sämre för nordisk säkerhet.
(Applåder)

Anf. 134 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Fru talman! För mig känns det angeläget i dag att tala om säkerhetsläget i Östersjön och om marinen.

Säkerhetssituationen i vårt närområde har försämrats under senare år. Östersjöregionen befinner sig återigen i fokus för en omfattande militär förmågetillväxt som drivs på av Ryssland. Den pågående ryska aggressionen mot Ukraina visar också att Ryssland inte väjer för att använda militära medel mot sina grannländer.

Sverige blir oundvikligen påverkat av en väpnad konflikt, om en sådan uppstår i Östersjöregionen. Vi moderater vill prioritera upp Östersjöregionen, inklusive Tyskland och det nordiskbaltiska samarbetet, genom ökat och breddat diplomatiskt samarbete.

Fru talman! Vi moderater arbetar för att Sveriges försvarsförmåga ska stärkas i det osäkra omvärldsläge vi är i. För att göra detta vill vi att Sveriges försvarsanslag ska öka till 2 procent av vår bnp. Detta görs inte i en handvändning, men det är vår ambition att det ska göras inom en tioårsperiod. Då gäller det att ha hög kostnadskontroll och bra effektivitet.

Vi har även lagt fram förslag om extra resurser till försvaret här och nu. Visst har vi en hyfsat bra beredskap inom marinens verksamhet. Jag tänker på några scenarier ur Försvarsmaktens perspektivstudie: att marinstridskrafterna vid ett väpnat angrepp snabbt kan kraftsamla, att de under lång tid kan upprätthålla territoriell integritet längs hela vår kust och att de uthålligt kan utöva och bestrida kontroll till sjöss på eget territorium.

Men vi kan också läsa i Ingemar Wahlbergs materielutredning att ett flertal olika fartyg har hög ålder, att amfibiesystemet har relativt ålderstigen teknisk materiel och att samtliga fartyg, inklusive Visbykorvetterna, saknar robotluftvärn.

Fru talman! Marinen behöver verkligen förstärka amfibieförbanden. Visbykorvetterna behöver halvtidsmodifieras, och då behöver vi också säkerställa att de får robotluftvärn. Vi behöver också förstärka ubåtsjaksförmågan genom bland annat anskaffning av fasta undervattenssensorer.

När vi ändå talar om ubåtar; vi behöver halvtidsmodifiera ubåten Hal-land för att det ska bli fem ubåtar i dag. De håller dessvärre inte i all tid och evighet. Därför behöver redan nu ytterligare två ubåtar anskaffas. De är inte gratis. Om vi har tur landar de på 4 miljarder per ubåt. Det är som en större kommuns årsbudget. Men vi moderater anser att de behövs, och

det skulle stärka marinens förmåga till sjöstrid, möjligheten att värna vårt territorialvatten samt underrättelseförmågan.

Nu blev det mycket om materiel och hårda frågor. Sist vill jag lyfta fram det allra viktigaste, nämligen de anställda inom Försvarsmakten. Någon ska ju köra Visbykorvetten och göra allt det där andra som en vanlig människa inte riktigt märker av en vanlig onsdag i oktober. De ska försvara vårt land. Här vill vi moderater vara tydliga; vi vill se ett helhetspaket med satsningar på bättre förmåner och premier för de anställda i Försvarsmakten för att det ska gå att både rekrytera och behålla befintlig kompetens. (Applåder)

Anf. 135 LARS PÜSS (M):

Fru talman! I våras stod jag i talarstolen och lyfte upp vikten av att Försvarsmakten ska ges goda möjligheter att öva. Då är det bra att många har talat om att vi också ska ha ett starkt försvar och att vi ska utöka ramar.

På samma gång måste vi vara medvetna om att försvarets behov påverkar möjligheterna att bygga bostäder negativt. Det kan för vissa kommuner bli en balansgång mellan två starka intressen. Jag tycker dock att det är lätt att avgöra vad som väger tyngst. Ska Sverige ha ett försvar måste det också ges möjlighet att öva.

Vi lever i en allt oroligare tid. Säkerhetsläget i Sveriges närområde fortsätter att försämrats. Hotbilden handlar om såväl traditionella militära hot som ökad underrättelseverksamhet, desinformation och cyberhot riktade mot Sverige. Vi moderater vill därför öka resurserna till Försvarsmakten. Sveriges försvarsanslag ska inom tio år uppgå till 2 procent av bnp, vilket på sikt innebär en fördubbling av dagens anslag. Det kommer att innebära att försvaret måste ges möjlighet att öva betydligt mer än i dag. I det sammanhanget är det ganska oroväckande när en i allra högsta grad nödvändig etablering på Gotland motverkas av regionen.

I Göteborg har man under åtta års tid försökt att hitta ett lämpligt ställe att öva i skärgårdsmiljö utan att hitta passande mark. När det gäller Göteborg, Göteborgs hamn och Västsverige som helhet är dessa områden utpekade av Försvarsberedningen som högprioriterade när det gäller att öka vår försvarsförmåga. Just därför är det avgörande att det också ges tillfälle att öva i den miljö de förväntas verka i.

På samma gång har vi sett att försvaret har tvingats lägga omfattande influensområden runt sina befintliga övningsfält för att inte miljöbalken ska begränsa möjligheterna att använda övningsfälten som avsett. I min egen hemkommun Halmstad har kommunens möjligheter att bygga i attraktiva lägen i stor omfattning begränsats.

Fru talman! I våras när jag talade om utmaningarna med att förena dessa båda intressen föreslog jag också en lösning på i alla fall delar av problemet. Låt mig upprepa det förslaget. Den situation som råder nu grundar sig i en alltför rigid lagstiftning som omöjliggör att försvaret ska kunna öva och att kommunerna ska kunna bygga nya bostäder. Det är därför nödvändigt med ett rejält omtag. Vi måste komma tillbaka till ett läge där vi ser att försvaret av vårt land är en naturlig del av vardagen. Det innebär att vi måste acceptera att det också kommer att låta en del från tid till annan – det gör det när försvaret övar.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Försvarspolitik

Om vi i stället fokuserar på att lösa uppgiften tillsammans där både försvaret och bostadsbyggandet kan samsas kan vi nå längre. Om vi i miljöbalken kan tillåta någon form av servitut för försvarets övningsverksamhet kan vi tillfredsställa båda intressena. På det sättet kan vi säkra både försvarets möjligheter att öva och våra kommuners möjligheter att bygga bostäder. Om vi menar allvar med att bygga ett starkt försvar måste vi göra det tillsammans med våra kommuner och regioner. Då blir försvaret en naturlig del av vår vardag och kan ses som en tillgång och inte en belastning på grund av en rigid lagstiftning.
(Applåder)

Anf. 136 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! Det var fyra bra och intressanta minuter att lyssna på Lars Püss.

Jag delar helt uppfattningen om miljöprovningen. Jag har tittat på frågan under ett års tid, och jag har kommit fram till att det handlar om byggnation i bullerzonerna. Då säger Försvarsmakten blankt nej. Tillåts byggnation blir det andra problem.

Vad säger miljöbalken? Det blir krockar. Jag har kommit fram till att lagstiftningen behöver ses över. Vi vill ju egentligen tillåta bebyggelse inom bullerzonen, men vi vill inte att den som bygger ut en veranda – som det blir blankt nej till – ska hävda att det bullrar för mycket. Där sitter vi i dag. Det känns som att även ni jobbar med de frågor som rör denna lagstiftning, Lars Püss.

Anf. 137 LARS PÜSS (M) replik:

Fru talman! Det är positivt att Richtoff tänker som jag gör. Vi ska inte begränsa oss enbart till försvarsverksamhet, utan vi ska även inkludera jordbruksverksamhet och liknande. Men eftersom vi debatterar försvar håller jag mig till det området.

Det känns som att miljöbalken har gått ifrån oss på området under en period när vi inte har prioriterat försvaret så högt. Det finns anledning att göra ett rejält omtag i frågan.

Anf. 138 ROGER RICHTOFF (SD) replik:

Fru talman! Den andra delen som jag förmodar att Lars Püss tittar på är miljöprovningarna. Som bekant sker nu provningar tre gånger. Varför är det tre provningar? Om skjutområdet ska utökas med en extra helg kan det ta ett halvår upp till ett år att få tillståndet. Vi jobbar med att ta fram ett förslag för att ta bort åtminstone en av instanserna för att snabba upp provningen. Hur ser Lars Püss på det?

Anf. 139 LARS PÜSS (M) replik:

Fru talman! Jag ska inte ge mig in i att ta fram en ny ordning för miljöprovningen. Jag bor en dryg kilometer från Lv 6 skjutfält, och jag känner att försvaret tar på sig ett stort ansvar vid dessa övningar. De försöker anpassa sig, vara flexibla och störa så lite som möjligt. Jag upplever att det sker på de flesta ställen.

Jag kan hålla med om att det tar tid, men i vissa fall är det bra att det tar tid.

Anf. 140 ANNICKA ENGBLOM (M):

Fru talman! Tack för många intressanta aspekter på försvarspolitikerna som har förts fram av tidigare talare från talarstolen. En sak som jag dock vill understryka är det som framför allt moderata företrädare har framfört i debatten, nämligen det ”imminente” och reella behovet av resursökningar till försvaret inom en kortare period än vad vi har räknat med. Det gäller redan under nästa år, och vi moderater siktar in oss på 2 procent de närmaste åren.

Men inom Försvarsmakten finns inte mycket att skära ned på vad avser rörliga kostnader, utan dessa nedskärningar drabbar i så fall både utbildning och övning. Det blir ett glapp som kan få förödande konsekvenser framför allt vad gäller personalens vilja att stanna kvar och inte söka sig till andra arbetsmarknader, det vill säga en personalflykt. Resursökningar hastar.

Fru talman! Med detta sagt vill jag fortsätta att tala om personalen och personalvård inom Försvarsmakten. Det är också något som Alexandra Anstrell tog fram.

I det här sammanhanget, när vi pratar väldigt mycket om kulor och krut, vill jag prata om en liten verksamhet som icke desto mindre skär genom frivilliga organisationer knutna till Försvarsmakten och krismyndigheter, ända in i högkvarter och skarpa insatser.

Jag vill under mina återstående minuter ge röst åt våra fältartister, som omfattar ungefär 700 medlemmar varav 400 har medverkat direkt i skarp insats från Tchad till Afghanistan, Mali och Kosovo och även här på hemmaplan. De sorterar under Försvarsutbildarna, och det som är unikt med de svenska fältartisterna, fru talman, är att de inte bara hängs på en uniform för att åka på insats. De får även krigsbefattningar och utbildning och övas, vilket gör det väldigt intressant för andra länder att titta på hur vi organiserar just den här verksamheten. Den är unik.

Vad fyller då fältartisterna för funktion? Jag skulle vilja säga att de tillsammans med läkare och präster är en omistlig del av personalvården i våra insatser, både nationellt och internationellt.

Vi kan gå tillbaka till andra världskriget och vad Ulla Billquist hade för betydelse för våra soldater under beredskapsåren. Där fanns Vera Lynn för dem som låg vid fronten, som längtade hem, som inte orkade, som var långt ifrån sina familjer, kanske utan något hopp kvar om att överleva. Så är det även i våra insatsorganisationer dit vi här i kammaren skickar i väg svenska kvinnor och män, många gånger på väldigt farliga uppdrag med det egna livet som insats.

Vad gör då musiken för oss? Jo, den framkallar känslor – känslor av glädje, känslor av sorg. Det är en emotionell pyspunka, för att citera Mia Löfgren, ordförande i Fältartisterna. Fältartisterna är oerhört viktiga för vår veteranrörelse, och de två kollationerar med varandra. De verkar också nationellt. Fältartisterna ryckte in under de svåra bränderna i somras och fick människor att ta en paus, orka lite till och gråta och skratta tillsammans.

Vi får inte glömma bort de små verksamheterna när vi pratar om kanoner och ubåtar.

(Applåder)

Anf. 141 MARKUS SELIN (S):

Fru talman! Ända in i kaklet. Om inte himlen faller ned. 3–2–1. De förskönande omskrivningarna är många när Moderaterna ska beskriva sin relation till Sverigedemokraterna. Moderaterna har ändå samma problem som efter valdagen: Alliansen blev mindre än de rödgröna. Moderaternas regeringsidéer skulle ha inneburit att bli beroende av Sverigedemokraterna i varje avgörande omröstning.

Fru talman! Sverigedemokraterna är riksdagens mest EU-fientliga parti. Det är även ett populistiskt parti som ropar på enkla lösningar och utnyttjar människors oro. Vi ser främlingsfientlighet, slutenhet och rasism. Vi ser sverigedemokratiska partiföreträdare skamlöst hävda att samer och judar inte är svenskar. Denna populism, rasism och genuina EU-fientlighet är på allvar.

Fru talman! I dag är det 221 dagar kvar till Europaparlamentsvalet. Det är ett viktigt val. Det är då vi ska välja väg och vilken framtid vi vill möta. Europa har slitits och styckats av mängder av blodiga krig och konflikter. EU är skapat för fred och frihet och gynnar oss mycket väl ekonomiskt, miljömässigt och mellanmänniskt.

Vi lever nu med ytterst få konflikter inom EU. Fred och frihet följer av fri rörlighet för människor, kapital, varor och tjänster. Öppenhet och inställningen till varandra leder till konkurrenskraft och tillväxt för Sverige liksom för Europa och ut i världen.

Vi har mycket stor nytta av EU:s marknad, handelsavtal och fria rörlighet. 70 procent av Sveriges export går i dag till EU:s inre marknad. Ekonomisk utveckling är viktig. Tillväxt ger mer att fördela i form av mer välfärd och livschanser.

Fru talman! Låt mig tala klarspråk: Vårt EU-engagemang är den viktigaste parametern för våra företag och näringslivets framgångar. Vi socialdemokrater är obevekliga i synen på EU.

Sverigedemokraterna vill lämna och motverka EU. Vi vill värna om och utveckla EU. Sverigedemokraterna är riksdagens mest EU-fientliga parti och därför riksdagens mest företagsfientliga parti.

Tillsammans ska vi stå på rätt sida av historien. Sverigedemokraternas politik går emot så mycket av det vi är stolta över: öppenhet, kulturell mångfald, jämställdhet i världsklass, ett av världens bästa företagsklimat och EU. Med EU kan vi påverka utvecklingen för ett ännu bättre Europa. Samarbete bygger starkare och tryggare samhällen. En ambivalens inför, hot om eller utträde ur EU skulle skada alla företag i Sverige mycket allvarligt.

Fru talman! Moderaterna som jag lärde känna dem uppmuntrade oss att våga vara både hallänning, svensk och europé. De uppmuntrade oss till att öppna våra hjärtan. Därför vänder jag mig till Europas supportrar: Hur kan ni arbeta för att EU-fientligheten inte ska få fäste? Hur kan Moderaterna bidra till att varudeklarera Sverigedemokraterna som riksdagens mest EU-fientliga parti och därmed riksdagens mest företagsfientliga parti?

Anf. 142 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Till Markus Selin vill jag säga att det inte finns någon rasism i vårt parti, i vår politik eller i våra värderingar. Det finns heller inget judehat. Tvärtom vill jag hävda att vi kanske är det mest judevänliga partiet i Sveriges riksdag, och det finns heller inga problem med den samiska befolkningen. Tvärtom försvarar vi den samiska befolkningens rätt att klassas som minoritet.

Vad gäller EU kritiserar vi alltså inte att man ska kunna samarbeta med andra länder, handla med andra länder eller samverka med andra länder. Tvärtom gäller vår kritik enkom att andra länder eller byråkrater från en stor koloss som kallas EU bestämmer över Sveriges inrikespolitik.

Anf. 143 MARKUS SELIN (S) replik:

Fru talman! När jag lyssnar på Sverigedemokraterna blir jag väldigt förvånad. Det här är rop på enkla lösningar, Johnny Skalin. Ni har skrivit i ert valmanifest att Sverigedemokraterna värnar det demokratiska självbestämmandet och därför vill att Sverige lämnar EU. Ni är för en svexit – en svexit som skulle leda till budgetkaos och direkt skada svenska företag. Se på Storbritannien i dag! Det skulle inte leda till någonting gott alls. Det här varnar jag skarpt för!

Anf. 144 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Det är klart att man kan varna för att Sverige lämnar överstatligheten om man har överstatligheten som sin främsta dygd. Att vi har en svår process när Storbritannien nu vill lämna EU beror inte på Storbritannien utan på att EU försöker hålla kvar Storbritannien inom unionen, vilket handlar om att man inte vill se fler länder lämna EU. Därför gör man precis som Markus Selin gör här och använder väldigt stora ord i syfte att skrämja andra länder.

Anf. 145 MARKUS SELIN (S) replik:

Fru talman! Sverige är ett litet, starkt exportberoende land uppe i ett hörn av Europa och världen. Bara hot om Svexit, som Sverigedemokraterna förespråkar, riskerar att skada Sverige. Det här är ingen lek. Det är 221 dagar kvar till Europaparlamentsvalet. Det är då vi ska välja vilken väg och vilken framtid vi vill möta.

Anf. 146 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru talman! Sverige och Europa behöver mer av samarbete, inte mindre. Inte minst behöver vi samarbeta om frågor som gränsöverskridande kriminalitet, miljö och forskning. Vi behöver också föra en kontinuerlig diskussion om möjligheter att besöka varandras länder och byta studenter länder emellan. Vi behöver självklart också lägga fokus på handeln, för vi behöver handel. Vi behöver mer av handel, inte mindre. Handeln utvecklar vår och Europas ekonomi; det tror jag att alla partier i denna kammare i grunden är överens om.

Därför känns det konstigt när man bevittnar hur diskussionerna går kring brexit. Övriga partier hävdar att Storbritannien efter att ha lämnat EU inte ska få ta del av EU:s inre marknad. Från EU:s sida välkomnar man nya medlemsländer med hög korruption och demokratibrister och länder

med låg ekonomisk standard, vilket inte minst driver upp Sveriges EU-avgift. Detta samtidigt som EU-eliten – som till stor del inte ens är folkvald och därmed inte möjlig att avsätta genom demokratiska val – straffar Storbritannien, som i demokratisk anda väljer att lämna EU:s överstatlighet.

Inom EU ska vi alltså handla med Island, Norge och Schweiz, som alla är länder utanför EU. Men EU ska inte handla med Storbritannien, som i dag importerar från EU till avsevärt större summor än man exporterar. Det tycker jag säger något om vad EU som det ser ut i dag faktiskt är för något.

Sverige och Europa behöver mer av handel, inte mindre. Sverige och Europa behöver också mer av demokrati, inte mindre. Vi kan inte förlita oss på att till exempel tyskar, spanjorer, greker eller andra förstår vilka behov vi har eller vad som krävs för att vi ska hålla vårt land uppe, både ekonomiskt och socialt. Vi kan inte heller förlita oss på att icke folkvalda byråkrater i EU förstår våra behov av samarbete eller vilka frågor som vi tycker är viktiga i Sverige.

Det EU vi har i dag står långt från det EU som väljarna röstade för 1994. Därför är det en rimlig tanke att det svenska folket i en folkomröstning borde få ta ställning till vad det tycker om den utveckling som skett i EU från samarbete till överstatlighet. I februari 2017 sa fyra av tio svenskar att de ville se en ny folkomröstning om EU. Mot bakgrund av att EU har fortsatt att diskutera politiska områden som man tycker ska överföras till europeisk nivå kan frågan om en folkomröstning inte anses ha blivit mindre relevant sedan dess. En sådan folkomröstning skulle också genom debatten tydliggöra inte bara vad EU är i dag utan även vad såväl politiker som väljare vill att EU ska vara i morgon.

Fru talman! Det är hög tid att vi politiker diskuterar vår tids största demokratifråga. Det är dags att vi diskuterar när en ny folkomröstning om EU kan äga rum.

Anf. 147 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Fru talman! Jag hade inte tänkt delta i denna debatt, men jag känner mig tvungen att ställa en fråga till ledamoten Skalin.

Som du beskriver det, Johnny Skalin, vill EU inte handla med Storbritannien. Min bild är att det finns få beskrivningar som är så felaktiga.

Vad det handlar om är att Storbritannien inte riktigt vet hur man vill att relationerna med EU ska vara. Jag menar att vill man delta i den inre marknaden måste man också acceptera de fyra friheterna, så min fråga till Johnny Skalin är: Hur tänker du dig att en relation mellan Storbritannien och EU skulle kunna se ut? Britterna själva verkar inte riktigt veta det. Du menar att det är möjligt att få tillgång till den inre marknaden utan att till exempel delta i EU:s tullunion, som Norge och andra länder gör.

Anf. 148 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Det är ju inte så, Mathias Tegnér, att alla frihandelsavtal som EU tecknar med länder utanför Europa bygger på de fyra friheterna. När det gäller Storbritannien däremot verkar det vara det som är kravet. Det är för att Storbritannien befinner sig inom Europa, och EU vill behålla de länder som en gång har blivit medlemmar. EU vill också utöka medlemsskaran ytterligare.

Det är delvis det här som leder till en spricka i diskussionerna. Många saker som diskuteras i samband med det brittiska utträdet går att instämna

i, men det här är en stor springande punkt som skadar inte bara Storbritanniens ekonomi utan även och i ännu högre grad EU:s och Sveriges. Det är en utveckling som jag tycker är tråkig att se, och den är inte ens nödvändig.

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Anf. 149 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Fru talman! Min fråga till ledamoten är om det inte är så att Storbritannien måste definiera vilken relation man vill ha till EU. Jag tycker inte att EU ska tvinga på Storbritannien en relation till EU, utan Storbritannien måste självt bestämma om man vill vara en del av den inre marknaden.

EU har varit positivt till att teckna ett frihandelsavtal. Men man kan inte både vara en del av den inre marknaden och ha ett frihandelsavtal – och dessutom inte betala för de saker som man faktiskt har varit med och fattat beslut om.

Det kommer att kosta svenska skattebetalare om man driver den politik som Sverigedemokraterna står för.

EU

Anf. 150 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Fru talman! Vad gäller frågan om den medlemsavgift som Storbritannien ska betala in är man tämligen överens, i alla fall i stora drag. Det är min bild. Jag har följt frågan ganska länge, så jag tror att jag har en ganska klar bild av läget.

Vad gäller frihandelsavtalet är det så att Storbritannien vill handla med Europa. Storbritannien vill ha ett utbyte med Europa. Problemet är att Europa, som i det här läget består av EU, ställer långtgående krav. Det är någonting som vi inte skulle behöva ägna oss åt om vi kunde prata med varandra lite mer.

Närings- och regionalpolitik

*Närings- och
regionalpolitik*

Anf. 151 MATHIAS TEGNÉR (S):

Fru talman! Det känns spännande att få öppna den del av den allmänpolitiska debatten som ska handla om närings- och regionalpolitik. Jag hoppas att det blir en bra och tydlig debatt.

Mitt anförande kommer att handla om svensk konkurrenskraft.

Utvecklingen i Sverige går på många sätt åt rätt håll. Sveriges ekonomi är stark. Över 300 000 fler svenskar har ett jobb att gå till i dag än för fyra år sedan. Andelen som försörjs av olika ersättningssystem är den lägsta sedan 1981. Regeringen har vänt den före detta alliansregeringens budgetunderskott till stora överskott, och man har ökat investeringarna i vård, skola och omsorg med 35 miljarder.

Det saknas dock inte utmaningar. Det var därför vi socialdemokrater inför valet presenterade det största trygghetsprogrammet i modern tid med mer resurser till sjukvård och skola, höjda pensioner och en kompromisslös kamp mot brottsligheten.

Fru talman! Dessa frågor handlar väldigt mycket om näringspolitik, även om det vid första ögonkastet inte verkar så. Flera internationella undersökningar visar nämligen att företagen i Sverige har mycket goda förutsättningar och ramvillkor i förhållande till hur det är i omvärlden. Sverige har i årtal prenumererat på tio-i-topp-placeringar i olika rankingar av konkurrenskraft, exempelvis OECD:s index för konkurrens.

Denna typ av index mäter sådant som infrastruktur, hälsa och utbildning, högre utbildning och innovationskraft. Den som tror att konkurrenskraft enbart handlar om en enskilda sektor eller en enskilda skattesats misstar sig alltså. Det är faktiskt så att i brottsutsatta områden kan den viktigaste näringspolitiska insatsen vara en kompromisslös kamp mot brottsligheten.

Fru talman! Sverige har visat, och ska visa, att vi är en kunskapsintensiv nation som ligger i framkant när det gäller innovation och digitalisering. Vi ligger också i topp när det gäller grön innovation. Vi ska fortsätta att arbeta på det sättet, och vi ska fortsätta att ha en handlingskraftig politik för innovation.

Vi vet också att fyra av fem nya jobb kommer i små och medelstora företag. Det är därför som vi socialdemokrater vill fortsätta att ge småföretag och entreprenörer bättre förutsättningar för att växa. Vi vill öka möjligheterna för företagen att finansiera expansion, och vi vill förenkla regelverken, så att fler företag kan växa och anställa fler människor. Det har vi gjort redan under den förra mandatperioden. Exempelvis införde vi ett växa-stöd som i princip tar bort arbetsgivaravgiften under det första året när man anställer sin första medarbetare. Vi har ökat tryggheten för företagare vid föräldraledighet och sjukdom, även om det finns mycket mer att göra på detta område. Vi har också tillfört mer pengar för innovations- och tillväxtlån. Slutligen har vi infört lättnader i beskattningen av personaloptioner för små och snabbväxande företag.

Fru talman! Kort sagt finns det tre mycket goda skäl till att Sverige behöver en aktiv socialdemokratisk näringspolitik. Den leder till full sysselsättning och ökad tillväxt, den skapar förutsättningar för människor att gå mellan olika anställningsformer och den driver mot jämlikhet och ett samhälle som håller ihop.

Svensk industri och våra små och medelstora företag ska ha goda villkor. Detta tillsammans med utbildning och bättre matchning gör att Sverige kan fortsätta att arbeta för full sysselsättning. Det är på det sättet vi fortsätter arbetet för att bygga det starka samhället. Och för det, fru talman, behövs det en socialdemokratisk näringspolitik.
(Applåder)

Anf. 152 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Fru talman! Det finns flera saker i Mathias Tegnér's anförande som jag tror att vi kan enas kring. Jag återkommer till det senare i mitt eget anförande.

Låt mig påpeka att det nu kommer en del efterräkningar när det gäller de senaste fyra åren med en socialdemokratiskt ledd regering. Två av tre företagare upplever att det har blivit krångligare att driva företag. Det är alltså kvittot utifrån denna fina retorik.

Fru talman! Jag tänkte lyfta fram även en annan fråga, nämligen hamnfrågan i Göteborg. Om man tar konkurrenskraftsresonemanget på allvar och ser att det har varit hamnproblem som har ställt till det för konkurrensutsatt industri och det samtidigt har tagit flera år att närma sig en politisk lösning på ett sådant problem som egentligen är direkt skadligt för den svenska industrin, då är i alla fall min slutsats att det inte är ok om vi menar allvar – röda eller blå – med att vi vill göra någonting för att stärka konkurrenskraften.

Då vill jag rikta en fråga till Mathias Tegnér: Är du beredd att bidra till att vi får se en snar lösning på hamnproblemen i Göteborg?

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Närings- och
regionalpolitik*

Anf. 153 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Fru talman! Jag är också glad över att det finns en bred enighet i Sveriges riksdag om att bedriva en god näringspolitik. Det är bra för Sverige, och det är bra för sysselsättningen.

Däremot när det gäller regelkrånglet vet vi från de åtta åren som föregick den senaste mandatperioden att vi hade en alliansregering som talade väldigt mycket om att minska regelkrånglet. Ändå uppfattade företagen, precis som nu, att regelkrånglet ökade.

Därför tror jag att vi kan konstatera att både den regering som sitter nu och den tidigare alliansregeringen har haft problem att komma åt regelkrånglet.

Jag tror att det finns två vägar framåt. Den första handlar om att vi faktiskt arbetar brett och ihop för att försöka minska det krångel som finns. Vi behöver se över hur EU-regler implementeras, eftersom 90 procent av reglerna faktiskt kommer därifrån. Slutligen behöver vi arbeta hårdare med digitalisering, eftersom det skulle göra det enklare att driva företag.

Anf. 154 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Fru talman! Vi lär återkomma till frågorna om regelkrångel och på vilket sätt man kopplar ihop ord och egentlig handling i fråga om detta. Jag tror nämligen att det till viss del är där som det har brustit de senaste åren. Man säger alltså en sak, men sedan har det inte upplevts på det sättet.

Den andra frågan, som är allvarligt ställd, gäller hamnproblemen i Göteborg. Har vi en situation kring logistiken som är direkt skadlig och som kan pågå flera år är det inte bra. Frågan är: Kan vi göra någonting gemensamt för att lösa detta snarast möjligt?

Anf. 155 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Fru talman! När det gäller regelkrånglet håller jag inte med om att det är skillnad på vad man säger och vad man gör. Regeringen arbetar hårt för att minska regelkrånglet. Sedan vet vi att mycket kommer från EU. Jag tror att vi kan arbeta ihop när det gäller regelkrånglet, om det inte innebär minskningar till exempel av ambitionerna i miljöpolitiken. Då kommer nämligen väldigt många att kliva av, eftersom miljöpolitiken är extremt viktig.

När det gäller hamnen hoppas jag definitivt att vi kan arbeta ihop för att lösa problemen. Och vår statsminister har sagt att han vill vara en aktiv kraft för att lösa dessa problem.

Anf. 156 LARS BECKMAN (M) replik:

Fru talman! Det har varit en intensiv valrörelse. Många har säkert varit ute på företagsbesök, och jag har varit på företagsbesök hemma i min valkrets i Gävleborg.

Jag kan notera att om det är några väljargrupper som har varit uppgivna och besvikna på sittande regering är det just jobbskaparna och företagarna. Undersökningar visar att näringslivets förtroende för Stefan Löfven enligt Dagens industris panel är ungefär 12 procent. Jag vet inte om förtroendet

för någon sittande statsminister har varit mindre. Näringslivets förtroende för Ulf Kristersson är 79 procent.

Mathias Tegnér nämnde konkurrenskraft i sitt anförande. Jag vill fråga: På vilket sätt har 33 miljarder i höjda skatter under den förra mandatperioden stärkt det svenska näringslivets konkurrenskraft och dess förmåga att vara ute på världsmarknaden med sina produkter?

Anf. 157 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Fru talman! Skatter är förstås viktiga. Men jag tror att ledamoten missar sig om han tror att enstaka skattesatser är den viktigaste konkurrensfrågan. Gigantiska skattesänkningar som vi såg under alliansregeringens tid, huvudsakligen för de rikaste, är orättvisa och leder till ojämlikhet. Men de ökar också sparkvoten i ekonomin, försvagar konjunkturen och riskerar att trycka upp räntorna och osäkerheten i ekonomin.

Jag vågar därför påstå att Sverige ligger i framkant när det gäller konkurrenskraft, inte trots att vi har höga skatter utan faktiskt tack vare att vi har det. Det är nämligen våra skatter som finansierar infrastruktur, utbildning, forskning, arbetsmarknadspolitik och omställningspolitik.

Det som jag skulle vilja höra från ledamoten är hur Sveriges konkurrenskraft blir bättre av att till exempel växa-stödet tas bort, som handlar om att sänka arbetsgivaravgifterna när ett nystartat företag anställer den första personen.

Anf. 158 LARS BECKMAN (M) replik:

Fru talman! Som alla kunde höra fick vi inget svar på frågan hur 33 miljarder i höjda skatter stärkte det svenska näringslivets konkurrenskraft.

Denna debatt handlar om både näringspolitik och regionalpolitik. En regering som har höjt drivmedelsskatterna med 6 miljarder och infört elcykelsubventioner för 1,75 miljarder har alltså inte bidragit till att hela Sverige ska kunna leva. Men svara på frågan, Mathias Tegnér: Hur har höjda kostnader för näringslivet stärkt konkurrenskraften?

Anf. 159 MATHIAS TEGNÉR (S) replik:

Fru talman! Ledamoten ställde en fråga om hur det stärker vår export. Vi kan se att den svenska exporten under de senaste fyra åren har slagit rekord efter rekord. Vi har en regering som har lagt fram en exportstrategi som har inneburit att man har hjälpt företag att exportera sina produkter runt om i hela världen. Vi har också satsat på innovationsbäddar som gör att Sverige ligger i framkant när det gäller innovation. Det är progressiv politik som ser till att svensk konkurrenskraft faktiskt är bland de bästa i världen.

Anf. 160 LARS HJÄLMERED (M):

Fru talman! Sverige är på många sätt ett väl fungerande och bra land, men vi möter också en del problem och utmaningar under de kommande åren. I det här korta anförandet skulle jag vilja peka ut några sådana som jag tror blir viktiga för oss inom näringspolitiken.

Ett första område är handelspolitiken. Vi vet att tullar är dåligt och något som företag eller konsumenter alltid får bekosta i slutändan. Vi vet att det slår särskilt hårt mot länder som Sverige, där handeln utgör en stor andel av ekonomin. Läger vi till diskussionen om brexit och tilltagande protektionism både inom EU och internationellt tror jag att det är bra att dra slutsatsen att det kommer att bli viktigt, för oss i riksdagen och för den regering vi slutligen får, att verka för mindre protektionism och mer av handel och handelsavtal. Det är ingen lätt uppgift, men det är alltså en viktig uppgift för det svenska näringslivet.

Den andra frågan jag vill peka på handlar såklart om integrationen. Vi vet att många nyanlända ska in på den svenska arbetsmarknaden. En del är välutbildade och andra inte, och det kommer att vara en prövning. I alla fall i vår kontext handlar det om sådant som bidragstak och sänkta inkomstskatter på låga inkomster parat med reformer för företagare så att företag kan startas, växa och anställa.

Det tredje stora området jag vill peka på är konkurrenskraften. Det är ändå så att vi prövas visavi konkurrentländer. Det är inget nytt att företag i Sverige säljer saker till kunder i andra delar av världen, men konkurrensen hårdnar och tilltar. Vi kan inte ta vår roll i världen för självklar. Det är viktigt att vi som partier och beslutsfattare tittar på och jämför hur Sverige står sig visavi konkurrentländer när det gäller sådant som skatter, skola, forskning, transporter och annat.

Jag tycker också att konkurrenskraften handlar om konkreta politiska förslag, såsom att se till att vi har förmåga att attrahera duktiga personer att flytta till Sverige som arbetskraftsinvandrare. Det kan vara bilplåtslagare, universitetsprofessorer, medicinska forskare och andra som har viktiga roller att fylla för att utveckla näringslivet i olika delar. Vi behöver mer reformer som till exempel kapade handläggningstider, nya visumkategorier och annat för att vara än mer attraktiva.

Vi måste även förbättra för entreprenörer, bland annat genom att utöka optionsreglerna så att man får bättre förutsättningar i startup-företag. Likaså behöver Sverige ta en position när det gäller sådant som digitalisering och AI. Vi i Moderaterna har föreslagit att det ska inrättas ett institut för tillämpad AI, för att Sverige som land ska kunna ta en position.

I ett replikskifte tidigare var vi inne på hamnfrågan, och jag tycker att den är talande. Som det sas där har vi ett problem som ställer till det för många industriföretag, och ändå tar det politiken årtal att närma sig en lösning. Det är inte rimligt i den moderna värld vi lever i, utan vi som politiker måste bli snabbare på att komma till beslut.

Konkurrenskraften handlar också om att lösa riktiga och viktiga problem i företagares vardag. Det handlar till exempel om det regelkrångel de möter – eller om en sådan sak som brottslighet, som dessvärre är vardag för många företagare. Det rör sig om rån, snatterier, smash-and-grab-kupper och annat, och där måste vi ha ordentliga satsningar på polis och övrigt rättsväsen. Det handlar om att lösa grundproblemen och stärka konkurrenskraften.

Sverige är bra, men vi har både problem och utmaningar framför oss. Jag hoppas att vi kan nyttja de kommande åren i riksdagen till att fatta bra beslut för landets företagare och entreprenörer.

(Applåder)

Anf. 161 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Fru talman! Under den gångna mandatperioden har den nu äntligen avgående regeringen genomgående gjort sitt yttersta för att måla upp en bild av att svensk ekonomi är urstark. Jag motsätter mig den bilden, fru talman.

Sanningen är att framtiden ser ganska dystert ut för svensk handel, svenska företags konkurrenskraft och svensk tillväxt rent generellt. När valet var över skrev SCB nämligen ned sin tillväxtprognos för de gångna två åren. Man sänkte den. Enligt Internationella valutafondens vårrapport beräknades Sverige dessutom ha lägst tillväxt i hela EU sett till bnp per capita. Värt att ha i åtanke när man hör dessa deprimerande fakta, fru talman, är att vi befinner oss i en högkonjunktur – en högkonjunktur som dessutom präglats av expansiv penning- och finanspolitik för att försöka främja den tillväxt som, med facit i hand, i alltför stor utsträckning har uteblivit.

Med det sagt, fru talman, kommer nästa lågkonjunktur att slå oerhört hårt mot både näringsidkare och arbetstagare. Som grädde på moset släppte OECD i förra veckan en rapport där man jämför arbetet med regelförbättring inom EU. Även där var statistiken deprimerande, då Sverige halkat efter och på vissa områden ligger under genomsnittet när det kommer till just regelförenklingsarbetet. Det är knappast vad Sveriges företag behöver för att växa och se till att skapa fler riktiga arbetstillfällen.

Fru talman! Det är min starka uppfattning att det inte är vi politiker som i första hand skapar jobb och tillväxt. Det är dock vår skyldighet att göra vad vi kan för att säkerställa svensk konkurrenskraft internationellt och ge näringslivet rätt förutsättningar för att det i sin tur ska kunna skapa det välstånd som vår välfärd är beroende av.

Vi behöver därför omgående systematisera regeringens och förvaltningsmyndigheternas arbete med regelförenkling, samtidigt som det behöver rensas upp bland de betungande regler som i dag endast verkar tillväxthämmande. För att lyckas med det behöver dock dialogen med Sveriges näringslivsorganisationer utökas så att större transparens råder i regelförenklingsarbetet. Vi måste även säkerställa att konsekvensutredningar genomförs innan framtida beslut på området fattas. Detta är sedan länge några av Sverigedemokraternas förslag på området, men det är också precis vad tidigare nämnda OECD-rapport lyfter fram som önskvärda åtgärder.

Fru talman! Sveriges näringsliv förtjänar bättre förutsättningar. Sveriges näringsliv förtjänar att uppskattas i stället för att sönderbeskattas. Sveriges näringsliv förtjänar politik som värnar om det värde det genererar.

Fru talman! Sverigedemokraterna står för en sådan politik.

Anf. 162 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Fru talman! Jag delar den uppfattning Tobias Andersson för fram gällande att det för oss politiker handlar om att skapa förutsättningar – det är inte vi, i vår roll som politiker, som skapar företag eller jobb.

En förutsättning handlar ju om handel, den inre marknaden och EU. Sverigedemokraternas uppfattning är att Sverige ska lämna EU. Vi ska inte stå här i talarstolen och försköna detta samarbete; det har naturligtvis både fördelar och nackdelar, och jag tror att vartenda parti har idéer om hur man kan utveckla det på olika sätt. Faktum kvarstår dock att några av de viktigaste marknaderna för svenska företag ligger på den inre marknaden. Det är länder som exempelvis Tyskland, Norge och flera andra.

Situationen i Storbritannien skapar stor osäkerhet kring vad som händer för många. Det gäller inte bara svenska bolag utan bolag runt om i Europa. Därför undrar jag: Ur Sverigedemokraternas perspektiv, hur kan förutsättningarna bli bättre av att Sverige lämnar Europeiska unionen? EU är ju vår viktigaste handelspartner.

Anf. 163 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Först vill jag rätta ledamoten Hjalmered: Vi vill omförhandla våra avtal med EU, alternativt ha en folkomröstning om medlemskapet.

Jag vill dock även påpeka det faktum att vår exportandel till de länder som är med i Europeiska unionen har sjunkit jämfört med andelen när vi blev in i unionen och innan dess, samt den andel av vår export som sker till EU-stater i nuläget.

Jag vill också påpeka det faktum att EU på många sätt begränsar frihandel runt om i världen. Det är sant att den inre marknaden försöker verka för frihandel, men det är också sant att man subventionerar till exempel tobaksodlingar i Grekland. Det som bekymrar mig allra mest är dock de hinder man sätter upp mot dem som inte är en del av den inre marknaden. Vi sätter tullar och tariffer, subventionerar vår marknad och ger inte utvecklingsländerna möjlighet att bygga upp sina ekonomier med hjälp av den tillväxt som frihandel hade genererat.

Anf. 164 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Fru talman! Tobias Andersson har ju studerat i min hemstad Göteborg, där det finns en stor bilindustri. De är väldigt tydliga med att gemensamma europeiska regler, där man kan utveckla en bilmodell som man kan sälja på hela den europeiska marknaden, är en stor fördel för dem för att kostnadseffektivt få fram nya bilmodeller och kunna möta till exempel miljökrav efter hand.

Sverigedemokraternas besked är att lämna denna union med ett oklart utfall. Jag förstår inte hur detta ur ert perspektiv skulle bli bättre för Volvos och andra viktiga arbetsgivares konkurrensförutsättningar framåt.

Anf. 165 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Återigen vill jag påpeka för ledamoten Hjalmered att vi inte önskar lämna Europeiska unionen; detta är något jag sa för ganska exakt en minut sedan och som jag nu upprepar.

Däremot är det självklart så att vi vill ha kvar den handel som vi har i dag. Vi vill säkerställa att vi, om det skulle vara aktuellt, fortfarande blir en del av den handel som sker.

Det jag motsätter mig är den överstatlighet som råder i nuläget, där vi inte ges en möjlighet att fatta beslut om för oss som nation viktiga åtgärder. Detta är en befogenhet som du, Lars Hjalmered, vill ge bort i än större utsträckning till Europeiska unionen.

Anf. 166 LINDA YLIVAINIO (C):

Herr talman! Norrbotten utgör inte bara toppen av Sverige; Norrbotten är inte ens bara en fjärdedel av Sverige. Framför allt är det en spännande,

rik och dynamisk del av världen, precis mitt emellan New York och Tokyo.

Norrbotten har ett arktiskt klimat och är befolkat av få men fantastiska människor. I Norrbotten finns frejdigt folk, flitiga och stolta yrkesarbetare och pensionärer, ambitiösa studenter, skickliga entreprenörer och världsledande innovatörer.

Norrbotten är världsberömt för rikedomerna av naturresurser, som järnmalm från Kiirunavaara, finaste träråvara från de norrbottniska och lappländska skogarna, unik natur, orörd vildmark, tystnad och vårt rena vatten. Tre av Sveriges fyra nationalälvar flyter här, och här finns tusentals sjöar och bäckar samt Bottenhavet.

Vi har dansande norrsken, och vi har midnattssol. Vi har rymdbasen Esrange och världsunika besöksmål som Treehotel i Harads och Icehotel i Jukkasjärvi. Vi har Vidsel Test Range, Europas största militära instrumenterade övnings- och provområde på land, samt hela testklustret i Arvidsjaur och Arjeplogs kommuner och området däromkring.

Men den främsta resursen av dem alla är också den största bristvaran, nämligen alla vi som bor i Norrbotten. Vi är för få norrbottningar. Vi är samer, tornedalingar, sverigefinnar, svenskar, män, kvinnor och queer. Vi är unga och gamla. Vi har bott här sedan urminnes tider eller flyttade hit förra året.

Alla har vi våra egenheter, precis som mänskligheten jorden över. Det är kärleken till Norrbotten som förenar oss. Det är i Norrbotten vi vill leva våra liv. Det är där vi vill bygga vår framtid och se våra barn och barnbarn växa upp.

Men vem ska betala för vården, skolan och omsorgen i Norrbotten när allt färre ska försörja allt fler? Vad kan vi nationellt göra för att driva på utvecklingen inom det norrbottniska näringslivet och fånga potentialen i företagens tillväxtpotentialer?

Herr talman! Det norrbottniska näringslivet är mångfasetterat. Det spänner från traditionell renskötsel och rennäring till världsledande företag inom bland annat rymdindustri, gruv- och mineralindustri, kreativa näringar och besöksnäring, var och en med sina värdekedjor.

I Norrbotten gillar vi att klara oss själva, att göra saker och ting själva och att tillverka läskedrycker av alla de slag. Restprodukten tallolja från sulfatmassabruken är till exempel något vi kokar talldiesel, bioolja och terpentin av på bioraffinaderiet Sunpine i Piteå.

På SSAB drivs sedan ett par år tillbaka Hybrit. Det är ett samriskföretag som SSAB bildade tillsammans med sina statliga företagspartner LKAB och Vattenfall. Dessa är tre stora statliga företag med avgörande betydelse för Norrbottens historia, nutid och framtid.

Hybrit försöker att ersätta kol och koks, som traditionellt har varit viktigt i den järnmalmsbaserade stålframställningen, med vätgas. Om Hybrit lyckas kommer det att bli en unik exportsuccé från Sverige. I dag står stålframställningen för 7 procent av alla koldioxidutsläpp globalt.

Nationellt kan och ska vi värna och främja svensk exportindustri och våra företag. Vi kan, precis som Centerpartiet föreslår, flytta fler av statens funktioner till mindre orter där kostnadstrycket är lägre. Vi kan regionalisera delar av de värden som skapas när vi exploaterar våra naturresurser. Vi kan satsa på infrastruktur i hela landet.

Det är just för att vi ska ha en fungerande välfärd i Norrbotten som vi behöver ha ett växande näringsliv och fler skattebetalare, och det är därför det norrbottniska näringslivet behöver goda förutsättningar.

(Applåder)

Anf. 167 LORENA DELGADO VARAS (V):

Herr talman! Vänsterpartiet vill att Sverige ska utvecklas som ett kunskapsdrivet samhälle. Jobb skapas när innovationer och nytänkande omsätts i nya produkter och tjänster, inte genom att konkurrera om lägre löner och sämre villkor.

Med det sagt vill jag lyfta fram varför kompetensförsörjningen är så viktig för oss och varför den blir motarbetad med det stuprörstänk som högerpartierna har haft inom politiken.

Småföretag är en viktig motor för Sveriges näringsliv, inte bara för att sådana företag kan växa och bli stora utan också för att de kan driva nya idéer och innovationer framåt. Den absolut största delen av de företag som drivs i Sverige är små eller medelstora.

Det är vår styrka. Svenskt företagande och svensk industri står i dag stark tack vare den innovation, det tillvaratagande av kompetens och den grund i kunskap som vi har. Det är där vi konkurrerar.

Därför är det förvånande att den aspekten inte diskuteras mer när man diskuterar näringsliv, för i dag skriker svenskt näringsliv efter rätt kompetens. Sanningen är att om vi inte löser detta kommer vi att förlora mark. Vi kommer att förlora styrka – den utvecklande life science-branschen, den effektiva basindustrin och våra innovativa, drivande småföretagare.

När näringslivet larmar om kompetensförsörjning larmar högskolorna om kvalitetsförsämring, och elever – de framtida kompetenserna – får inte tillräckligt med möjligheter.

Den fria etableringsrätten och öppnandet av privata skolor har lett till glädjebetyg, segregation och sämre förutsättningar för många elever. Vi har läst i medier hur elever från privata skolor klarar sig sämre på högskola och universitet eftersom de privata skolorna trissar upp betygen för att upprätthålla elevunderlaget.

Vi har också sett hur vinstdrivna skolor kan gå i konkurs och stänga ned verksamheten från en dag till en annan. Hur påverkar det den framtida kompetensförsörjningen om elevers skolgång är så ostabil?

I många områden har gymnasieskolor försvunnit helt; exempelvis har de näst intill försvunnit i förortererna i Göteborg, Stockholm och Malmö. Hur bidrar det till området, och vad har man att växa upp till?

Det har funnits en väldigt fin tankestruktur i Sverige som också är väldigt modern, nämligen möjligheten för var och en av oss att lätt ändra riktning, omutbilda oss eller vidareutbilda oss.

Det är så ett modernt arbetsliv ser ut i dag; man kanske inte stannar hela sitt yrkesliv på ett ställe. Kanske går man vidare till ett annat företag eller byter riktning helt.

För att kunna möta upp detta måste gymnasieskolan ge alla möjligheter så att våra unga kan göra dessa omställningar. Därför är det oerhört problematiskt att vi har ett stort behov av att unga läser till kvalificerade yrkesarbeten men att så få vågar göra det i och med att programmen inte ger högskolebehörighet.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Närings- och
regionalpolitik

Om vi menar allvar med att vi vill ha ett starkt näringsliv, varför stryper vi då det viktigaste vi har för näringslivets utveckling och framgång?

Vänsterpartiet anser att staten ska vara huvudman för utbildningen och få bort vinstjakten, vilket skulle säkerhetsställa kvalitet, resurser och geografisk spridning. Genom att låta yrkesprogrammen ge högskolebehörighet öppnar vi möjligheter för ungdomarna i stället för att stänga dem. Det är så vi bygger ett starkt näringsliv.

Anf. 168 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Jag har några frågor till ledamoten. Precis som vid mitt replikskifte med Socialdemokraterna skulle jag vilja höra om de 33 miljarder av skatthöjningar som genomfördes under den förra mandatperioden. På vilket sätt stärkte det konkurrenskraften i det svenska näringslivet?

En annan relevant fråga till Vänsterpartiet är naturligtvis: På vilket sätt stärker man konkurrenskraften med de 67 miljarder som ni vill höja skatten med under den här mandatperioden?

Jag har en tredje fråga. Vänsterpartiet vill ju att staten ska vara huvudman för alla företag i Sverige. Ni vill socialisera hela näringslivet. Det vore intressant att få veta hur det ska gå till. Ni har sagt att ni i det korta perspektivet vill ha statliga byggföretag. Jag skulle vilja veta på vilket sätt det gynnar företagsamheten i Sverige att staten bildar och driver byggbolag? På vilket sätt gynnar det byggbranschen? Det vore intressant att få några utvecklade tankar om detta.

Anf. 169 LORENA DELGADO VARAS (V) replik:

Herr talman! Lars Beckman hade en fråga angående statliga byggbolag. Om vi ska vara ärliga har den bostadspolitik som har bedrivits inte varit tillräckligt effektiv eller bra. Den har till exempel gjort att där jag jobbar, Astra Zeneca, tvingas ungdomar köpa en lägenhet för att över huvud taget kunna ta ett jobb när de kommer till oss från andra städer och har pluggat på annat håll. Ska vi vara ärliga är detta ett stort problem för näringslivet.

Ett statligt byggbolag har kommit fram som en idé för att vi ska kunna öka byggtakten i landet. Därmed skulle vi kunna bygga de lägenheter vi behöver för att ha ett fungerande näringsliv. I dag utgör ju bostadspolitiken ett problem för näringslivet.

Anf. 170 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Det finns alltså idéer från Vänsterpartiet om att staten driver företag bättre än företagen själva. Detta tror jag inte alls på. Jag tror att Sveriges entreprenörer i fri konkurrens med varandra är vad som skapar exempelvis en effektiv konkurrens och håller nere priserna.

Jag tror inte alls på den kommunistiska idén att staten ska vara huvudman för alla arbetsplatser i Sverige, vilket skulle bli konsekvensen av Vänsterpartiets politik.

Anf. 171 LORENA DELGADO VARAS (V) replik:

Herr talman! Jag önskar att man kunde hålla sig till fakta när man står här i riksdagens talarstol. Lars Beckman ger en snedvriden bild av oss.

Låt oss gå tillbaka till kompetensförsörjningen. Man måste ändå kunna se rimligheten i de problem som jag lyfte fram i mitt anförande angående att ungdomar till exempel kan förlora sin utbildning från en dag till en annan på grund av att skolan går i konkurs.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Anf. 172 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M) replik:

Herr talman! Jag begärde ordet för att Lorena Delgado Varas tog upp innovativa drivande företag. Vi vet alla att de finns även inom det som heter offentlig sektor. Sex av tio kvinnor jobbar där. Där finns många idéer och goda verksamheter som har vuxit fram genom kvinnor som driver företag.

Jag vill koppla detta till det som sas om friskolor, som Vänsterpartiet inte önskar se. De uppfyller inte de krav som de ska tillgodose, enligt Vänsterpartiets sätt att se det hela.

Betygsinflation finns överallt, och det är något man måste jobba med. Dessutom kommer det alarmerande information från skolor, bland annat i Malmö som inte har friskolor, om hur det går till där med oro och stök.

Närings- och
regionalpolitik

Anf. 173 LORENA DELGADO VARAS (V) replik:

Herr talman! Vi vet att det finns en enorm ekonomisk ojämlikhet i samhället. Åtminstone jag skulle vilja se en skola som bidrar till att balansera detta i samhället. En sådan modell för samhället ser jag inte i de vinstdrivande skolor som ni har öppnat dörrarna för.

Jag kommer själv från en förort. Där ser jag själv hur de barn som är trygga och starka i sin uppväxt åker ifrån förorten för att plugga. De som blir kvar är de elever som kanske behöver mer stöd. Det vore tacknamligt om staten kunde ha ett mer övergripande sätt att hantera utbildningen för alla barn och ungdomar i Sverige.

Anf. 174 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M) replik:

Herr talman! Vi kommer från olika ställen i Sverige. Själv bor jag i en bruksort. Där har vi haft en friskola som har fungerat väldigt bra och har haft väldigt goda resultat. Den lade socialdemokraterna ned, och nu får folk undervisning i baracker då man inte hade råd att fullfölja det man påbörjade. Låt oss lämna det därhän.

Diskussionen handlar om den utredning som har sagt att man får vinster över, vilket inte stämmer. Vad regeringen gör är att systematiskt ta ett steg för att stänga dessa skolor. Jag vill veta hur det gynnar Sveriges elever.

Anf. 175 LORENA DELGADO VARAS (V) replik:

Herr talman! Jag skulle i stället vilja få svar på de frågor jag ställde om kompetensförsörjning. I dag förekommer det att skolor har lagts ned från en dag till en annan. Tusentals elever har stått utan utbildning. Kommunerna får då ta ansvaret efter att dessa skolor lagts ned. Vad innebär det för dessa ungdomar när de ska ut i arbetslivet då de har haft en chockartad skolgång?

Jag ifrågasätter starkt att den här modellen är till hjälp för näringslivet.

Anf. 176 CAMILLA BRODIN (KD):

Herr talman! Det är en spännande tid vi lever i. Vi ser just nu digitaliseringens intåg ta fart med ett slutmål som ingen vet var det hamnar. Vårt samhälle förändras tillsammans med den. I dag kan du bosätta dig i nästan hela världen och ändå arbeta för en uppdrags- eller arbetsgivare utan att fysiskt behöva vara på plats.

Jag jämför detta med industrialiseringens intåg som tog fart i början av 1900-talet. Människor flyttade då till industrierna för att kunna ta anställning. Familjer byggde upp sina liv utifrån en större arbetsplats som man fick förmånen att arbeta på. Det var utifrån var företagen fanns placerade som våra samhällen utvecklades.

I dag mäts vår vardag i allt större utsträckning i lycka. Det handlar om lyckan att på bästa sätt kunna leva ett liv utifrån ens egna förutsättningar och för att uppleva det goda livet. Detta ställer stora krav på samhällsplaneringen. Hur ser vi till att bygga ett samhälle där bostäder tillsammans med näringsliv, fritid och rekreation – allt det där som gör att vi kan leva det goda livet – finns inom räckhåll?

I dag ser vi att våra samhällen antingen avbefolkas eller blir än mer befolkade. Digitaliseringens möjligheter gör till exempel att fler företag kan vara med på den internationella marknaden, nästan oavsett vilken bransch de tillhör. Man kan vara egenföretagare eller arbeta i ett globalt bolag och ändå ha möjlighet till samma förutsättningar för tillväxt om förutsättningarna finns. Är detta möjligt i dagens Sverige?

Herr talman! Jag är helt övertygad om att vi behöver se på näringslivsfrågor och företagande ur ett helt nytt perspektiv, där vi jobbar för att svenska bolag och företag ska få goda förutsättningar att skapa tillväxt. Ytterst handlar det om människor som satsar tid, energi och kraft på att skapa starka och sunda företag för att varje dag vidareutvecklas. Det är framgångsrika företag som står för samhällsutveckling och jobbskapande och som genererar skatteintäkter som i sin tur genererar vår välfärd.

Vi kristdemokrater kan inte nog uttrycka att man behöver regelförenkla i takt med att digitaliseringen sträcker sig allt längre. Regeringen har delvis gått i motsatt riktning. Exempelvis införde regeringen i somras personalliggare i ytterligare branscher och företag. Detta är varken något i digitaliseringens tecken eller en regelförenkling för småföretag utan en styrning mot ett föråldrat sätt där effekten alls inte blir att man underlättar för småföretag. För att underlätta behövs lösningar på hur vi ska arbeta för att gemensamma regler ska passa in i den digitala värld vi lever i.

Vi kristdemokrater jobbar hårt för att fler företag ska kunna få möjligheter att leva och utvecklas. Vi behöver skapa förutsättningar för förenkling, inte skapa ytterligare regelkrångel på ett dessutom förlegat sätt. Vi kristdemokrater vill vara med och skapa förutsättningar för tillväxt i våra företag i den digitaliseringsera som vi lever i. Utan företag har vi ingen välfärd. Det är inte staten som anställer, utan det är företagen.

(Applåder)

Anf. 177 ARMAN TEIMOURI (L):

Herr talman! Det här är mitt första anförande i riksdagen. Det känns spännande.

Jag är liberal. Jag tycker inte att livet ska vara ett lotteri. Du ska ha möjlighet och frihet att göra det du själv vill. Tillsammans ska vi se till att göra det möjligt.

Synen på företagare och företagande måste därför stärkas. Samhället måste vara med och stötta. Företagarfrågor har länge legat på hyllan och dammat.

I Sverige måste det vara lika självklart att vara anställd som att vara självanställd. Det borde givetvis börja redan i skolan, och det gör det, tack vare Ung Företagsamhet. Men det måste börja än tidigare. Frågar du vilken fem- eller sexåring som helst tror jag inte att företagare ligger ”top of mind”. Normer är till för att brytas, och denna norm måste vi se till att krossa snart.

Om hela Sverige ska leva måste det finnas jobb. Som liberal och tidigare företagare vet jag att bättre företagsvillkor skapar fler jobb. Fler jobb i växande företag betyder ökade skatteintäkter, vilket i sin tur finansierar exempelvis vår gemensamma välfärd. Förutom ökade skatteintäkter betyder växande företag nya livschanser för individer och minskat utanförskap.

Herr talman! Vi behöver först och främst se till att minska företagens regelbörda. I en undersökning från 2017 svarade över 60 procent av företagen att de upplevde regelkrångel som en av de viktigaste frågorna att hantera. Hela 64 procent svarade att regelbördan blivit tyngre jämfört med två år dessförinnan. Dessutom har Sverige tappat i den internationella rankningen de senaste åren. Det är dags att vi gör slag i saken och startar ett aggressivt förenklingsarbete, men inte i morgon – det arbetet måste starta *nu*.

Herr talman! Välfärdssystemet kan inte baseras på att man delar in medborgarna i ett A- och ett B-lag, där löntagaren erbjuds bättre skydd än den som väljer att skapa ett välfärdsskapande företag. Dagens arbetsmarknad kräver tydliga och generella regler som värnar samtliga medborgare. Systemen för exempelvis sjukpenning, arbetslöshetsförsäkring och föräldrapenning måste likställas mellan företagare och anställda.

Herr talman! Svensk arbetsmarknad gynnar personer som varit anställda länge. Dagens strikta arbetsrätt gör det riskfyllt att anställa och svårt att behålla nyckelpersoner i dåliga tider för små och medelstora företag. Vi vill därför ändra turordningsreglerna så att det är kompetens som ska avgöra vem som behöver lämna arbetsplatsen, inte hur länge den anställda varit där. Parallellt behövs också ett ökat arbetsrättsligt stöd för att förstärka omställningen för uppsagda personer. Därför vill Liberalerna införa en obligatorisk a-kassa och en avgift utbetald från arbetsgivaren till arbetsgivaren när denne sägs upp på grund av arbetsbrist.

Herr talman! För oss liberaler är företagande både ett uttryck för individens möjlighet att förverkliga sina drömmar och en grundförutsättning för vårt gemensamma samhällsbygge. Det är genom företagens möjlighet att växa som jobb skapas. Genom att minska företagens regelbörda, se till att systemen för exempelvis sjukpenning, arbetslöshetsförsäkring och föräldrapenning likställs mellan företagare och anställda samt modernisera arbetsrätten skapar vi trygghet för företagare och anställda, ett starkare företagsklimat och framför allt fler jobb.

(Applåder)

Anf. 178 ISAK FROM (S):

Herr talman! Oavsett var vi bor och var våra företag är etablerade har vi rätt till jämlika och jämställda villkor. När den socialdemokratiskt ledda regeringen tillträdde saknades en sammanhållen regionalpolitik för landsbygden, en politik som satte hela landet under lupp och gav samma förutsättningar. Den tidigare regeringen tillsatte en parlamentarisk landsbygdskommitté med alla partier. Kommittén gjorde ett väldigt gott arbete och lade fram ett flertal förslag. Detta utmynnade i landsbygdspropositionen, som beslutades här i kammaren i juni i år. Det innebär att landsbygdspolitiken ligger fast för såväl nuvarande regering som kommande regeringar. Det tycker vi är väldigt viktigt att stå upp för.

Beslutet om landsbygdspropositionen var i sig ett paradigmskifte för Sverige. Detta är viktigt att hålla i. I propositionen presenterades satsningar för 1 ½ miljard för 2019 och 2020 och ytterligare 400 miljoner för att uppnå politikens mål. Det är fråga om insatser på områden som näringsliv, företagande, digital kommunikation, transportinfrastruktur, innovation, kompetens, samhällsplanering, bostadsbyggande, kommersiell service, välfärdstjänster och statens närvaro i hela landet.

Under den borgerliga regeringens åtta år centraliserades 10 000 jobb och myndighetsbefattningar till storstaden Stockholm. Hur gynnade det hela landet? Regeringen har under Ardalan Shekarabis ledning startat ett stort arbete med omlokalisering och lokalisering för att staten ska vara närvarande i hela landet. Det har hittills handlat om drygt 2 000 jobb. I dagarna kom det besked om att man fortsätter att göra det här jobbet. Bland annat kommer Kronofogdemyndigheten att lokaliseras till Sundsvall, vilket ger ett antal jobb. Det sänder också en väldigt viktig signal om att staten har skyldigheter i hela landet.

Jag och Ardalan Shekarabi hade också möjlighet att öppna ett servicekontor i Sorsele. Det är en del av landet som staten i stort sett har försvunnit från. Företagarna får inte möjlighet till samma service, och medborgarna känner sig inte sedda. Där har det nu öppnats ett samhällsservicekontor där myndigheterna samverkar på plats. Det är ofantligt viktigt.

Jag vill nämna fyra vallöften som Socialdemokraterna gav. Vi behöver göra det möjligt att bo och leva i hela landet. Därför behöver vi se över strandskyddsreglerna, så att det går att bo och bygga i hela landet.

Vi behöver också ge ekonomiska förutsättningar att bo i hela landet. Då måste man säkerställa att staten går in med statliga lånegarantier där de kommersiella bankerna inte tycker att det är intressant.

Vi tycker inte att det är rimligt att man kan göra reseavdrag för att sitta i bilköer i storstäderna. Vi måste göra om reseavdraget så att det gynnar avstånd och landsbygden. De som faktiskt behöver bilen på riktigt ska kunna göra avdrag för det de behöver för att komma till jobbet.

Det vi också behöver göra för att säkerställa kompetensförsörjningen, som är den stora utmaningen för företagen i hela landet, är att göra det möjligt att avskryva studielånen på mindre orter. Det tror vi skulle öka möjligheterna att studera i hela landet.

(Applåder)

Anf. 179 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! 33 000 miljoner höjde Socialdemokraterna och Miljöpartiet skatten med under förra mandatperioden – bara på näringslivet. Sedan

kan vi lägga till ytterligare 33 000 miljoner på oss som privatpersoner. Skatten på drivmedel höjde man med ungefär 6 miljarder. Det är naturligtvis en ren straffbeskattning av oss som bor norr om Dalälven. Dieselpriiset i Västerbotten har nu passerat 17 kronor per liter. På toppen av det har man försvårat för flyget med flygskatt.

Jag skulle vilja fråga Isak From, som är från Västerbotten: Hur känns det nu i hjärtat när flygtrafiken från Skellefteå försämras? I början av veckan meddelade ett flygbolag att man slutar flyga från Skellefteå på grund av den av Socialdemokraterna införda flygskatten. Mobiliteten försämras kraftigt för dem som vill resa till och från Västerbotten.

Anf. 180 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Lars Beckman! Det är klart att Lars Beckman och Isak From inte har samma syn på skatter och hur skatter kan fördelas ut och ge förutsättningar i hela landet. Lars Beckman och jag har inte heller samma syn på att alla måste vara med och bidra efter förmåga.

Grunden för att Norwegian i det här fallet avvecklar sin trafik i Skellefteå är att det är en överetablering i Skellefteå. Jag har nu flugit ett antal gånger med Norwegian. Det är kanske inte rimligt att man kan åka tur och retur Stockholm för 700 kronor. Man kan kanske inte bygga en framtida verksamhet på de prissättningarna.

Man måste också kunna se att tåget ska vara konkurrenskraftigt. Därför vill vi bland annat bygga Norrbottenbanan. Det är någonting som Lars Beckman inte tycker är särskilt viktigt. Det vill vi använda skattepengar till.

Att vi höjer skatterna har att göra med att vi hade ett underskott på 60 miljarder när vi tillträdde.

Anf. 181 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Vi är helt överens: Vi är inte överens om skattesystemet. Vi är inte överens om att 60 miljarder i ökade skatter har skapat förbättrad konkurrenskraft. Vi är inte överens om att ett dieselpriis på över 17 kronor per mil är rimligt. Vi är inte överens om att Vänsterpartiet vill gå vidare och höja skatterna med 67 miljarder under mandatperioden. Jag förstår inte hur Isak From kan tro att man skapar möjlighet att bo och leva i hela Sverige med den politiken.

Anf. 182 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Det är naturligtvis så att varken jag eller Lars Beckman kanske tycker om Trumps handelskrig. När president Trump i USA sa upp Iranavtalet höjdes världsmarknadspriset. Jag tror inte att vi med en allvarligt lägre beskattning får fram nya konkurrenskraftiga biobränslen som ger jobb och utveckling från skogsnäringen. Jag tror inte att det är vägen framåt, Lars Beckman.

(Applåder)

Anf. 183 LOTTA OLSSON (M) replik:

Herr talman! Isak From och jag har också väldigt olika syn på företagande och att hela landet ska leva. Isak From talar om att det ska vara

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Närings- och
regionalpolitik

jämställt, rättvist, i hela landet och att staten ska vara närvarande. Det tycker jag låter väldigt bra. Men det är inte så det ser ut.

Jag kommer ändå inte från norra Sverige. Jag kommer från mellersta Sverige. Företagarna i mitt hemlän Örebro län kan inte ens koppla upp sig på nätet när de ska betala sina Swishfakturor hemma. Det finns inte bredband. Det är ett jätteproblem. Hur ser Isak From på detta?

Anf. 184 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Lotta Olsson! Det är en jätteviktig fråga. Det initiala var att den S-ledda regeringen höjde målsättningen för bredbandsutbyggnaden. Den gick från att 10 procent, eller 1 miljon, inte skulle ha tillgång till snabbt bredband till målsättningen att alla ska ha snabbt bredband 2025. Det är en enorm skillnad, Lotta Olsson. Nu har vi höjt målsättningen. Alla har rätt till snabbt bredband, och särskilt företagarna i hela landet. Annars kommer det inte att funka. Vi är helt överens.
(Applåder)

Anf. 185 LOTTA OLSSON (M) replik:

Herr talman! Vi kan vara helt överens. Men det är inte så det ser ut. I min kommun är man väldigt nöjd med resultatet. Jag tror att vi snart är uppe i 90 procent i bredbandsutbyggnad. Det gäller centralorterna. Det är egentligen inte svårt. I tätbebyggda områden kommer det väldigt snabbt.

Men om man är fiskare, som en av mina grannar är, och någon ska komma och betala räkningen via Swish måste man utifrån att också kopparnätet plockas bort ställa sig i en liten ruta som han nu kallar Swishrutan.

Anf. 186 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Lotta Olsson! Det var därför som den S-ledda regeringen såg att marknaden inte kommer att klara att bygga ut i hela landet. Det är därför som vi behöver statliga insatser och statligt stöd för att bygga ut i de mest perifera områdena.

Det är också därför som vi behöver skärpa kraven på telebolagen så att de följer koncessionen och bygger i hela landet. Det har vi varit för dåliga på. Nu har vi skärpt kraven. De som tar de nya koncessionerna ska bygga i hela landet så att det ska funka även för fiskarna.

Anf. 187 BETTY MALMBERG (M) replik:

Herr talman! Jag begärde ordet för att jag reagerade på det Isak From nämnde här. Han slår sig för bröstet om de myndigheter som man har utlokaliserat från Stockholm.

Jag delar självklart ledamotens uppfattning att det är viktigt att de statliga myndigheterna finns närvarande i egenskap av Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan. Samtidigt är det viktigt när man tar de stora dragen som regeringen nu har gjort att man ska hålla sig till sanningen. Sida ska flyttas från Valhallavägen till Botkyrka. Det kanske inte gynnar hela landet.

Det handlar också om en kompetensförsörjning. Strålsäkerhetsmyndigheten ska nu förläggas till Katrineholm. Samtidigt vet vi att vi avvecklar kärnkraft. Vi ska klara av att förvara kärnbränsle. Hur har man resonerat?

När jag har tagit kontakt med departementen för att få konsekvensanalyser finns det inga. Vad säger Isak From om det?

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Närings- och
regionalpolitik*

Anf. 188 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Betty Malmberg! Det är klart att det har varit lite så. Det har krävt att vi har haft en regering som har kunnat peka med hela handen och sagt: Det här är möjligt. Det är självklart. Det är likaväl som att när vi har medborgare som bor i Botkyrka eller i Katrineholm ska de ha möjligheter till snabba kommunikationer. Myndigheter ska ha möjligheter till snabba kommunikationer. Det är därför som vi behöver ha en kompetensförsörjning och ett system som funkar i hela landet.

Man kommer självklart att hitta relevant kompetens om man anstränger sig. Men då måste vi fortsätta att peka med hela handen. Det går inte att luta sig tillbaka och säga: Det går nog inte. Det är jobbigt i glesbygden, och Katrineholm är långt borta. Det duger inte. Självklart ska Katrineholm ha samma förutsättningar. Det ska finnas myndigheter. Botkyrkaborna ska också känna att Sverige är till för dem likaväl som för Sorseleborna.

(Applåder)

Anf. 189 BETTY MALMBERG (M) replik:

Herr talman! Jag vet inte om jag är riktigt nöjd med det svaret. Visst ska hela Sverige leva. Men vi måste också säkra en kompetens. Därför förvånar det mig att regeringen inte gör någon konsekvensanalys av de myndigheter som flyttas.

Det man skriver är att man i september oktober ska berätta lite hur det gick. Är det verkligen en regerings uppgift att missköta ett uppdrag på det sättet? Det handlar om både ekonomi och kompetens.

Anf. 190 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Betty Malmberg! Det den tidigare borgerliga regeringen sysslade med lyser igenom lite grann. Det gäller centraliseringspolitiken och att se på varje myndighet för sig. När varje generaldirektör bestämmer själv blir det ett stuprörstänkande och ingen helhet. Då säger helt plötsligt alla: Vi måste nog vara lokaliserade på Sveavägen eller i Gamla stan. Så är det inte. Det krävs att vi har en regering som orkar peka med hela handen. Sedan får vi vidta relevanta åtgärder där så behövs. Men än så länge ser jag inte att det behövs.

Anf. 191 LINDA YLIVAINIO (C) replik:

Herr talman! Det är stora ord här från Isak From om landsbygdspropositionen. Den betecknas som ett paradigmskifte. Jag är väldigt glad att Isak From delar min och Centerpartiets ingång att hela landet ska leva. Det är en väldigt bra utgångspunkt för det vi behöver utträtta i den här kammaren de kommande fyra åren.

Låt oss zooma in på ett viktigt politikområde för dig och mig, Isak From, som kommer från de norra regionerna. Jag talar naturligtvis om gruv- och mineralnäringarna. Min fråga är ganska enkel. Tycker Isak From att regeringen har pekat med hela handen när det gäller att främja den svenska gruv- och mineralnäringen?

Anf. 192 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Linda Ylivainio, för frågan och för ditt anförande! Jag delar mycket av dina ingångar där.

Det vi kan konstatera när det gäller gruv- och mineralnäringen är att Högsta förvaltningsdomstolens dom gällande Norra Kärr har allvarligt försvårat för den svenska mineralnäringen. Domen pekar på att ett bolag måste visa konsekvenserna för angränsande verksamhet i ett väldigt stort område 50 år framåt i tiden.

Jag tror inte att det är möjligt. Man behöver titta allvarligt på om man behöver se över minerallagen för att göra det möjligt att bryta de brytvärda metaller som vi så väl behöver.

Anf. 193 LINDA YLIVAINIO (C) replik:

Herr talman! Nu blir jag alldeles chockad. Nu står Isak From här och talar om en översyn av minerallagen – exakt det som många som kritiserar minerallagen vill ha. Det är alla de som vill skrota den svenska gruv- och minerallagen.

Denna lag har varit ett fundament över blockgränserna ända sedan den infördes, så det Isak From nu säger är ytterligt förvånande. Det är klart att domen har försvårat det hela. Men hela rättsutvecklingen på EU-området skenar, och det drivs på av regeringens samarbetspartner. Är du nöjd med den svenska gruv- och mineralnäringens utveckling under den regering som sitter?

Anf. 194 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Den svenska gruv- och mineralnäringen går för högttryck. Vi kommer dock att behöva nya metaller, inte minst jordartsmetaller, för att säkerställa tillgången till elektronik och så vidare. Vi kan inte lita bara till återvinningen.

Nej, jag är inte fullt ut nöjd. Men det handlar om konsekvensen av detta. Högsta förvaltningsdomstolen har sagt att varje bolag måste visa 50 år framåt i tiden vad som händer för en jordbrukare tre mil bort. Det tror inte jag är möjligt. Om man inte inser vad den konsekvensen är kan man inte stå här och påstå det som Linda Ylivainio säger.

Anf. 195 BETTY MALMBERG (M):

Herr talman! Enligt en studie från Högskolan i Jönköping är det bara 36 av 290 kommuner som ökar sin yngre befolkning. Det är onekligen alarmerande siffror. Men det är också intressant därför att studien visar att de kommuner som lyckas har vissa gemensamma drag. Framför allt har de en näringsstruktur som passar unga genom att de har många företag som kan erbjuda det första jobbet. De tar också vara på turismens många arbetstillfällen. Se där några framgångsfaktorer för att mildra urbaniseringsens effekter på de unga!

Men det behövs mer. Om vi vill att människor ska bo och verka i hela landet ställs krav på fungerande bredband, telefoni och pendlingsmöjligheter till jobb och skola.

Företagen är nyckeln, men det behövs också en politik som förstår företagens villkor. Det är därför beklämmande att läsa att företagen i dag ser regelkrånglet öka. Flera ledamöter har tidigare i dag varit uppe i talarstolen och tagit upp frågan. Men man har inte nämnt de gröna näringarna, och

det vi ser där är att de är extra hårt drabbade. Lagkraven som de ska hålla ordning på har mer än fördubblats på 20 år. I dag uppgår kraven till över 600 stycken, och då har man inte ens räknat med de förändringar som har skett inom lagkraven.

Utvecklingen som gäller antal tillstånd som jord- och skogsbrukare behöver och krav på journalföring av allt detta är densamma. Olika myndigheter begär in samma dokument, och lantbrukarna tvingas lägga alltmer tid på pappersarbete – tid som hade behövts till att utveckla verksamheten. Detta är inte hållbart, i synnerhet som jord- och skogsbrukarna driver basnäringar som är så viktiga för Sverige.

Det är de som är nyckeln för att öka livsmedelsproduktionen och därmed den svenska självförsörjningsgraden. Det är de som bidrar till ökad hållbarhet och klimatnytta genom att producera skog och växtlighet som kan ta upp och binda koldioxid. Men det är också de som med rätt förutsättningar kan stärka landsbygden genom att skapa nya jobb.

Faktum är att det finns studier gjorda på olika företags tillväxt och hur de i så fall bidrar till nya jobb. Det har visat sig att ett företag som kan öka sin omsättning med 1 miljon skapar 2 ½ nya jobb om företaget är livsmedelsproducerande. Snittet för övriga företag i svenskt näringsliv är 1,4 jobb, alltså mer än ett extra jobb. Detta är en möjlighet som vi inte kan låta gå förlorad.

Herr talman! Därför vill vi moderater öka de gröna näringarnas utvecklingspotential och konkurrenskraft genom att systematiskt motverka det regelkrångel som man upplever och även se över de svenska särkrav som införs kontra andra EU-länder. Vi vill sänka skatten på diesel i jord- och skogsbruk. Vi vill inte införa kilometerskatt och inte heller de skatter på handelsgödsel och växtskydd som kan vänta runt hörnet.

Vi vill tvärtom ge möjlighet att utveckla verksamheter, bland annat genom att se över strandskyddsreglerna. Det gläder mig att Isak From delar denna uppfattning. Vi vill tillåta gårdsförsäljning av öl och vin, och vi vill öka arbetskraften. Det är också ett problem som landsbygdsföretagare delar med övriga Företagssverige; man saknar kompetens och man saknar arbetskraft.

Slutligen vill vi öka den tillämpade forskning som svenskt jordbruk och skogsbruk behöver.
(Applåder)

Anf. 196 STAFFAN EKLÖF (SD):

Herr talman! I dag är det färre än någonsin som har erfarenhet av lantbruk. Färre än tidigare bor i Sveriges landsbygder. Därför har frågan om vad lantbruk är blivit relevant. Är det ett särintresse? Är det någonting som samhället i stort kan klara sig utan?

Ingenting kunde vara mer fel. Vårt lantbruk ger livsmedel med kvaliteter som går långt bortom födoing. Det handlar om djurskydd i världsklass, miljövänlig produktion med liten antibiotikaanvändning samt produkter vi känner igen och relaterar till.

Lantbruket ger oss öppna landskap. Men vad betyder egentligen det? Jo, det är livskvalitet i vardagen och förutsättningen för den spännande resan, den berikande promenaden, jakten och picknicken. Det finns även en existentiell dimension. Det handlar om ursprungliga näringar och om våra förfäders mödosamt brutna fält. Det är kort och gott ett landskap som

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Närings- och
regionalpolitik

vi behöver för att må bra. Föreställ er en tågresa från Malmö till Stockholm där man åker genom ett landskap med det som är mest lönsamt om det inte hade funnits lantbruk! Det blir naturligtvis idel granåkrar.

Lantbruket är också en förutsättning för nationell självförsörjning. Vid en kris underlättas nationell frihet och manöverutrymme av att vi kan stå på egna ben. Främmande makt kommer att påverka oss på det sätt som kostar minst för den och mest för oss. Man behöver inte tänka krig. Utan lantbruk räcker det att vår handel störs ut.

Lantbruket är en resursbas för landsbygden. Det bedrivs där ingen annan satsar. Det är en resursbas som landsbygden själv genererar och kontrollerar på ett annat sätt än genom initiativ som kommer härifrån Stockholm. Det betyder självkänsla, självbestämmande och stabilitet. Det betyder en levande landsbygd.

Det är också vårt kulturarv och kultur i en mer allmän mening. När värderingar skiftar med modet i storstaden ger landsbygden en möjlighet till värderingsstabilitet. Landsbygden ger också i vår urbana tid ett annat sätt att leva och att vara egen företagare i naturen.

Så mycket mer är möjligt om lönsamheten är god inom lantbruket. Så mycket mindre är möjligt med dålig lönsamhet. Med tillräckliga marginaler skulle lantbruket ha större resistens vid exceptionella situationer. Ni kanske tänker på sommarens torka, och det gör ni rätt i. Men det finns så många fler faktorer för en enskild lantbrukare som gör att han eller hon kan hamna i en exceptionell situation.

Teknikutveckling, företagsutveckling, innovationer och nischning – allt detta möjliggörs av goda marginaler och omöjliggörs när marginalerna inte finns. Det betyder att när vi ökar lönsamheten i lantbruket bygger vi framtida lönsamhet. Men vi bygger också alternativ och möjligheter för en miljövänlig produktion. Ett lönsamt lantbruk har möjlighet att klara samhällets krav på hänsyn till miljö och kulturarv.

I Sverige har vi ett högpresterande och högkvalitativt jordbruk, men det har svårt att konkurrera och svårt att få lönsamhet. Det beror på att svensk politik i dag inte låter det konkurrera på rimliga villkor. Vi sverigedemokrater vill ge svenska lantbrukare samma konkurrensförutsättningar som danska lantbrukare. Vi vill sänka dieselskatten till dansk nivå, och vi vill inte införa handelsgödselskatt och andra pålagor. Lantbrukarna ska kompenseras för Sveriges krav på bete för mjölkkor. Vi vill förbättra den sociala hållbarheten med ett stöd för avbyttjänst. Avskaffad löneavgift för de tre första anställda är en reform som också vitaliserar lantbruket.

Jag sammanfattar: Ett livskraftigt lantbruk är en förutsättning för det medborgarna behöver och det vi vill göra. Lönsamhet är en förutsättning för livskraft. Vi förstår det, och vi levererar. Gör ni?

Anf. 197 JONNY CATO HANSSON (C):

Herr talman! Hösten 2015 fattade den rödgröna regeringen beslut om att införa id-kontroller i Sverige. Det var ett beslut som slog hårt mot arbetsmarknadspendlingen och tillväxten i Öresundsregionen. Man kan ha olika åsikter om id-kontroller, men oavsett vad man tyckte om införandet måste man kunna se kritiskt på de konsekvenser som det skapade för Öresundsregionen. Med transportörsansvar, stora trafikstörningar och en enorm oförutsägbarhet för dem som pendlar, arbetar eller handlar över gränsen var id-kontrollerna direkt skadliga för Öresundsregionens tillväxt.

Sättet den rödgröna regeringen införde id-kontrollerna på visar en bris-
tande förståelse för hur besluten här i Stockholm drabbar övriga landet.

Jag är född i Sundets pärla Helsingborg som är en del av Öresundsre-
gionen och det som, kanske till Stockholms förtret, kallas Greater Copen-
hagen. Det är en region med 4 miljoner invånare som står för 26 procent
av Sveriges och Danmarks samlade bnp. Det är en tillväxtregion, men det
är också en region som klyvs av en gräns trots våra försök att bygga broar.

Öresundsregionen är en fantastisk region. Öresundsregionen är porten
mot Europa och världen, och Öresundsregionen är en kraftfull tillväxtmo-
tor som driver Sverige framåt. Tillväxtmotorn har dock en del grus i ma-
skineriet som hindrar oss från att köra i högsta hastighet. Exempelvis är
arbetslösheten högre än det nationella genomsnittet. Olika regioner i vårt
land möter olika utmaningar men bidrar också till landets välstånd på olika
sätt.

År 2000 invigdes Öresundsbron som binder samman Öresundsregio-
nen, Fehmarn Bält-regionen och Sverige med Danmark. Nu ser vi behovet
av att på allvar börja planera för nästa steg, nämligen en HH-förbindelse
mellan Helsingborg och Helsingör. Det är inte bara Öresundsregionens
tillväxtmotor som saktas ned av trafikproppar och flaskhalsar vid gränsen.
Livsmedel från Västgötaslätten, teknik från Stockholm, basindustri från
Norrland och möbler från Småland är bara några exempel på export som
ofta passerar Skåne.

När det kombineras med en utbyggnad av dubbelspår på Västkustba-
nan som binder samman Sydsverige med Västsverige skapas en expressfil,
inte bara för Öresundsregionen utan för alla Sveriges regioners tillväxtmo-
torer att köra på.

Sverige är ett litet, exportberoende land på väg mot en lågkonjunktur.
För att stå starka i en omvärld där konkurrensen är stenhård behöver vi ge
Sveriges jobbskapare och tillväxtskapare de bästa möjliga förutsättning-
arna. Det gör vi när vi låter Öresundsregionen bli den blommande arbets-
marknadsregion den har potentialen att vara och låter den vara både en
motor och en motorväg för Sveriges tillväxt.

Alla delar av vårt avlånga land är olika, har olika möjligheter och olika
utmaningar. Dessa unika möjligheter och unika utmaningar kräver olika
lösningar. Skåne behöver en infrastruktur som bättre binder samman hela
Öresundsregionen och som också ökar tillgängligheten till landets olika
delar. Men framför allt behöver vi bli lyssnade på innan och inte efter att
man fattar beslut som får specifika konsekvenser för vår region.

(Applåder)

I detta anförande instämde Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M).

Anf. 198 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! Sommaren 2018 kommer att gå till historien som en av
de varmaste och torraste i mannaminne. Om man tycker om sol och bad
har det förstås varit en kanonsommar, men den historiskt varma och torra
sommaren har inte varit lika härlig för alla. För svenska bönder har den
torra sommaren inneburit en katastrof. Med värme följer torka, på torka
följer foderbrist och foderbrist leder till stora förluster för redan hårt an-
strängda jordbrukare. Redan innan torkan slog till undrade många hur de
skulle få ekonomin att gå ihop. Jag vet inte hur många bönder jag har talat

med under sommaren som verkligen uttryckt sina stora bekymmer när det gäller hur fodret ska räcka till under vintern, dels för att skörden blivit så katastrofalt dålig, dels för att många bönder fått stödfodra djuren med vinterfoder redan i juli månad.

Vi är många som är tacksamma för den nederbörd som har kommit under hösten. Men faran är inte över. Jag talade senast i går med en bonde som är fortsatt mycket orolig över hur fodret ska räcka till under våren. Här är det väldigt viktigt att den regering som tillträder vidtar flera olika åtgärder. Vi i KD är med på förslaget som nuvarande regering lovat med stödpaket på 460 miljoner, men vi menar att det inte räcker. Vi vill att slakterierna ska ha mottagningsplikt så att inget djur behöver nödslaktas. Det vore en fullskalig katastrof om bönder skulle behöva nödslakta sina djur för att fodret inte räcker till. Det vore mycket illa både ekonomiskt, moraliskt och för miljön.

Herr talman! Under sommaren såg vi flera upprop om att köpa kött från Sverige. Det är fortsatt väldigt viktigt. Det är också viktigt att landets kommuner och landsting är mer nogsamma med att köpa kött från Sverige – med svenska djurregler och den lägsta antibiotikaanvändningen i hela EU.

Herr talman! Den svåra torkan är ett stort bekymmer, men grundproblemet är inte bara torkan utan att lönsamheten inom det svenska jordbruket är för dålig. Många bönder har det svårt att få ekonomin att gå ihop.

För något år sedan antog vi i denna kammare en livsmedelsstrategi. Den är bra, och den är fortsatt ett viktigt dokument. Den talar om att vi vill höja lönsamheten och öka konkurrenskraften med mera. Här ser vi i KD direkta åtgärder för en ny regering att vidta genom att exempelvis sänka dieselskatten och minska den enormt tunga byråkratiska bördan. Det är viktigt att en ny regering går ifrån att prata om att förändra till att bonden faktiskt känner att förändringen är på riktigt.

Herr talman! Jag tänkte tala lite om det här med att känna att det är på riktigt. Vi kan ju föreställa oss hur det känns för de bönder som fortfarande inte fått sina EU-ersättningar utbetalda från 2015, 2016 och 2017. Man kan undra om de tror att det är på riktigt eller inte. Det är mycket illa att staten inte kan uppfylla sina åtaganden när bonden uppfyller sina. Om bonden gör det minsta fel i sina ansökningar kan det få dyrbara konsekvenser, men om staten inte håller sina löften räcker det att skylla på datorbekymmer. Det håller inte. Här måste det bli en skärpning från statens sida. Att öka tilltron till att staten fullföljer sina åtaganden när bonden fullföljer sina måste vara i absolut fokus.

Fokus måste också vara på att självförsörjningen av livsmedel ska öka. Vi har i dag ett handelsunderskott på livsmedel med över 50 miljarder kronor och en självförsörjning av livsmedel som är nere under 50 procent. Det är mycket oroväckande att det är så med tanke på om det skulle uppstå en kris- eller krigssituation. Vi är vana vid att livsmedel kommer just in time, men vid en krissituation skulle det här bli mycket allvarligt. Därför är det väldigt viktigt att vi tar det här på största allvar.

(Applåder)

Anf. 199 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Magnus Oscarsson, för anförandet! Jag vet att Magnus Oscarsson brinner för de gröna näringarna och verkligen engagerar sig i dem. Det uppskattas.

Magnus Oscarsson sa att ni i Kristdemokraterna ställer upp på de 400 miljoner som regeringen har aviserat för i år, vilket är bra, men jag skulle vilja veta hur Magnus Oscarsson ställer sig till att regeringen för nästa år har aviserat 760 miljoner för att näringen själv ska utarbeta förslag på insatser som är viktiga för att kompensera för torkans konsekvenser. Det kommer att vara ett rätt viktigt inspel om, gud förbjude, KD får något inflytande i regeringsbildningen.

Anf. 200 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Herr talman! Tack för det, Isak From! Gud förbjude – nej, det tror jag inte. Jag tror tvärtom att det vore bra om vi kom med i regeringen.

Vi är alltså med på 460, inte 400, miljoner som regeringen har föreslagit. Vi tycker att det är viktigt. Det som har hänt visar nämligen hur allvarligt det är. Men som jag sa i mitt anförande är torkan bara en liten del. Huvudbekymret är att lönsamheten är för dålig. Därför menar vi att det är bra med 460.

Vilken regering det blir vet vi inte. Men vi vill återkomma när vi lägger fram vårt budgetförslag. Och jag återkommer till våra andra förslag på åtgärder i min nästa replik.

Anf. 201 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Bönderna är nog ganska intresserade av att få veta om man kommer att få ta del av det utlovade stöd för nästa år som regeringen har aviserat. Eller kommer det att förändras kraftigt? Jag tror att jordbrukarna är ganska intresserade av att få veta det, om jag ska vara ärlig.

Jag håller med till viss del, men Magnus Oscarsson glömmer att den borgerliga alliansen och SD fällde vår första budget. Där hade vi med kraftiga tillskott till Jordbruksverket. Nu har Jordbruksverket betalat ut 28 miljarder kronor. Det är mest av alla EU-länder.

Anf. 202 MAGNUS OSCARSSON (KD) replik:

Herr talman! Tack, Isak From!

Jordbrukarna i Sverige säger: Det är jättebra att ni kommer med 460 miljoner. Men det räcker inte. Det är för lite.

Jag hoppas att Kristdemokraterna kommer att vara med och bilda regering. Då har vi förslag på åtgärder. Vi vill till exempel sänka dieselskatten, vilket skulle ge direkt effekt för bonden.

Anf. 203 LINUS SKÖLD (S):

Herr talman! Det är vackert i Norrbotten. Det är vackert en kväll mitt i vintern när det är alldeles stilla, krispigt, klart, doftlöst och svinkallt. Det är vackert en kväll mitt i sommaren när solen inte går ned. Det tänker den nämligen inte göra på flera veckor till. Detsamma gäller en fin vårvinterdag på isen, med pimpelspö, sparkstötting och kokkaffe. Och en lika fin sensommardag är det hett i luften; ett joggingspår bär den täta doften av solvarm tallhed, så tjock att den tycks gå att skära i – och miljoner mygg.

Det finns också stora värden i Norrbotten. Sveriges näst starkaste tillväxtregion med tunga basnäringar som mineralindustri, skog och ren

energi blir en platsens konkurrensfördel och attraherar stora klimatmedvetna företag som Facebook. Det är testplatsen för alltifrån bildäck till avancerad big data-teknik och militära raket.

Det är spännande i Norrbotten. Vi har en växande besöksnäring med spännande besöksmål som Tree Hotel i Harads, Icehotel i Jukkasjärvi och Storforsen i Vidsel. Vi har ett rikt kulturliv som får sin alldeles speciella prägel av minoritetskulturer och starka folkrörelser.

Men det är också glest i Norrbotten. Norrbotten täcker nästan 25 procent av landets yta men är hem åt bara 2,5 procent av landets invånare. Några av våra kommuner har, rätt avrundat, en befolkningstäthet på noll invånare per kvadratkilometer. Då blir landsbygdspolitiken viktig.

Herr talman! Förutom det frihetliga i att folk måste få välja att bo var de vill är det viktigt för hela Sveriges tillväxt och hållbara utveckling att det bor folk i hela landet. Men urbaniseringstakten i Sverige är hög, och det kan framstå som oundvikligt att unga vuxna, särskilt unga kvinnor, lämnar landsbygden för staden.

Jag kommer med tre viktiga påståenden här:

1. Urbaniseringen är ingen naturlag.
2. Det krävs politisk vilja för att hejda den.
3. Marknaden kommer inte att kunna lösa landsbygdernas utmaningar.

När vi låter marknaden ge förutsättningarna för livets möjligheter kommer platser med begränsad köpkraft att hamna på undantag, helt enkelt därför att marknaden vill verka där det finns många och helst köpstarka kunder.

Därför är inte heller avregleringar eller skattesänkningar de politiska svaren på landsbygdens frågor. Om invånarna i Sveriges landsbygder ska ha goda förutsättningar för ett gott liv måste det offentliga finnas där. Det handlar om skolor, postgång, poliser, sjukvård, apotek, bilprovning, bredband, telefoni, äldreomsorg, socialtjänst, vägar som går att köra på och så vidare.

Lagen om offentlig upphandling bygger på marknadslogik. Företag konkurrerar med varandra om att sälja varor och tjänster till det offentliga. Men hur många anbud får Arjeplogs kommun in i sin skolskjutsupphandling? Det blir så tydligt att marknaden inte har svaret.

Under den gångna mandatperioden har vi i regeringsställning genomfört flera viktiga saker för att möjliggöra livet i hela landet. Vi har stöttat lanthandlar, decentraliserat statliga jobb och inrättat statliga servicekontor för att flytta statlig service närmare medborgarna. Vi har ökat Norrlandsstödet till lantbruket, investerat i lärcentrum och distansutbildningar och satsat många miljarder på bredbandsutbyggnad. Vi har gjort en rejäl ambitionshöjning i infrastrukturplanen för bättre väg, järnväg och sjöfart i hela landet. Vi har satt igång utredningar om utjämningsystemet, strandskyddet och reseavdraget. Vi har inte minst tillfört den svenska välfärden mer resurser.

Det vore fint om vi fick fortsätta på den inslagna vägen, om lands- och glesbygderna fick fortsätta betraktas som viktiga för hela landets tillväxt och hållbara utveckling.

Oavsett vilken regering som tillträder finns det mycket att göra. Vi som bor på landsbygden måste kunna lita på att polisen kommer när vi ringer, att sjukvården finns där och att vi är förbundna med omvärlden när Telia tar bort den gamla kopparledningen.

Det är vackert i Norrbotten. Det finns också fullt av värden i Norrbotten. Men det är glest mellan husen.
(Applåder)

Anf. 204 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Det hörs på ledamotens dialekt att han inte är född i Norrbotten. Men engagemanget kan finnas där ändå.

Jag tänker på de 6 000 miljonerna i skattehöjning på drivmedel som den här regeringen har genomfört. Jag är född och uppvuxen i Norrbotten, har kört många och långa sträckor däruppe och har mycket släkt däruppe, och jag vet hur förödande det är när dieselpriiset har passerat 17 kronor.

Ett av de argaste kommunalråden i Sverige när det gäller regeringens politik är Niklas Nordström, partivän med Linus Sköld, i Luleå. Han har rasat över den flygskatt som regeringen har infört. Han har konstaterat att flyget i Luleå för norrbottningar är som lokaltrafik och tunnelbana i Stockholm. Det är avgörande för näringslivets konkurrenskraft. Det är avgörande för mobiliteten. Och där har regeringen försämrat villkoren drastiskt för dem som bor i Norrbotten.

Hur ser ledamoten på den Norrbottenfientliga politiken vad gäller drivmedel och flygskatt?

Anf. 205 LINUS SKÖLD (S) replik:

Herr talman! Jag är, som ledamoten Beckman mycket riktigt noterar, inte född i Norrbotten. Håll det inte emot mig! Jag har tagit mitt förnuft till fånga och flyttat 150 mil genom landet.

Jag tänker att vi behöver klara av att hålla två tankar i huvudet samtidigt. Vi behöver klara av att tänka att vi ska adressera de klimatproblem som finns, och vi måste klara av att ordna så att det går att leva ett fullständigt och gott liv i hela landet – samtidigt. Då kan man inte vara så kategorisk som Beckman och säga: Det ena eller det andra.

Norrbotten är inte betjänt av att brinna upp, som i somras. Vi behöver adressera klimatproblemen. Låt oss göra det!

Anf. 206 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! De 6 000 miljonerna i skattehöjningar på drivmedel har bland annat använts till subventioner för elcyklar. I Pajala är det ingen som har använt subventionen för elcyklar. I Överkalix är det noll, i Haparanda är det en, i Arjeplog är det en men i Arvidsjaur är det faktiskt sju.

Hur ser ledamoten på den sneda geografiska fördelningen och på de norrbottningar som åker till OK och tankar sina bilar och får betala 17 kronor per liter för dieseln?

Anf. 207 LINUS SKÖLD (S) replik:

Herr talman! Jag tänker att Lars Beckman inte har lyssnat på mitt anförande. Marknaden sitter inte på lösningen för landsbygdens utmaningar.

Det är snarare Lars Beckman som blir svaret skyldig. Hur ska skattesänkningar och avregleringar kunna lösa det så att vi får tillgång till polis eller bredband i hela landet?

(Applåder)

Anf. 208 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! För mig är företagare hjältar som genom sin kraft och sitt engagemang bidrar till Sveriges utveckling, sin egen och andras försörjning. Och alla Sveriges företagare är påverkade av vårt medlemskap i EU på ett eller annat sätt.

Jag var 25 år när Sverige hade folkomröstning om EU. Vid den tiden studerade jag utomlands men bestämde mig för att åka hem till Sverige för att engagera mig på ja-sidan i den kampanjen. Jag var så fast övertygad om att öppenhet, internationella samarbeten och handel är vägen framåt för ett litet land i norra Europas utkant.

EU-medlemskapet har inneburit högre tillväxt, som i sin tur bidrar till ökat välstånd och bättre välfärd för oss i Sverige. Detta är inga oväsentliga fördelar att bortse ifrån när Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet nu argumenterar för att Sverige ska lämna EU.

Nu har det nästan gått 25 år sedan Sverige gick med, och tyvärr visar det sig att protektionismen breder ut sig. Det är inte bara några partier här i Sveriges riksdag som sluter sig. Även Trump bygger murar och etablerar tullar, och inom EU ser vi länder som agerar protektionistiskt. Jag är övertygad om att det är fel väg att gå. Jag vill snarare att EU-samarbetet ska utvecklas. Låt mig nämna tre områden som är viktiga för företagsklimatet framöver.

För det första gäller det den inre marknaden. Svensk handel och svensk konkurrenskraft är beroende av den inre marknaden när vi konkurrerar med länder som Kina, Indien och USA. Men det finns mycket kvar att göra för att den inre marknaden ska nå sin fulla potential.

I dag flödar varor i hög grad fritt inom EU, men det är värre med tjänster och information. Särskilt långsam är utvecklingen för den växande, och för Sverige helt centrala, digitala ekonomin. Dataflöden är en förutsättning för nästan all handel i dag, men de flödar långt ifrån fritt inom EU.

Det andra området som jag vill lyfta är frihandeln.

Europa behöver leda utvecklingen för en frihandelsvänlig värld när handelssystemet nu är under hot.

För Sverige, som är ett litet och handelsberoende land, är den regelstyrda handeln helt avgörande för jobb och tillväxt. Det vilar på Europas axlar att nu ta ansvaret för att upprätthålla en fri och rättvis handel och inte falla ned i protektionismens svarta hål. När USA gör mindre måste EU göra mer för frihandel i världen.

Mitt tredje och sista område är regelförenklingar.

Under den förra mandatperioden nedprioriterades EU-arbetet av den socialdemokratiskt ledda regeringen. Och trots löften från den nuvarande EU-kommissionen om att minska antalet regler har ökningen fortsatt, om än i ett något lägre tempo.

Här måste den svenska agendan präglas av att minska den europeiska regelbördan. Om antalet regler totalt sett ökar går fördelarna med det gemensamma regelverket i många stycken förlorade. Sverige ska vara drivande för ett omfattande arbete med regelförenklingar inom EU.

Herr talman! Att överge det europeiska samarbetet vore ett nationellt självskadebeteende av historiska proportioner, åtminstone om man värdesätter ett gott företagsklimat, tillväxt och ökat välbefinnande i det exportberoende landet Sverige.

(Applåder)

Anf. 209 ERIC PALMQVIST (SD):

Herr talman! Denna allmänpolitiska debatt är lite speciell för att den äger rum i ett skede då vi ännu inte vet vilka som ska styra Sverige under de kommande fyra åren.

Det enda vi vet är att valets verkliga vinnare – mitt eget parti, Sverigedemokraterna – är det parti som alla andra partier försöker exkludera från inflytande, samtidigt som flera av dessa partiers företrädare verkar vara öppna för ett samarbete med valets verkliga förlorare, Miljöpartiet. Det är ett parti som i min valkrets endast erhöll blott 2,76 procent av valmanskårens stöd – detta att jämföra med de 15,76 procent som mitt eget parti erhöll i samma valkrets.

I detta anförande tänker jag emellertid inte bara uppehålla mig vid att tala om Sveriges till ytan största län, Norrbotten, utan snarare vid förutsättningarna för dem som väljer att bo och verka i Sveriges glesbygd – den glesbygd som under senare tid fått skörda den förra regeringens draksådd i form av höjda drivmedelsskatter, dyrare resor och transporter, höjda energiskatter, uteblivna infrastruktursatsningar och utglesad samhällsservice – detta trots att glesbygden i väsentlig grad är starkt bidragande till det välbefinnande som Sverige faktiskt har.

Det är nämligen så, herr talman, att i glesbygden finns det inte bara röda stugor och pittoreska miljöer för storstadsbor att göra rekreerande utflykter till. I svensk glesbygd finns nämligen också Sveriges gruvor, hjärtat i svensk malm- och stålindustri. Här finns skogen som förser vår massa-industri med råvara. Här finns älvarna som står för en väsentlig del av den svenska kraftproduktionen. Här finns fjällturism, jaktturism, skidanläggningar och Sveriges enda rymdraketbas Esrange.

Inte nog med det. I glesbygd har sportprofiler som Charlotte Kalla, Hanna Öberg, Anja Pärson och Sofia Mattsson fostrats och utvecklats till världsmästare i sina respektive sporter.

Herr talman! Jag är så oerhört tacksam över att det fanns och ännu finns folk som trots allehanda straffskatter på avstånd och uteblivna infrastruktursatsningar väljer att fortsätta att bo och verka i glesbygd. Det är nämligen så att malmen inte bryter sig själv, skogen avverkar sig inte själv och råvarorna transporterar inte sig själva till stålverk, pappersbruk och hamnar. Någon måste faktiskt utföra arbetet.

Jag är också tacksam för att det finns föräldrar som trots att bilägandet i dag har utvecklats till en klassfråga skjutsar sina barn till träningen, ibland flera mil ifrån den by där man bor – detta så att vi kan få följa nya världsstjärnor i framtida VM och OS.

Slutligen, herr talman, är det med stolthet jag som boende i Norrbotten företräder ett parti vars glesbygdsvänliga politik skapar förutsättningar för ett starkt och varierat näringsliv i Sveriges glesbygd. En realistisk landsbygdpolitik är själva grunden för att folk ska kunna bo kvar i landets alla delar, och denna grund läggs bäst med sverigedemokratisk politik.

(Applåder)

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Närings- och
regionalpolitik

Anf. 210 LARS THOMSSON (C):

Herr talman! Jag ska utgå från centralpunkten i Sverige under mina första fyra minuter här i talarstolen, och då menar jag givetvis Gotland.

Gotland kan bidra aktivt till Sveriges och Östersjöregionens utveckling, men det kommer att krävas en reformagenda under de kommande fyra åren. Jag ska ta upp några exempel.

Gotlands jordbruk står i dag för en väldigt stor produktion. Vi exporterar 85 procent till fastlandet, men om det ska fortsätta att vara möjligt behöver vi mindre regelkrångel. I dag har en mjölkbonde 620 regler att följa. Det är ju inte realistiskt.

Det behövs också en rimlig kompensation för den torka som har varit. Bara på Gotland uppgår förlusterna av torkan till knappt 1 miljard.

Gotland är också en av de mest aktiva besökspunkterna i Sverige. Det kommer 800 000 unika besökare till Gotland varje år. Ska det kunna fortsätta behöver vi bra kommunikationer men det behövs också både ett grönt flyg och en grön färja till rimliga priser.

En av de största utmaningarna för Gotland framöver är att vi ska ha en likvärdig sjukvård på ön. Det finns 58 000 invånare plus många fastläningar som kommer på besök under sommaren. Med 58 000 invånare krävs det ett fullvärdigt akutsjukhus. Därför behöver man att se över denna ö-faktor, som staten måste bidra till på något sätt. Om det inte blir verklighet kommer Gotland i slutändan att få säga tack och adjö till sjukvårdsuppdraget. Annars kommer det inte att fungera.

Gotland kan också bidra aktivt i klimatomställningen. Vi har blivit utnämnda till ett pilotlän av regeringen, och det tycker jag är väldigt bra. Men ska det finnas någon realism i den omställningen behöver vi en tredje elkabel. Senast i måndags hade vi vårt 15:e totala elavbrott på Gotland. Vi har verkligen inte en standard på elförsörjningen som håller.

Men inte nog med att vi behöver en tredje elkabel – vi behöver faktiskt en fjärde också. Vi behöver nämligen elektrifiera Cementa, vars cementproduktion är en av de största utsläppspunkterna i Sverige när det gäller koldioxid.

Vi har också en stenindustri; på exempelvis cementsidan kommer 70 procent från Gotland. Det är fullt möjligt att fortsätta med detta.

Gotland kan också bidra aktivt till Östersjöns förbättring och utveckling. Centerpartiet har motionerat om en blå havsmiljard, och den skulle verkligen behövas. Det system med utsläppshandel som vi har diskuterat att införa när det gäller föroreningar behöver verkligen komma på plats. Vi bor bokstavligen talat mitt i smörjan, som vi säger under algbloomingen på somrarna.

Till sist skulle jag vilja säga att Gotland också kan bidra till den fortsatta säkerhetsuppbyggnad som Sverige behöver. Ön är generellt positiv till den återetablering av Försvarsmakten som sker på Gotland. Vi ser att den kommer att behöva byggas vidare på under denna mandatperiod, givetvis i balans med de krav som finns på att inte störa skyddszoner runt övningsfälten, vilket annars kan hämma Gotland i övrigt.

Gotland kan alltså verkligen, som den centralpunkt ön är, bidra till Sveriges utveckling. Men det kommer att krävas en reformagenda, och jag hoppas kunna bidra med den.

(Applåder)

Anf. 211 MIKAEL DAHLQVIST (S):

Herr talman! I mitt anförande vill jag åskådliggöra behovet av fortsatta och fler reformer för att vända den trend när det gäller samhällsservice och framtidstro som märks i vissa delar av vårt land, framför allt i glesbygden.

Urbaniseringstrenden är stark i vårt land; tyvärr ligger vi i topp inom EU. Enligt statistik från Boverket är det generellt de yngre, företrädesvis kvinnor, som väljer att söka sig till storstadsregionerna. Det är klart att det där erbjuds större möjligheter till högre utbildning, kulturupplevelser och mångskiftande arbeten. Detta är i och för sig en utveckling som är positiv och kanske också en trend kopplad till vår urbana livsstil. Men samtidigt, herr talman, finns det många som vill stanna kvar på sin hemort i glesbygden eller komma tillbaka exempelvis efter avslutad utbildning.

Under förra mandatperioden lyfte regeringen förtjänstfullt stad- och landfrågan. Devisen om att hela Sverige ska leva och behövs fick större tyngd i debatten. Ett exempel på värdefulla åtgärder var riktade statsbidrag till exempelvis ökad bredbandsutbyggnad och lanthandel, men även de generella statsbidragen betydde oerhört mycket för de mindre kommunerna, som i dag har svårt att klara sina lagstadgade krav gällande äldreomsorg och skola på grund av en vikande tillväxt.

Detsamma tycker jag om riktad omflyttning av statliga jobb ut i landet. Men det är viktigt att denna process fortgår även under den här mandatperioden. Jag önskar att de statliga jobben i ännu större utsträckning kommer till de mindre kommunerna och orterna. Kanske kan också en del skattekontor och försäkringskassor komma tillbaka. Man ska inte underskatta symbolvärdet i statlig närvaro över hela landet.

Herr talman! Det råder stor arbetskraftsbrist i landet. Situationen ser likadan ut här i Stockholm som i lilla Munkfors. Men det är kanske en ännu större utmaning att få arbetskraft till glesbygd. Förr flyttade folk till jobben och boendet. I dag flyttar man inte bara för jobb och boende, utan man vill ha mer. Detta gör naturligtvis att det blir svårare att hitta arbetskraft på mindre orter i landet.

Men det som bekymrar mig extra mycket i dag är framtidsutsikterna för basindustrin, som framför allt finns på de mindre orterna ute i landet. En viktig fråga som lyfts mer och mer är kompetensförsörjningen, och här kommer en poäng med hela mitt anförande. Genom att vi historiskt sett har minskat på bland annat de statliga jobben har det blivit svårare för industrin att rekrytera. Oftast är det nämligen par som söker sig tillbaka, och då kanske den ena får jobb på bruket medan den andra inte hittar något jobb. Hade man haft en mer mångfasetterad arbetsmarknad hade det varit enklare. En bra samhällsservice ger inte bara bra service och trygghet för kommunmedborgarna – jag påstår att det är avgörande för hela rekryteringsklimatet.

I den situationen befinner sig just nu min hemkommun, Hagfors. Där finns ett jättestort, innovativt stålföretag som växer och blomstrar, men man har oerhört svårt att rekrytera arbetskraft. Man upplever att samhället har gått tillbaka, och det är svårt att rekrytera folk.

Avslutningsvis, herr talman, finns det goda möjligheter för glesbygden, bara vi fortsätter att jobba framåt.

(Applåder)

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Närings- och
regionalpolitik*

Anf. 212 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Vi är helt överens om att man måste kunna leva, bo och driva företag i hela Sverige. Vi är också överens om att basindustrin till stor del är avgörande. Inte minst skogsindustrin har oerhört stor betydelse i Gävleborg och i Värmland. Just därför, herr talman, måste Sverige få en ny regering på plats.

Att höja skatterna för näringslivet med över 30 miljarder förbättrar inte skogsindustrins konkurrenskraft eller möjligheter att sälja sina produkter på världsmarknaden. Och, herr talman, att kombinera detta med en kilometerskatt, som skulle slå oerhört hårt mot våra Norrlandslän och våra glesbygdslän, vore direkt förödande.

Jag skulle gärna vilja fråga ledamoten: På vilket sätt har dessa stora skattehöjningar förbättrat basindustrin och företagens konkurrenskraft? På vilket sätt har skattehöjningar med över 30 miljarder kronor underlättat så att man kan anställa fler?

Anf. 213 MIKAEL DAHLQVIST (S) replik:

Herr talman! Tack, Lars Beckman, för din fråga! Jag bor och verkar i glesbygd, och jag delar inte alls din problembild. Det handlar inte alls om skattebelastning i första hand. Just i dag handlar det, som du har hört om du har lyssnat på mitt anförande, om att få tag på arbetskraft. Det handlar om att vi måste säkra att fler får utbildning och att man vill bo i glesbygd. Det handlar om service och upplevelser. Natur och skog i all ära, men det räcker inte.

Vi kan ta Uddeholm, ett framgångsrikt stålföretag. Det har aldrig gått så bra som det gör nu, trots att vi har haft en socialdemokratiskt ledd regering. Jag hör aldrig diskussionen om skatter, utan jag hör den diskussion man för med mig: Mikael, hur får vi tillbaka arbetskraften till glesbygden?

Anf. 214 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Med den inställningen, varför har ni inte höjt skatterna med 1 000 miljarder? Varför slog ni bara till med 30 miljarder, om skatterna och kostnadsläget inte har någon betydelse? Varför drämde ni bara till med 60 miljarder på hushållen och företagsamheten? Ni är så blygsamma. Varför inte haka på Vänsterpartiets 76 miljarder i skattehöjningar, om inte skatterna och kostnadsläget har någon betydelse?

Alla som kan marknadsekonomi vet naturligtvis att svensk konkurrenskraft avgörs av att våra företag kan sälja produkter till rimliga priser.

Anf. 215 MIKAEL DAHLQVIST (S) replik:

Herr talman! Lars Beckman, om du raljerar om skatter kan jag raljera tillbaka och ställa en motfråga. Du tror att alla problem i världen löses genom att inte ha någon skatt över huvud taget. Men, Lars Beckman, välkommen hem till mitt län, så ska vi titta på saken och prata med företagen. Skatteproblemet är inte det största problemet i dag. Självklart kan vi inte ha hur höga skatter som helst. Men problemet i dag är att få människor att bo och verka i glesbygden.

Anf. 216 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Herr talman! Ledamoten Dahlqvist inledde sitt anförande med att tala om vikten av glesbygden och vikten av att motarbeta den urbanisering som just nu pågår i vårt land. Jag, som växte upp på glesbygden, skulle då vilja fråga ledamoten Dahlqvist hur glesbygden gagnas av Socialdemokraternas politik. Man gick till val på att inte höja bensinskatten, men sedan höjde man den inte bara en, två eller tre gånger. Hela fyra gånger har den socialdemokratiskt ledda regeringen höjt den. Man har dessutom passat på att höja kilometerskatten, dieselskatten och fordonsskatten, och man har infört en flygskatt. På vilket sätt motarbetar man den urbanisering som ledamoten Dahlqvist problematiserar i sitt inledningsanförande när man gång på gång straffbeskattar dem som lever och verkar på landsbygden och glesbygden?

Anf. 217 MIKAEL DAHLQVIST (S) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Tobias Andersson! Det finns väl alltid en smärtgräns för hur hög beskattningen ska vara, speciellt när det gäller drivmedel. Men min fasta övertygelse är att det inte är detta som är den stora utmaningen i dag. Vi måste klara att ta hand om våra miljökonsekvenser, för det är inte hållbart. Samtidigt är det dock inte detta som gör att det är svårare att rekrytera människor till glesbygden, utan det handlar om närheten till sjukvård, bra äldreomsorg, bra skola och så vidare. Då behöver vi skatteintäkter.

Jag skulle vilja ställa en motfråga: Hur gagnas glesbygden av Sverigedemokraternas ambition att sänka statsstödet till kommunerna? Speciellt för de små kommunerna skulle det få allvarliga följder.

Anf. 218 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Herr talman! Jag tror att de flesta tycker att det är rimligt att man inte år efter år slösar miljarder på Malmö stad utan i stället ställer tydligare krav på Malmö.

Om det nu inte är kopplat till skatterna som man motarbetar den urbaniseringsprocess som ledamoten Dahlqvist talar om vill jag fråga ledamoten om han stöder Miljöpartiets förslag om lådcyklar som en lösning när man ska storhandla. Hur ställer sig ledamoten till den typen av straffbeskattning?

Anf. 219 MIKAEL DAHLQVIST (S) replik:

Herr talman! Miljöpartiet får själva svara för sina egna förslag. Jag konstaterar ändå att vi socialdemokrater har lyft en hel del reformer under den tidigare mandatperioden och har en hel del reformer med bland våra vallöften. En av de reformer som vi måste fullfölja är ökat reseavdrag. Men jag har aldrig sett Sverigedemokraternas politik. Jag har svårt att se hur den ska ge effekt. Om ni vill sänka skatterna innebär det mindre resurser till glesbygden.

Anf. 220 LARS BECKMAN (M):

Herr talman! Tack för en intressant och klargörande debatt! Det är uppenbart att vi har en samspelt allians med fyra allianspartier som på riktigt ser och tror på hela Sverige och också har en politik för det.

Vi hör den ena ledamoten efter den andra från regeringsblocket, alltså partierna i den avgående regeringen, tala om att hela Sverige är viktigt. Men när man ställer de konkreta frågorna – är det rimligt att man i Norrbotten, Värmland eller någon annanstans får betala 17 kronor per liter för dieseln? – får man höra att de anser att priserna är rimliga. Är det rimligt att flyglinjer avvecklas på grund av en flygskatt? Ledamöterna försvarar det.

Väljarna har alltid rätt, herr talman. Vi har en mandatperiod bakom oss, och väljarna har i valet utvärderat den politik som har förts. Jag kan konstatera att Socialdemokraterna i Gävleborg förlorade 25 procent av sina mandat, och Miljöpartiet förlorade sitt enda mandat. Faktum är att Miljöpartiet har förlorat alla sina riksdagsmandat norr om Dalälven. Det är sannolikt fullt rättvist, för Sverige har nog aldrig i modern tid haft en så landsbygds- och Norrlandsfientlig regering.

Det finns ingen tunnelbana utanför Stockholm, och man måste kunna bo, leva och driva företag även utanför våra storstäder. Straffbeskattningen på drivmedel, där priset nu har passerat 17 kronor per liter diesel, är inte bara en straffbeskattning av oss privatpersoner som tankar, utan det är också en straffbeskattning av företagen. Om man är företagare i Ljusdal kan man ju inte flytta Ljusdal, men man kan flytta sitt företag från Ljusdal om det till exempel införs en kilometerskatt som gör att kostnadsläget försämras för de produkter man säljer.

Den 28 oktober firas bilens dag i Sverige, och det är en dag att fira. Bilen är en fantastisk frihetssymbol för Sverige, och det är viktigt i den här debatten att lyfta fram bilens och mobilitetens betydelse. I början av veckan fick vi veta att ett flygbolag avvecklar sina flyglinjer från Skellefteå. Det skäl som bolaget självt uppger är inte det som en riksdagsledamot från Västerbotten hävdade, utan det är flygskatten. Jag noterar att ett socialdemokratiskt kommunalråd i Luleå har varit oerhört upprörd över den flygskatt som straffar Norrbotten. Den försämrar Norrbottens konkurrenskraft och företagens möjligheter att åka ut i världen och göra affärer.

Herr talman! Ska man kunna bo och leva i hela Sverige måste infrastrukturen fungera. Det är mycket viktigt att man kan driva företag och skapa jobb i hela Sverige. Det måste alltså finnas en välfungerande infrastruktur. Man måste kunna lita på att polisen kommer om det begås brott. Man måste kunna hitta kompetent arbetskraft till sina företag, precis som vi har pratat om, och vi måste då ha en fungerande arbetsförmedling.

Samma regering som har chockhöjt drivmedelsskatterna för alla oss som bor utanför storstäderna har alltså infört elcykelsubventioner på 1,7 miljarder, som har gått till storstäderna. Så fel får man helt enkelt inte prioritera!

Vi behöver en landsbygdspolitik som ser till helheten. Jag hoppas verkligen att den inkommande alliansregeringen på allvar har en helhetssyn på företagsamhet och landsbygd. Mindre än så förtjänar inte Sverige.
(Applåder)

Anf. 221 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Tack, Lars Beckman, för anförandet! Vi har ju redan haft ett replikskifte här tidigare, men jag tänkte glädja Lars Beckman med att ta upp ett av hans absoluta älsklingsämnen, nämligen att han försvarar att utländska åkerier fortsätter att konkurrera ut svenska åkerier. Den osunda

utländska åkerinäringen som inte är med och betala för vägslitaget i Sverige kan nämligen fortsätta att sätta lägre priser och konkurrera ut svensk åkerinäring. De är inte med och betalar för det vägunderhåll som vi behöver utveckla.

Hur ser Lars Beckman på detta – är det rimligt att Moderaterna fortsätter att ha den hållningen? Är det inte dags att se sanningen i vitögat och säga att alla som kör på våra vägar ska vara med och betala?

Anf. 222 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Detta visar ju att ledamoten tror att det förslag på lösning som man har, alltså kilometerskatt, sannolikt inte kommer att fungera. När man chockhöjde dieselpriiset genom en skattehöjning på 1,50 betydde det att man försämrade konkurrenskraften för svenska åkare. Man har försämrat konkurrenskraften för svenska åkare och i stället underlättat för de utländska åkare som tankar sina lastbilar med billig diesel innan de kör in i Sverige.

Det som är brottsligt ska naturligtvis bekämpas. Jag tror att det sker för lite kontroller utmed vägarna. Jag tror att man gör alldeles för få vägkontroller när det gäller cabotagetrafiken. Det är vi helt överens om.

Vi värnar alla den svenska konkurrenskraften. Det är därför era skattehöjningar har varit så skadliga. Ni försämrar ju möjligheten för svenska åkerier att konkurrera på lika villkor.

Anf. 223 ISAK FROM (S) replik:

Herr talman! Om ändå Lars Beckman såg allvaret i detta och också såg betydelsen av en annan viktig näringsgrens, skogsindustrins, konkurrenskraft samtidigt som han tittade på miljöomställningen! Den S-ledda regeringen har infört möjligheter till längre och tyngre fordon.

Västerbotten är det län som har den största andelen vägar som nu öppnas för längre och tyngre fordon: 25 procent. I andra delar av landet, till exempel i Småland, är det nära 0 procent som man kan öppna eftersom vägunderhållet är kraftigt eftersatt. Fler måste vara med och betala.

Anf. 224 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Ja, att vägunderhållet är eftersatt är vi också helt överens om. Jag blir bekymrad när jag läser om Gävleborgs län. Trafikverket larmar om detta: Om inte regeringen omdisponerar resurser till vägarna kommer man att omvandla asfaltsvägar i Gävleborg till grusvägar. Det är sanningen bakom den politik som ledamöterna från S faktiskt står och försvarar.

Ni försvarar ett dieselpriis på över 17 kronor per mil, och ni försvarar att man försämrar vägarna i Sverige. Det är djupt beklagligt, herr talman.

Anf. 225 MATS NORDBERG (SD):

Herr talman! Under valkampanjarbetet får vi politiker mer direkt input från våra uppdragsgivare, Sveriges folk, än kanske under hela mandatperioden. Jag vill därför dela med mig till kammaren av de påstötningar och impulser jag fick under kampanjen från skogsägare om skogspolitiken.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Närings- och
regionalpolitik

Sverige har en mycket framgångsrik skogssektor, utvecklad under lång tid i samverkan mellan skogsägare, samhällets företrädare och skogsindustrin. Vi gick under 1900-talet från relativt dåligt skötta skogar till ständigt högre volymer av växande träd, allt större skördade volymer av virke och allt bättre naturvårdshänsyn i skogsbruket. Den bärande idén var att låta skogsägarna sköta sin skog med frihet under ansvar.

Den nuvarande lagen, från 1993, fick ett tillägg. Naturvården, som fanns med även i tidigare lag, gavs nu uttryckligen lika stor vikt som virkesproduktionen. Men tolkningarna av vad lika vikt är för någonting går alltmer isär.

En tolkning är denna: Under årtionden utvecklades en svensk modell för skogsskötsel som bygger på naturvård och skogsskötsel på i huvudsak samma mark. Vi röjer inte bort ovanliga trädarter. Vid avverkning lämnar vi enstaka och grupper av träd kvar. Vi försöker undvika djupa hjulspår med mera. Vi vet från olika inventeringar att detta arbete med vardagshänsyn har varit och är framgångsrikt.

Den andra tolkningen av lagens lika vikt för skogsskötsel och naturvård innebär att Sveriges skogar helt enkelt tänks uppdelade i brukad skog, som hotar naturen, och helskyddad skog, som är bra för naturen. Det är den tolkningen, omsatt i praktik, som dagligen och inte minst under valkampanjen gjort många skogsägare upprörda.

Låt oss tänka oss en skogsägande familj! En skog som morfarsfar kanske planterade på 1920-talet kan ha skötts av tre fyra generationer innan det är dags för slutavverkning. När familjen lämnar in avverkningsansmälan efter 90 år av skötsel meddelar Skogsstyrelsen att beståndet nu definieras som nyckelbiotop, vilket gör avverkningen omöjlig. I praktiken är det avverkningsförbud efter 90 års arbete.

Jag ska inte här gå in på de olika grunder och former som kan leda till att avverkningar stoppas. Jag vill i stället fästa kammarens uppmärksamhet på vad som händer med motivationen för långsiktig skogsskötsel efter en upplevelse som den jag beskrivit. En sådan skogsägare kommer inte i framtiden att vara villig att investera i rójning, förstagallringar eller annan skötsel. Även hans grannar och bekanta kommer att påverkas. De har redan påverkats runt om i Sverige.

Herr talman! Skogssektorn, en av våra viktigaste näringar, är beroende av att skogsägare tror på rätten att få njuta frukten av sina investeringar, även årtionden efter att de gjorts. Samma tilltro ligger till grund för skogsbolagens investeringar i nya fabriker, arbetsplatser och exportinkomster för Sverige.

Ronald Reagan sa en gång: Do you know what the nine most terrifying words in the English language are? They are: I'm from the government, and I'm here to help.

Överfört till dagens ämne skulle det kunna bli: Vilka är de mest skrämmande orden i svenska språket? De är: Jag är från Skogsstyrelsen. Jag är här för att titta på din skog.

Så ska det inte vara. Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och länsstyrelserna består av tjänstemän. Jag utgår från att de arbetar för att uppfylla lagar, liksom riksdagens och regeringens intentioner. Därför är det vi som är ansvariga.

Under denna mandatperiod hoppas jag att vi ska arbeta tillsammans för att rädda den svenska modellen, med skogsskötsel och vård på samma plats, och skogsägarnas tilltro till modellen, så att de fortsätter att driva skogsbruket på samma höga nivå som hittills.

I vår tid, när vi vill minska användandet av fossilbaserade material och fossilbränslen, spelar de aktiva skogsbrukarna en nyckelroll. De behöver vårt stöd.

Anf. 226 MATTIAS JONSSON (S):

Herr talman! Jag tänkte inleda med att säga: Egentligen kan man väl konstatera att industrin går som tåget. Men det är kanske en jämförelse som kan ifrågasättas.

Vi socialdemokrater ser till att vi har ett företagsklimat i landet som är bra. Det startas nya företag. Företagen växer. De anställer fler och exporterar sina varor och tjänster. På så sätt skapar vi fler jobb, framtidstro och ett tryggare land.

Det var också därför som den S-ledda regeringen under den förra mandatperioden skapade förutsättningar för ett stärkt näringsliv genom ökad export, fler växande företag och satsningar på framtidens digitalisering och innovation – det är några exempel.

Över 300 000 fler människor har jobb att gå till i dag jämfört med 2014. Ungdomsarbetslösheten är den lägsta på 15 år. Vi har dessutom den högsta sysselsättning som någonsin har uppmätts i ett EU-land.

Ett litet land som Sverige är exportberoende. Därför har exporten en central och avgörande roll för att skapa fler jobb och trygga den svenska välfärden. I dag har ungefär 1,4 miljoner personer i Sverige ett jobb att gå till tack vare exporten. Vi kan konstatera att exporten utvecklades rekordartat under den förra mandatperioden. Under 2017 ökade exporten för första gången under hela 2000-talet i alla län i Sverige. Förra året ökade även den svenska varuexporten med hela 10 procent jämfört med året innan. Nu är vi på nivåer som aldrig uppnåtts tidigare.

Exporten växer bättre än i många jämförbara länder, särskilt för tjänster. Inflödet av utländska investeringar har återhämtat sig. Och fler svenska företag väljer att flytta hem produktionen till Sverige, vilket är väldigt positivt.

Det är likadant när vi tittar på turismen, som ökade med 7,4 procent jämfört med 2016. Det är den kraftigaste ökningen sedan 2006. Turismen växer i takt med svensk ekonomi i stort. Det är också glädjande siffror. Och vi får rapporter om att industrin slår rekord på rekord. Industrins produktion ökade med 5,7 procent i junimätningen jämfört med ett år tidigare.

Det är klart att det finns en oro för att utvecklingen inte kan fortsätta. Det kan självklart ha att göra med vilken regering som sitter. Men det har också med brexit, handel, tullar och handelskrig att göra.

För att den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden ska fortsätta krävs ytterligare åtgärder för att arbetssökande ska få den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar. Det råder stor och växande brist på arbetskraft med rätt utbildning eller kompetens inom väldigt många yrken. I dag finns ungefär 120 000 lediga jobb på svensk arbetsmarknad som inte kan tillsättas samtidigt som 350 000 går arbetslösa.

Här har vi en stor utmaning att ta tag i. Lösningen på den utmaningen är inte sänkta löner och ökad otrygghet. Vi måste i stället stärka tryggheten

på arbetsmarknaden. Vi socialdemokrater är nämligen fullt övertygade om att den svenska modellen med starka parter på arbetsmarknaden är en nyckel till en flexibel och samtidigt trygg arbetsmarknad. Låt oss inte tappa bort det som tjänat detta land så väl och som i högsta grad också är en modell för framtidens arbetsmarknad!

(Applåder)

Anf. 227 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Tack, Mattias Jonsson, för ett engagerat inlägg! Vi är naturligtvis överens om företagets behov och betydelse. Jag hade naturligtvis önskat att Socialdemokraterna hade haft en politik för detta. I högkonjunktur, när det går väldigt bra i världen, är det självklart att våra företag säljer produkter, varor och tjänster. Men det är i den kommande lågkonjunkturen som politiken kommer att prövas.

Jag skulle vilja ställa frågor till Mattias Jonsson.

Om nu politiken är så briljant som det gavs uttryck för i inlägget undrar jag: Varför är det bara 12 procent av de svenska företagen som har förtroende för statsministern? Det är 79 procent som har förtroende för Ulf Kristersson och den politik som Moderaterna för. Det är den ena frågan.

Den andra frågan är: På vilket sätt har 30 000 miljoner i ökad beskattning av svensk företagsamhet förstärkt de svenska företagens konkurrenskraft? På vilket sätt underlättar er skattechock de svenska företagens konkurrenskraft i världen?

Anf. 228 MATTIAS JONSSON (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Lars Beckman för frågorna.

Verkligheten talar emot Lars Beckmans beskrivning. Vi har haft fyra framgångsrika år vid regeringsmakten då arbetslösheten har gått ned, välfärden stärkts och 100 000 fler anställts i välfärden. På så sätt har vi fått landet att hålla ihop.

Den utveckling vi har påbörjat vill vi fortsätta. Jag är väldigt orolig för en skattesänkarpolitik som ökar klyftorna, drar isär landet och inte skapar fler jobb, möjligheter och framtidstro.

Jag ser inte heller den negativa utveckling av skatteökningarna som Lars Beckman vid upprepade tillfällen beskrivit i talarstolen. Det är snarare tvärtom. Det företagen i dag efterfrågar är kompetens så att de kan behålla sin konkurrenskraft. Då behöver vi satsa på fler utbildningar och fler lärare. Det kostar pengar, men det möter också företagets behov.

Anf. 229 LARS BECKMAN (M) replik:

Herr talman! Det finns två målgrupper som är missnöjda med Arbetsförmedlingen. Det är företagen, som inte hittar arbetskraft, och det är de arbetsökande, som inte får hjälp.

Jag har nu hört flera S-ledamöter säga att det är det största samhällsproblemet i Sverige, och då blir den naturliga frågan: Vad avser den socialdemokratiska regeringen att göra för att förbättra Arbetsförmedlingens matchning, om nu det är det största problemet? Själv hävdar jag att det är de 66 miljarderna i höjda skatter. Men utifrån er retorik, vad tänker ni göra åt Arbetsförmedlingen?

Anf. 230 MATTIAS JONSSON (S) replik:

Herr talman! Vi har till skillnad från Moderaterna inte förslaget att lägga ned Arbetsförmedlingen, för vi tror att den tjänar arbetsmarknaden väl. Däremot behöver man utveckla matchningen och kontakten med arbetsgivarna. Det är ett arbete som Arbetsförmedlingen är inne i just nu, och jag tror att det är nödvändigt.

Som jag sa tidigare är det också nödvändigt att fortsätta satsa på utbildning. Sänkta löner och skatter skapar inte fler jobb.

Anf. 231 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Enligt Mattias Jonssons inlägg har regeringen gått från klarhet till klarhet, och det finns inga som helst problem eller utmaningar. Sanningen är nog den att vi har både glädjeämnen och en del problem framför oss. Två av tre företagare upplever ju att det har blivit krångligare att starta och driva företag de senaste fyra åren.

Låt oss ta detta med konkurrenskraft och villkor. Ett grundläggande problem är att beslutsfattandet i Sverige ofta tar lång tid. Det har märkts i vår gemensamma hemstad i den viktiga frågan om självkörande bilar. Det har tagit flera år att få fram ett regelverk som möjliggör att man kan forska och ha dem i trafik – och då är det inte ens lagligt att använda en sådan bil om man köper den när den väl kommer ut på marknaden. Det gäller också hamnproblemen i Göteborg där det har tagit årtal, trots att industrin straffas.

Är Mattias Jonsson beredd att bidra till att snarast lösa till exempel hamnfrågan i Göteborg?

Anf. 232 MATTIAS JONSSON (S) replik:

Herr talman! Lars Hjälmered och jag kommer ju från samma stad, och vi delar säkert mycket av problembeskrivningen. Jag delar dock inte uppfattningen att regeringen har varit saktfärdig i hamnkonflikten. Man startade snabbt en utredning, och nu har parterna på arbetsmarknaden visat att de vill presentera en lösning, som jag tror är hållbar framåt, vilket är väldigt bra. Jag undrar hur Lars Hjälmered ställer sig till den lösning som är presenterad.

Jag är dock bekymrad över att jag inte hittar någon satsning i Moderaternas budget på elektromobilitetslabbet i Göteborg. Regeringen lägger in 1 miljard från innevarande år till 2028 – om näringslivet går in med lika mycket pengar. Jag hittar inget i Moderaternas budget. Vad händer med denna satsning, som är så viktig för Göteborg, för fordonsindustrin och för Sverige?

Anf. 233 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag kan ge ett rakt svar. Moderaterna kommer givetvis att fullfölja satsningen på det viktiga elektromobilitetslabbet. I valet gjorde kommunstyrelsens ordförande i Göteborg försök att lägga ut dimridåer om att det fanns en osäkerhet, men den finns inte.

Låt mig återgå till den viktiga hamnfrågan. Det ligger ett färdigt förslag på regeringens bord som väntar på att gå ut på remiss. Vi stöttar parternas förslag om det inte kommer fram något viktigt under remissrundan. Nu ligger bollen i den socialdemokratiska ministerns knä vad gäller att få ut förslaget på remiss så att problemet kan lösas snarast.

Anf. 234 MATTIAS JONSSON (S) replik:

Herr talman! Jag hoppas att ansvarig minister får fortsätta i den kommande regeringen så att ett förslag kan läggas på riksdagens bord och vi kan fatta de nödvändiga besluten och få ordning och reda på arbetsmarknaden.

Jag har dock noterat att det har funnits en iver från borgerligt håll att gå fram med inskränkningar av arbetsrätten, men det är något vi inte kommer att föreslå eller lägga på riksdagens bord.

(Applåder)

Anf. 235 JOHN WIDEGREN (M):

Herr talman! Låt mig gratulera herr talmannen till posten; det känns tryggt.

Äganderätten är som vi alla vet skyddad i regeringsformen 2 kap. 15 §, men den hyser i dagsläget inte samma starka skydd som vissa andra fri- och rättigheter då begränsningsreglerna och reglerna om vilandeförklaring inte är tillämpliga på äganderätten.

Äganderätten får bara inskränkas för att tillgodose angelägna allmänna intressen. Vad är då angelägna allmänna intressen? Är det till exempel när en lantbrukare tvingas avstå en större del av sin åkermark för att andra företag ska få etablera sig på densamma? Detta är ett fenomen som vi nu ser i till exempel Norrköping, där ett företag offras för att göra plats för flera.

I regeringsformen står att den som tvingas avstå sin egendom genom expropriation eller på annat sätt ska erhålla full ersättning. Detta, herr talman, bör alltid ske när det offentliga lägger en död hand över enskilda ägande, föfoganderätt eller brukningsmöjligheter. Under den gångna mandatperioden har jag hört statsråd i denna kammare säga: Ersättning betalas ut om vi kan.

Herr talman! Ägande och brukande av jord och skog är extremt långsiktiga investeringar. Ingen annanstans i samhället ser vi så långa avskrivningstider. Bortsett från de ekonomiska investeringarna handlar det om förvaltande av kulturella värden, brukande av naturresurser, livsmedelsproduktion och biologisk mångfald – och kanske är det den viktigaste pusselbiten i omställningen till ett hållbart samhälle genom produktion av biobränslen.

Det är ingen floskel att säga: Det man äger vårdar man.

Detta kräver långsiktighet och spelregler som ger möjlighet att planera för generationer framåt. Dagens brukare upplever ett mer och mer urholkat skydd för det enskilda ägandet. Många upplever att restriktionerna har ökat för vad en markägare får göra med sin mark.

Herr talman! Bara tanken och känslan av detta gör att enskilda tar ett steg tillbaka, och oron växer med osäkerheten i oklara spelregler. Detta leder till minskat underhåll av kulturella byggnader, färre långsiktiga insatser på åkermark och sämre skogsskötsel. Det leder i sin tur till minskade intäkter och i längden mindre pengar in i statsapparaten.

Exempel på inskränkningar är reservatsbildningar, Natura 2000-områden, kulturresevat, biotopskydd, strandskydd, nyckelbiotoper, artskydds-förordningen, grön infrastruktur och exploatering för diverse bebyggelse. Många gånger finns det goda skäl för inskränkningarna, och full ersättning utgår vid vissa ingrepp men inte alltid. I min mening borde det alltid ske.

Det är dessutom viktigt att en god kommunikation sker med ägare och brukare så att acceptans kan uppnås då inskränkningen många gånger sker på egendom med stora känslomässiga värden men också för att brukaren ska kunna planera för en omläggning av sin produktion.

Andra hot som finns mot äganderätten är när allmänheten ges möjlighet att överklaga enskilda skogsägares skogsvårdsbeslut med stöd av Århuskonventionens talerätsregler. Det finns också stora oklarheter hos tjänstemän på statliga myndigheter, och dessa tjänstemän kan tolka regler och ställa krav som inte alltid är förenliga med lagen. Därför, herr talman, ser jag med stor tillförsikt fram emot ett återinfört tjänstemannaansvar.

Herr talman! Det är hög tid att en utredning tillsätts för att utreda äganderätten och hur vi stärker den. Enskilda ska inte behöva känna hot mot och oro för sitt ägande och brukande utan känna att långsiktiga spelregler finns. På detta sätt bygger vi en stark landsbygd och ger de gröna näringarna möjlighet att vara både motor och kärna i den svenska välfärden.

(Applåder)

Anf. 236 MALIN LARSSON (S):

Herr talman! I dag vill jag passa på att lyfta fram landsbygden – landsbygden som med sina invånare och resurser är en viktig del i Sveriges utveckling och välbefinnande.

Sveriges utveckling gick på många sätt åt rätt håll under den gångna mandatperioden. Regeringen vände budgetunderskott till budgetöverskott och ökade investeringarna i välfärden och på landsbygden.

Vi har flyttat ut myndigheter och byggt ut satsningen på statliga servicekontor på platser där staten tidigare inte funnits. Hemma hos mig i Västernorrland innebär det att Sundsvall, Sollefteå och Kramfors fick nya jobb och en förbättrad service för invånarna. Här visade regeringen verkligen att den ser hela landet och att den tar vara på den kompetens och kunskap som finns utanför storstäderna.

Vi har investerat miljarder i landsbygden genom stöd till bredband, utbildningsplatser, ökat företagande, väginvesteringar och i de lokala dagligvarubutikerna. Just satsningarna på de lokala butikerna har möjliggjort att de kan finnas kvar på många av landsbygds- och glesbygdsorterna i landet. I Västernorrland har vi bland annat två av dessa butiker i Ånge kommun, en i Östavall och en på Överturingen. Socialdemokratisk politik gör nytta ända ut i lanthandeln. Vi behöver fler invånare och företag som bor och verkar på landsbygden. Men det måste också gå att handla mat inom rimliga avstånd. Den lokala butiken är viktig för att vi ska lyckas få fler att upptäcka vilken livskvalitet man kan få i Östavall, på Överturingen eller i någon av landets övriga landsbygdsorter.

Även varorna som finns på butikernas hyllor är en viktig del i utvecklingen. Vi vill att svensk livsmedelsproduktion ska öka. Det ger jobb på landsbygden, samtidigt som det stärker hållbar utveckling och producerar mat av bra kvalitet med höga miljö- och djurskyddskrav.

I bred samverkan togs föregående mandatperiod fram en långsiktig livsmedelsstrategi för en ökad svensk matproduktion. Detta är en bra och viktig strategi som vi nu ska förverkliga. Men för att svenska bönder ska kunna konkurrera behövs ett starkt samhälle. Fusk och felmärkning av mat ska stävjas. Vi vill ha höga krav på maten som vi ger våra barn i skolan och våra äldre i äldreomsorgen. Det ska vara lätt för oss konsumenter att

vara aktiva och välja rätt. Informationen om matens innehåll, näringsvärde, miljöpåverkan och ursprung måste förbättras och utökas.

Vi har påbörjat resan mot att öka självförsörjningsgraden. Livsmedelsproduktionen ska ges förutsättningar att öka i hela landet, samtidigt som relevanta nationella miljömål och de globala målen för hållbar utveckling nås. Vi ser framåt en innovativ och hållbar livsmedelsproduktion som är digital, flexibel, resurseffektiv och miljöanpassad.

Fru talman! För att klara detta behöver vi en brett förankrad och långsiktig landsbygdspolitik. Vi behöver investeringar snarare än skattesänkningar. Det skapar en starkare landsbygd för ett tryggare Sverige.
(Applåder)

Anf. 237 LARS BECKMAN (M) replik:

Fru talman! Vi är helt överens om att man ska kunna bo och leva i hela Sverige och att man ska känna sig trygg i hela Sverige.

Vi är nog många som har fått lära oss två nya ord som vi inte kunde tidigare, i alla fall var inte jag bekant med dem. Det ena är bilförlossning och det andra är dikesförlossning. Det är ord som vi har fått lära oss, tyvärr, på grund av BB i Sollefteå. Och jag kan förstå att ledamoten Malin Larsson tycker att det är viktigt med bra vägar, för det är naturligtvis viktigt att bilen med en kvinna som ska föda på närmsta BB tio mil bort kommer fram.

Jag skulle vilja fråga om ledamoten ser det som viktigt ur ett regionalt perspektiv att det finns närhet till förlossningsvård och trygghet för kvinnor som ska föda barn.

Anf. 238 MALIN LARSSON (S) replik:

Fru talman! Tack, Lars Beckman, för frågan!

Jag har själv fött två barn. Det är ju självklart att det är viktigt att vi ska ha en bra och god förlossningsvård i hela landet, och det kan jag försäkra dig om att vi har i Västernorrland.

Anf. 239 LARS BECKMAN (M) replik:

Fru talman! Nej, jag är inte säker på att de kvinnor som har fött barn i diken på vägen från Sollefteå håller med ledamoten. Jag är inte säker på att alla de kvinnor i Norrbotten som har en bildutställning – jag vet inte om det är i Gällivare eller i Kiruna – som handlar om kvinnor som har fött barn i bilar håller med.

Om ledamoten tycker att det här är viktigt skulle jag vilja veta vad Socialdemokraterna har för politik för detta.

Anf. 240 MALIN LARSSON (S) replik:

Fru talman! Vi har en politik som gynnar hela landet. Där är investeringar i vården oerhört viktigt. Vi ska ha en god vård i hela landet, det ska finnas ambulanshelikoptrar också i glesbygd och så vidare. Detta löser vi däremot inte med skattesänkningar som Beckman ofta förordar, har jag hört här i dag.

Det har gjorts lovande satsningar i Sollefteå med barnmorskor som följer med kvinnorna som ska föda.

I övrigt kan jag upplysa om att de flesta förlossningar i bil sker för dem som bor centralt.
(Applåder)

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Närings- och
regionalpolitik*

Anf. 241 ANN-SOFIE ALM (M):

Fru talman! Den 1 juli 2000 öppnade Öresundsbron. Det var ett fantastiskt projekt som sammanband Sverige med en stor arbetsmarknadsregion. Denna länk blev snabbt en regional länk i stället för den transportled för långväga gods som ursprungstanken var.

Integrationen som följde skapade en stark tillväxtregion och räknas nu som en av norra Europas absolut mest betydelsefulla och dynamiska regioner. En gemensam fokusering på att riva gränshinder och göra det omöjliga möjligt var ett av framgångskoncepten.

I Sverige har vi nu en regering som i stället bygger hinder för våra svenska företagare. Av 92 initiativ som regeringen har tagit på viktiga politikområden för företagen har 53 skadat näringslivet och därmed Sverige.

Regeringens höjda skatter slår hårt mot jobb, tillväxt och företagande. Regelbördan för företagen har fortsatt att växa. Företagare upplever att det har blivit alltmer krångligt att följa statliga regler, och företagsklimatet har konsekvent försämrats under den förra mandatperioden. Småföretagandet minskar för första gången sedan 2013, och detta är riktigt oroande eftersom fyra av fem jobb skapas just av småföretagare.

Men som tur är förstod svenska folket hur skadlig denna socialdemokratiskt styrda regering var. Trots att en lågkonjunktur nu står för dörren spirar äntligen hoppfullheten i de innovativa ådrorna hos våra småföretagare.

Att skapa arbetsmarknadsregioner genom att bygga möjliggörande infrastruktur är Öresundsbron ett lysande exempel på. Genom att inte tveka utan i stället visa mod i satsningar framåt på mer dubbelspårig järnväg och på upprustning av befintlig järnväg underlättar vi för arbetsgivare och framtida arbetstagare att tillsammans skapa meningsfulla värden.

År 2012 arbetspendlade 27 000 människor över gränsen till Norge. Det är 11 000 fler än de som arbetspendlar till Danmark. Med tanke på att Norge är ett av världens rikaste länder med en god tillväxttakt och ett gott skolväsen och är ett av våra allra största exportländer finns det väldigt goda argument för att bygga samman Osloregionen med Fyrstadsregionen och Göteborgsregionen i syfte att tillskapa en arbetsmarknadsregion med oanade styrkor. Och med tanke på att det varje år går 14 miljoner resor över Svinesund – varje dag går det 2 500 lastbilar med långväga gods – är det heller inte svårmotiverat ur miljöhänseende.

Men den största vinsten är de arbetstillfällen som skulle kunna möjliggöras, den kraft som kommer med tillväxt och den välfärd som skulle kunna tas till vara. Därför, fru talman, vill jag meddela att Sverige behöver en ny regering – en regering som förstår värdet i att släppa kraften i företagsamheten fri.

(Applåder)

Anf. 242 EMILIA TÖYRÄ (S):

Fru talman! ”Jag tror att något håller på att hända. Jag tror inte att det är en bluff. Där finns en förändring.” Dessa ord yttrade USA:s president i

dagarna – mannen som har förnekat varje spår av klimatförändringar, tills nu.

Konsensus om att det sker nu, att det beror på oss och att det behöver förändras genast råder hos den samlade forskarkåren. Så vad gör vi nu, fru talman?

En omställning har påbörjats. Om vi ska fortsätta att förhålla oss till det stora landet i väst kan vi säga att Tesla nu har gått om såväl Audi som Mercedes i försäljningssiffror. Att bilintresserade amerikaner väljer att gasa med batteri i stället för med bensin är bara ett tecken i tiden.

I Sverige har vi en enorm möjlighet att vara ledande i denna omställning. Vi har forskningen, vi har tekniken och vi har mineralerna. Då gäller det att förutsättningarna för gruvnäringen förbättras, att industrin inte ses som ett särintresse och att förstäelsen för behovet av gruvor ökar. Men jag menar också att vi står inför ett vägval när det gäller nyetablering av gruvor eller utbyggnad av befintliga. Vilket samhälle vill vi ha, och vilka samhällen tror vi att resten av världens befolkning vill ha?

Mineraler används på alla möjliga områden i dag. Det är alltifrån det som är tydligt för oss genom teknisk utrustning till fordon och till smink. Vill vi upphöra att påbörja ny brytning måste vi också upphöra med mycket av det vi i dag tar för givet – ja, nästan allt.

Återvinning är förstås viktigt, och där är vi i Sverige återigen ett föregångsland. Men mycket av den metall vi utvinner kommer vi inte att kunna återvinna förrän om många tiotal år, vilket i sig förstås är bra. Husfundament bör ju hålla längre tid än dagens mobiltelefoner, till exempel.

Fru talman! Det handlar alltså om vägval. Ska vi fortsätta att använda mobiltelefoner, tvättmaskiner och internet? Om ja, varifrån ska vi då ta mineralerna? Från konflikthärdar, där arbetsvillkoren är minst sagt usla eller där miljölagstiftning knappt finns i ordlistan? Eller från en plats där de anställda har möjlighet att starta och ingå i fria fackföreningar, där de ersätts för sitt arbete med rimlig ersättning och där miljöpåverkan visserligen inte går att bortse från men där den är betydligt mindre i förhållande till konkurrenterna?

Jag vet vad jag svarar på dessa frågor, fru talman. Vi har vägvalet att göra för oss men också för resten av världen. Om vi anser oss behöva och vilja ha den tekniska utrustning som kräver ny mineraltillförsel, hur kan vi då neka andra detsamma? Blir inte det lite motsägelsefullt?

Och om vi kan se att klimatpåverkan från utvinningen blir mindre i ett land som Sverige och ett län som Norrbotten, borde vi då inte också ta vårt globala ansvar och utvinna mer här, inte mindre? Om utvinning av metaller kombineras med återvinning kan vi få till en hållbar omställning, som vi så desperat behöver.

Jag tycker att Sverige ska ta ledartröjan i matchen om klimatet, och jag tror att vi kan göra det genom kloka investeringar såväl inom utbildningsområdet som inom industrin och näringslivet.

(Applåder)

Anf. 243 LARS BECKMAN (M) replik:

Fru talman! Tack för engagemanget för miljön! Det är bra att även Socialdemokraterna har detta engagemang.

För den som vill köra diesel i dag rekommenderar jag att man tankar HVO-diesel från Norrsundet i Gävleborgs län, för då kör man helt fossilfritt. Då behöver man inte känna dåligt samvete vare sig för miljön eller för något annat.

Det jag är nyfiken på är: På vilket sätt förbättras konkurrenskraften för företagen i Norrbotten genom den kilometerskatt på tung trafik som Socialdemokraterna har aviserat? Och på vilket sätt har konkurrenskraften förbättrats för företagen i Norrbotten genom de 30 miljarder i skattehöjningar som den nuvarande regeringen har genomfört? Och på vilket sätt förbättras konkurrenskraften för företagen i Norrbotten genom de 76 miljarder i skattehöjningar som Vänsterpartiet vill genomföra denna mandatperiod?

Anf. 244 EMILIA TÖYRÄ (S) replik:

Fru talman! Tack, Lars Beckman, för frågan!

Jag vill säga så här: Det finns mycket som den svenska regeringen har gjort under den förra mandatperioden för företag, såväl i Norrbotten som i resten av Sverige.

Om vi nu ska hålla oss till gruvnäringen, som jag pratade om, kan vi se att utökade satsningar på till exempel infrastruktur inte är något som kommer av skattesänkningar utan av att man har statsfinanser i balans. Då har vi möjlighet att satsa på infrastruktur men också på utbildning, som är oerhört viktigt för företag i såväl Norrbotten som i resten av landet.

Anf. 245 LARS BECKMAN (M) replik:

Fru talman! Som före detta norrbottning vet jag att det är långa avstånd och att produkter ska fraktas till Norrbotten och från Norrbotten.

Min fråga var: Hur förbättrar det företagets konkurrenskraft i Norrbotten om man inför en kilometerskatt på transporter? Generellt sett har den riktade skattechocken drabbat företagen i Norrbotten väldigt hårt. Min fråga var alltså: Hur förbättrar detta företagets konkurrenskraft?

Anf. 246 EMILIA TÖYRÄ (S) replik:

Fru talman! Vi ska frakta produkter från Norrbotten, och detta möjliggörs med till exempel Norrbottenbanan och utökade satsningar på Malm-banan.

Vi ska också ha möjlighet att leva och bo i Norrbotten. Som har sagts i tidigare anföranden här under dagen och under den allmänpolitiska debatten är det viktigt för Norrbotten att det finns ett klimat som gör att vi till exempel har kvar Golfströmmen. Detta kan vara viktigt om vi ska kunna bo kvar och verka såväl i Norrbotten som i resten av landet.

(Applåder)

Anf. 247 DAVID JOSEFSSON (M):

Fru talman! Berättelsen om Sverige är en dubbel berättelse. Det är en berättelse där mycket är bra och där det finns stora möjligheter. Men det är också en berättelse om stora problem och utmaningar.

Låt mig ta Göteborg, där jag kommer ifrån, som exempel. I Göteborg finns en av världens bästa fordonsindustrier. Det är en industri som inte bara handlar om storföretag som AB Volvo och Volvo Cars. Små och me-

delstora företag är minst lika viktiga komponenter. Det är underleverantörer som gör allt från legotillverkning till avancerad forskning och utveckling men också startup-bolag med banbrytande innovationer, små företag som tar sig an globala utmaningar och små företag varav några en dag kommer att bli våra nästa storbolag.

Men om man pratar med alla de människor som varje dag går till jobbet i Lundby, på Lindholmen eller i Torslanda inser man att det hade kunnat gå ännu bättre och att Göteborg och Sverige som trots allt är bra också har stora problem och utmaningar. Det är problem med regelkrångel, dåliga skattesystem och växande klyftor.

Bara några kilometer från de häftiga kontoren på Lindholmen ligger Biskopsgården, som präglas av utanförskap, otrygghet och gängkriminalitet. De som drabbas hårdast är de som bor och verkar i dessa områden. Jag har själv pratat med handlare i Biskopsgården som säger att omsättningen går ned om det inte finns uniformerad polis på plats utanför.

Mycket går bra i Sverige, men mycket skulle också behöva bli bättre.

När det gäller svensk konkurrenskraft finns inget motsatsförhållande mellan företagandet på Lindholmen och i Biskopsgården – tvärtom. För att minska utanförskap och otrygghet måste vi få fler människor i arbete och få fler människor att känna delaktighet i samhället. Där är företagande och entreprenörskap viktiga verktyg. Därför måste det bli enklare att driva företag, oavsett om det är Volvo eller pizzerian runt hörnet.

Vi moderater vill genomföra regelförenklingar så att det blir lättare att starta och driva företag. Uppgiftslämning bör underlättas för företag till myndigheter genom konceptet En dörr in, och en bortre tidsgräns för att handlägga ärenden hos myndigheter bör införas.

Vi moderater vill också se en skattereform som inkluderar ett underlätande för företagens kapitalförsörjning och investeringar samt generationsväxlingar i företag. Vi säger att företag ska uppskattas mer och beskattas mindre. Det är både rätt och rättvist.

Men vi måste också stärka polisen och rättsstaten. Trygghet är en förutsättning för att starta och driva företag. Därför vill vi se fler poliser, högre polislöner och strängare straff för gängkriminella.

Fru talman! Berättelsen om Sverige och Göteborg är en dubbel berättelse. Det är en berättelse där mycket är bra, men det är också en berättelse om allt som måste bli bättre. Därför behövs en ny regering under moderat ledning.

(Applåder)

Infrastruktur

Infrastruktur

Anf. 248 JASENKO OMANOVIC (S):

Fru talman! 153 miljarder – så många kilometer åkte de svenska resenärerna tillsammans under 2017. Under samma tid har man transporterat 108 miljarder tonkilometer, det vill säga varor, genom Sverige. För detta användes vägar, järnvägar, flyg och sjöfart. Huvuddelen har dock varit på väg och järnväg. Varken cyklister eller cykeltransporter är inräknade i detta.

Så många miljarder transportkilometer ställer höga krav på infrastruktur. Samtidigt är dessa transportmöjligheter extremt viktiga för Sveriges

utveckling. Med en utbyggd infrastruktur skapar vi större arbetsmarknadsregioner, som i sin tur ger företagen bättre möjligheter att rekrytera personal, möjligheter att växa och att nå nya marknader. En sådan utveckling gynnar löntagare på den svenska arbetsmarknaden, och den ger löntagarna större frihet och bättre möjligheter till karriärsutveckling.

Fru talman! Jag ska inte sticka under stol med att detta ger oss socialdemokrater möjlighet att använda tillväxten till att skapa ett mer jämlikt, solidariskt och rättvist samhälle, i stället för de skattesänkningar som främst Moderaterna och Sverigedemokraterna förespråkar.

Därför investerade vi under förra mandatperioden bland annat i landsbygden. Vi investerade i järnvägsunderhåll, i bättre kollektivtrafik och i vägunderhåll. Det bidrar till ett mer hoppfullt samhälle, och det bidrar till ett mer rättvist, solidariskt och jämlikt samhälle. Det är vår kärna, och det är där vi socialdemokrater står stadigt.

Fru talman! Under förra mandatperioden beslutade vi också om den nationella planen. Den innehåller 622 miljarder för investeringar i infrastruktur. Det är 100 miljarder mer än den dåvarande alliansregeringen förmodade åstadkomma. Vi har dessutom genomfört ett sextiotal olika reformer på trafikskottets område. Tyvärr har jag bara en minut kvar av min talartid, så jag hinner inte omnämna alla. Men låt mig nämna några: klampning, sanktionsavgifter, alkobommar i hamnar, 74-tonslastbilar, kraftigt ökat järnvägsunderhåll och historiska beslut när det gäller nya järnvägs-satsningar i Sverige, bland annat i Norrland. Det blir jag glad över.

Det krävdes faktiskt en socialdemokratisk infrastrukturminister att ro i land en cykel-, en flyg- och en godsstrategi. Vi socialdemokrater räds inte utmaningar att skapa större arbetsmarknadsregioner i Norrland, att knyta ihop våra tre stora städer och att få en levande landsbygd. Vi räds inte, utan vi är beredda att anta den utmaningen.

(Applåder)

Anf. 249 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Fru talman! Tack, Jasenko Omanovic, för ett intressant anförande!

Den tidigare regeringen har gjort stora investeringar i svensk landsbygd, fick vi höra. Det var lite märkligt. Jag kommer spontant att tänka på till exempel kraftiga skattehöjningar på bensin och diesel, som är kanske det främsta som den rödgröna regeringen lämnar efter sig. Då är jag lite nyfiken på hur Jasenko Omanovic menar att det har stärkt svensk landsbygd, det vill säga att man har gjort det dyrare att transportera varor och dyrare för människor att resa till och från arbetet.

Jag är också nyfiken på hur Jasenko Omanovic resonerar om den kilometerskatt som den rödgröna regeringen "tyvärr", enligt dem själva, inte hann införa men har lovat att införa om man kommer till makten igen. Hur menar Jasenko Omanovic att dessa skattehöjningar gynnar svensk landsbygd?

Anf. 250 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Fru talman! Jag tackar Jessica Rosencrantz för frågorna. De är jätteviktiga frågor.

Vi har höjt dieselskatten med 17 öre. Det är inte som någon påstod här i kammaren att det var 1 ½ krona. Världsmarknadspriset och kronans

svaga läge just nu gör att bensin- och dieselpriiserna blir höga. Men vi har höjt skatten med bara 16–17 öre.

Låt oss jämföra med regeringen Reinfeldt. De höjde skatten två gånger med 50 öre. Det jämnar ut sig. Det här visar på behovet av att hitta förnybara alternativ. Vi behöver ju bilar och lastbilar på landsbygden, men de behöver inte gå på diesel.

Anf. 251 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Fru talman! Sanningen är att den här regeringen har infört en automatisk överindexering av bensin- och dieselskatten. Med en fortsatt regering under ledning av Stefan Löfven kommer alltså skatterna att höjas mer än inflationen varje år. Det är den reform som den här regeringen har infört.

Sedan vill man också införa en kilometerskatt. Jag uppfattade inte att jag fick något svar från Jasenko Omanovic, men jag tolkar det som att ni även i fortsättningen, om ni får förnyat förtroende av kammaren, vill gå vidare med en kilometerskatt, som knappast gynnar svensk landsbygd.

Anf. 252 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Fru talman! Jag frågade nyligen representanter för skogsindustrin vad de tycker om att man oanmält chockhöjer med 50 öre per liter, som regeringen Reinfeldt gjorde.

Man kan faktiskt planera och ge förutsättningar som är kända för företagen: Så här blir det.

Det går aldrig att planera vad som kommer att hända med världsmarknadspriset. Men skatten kan planeras. Det kunde man inte göra under Reinfeldts tid. Då chockhöjde man.

Anf. 253 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Fru talman! Digitalisering och artificiell intelligens är vår tids industriella revolution som förändrar samhället i grunden. Det är en möjlighet och en nödvändighet för jobb, tillväxt och konkurrenskraft. Den digitala infrastrukturen blir då allt viktigare för vårt samhälle.

Tyvärr har den rödgröna regeringen inte tagit de utmaningarna på allvar. Internationella jämförelser visar att Sverige faller och riskerar att bli omsprunget som it-nation.

Om företag och jobb ska växa fram här måste Sverige växla upp tempot. Därför har Moderaterna presenterat en reformagenda för hur Sverige ska bli ett digitalt föregångsland.

Vår agenda handlar om ett nationellt ledarskap som kan driva på och samordna digitaliseringsarbetet, tydliga och mätbara mål där Sverige återigen ska bli världsledande och konkreta reformer för jobb, tillväxt och kompetensutveckling.

Infrastrukturen för att möjliggöra detta handlar om flera saker. Det handlar om fysisk infrastruktur som att bygga ut fiber för grundläggande uppkoppling. Tyvärr visar Riksrevisionen att regeringens bidrag snarast har gått till områden där marknaden kunde ha löst utbyggnaden medan andra områden som hade behövt hjälpen lämnats i sticket, inte minst på landsbygden.

Vi måste också bygga ut nästa generations internet, 5G. Såväl självkörande bilar som nya tjänster inom vård och omsorg kommer att vara beroende av säker uppkoppling och snabba hastigheter. Sverige måste driva på

för en gemensam europeisk infrastruktur för 5G som möjliggör det vi kallar internet of things.

En global digital ekonomi kräver infrastruktur även i ordets bredare bemärkelse med ett bra företagsklimat som kan attrahera investeringar och företag till Sverige. Tyvärr ser vi hur den här regeringen har höjt skatterna med 60 miljarder. Småföretagandet minskar för första gången sedan 2013 – i en högkonjunktur. Dessutom är bara 4 procent av Europas AI-företag baserade i Norden.

Moderaterna vill göra helt nödvändiga skattesänkningar på arbete men också göra det enklare att skapa testbäddar för ny teknik på avgränsade platser, ställa krav på myndigheter att dela med sig av öppna data för att möjliggöra för den datadrivna ekonomin och nya tjänster och se över lagar och regler för att möjliggöra för den digitala ekonomin, till exempel delnings- eller plattformsekonomin, som har fått genomslag på transportområdet.

Nyss såg vi hur appen Tiptapp, där människor kan hjälpa varandra att ta med skräp till återvinningen, var på väg att förbjudas här i Stockholm eftersom den inte passade in i befintliga regelverk. Nya tjänster ska inte vara ett skäl att slippa undan skatt eller regler, men föråldrad lagstiftning ska inte heller lägga hinder för nya tjänster, jobb, tillväxt och innovation.

Fru talman! Sverige behöver en regering som ser utmaningarna och möjligheterna med digitalisering och artificiell intelligens, som tar utbyggnad av digital infrastruktur på allvar men som också, som Moderaterna, står redo med en kraftfull agenda för att få på plats både infrastruktur och regelverk för att främja företag och jobb. Vi vill göra Sverige till ett digitalt föregångsland så att tillväxt och arbetstillfällen skapas här. Därför behöver Sverige en ny regering, fru talman.
(Applåder)

Anf. 254 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Fru talman! Här är vi inte så oense som vi var i det förra replikskiftet. Även vi tycker att detta är extremt viktiga frågor.

Jag satt och funderade lite, för det var otydligt vad Jessica Rosencrantz menade. Vi hade ju tydligare mål när det gäller bredbandsutbyggnaden. Alliansregeringen hade ett mål på 90 procent och att marknaden skulle bestämma, vilket ledde till att stora delar av glesbygden blev utan.

Nu har vi en ny målsättning som regeringen har satt upp. Därför är det intressant att veta: Ställer Moderaterna upp på den nya målsättningen?

Anf. 255 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Fru talman! Tack, Jasenko Omanovic, för frågan! Absolut – vi står fullt ut bakom den målsättningen, och det är bra att vi kan vara överens om att vi vill att alla ska få tillgång till grundläggande uppkoppling.

Sedan återstår bara att säkerställa att det blir så. Riksrevisionens granskning har som sagt visat till exempel att de bidrag som finns – vilket är bra – och betalas ut inom ramen för landsbygdsprogrammet tyvärr har gått till områden där marknaden själv kunde ha byggt ut. Det är ett problem, och där tror jag faktiskt att den regering som styrt bör rannsaka sig själv. Och den regering som tillträder bör få ett bättre regelverk på plats. Till dem som bor på landsbygden där marknaden *inte* bygger ut ska bidragen gå in från det offentliga så att vi säkerställer att alla får ta del av den

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Infrastruktur

grundläggande uppkoppling som är alltmer nödvändig för den som vill ta del av olika samhällstjänster.

Anf. 256 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är bra att ni ställer upp på målen. Marknaden har tidigare inte visat något intresse. Nu är förmodligen storstadsområdena en ganska mättad marknad, men behov finns kvar och man går vidare.

Tillgång till bredband är i grunden en demokratifråga för de medborgare som bor i glesbygden, och därför är det extremt viktigt.

Anf. 257 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Fru talman! Jag håller med Jasenko Omanovic om att det är väldigt viktigt att säkerställa att hela landet får tillgång till digital infrastruktur.

Som jag var inne på i mitt anförande gäller det i det här sammanhanget att ta höjd både för den basala uppkopplingen och samtidigt förbereda för det som finns runt hörnet. I dag behöver vi säkerställa att människor kan ta sig ut på internet; i framtiden handlar det om hur självkörande bilar, kylskåp, företag och jobb kommer att vara helt beroende av snabba hastigheter.

Anf. 258 JIMMY STÅHL (SD):

Fru talman! I morse när jag slog på teven var det första jag såg att järnvägen stod stilla i Skåne. Lika illa var det när jag skulle upp till Stockholm nu senast. Då var det ett flertal fel på en och samma gång. Jag hade tur och hoppade på ett försenat, tidigare tåg. Ändå kom jag fram en och en halv timme efter den tid jag skulle ha varit framme med mitt senare tåg – förutsatt att det varit i tid.

Det finns mycket att säga om järnvägen, men jag tänkte lämna det till betänkandet senare och gå över till något mer positivt.

Fru talman! Under lång tid har den tidigare starka svenska handelsflottan minskat drastiskt från 254 fartyg till 89, detta mellan 2001 och 2016. År 2017 vände det dock. För första gången på länge flaggades flera fartyg in till Sverige. Detta trenderbrott är ett resultat av att förutsättningarna för den svenska sjöfarten har förbättrats. Det är av största vikt att vi i riksdagen fortsätter att stimulera svensk sjöfarts tillväxt så att fler fartyg hamnar under svensk flagg.

Sverige har goda förutsättningar att bygga upp en konkurrenskraftig och hållbar sjöfart. Svensk flagg ger goda samhällseffekter i form av hållbara och klimatsmarta transporter, fler jobb och ökad tillväxt.

Fru talman! Från den 16 december 2014 har det varit möjligt att bygga och utrusta fartyg för inlandssjöfart som kan bedrivas på Göta älv, Vänern och Mälaren. Det som oroar mig är att trafiken inte har kommit i gång. Med inlandssjöfart kan 50 000 lastbilstransporter i stället gå med fartyg. Det är inte bara bättre för miljön utan även för trafiksäkerheten. En pråm är tolv gånger säkrare räknat per tonkilometer. Inlandssjöfart med en marknadsandel på 20 procent skulle alltså innebära en minskning av antalet dödsfall i lastbilsrelaterade olyckor med ca 15 personer varje år.

Fru talman! Sjöfartsverket föreslår en höjning av lotsavgiften med 5 procent och farledsavgiften med 1,9 procent 2019. Under 2017 och 2018 höjdes avgifterna med ca 215 miljoner kronor.

Det är inte bara avgifterna som oroar utan även slussarna, som behöver bytas ut för att möjliggöra sjöfart på de inre vattenvägarna. Vi har inte tid att vänta med att byta ut dessa. De borde redan vara utbytta, så det är dags att vi sätter spaden i backen nu!

Fru talman! Tänk att ha en riktig kustsjöfart som trafikerar Sveriges långa kust och likt en buss går in i hamnarna och hämtar gods! Det skulle avlasta både vägar och järnvägar. Problemet är farledsavgifterna. Det är för dyrt att gå in i hamnarna. Det måste finnas mycket gods i hamnarna för att det över huvud taget ska vara lönsamt att gå in, vilket resulterar i fler lastbilstransporter.

Sverigedemokraterna kommer att fortsätta arbeta hårt för att få fler svenska fartyg och ge sjöfarten flyt.

Anf. 259 MIKAEL LARSSON (C):

Fru talman! År 1880 stod Viskadalsbanan mellan Borås och Varberg klar. Denna järnvägsbana möjliggjorde godstransporter och persontågstransporter i en helt ny tid. I dag, 138 år senare, är banan lika viktig. Den möjliggör för människor att bo och leva längs banan men kanske jobba någon annanstans.

För Sjuhäradsbygden är järnvägen viktig för att möjliggöra boende och arbetstillfällen i hela bygden. Vi har Västra stambanan med stopp i Vårgård och Herrljunga. Vi har Kust-till-kust-banan från Göteborg via Bollebygd, Borås och Limmared och vidare ned mot Kalmar. Vi har Älvsborgsbanan från Borås via Herrljunga och upp till Uddevalla, och vi har Viskadalsbanan från Borås via Kinna, Skene och Björketorp och vidare ned mot Varberg. Alla dessa banor är viktiga och behöver satsas på för att säkerställa goda förbindelser över hela Sjuhärad.

Att åka tåg mellan Borås och Göteborg tar över en timme. Många aktörer har i många år påtalat värdet av att ha en bra järnväg som kan öppna upp större pendlings- och arbetsmarknadsregioner än vi har i dag. En ny första etapp med järnväg mellan Göteborg och Borås med stopp i Landvetter är nödvändig för att knyta ihop Västra Götalands läns största städer. Men självklart gynnas hela Sjuhäradsbygden av en bra järnväg mellan Borås och Göteborg.

För att möjliggöra för människor att ta tåget till arbete eller till nöje behöver vi också ha bra vägar. Vi behöver därför tänka hela resan – från att jag lämnar hemmet till att jag ställer bilen på pendlarparkeringen, vid jobbet eller vid mataffären.

Bra vägar möjliggör också för företag att utvecklas i hela landet. I min hemkommun Marks kommun, i en ort som heter Öxnevalla, finns ett företag inom träindustrin som har fått kämpa mot Trafikverket sedan vägen genom Öxnevalla blivit klassad som så kallad BK2. Stora tunga transporter ska då inte kunna köra på denna väg. Vägen trafikeras även dagligen av stora jordbruksmaskiner och skogstransporter. Detta företag på landsbygden har fått kämpa och arbeta hårt med att få dispens för att kunna köra på vägen. Efter många turer fram och tillbaka fick man äntligen sin dispens, men snart kan en ny ansökan om dispens behöva lämnas in. Det är beklagligt att detta företag ska behöva kämpa mot myndigheter och kanske för hela sin existens i stället för att göra det man är bra på – att syssla med trä.

Något som också är viktigt för Sjuhäradsbygden är närheten till Göteborg och framför allt till Landvetter flygplats och Göteborgs hamn. Båda är viktiga för infrastrukturen i Sjuhärad, både för resor till kontinenten och ut i världen och för transport av gods till sjöss.

För att ha livskraftiga företag på landsbygden och i städerna och för att människor ska kunna bo i hela vårt land är it, fiber och bredband en livsviktig del. För Sjuhäradsbygden har fiberutbyggnaden tagit fart sedan flera år tillbaka. Många orter har bildat fiberföreningar, vars engagemang och drivkraft bidragit till att orten fått fiber till sig.

Vidare, fru talman, har kopparnätet klippts ned på många håll i Sjuhärad. Man hänvisas till att klara sig med det mobila nätet. I Mossebo i Tranemo kommun är mobiltäckningen så dålig att man kan prata endast om man står med telefonen i ett visst läge och på en viss plats. Detta ställer till det för bland annat hembygdsföreningen, som årligen anordnar aktiviteter och träffar.

Marknaden är duktig på att bygga ut mobiltjänsterna över landet, men på de platser där marknaden inte hunnit fram än skulle samhällsmaster kunna vara ett komplement till marknaden.

Fru talman! Infrastrukturen är något som engagerar människor i alla delar av landet. Med strategiska satsningar på alla delar av infrastrukturen bygger vi landet starkare. Det är när människor har tillit till samhället och myndigheter som utvecklingen går framåt. Med innovationer och nya tekniska lösningar utvecklar vi landet tillsammans – det offentliga, näringslivet och civilsamhället.

(Applåder)

Anf. 260 MAGNUS JACOBSSON (KD):

Fru talman! Sverige är ett fantastiskt land. Vi har fjäll, hav, landsbygd, vidsträckta skogar och vackra byar och städer. Sverige är Europas femte största land till ytan, men vi är bara på fjortonde plats avseende befolkning. Det innebär att vi har en liten befolkning som ska finansiera den infrastruktur som vi behöver för att utveckla vårt vackra land. Det är en utmaning, då vi har stora behov av att förbättra vår infrastruktur om vi ska tillvarata de förutsättningar som finns i vårt land.

Förutom att vi har en liten befolkning på en stor yta är Nordens befolkning samlad i olika befolkningsområden. Den största delen av Nordens befolkning finns mellan Köpenhamn och Oslo. I Skagerrak- och Kattegattregionen bor drygt 7 miljoner människor. Nästa område är Stockholms-, Helsingfors- och Tallinnregionen. Även i denna del av Norden och norra Baltikum bor ca 7 miljoner människor.

Utöver dessa tätortsregioner har vi ett viktigt område som binder samman Norge, Sverige, Finland och Ryssland. Även om denna del av Norden inte är lika folkrik kommer stora delar av Nordens välfärd från dess gruvor, vattenkraft och skogsindustri.

Fru talman! Ska Sverige och Norden fortsätta vara ett av världens framgångsrikaste områden måste vi binda samman dessa olika befolkningscentrum med varandra. Inom forskningen talar man i dag om framtidens megastäder. Vi har förutsättningarna att skapa två sådana områden i Norden, men det kräver att vi bygger moderna vägar och järnvägar som binder samman dessa regioner inom och över nationsgränserna.

Fru talman! I Ordspråksboken finns en liten mening som i en del översättningar lyder: "Utan vision förgås folket." I slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet hade vi i Sverige en vision om att bygga ett nytt Sverige. Denna nationella vision handlade delvis om kyrkans klassiska värderingar avseende rättvisa och solidaritet, men det var också en vision om rent fysiska byggen. Nya järnvägar, vägar, hamnar och bostadsområden växte fram som en effekt av denna dröm.

I dag behöver vi en ny vision, en vision som fångar upp Norden och Baltikum. Om vi likt våra förfäder börjar bygga nya stråk mellan Köpenhamn, Malmö, Göteborg och Oslo, mellan Köpenhamn, Jönköping och Stockholm, mellan Tallinn och Helsingfors och mellan Stockholm, Örebro, Karlstad och Oslo lägger vi grunden för framtida utveckling i hela Norden och Baltikum. Skagerrak- och Kattegattregionen samt Stockholms- och Helsingforsregionen är framtida megastäder om vi etablerar en långsiktig och målmedveten strategi som ger dessa områden bättre infrastruktur.

Fru talman! Det räcker inte att vi har en vision för våra storstadsregioner i södra och mellersta Norden. Vi måste ha en vision för hela Norden, inklusive Nordkalotten. Järnvägar, vägar, hamnar och kraftledningar måste förbättras så att vi alla kan ta del av den tillväxt som sker i Sverige och Norden. Menar vi allvar med idén om att hela landet ska leva måste vi via aktiv politik visa att den visionen fortfarande lever.

För mig som kristdemokrat är det självklart att vi ska dra lärdom av den utveckling som skedde i början av förra seklet. På ett sätt befinner vi oss i samma läge i dag. Skillnaden är att då byggde vi landet, och nu bygger vi bättre infrastruktur mellan länder. Effekten kommer att bli densamma. Då lade vi grunden för 1900-talets svenska välfärd. Om vi i dag jobbar vidare med vår vision lägger vi grunden för 2000-talets inlednings välfärd.

Bra infrastruktur är en grundförutsättning för att skapa ett socialt och ekonomiskt hållbart samhälle.

(Applåder)

Anf. 261 HELENA GELLERMAN (L):

Fru talman! Jag kommer i mitt anförande att tala om samspelet mellan olika transportsystem, behovet av att underhålla befintlig infrastruktur och att satsa på ny teknik för att lösa framtidens och dagens transportbehov.

Människors frihet är beroende av att vi har goda kommunikationer. En väl fungerande infrastruktur behövs för att företagen ska kunna fungera och utvecklas och därmed skapa tillväxt för Sverige.

Sverige är ett avlångt land. Därför är det speciellt viktigt att vi utnyttjar de infrastrukturresurser som vi har på ett mycket effektivt sätt. Vi behöver väg, järnväg, flyg, sjöfart och gång- och cykelbanor för att kunna tillgodose de olika behov som vi har. För att kunna utnyttja det effektivt behövs en fungerande it-infrastruktur. Det inkluderar även en god datahantering och att vi satsar stenhårt på artificiell intelligens.

Liberalerna tror inte på att vi ska sätta olika transportslag mot varandra. Varje transportslag har sina för- och nackdelar. Det är det samlade utbudet som gör att Sverige kan utvecklas och att vi kan bibehålla vår välfärd. Ett större fokus bör därför läggas på hanteringen av hela resan, för både människor och gods, så att man ökar möjligheterna att välja det transportslag

som är bäst lämpat. Det kräver effektiva övergångar mellan olika färdmedel och att det finns digitala tjänster som stöder detta dörr-till-dörr-perspektiv.

Fru talman! En grundförutsättning för ett effektivt och klimatsmart transportsystem är dock att det är tillförlitligt. Ska vi underlätta för människor och företag att välja rationellt behöver transporterna fungera utan onödiga tidsfördröjningar och vara sömlöst genom övergångarna. Därför är det av stor vikt att satsningarna på underhåll av befintlig infrastruktur, som järnväg och väg, prioriteras i budgetar framöver tillsammans med en utveckling av digital service. Kollektivtrafik måste vara pålitlig för att vara attraktiv. I vissa regioner krävs också större investeringar för att motsvara efterfrågan, inte minst mellan flyg och tåg och sjöfart och tåg. Dessutom får vi inte glömma att över hälften av transporterna i dag sker på väg. Därför är det viktigt att vi även fortsättningsvis satsar stort på vägnätet för att framöver få ökad framkomlighet och ökad trafiksäkerhet.

Upprustningen av vägnätet är också kopplad till den snabba utvecklingen på fordonsområdet, där eldrivna, uppkopplade och självkörande fordon är på snabb frammarsch. Liberalerna ser möjligheter till minskad klimatpåverkan, ökad trafiksäkerhet och ökad mobilitet som pådrivande faktorer att öka satsningar på testarenor i verklig miljö för att utvärdera självkörande och eldrivna fordon. Tekniken har stor potential, framför allt för att förbättra olika samhällsfunktioner och underlätta människors vardag. Parkeringar kan ge plats för bostäder och parker, belastningen på sjukvården kan minska med ökad trafiksäkerhet och den individuella rörelsefriheten kan öka avsevärt, inte minst för våra äldre och människor med funktionsnedsättning. Därför bör forskningen på dessa områden prioriteras.

(Applåder)

Anf. 262 EMMA BERGINGER (MP):

Fru talman! Vi som är Sveriges folkvalda har ett stort ansvar att axla. Vi har ett ansvar inte bara inför de väljare som har valt oss utan även inför dem som inte kan avlägga någon röst men som ändå påverkas av de beslut som vi fattar eller avstår från att fatta här i riksdagen. Det handlar om barn och unga, framtida generationer samt djur och växter.

Det kan kanske låta lite klyschigt, men det är faktiskt allas vår gemensamma framtid som vi har att besluta om. Världen står nämligen inför en stor utmaning.

Koldioxidutsläppen i världen ökar fortfarande. FN:s klimatpanel IPCC gör bedömningen att det kommer att bli mycket svårt att nå Parismålen, det vill säga att den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader och att vi ska jobba för att den ska stanna vid 1,5 grader. För att nå dessa mål krävs det en snabb och omfattande omställning av samhället.

En värld där vi inte klarar att hantera denna utmaning innebär stora konsekvenser för såväl människor som natur, då högre temperaturer och extremväder hotar. Därför behöver vi effektiva lösningar som faktiskt minskar våra koldioxidutsläpp. En sådan konkret lösning är byggandet av höghastighetsjärnväg.

Fru talman! Jag har fått uppdraget att vara Miljöpartiets trafikpolitiska talesperson, och det är därmed min roll att särskilt fokusera på den delen av klimatutmaningen som rör transporter.

Den största utmaningen när det gäller att ställa om till ett fossilfritt och klimatsmart samhälle är just transportsektorn. Ungefär en tredjedel av Sveriges utsläpp kommer från transporter, och här har omställningen ännu inte tagit fart. Vi har som ett etappmål att minska utsläppen från den inhemska transportsektorn med 70 procent till 2030. För den systemomställning som krävs är 2030 snart, väldigt snart. Därför krävs det utökade insatser för att snarast ställa om transportsektorn.

Vi från Miljöpartiet vill skapa ett modernt och hållbart samhälle, där det är lätt för alla att göra hållbara och klimatsmarta val. Vi människor vill kunna resa och röra på oss. Vi vill kunna bo på en ort och jobba på en annan. Vi vill kunna ta oss till vänner, släktingar och nöjen på andra orter, och vi vill utbyta erfarenheter och resa. Men för att vårt resande inte ska äventyra våra barns och kommande generationers möjligheter till ett gott liv behöver våra resor bli hållbara. Vi i Miljöpartiet vill att alla som vill ska kunna resa, möta nya människor och uppleva andra kulturer utan att bidra till klimatförändringar. Därför måste vi ställa om hur vi reser. Då krävs det konkurrenskraftiga och hållbara alternativ. Den främsta lösningen för att transportera mycket eller många klimatsmart är tåg. Det är just därför som Sverige behöver nya stambanor för höghastighetståg.

Under min tid som kommunalråd i Lund drev jag igenom att vi skulle börja bygga spårväg. Det är en satsning som kommer att göra det möjligt för fler att resa på ett klimatsmart och hållbart sätt. Denna satsning möjliggjordes genom det stadsmiljöavtal som regeringen beslutade om under den förra mandatperioden. Jag vill se till att Sverige som helhet bygger mer järnväg. Min devis är enkel: Land ska med järnväg byggas. Det behöver vi verkligen i Sverige.

Med nya stambanor för höghastighetståg och annan nödvändig utbyggnad av järnvägen får vi en mer pålitlig trafik. Låt mig vara tydlig: Valet står inte mellan satsningar på nya spår för höghastighetståg och satsningar på dagens spår. Jag vill att Sverige lägger de resurser som behövs både för att laga och bygga ut järnvägen. Vi är nära kapacitetstaket på en stor del av järnvägsnätet. Genom att bygga nya spår gör vi det möjligt att avlasta den befintliga järnvägen, så att nödvändigt underhåll kan genomföras.

Investeringar i ny järnväg gör att fler kan välja tåget och att fler tåg kommer i tid. Det är en investering i Sveriges, världens och våra barns framtid.

(Applåder)

Anf. 263 JIMMY STÅHL (SD) replik:

Fru talman! När jag satt och lyssnade hörde jag ordet ”höghastighets-tåg”.

I mitt anförande var jag ganska tydlig: Tågen är i en katastrofal situation i dag. De kommer för sent, och de kommer att komma för sent. Det kommer att ta lång tid att göra vår sjuka järnväg frisk. Genom förbättringar och genom att bygga ut befintlig järnväg skulle man kunna nå väldigt långt. Men finns det verkligen pengar för att även bygga en höghastighets-järnväg? Och om vi nu ska bygga en höghastighetsjärnväg, hur vill då le-damoten Emma bygga den – på mark eller på bro?

Anf. 264 EMMA BERGINGER (MP) replik:

Fru talman! Emma Berginger, ledamot i Sveriges riksdag, vill att vi ska bygga nya stambanor för höghastighetståg så snabbt det bara är möjligt. Det är nämligen då vi kan dra nytta av de effekter vi får, både när det gäller klimatet och när det gäller de effekter vi kan se för näringslivets utveckling. Det är helt avgörande att vi får en snabb utbyggnad – men också att vi bygger för riktigt snabba tåg. Då handlar det om att bygga spår som är fixerade, men när det gäller järnvägens tekniska egenskaper i övrigt tycker jag att det är en fråga för Trafikverket.

Anf. 265 JIMMY STÅHL (SD) replik:

Fru talman! Trafikverket förordar ju inte höghastighetsjärnväg. De förordar 250 kilometer i timmen, vilket bygger på dagens järnväg. Kommer ledamoten Emma Berginger att nöja sig med det, eller vill hon ändå föra fram att hon vill bygga höghastighetsjärnväg? Det är alltså motsatsen till vad Trafikverket vill, på grund av de höga kostnaderna.

Anf. 266 EMMA BERGINGER (MP) replik:

Fru talman! Trafikverket har att förhålla sig till de beslut som fattas av Sveriges riksdag. I avvaktan på tydliga riktlinjer från Sveriges riksdag har Trafikverket uttalat sig kring att vissa delar av nätet skulle dimensioneras för 250 kilometer i timmen och vissa delar för 320 kilometer i timmen. Jag förespråkar dock att en så stor del av nätet som möjligt dimensioneras för riktigt snabba hastigheter. Det är så modern järnväg byggs, såväl i Sverige som i Europa och utomlands i övrigt.

(Applåder)

Anf. 267 DENIS BEGIC (S):

Fru talman! Fågelvägen mellan Oslo och Stockholm är det mindre än 42 mil. Längs detta stråk, som är ett av Sveriges befolkningsrikaste, bor 3,4 miljoner människor fördelat på 50 kommuner och nio arbetsmarknadsområden. Det sker ett omfattande dagligt pendlande, och stora volymer gods transporteras längs med stråket. Mellan de två huvudstäderna sker årligen nästan 1,4 miljoner flygresor.

Tack vare en positiv befolkningsutveckling och ett starkt näringsliv har utvecklingen av resande och godstransporter ökat stadigt under en längre tid. En hög regional, nationell och internationell tillgänglighet är avgörande för att fortsätta samhällsutvecklingen. Dagens infrastruktur klarar dock inte de krav som ställs på ett effektivt och långsiktigt hållbart transportsystem.

Trafikverkets åtgärdsvalsstudie visar att dagens järnväg kan utvecklas och ingå i ett framtida trafiksystem mellan Oslo och Stockholm. I trafikvisionen för 2040 har utbyggnadsstrategierna preciserats. Som ett första steg bör åtgärder genomföras för att stärka järnvägens kapacitet på delsträckorna Arvika–Karlstad–Kristinehamn och Örebro–Västerås. I nästa utvecklingssteg byggs nya länkar mellan Lilleström och Arvika samt mellan Kristinehamn och Örebro.

I Trafikverkets vision för stråket Oslo–Stockholm år 2042 har marknadens aktörer visat hur de vill trafikera järnvägen när den är fullt utbyggd. Den storregionala trafiken binder samman städer och arbetsmarknadsregioner och möjliggör snabba och frekventa pendlingsresor.

Restidens betydelse i konkurrensen med flyget blir tydlig när marknadsandelarna för Oslo–Stockholm jämförs med marknadsandelarna för Göteborg–Stockholm. Med snabbtåget mellan Göteborg och Stockholm är restiden cirka tre timmar, och tåget har en marknadsandel på 60 procent. Mellan Stockholm och Oslo är avståndet nästan lika stort, men tågresan tar fem timmar i stället för tre. Marknadsandelen där är endast 10–15 procent.

För resor inom Sverige är den samhällsekonomiska kalkylen genomförd med Trafikverkets modell. Kalkylen har sedan kompletterats med de nyttor som uppstår med en snabbare järnvägsförbindelse till Oslo, och resultatet visar att de samhällsekonomiska nyttorna totalt sett kommer att uppgå till 67 miljarder kronor. Därtill kommer nyttor för godstransporter.

Nyttoanalysen visar att en utbyggd järnväg möjliggör en omfattande överflyttning av gods och resande från flyg och väg till järnvägen. Järnvägen är därför en viktig del i utvecklingen mot ett hållbart transportsystem där de nationella och globala målen om kraftigt minskade utsläpp av klimatgaser är vägledande.

Stråkets näringsliv är differentierat med inriktning mot bland annat skogs- och massaindusti, turism, service, bank, finans och försäkring. Därtill finns det ett flertal universitet, högskolor och kunskapskluster i området. Med ökad tillgänglighet ges förutsättningar för ökad samverkan, innovation och tillväxt. Nyttoanalysen visar också på ett ökat bostadsbyggande, fler arbetstillfällen och en ökad regional produktivitet.

När den nya nationella infrastrukturplanen för 2018–2029 presenterades förklarade infrastrukturminister Tomas Eneroth att regeringen vill ta initiativ till samtal med Norge om att bygga snabbare järnväg mellan Oslo och Stockholm. Det är nu viktigt att det arbetet tar fart.

Målet att restiden mellan Oslo och Stockholm ska vara 2 timmar och 55 minuter är möjligt utifrån vad som går att uppnå med en traditionell järnväg som har en banstandard för hastigheter upp till 250 kilometer i timmen. Det är också vad som krävs för att på allvar konkurrera med flyget – en investering som samhället, klimatet och näringslivet skulle ha mycket att tjäna på.

(Applåder)

Anf. 268 EDWARD RIEDL (M):

Fru talman! Socialdemokraterna och Miljöpartiet har under fyra år i regeringsställning bedrivit en Norrlandsfientlig och landsbygdsfientlig politik. Från första dagen i regeringsställning har man genomfört en politik med ökad beskattning på avstånd. Det drabbar människor som är beroende av bilen och flyget och bor utanför våra städer.

Man har höjt bensinskatten, och man har höjt dieselskatten. Man har försämrat reseavdraget och höjt fordonsskatten, och man har infört miljözoner. Människor som har köpt miljödieselbilar har alltså drabbats av att till slut inte kunna ta sig in i städerna. Man har planerat att införa en kilometerskatt för tunga lastbilar. Man hann inte få igenom den under gångna mandatperioden, men får man fortsätta kommer man att få igenom den.

Man vill alltså beskatta avstånd och inte utsläpp. Avstånd har vi gott om i Sverige, allra mest i Norrland. Det är en mycket skadlig politik för Sverige och än mer för oss i Norrland.

Man har infört en flygskatt som har slagit mycket hårt mot flyget i Norrland. Tyvärr hann vi inte se alla effekter före valet, men desto fler har kommit efter det. Före valet gick Nextjet i konkurs. Det bolaget trafikerade många av de mindre flygplatserna i Norrland. Norwegian har nu lämnat Skellefteå helt, och det finns ett flygbolag kvar – med mycket försämrad turtäthet. BRA Flyg är på väg att lämna Umeå, åtminstone med 50 procent av sin flygkapacitet.

Fru talman! Stefan Löfvens regering har inte fått väljarnas och riksdagens förtroende att fortsätta regera Sverige. Trots global högkonjunktur och bästa tänkbara förutsättningar har man alltså misslyckats på område efter område. Vårdköerna har fördubblats. Poliserna har blivit färre, trots att problemen har ökat. Klyftan mellan stad och land har kraftigt ökat med tanke på alla skatter på avstånd och alla människor som är beroende av bilen. Klimatutsläppen har faktiskt ökat. Trots att man har pratat om miljön och satsat miljarder på miljön har klimatutsläppen ökat, fru talman.

Sverige behöver mer moderat politik och mer allianspolitik. Vi behöver fler poliser, satsningar på skolan och satsningar på sjukvården. Vi behöver satsa på våra vägar runt om i hela Sverige, som i dag står och förfaller. Vi ska också bedriva en bättre miljö- och klimatpolitik, som faktiskt minskar utsläppen och inte bara ökar kostnaderna. Vi behöver miljöpolitik på riktigt – inte plakatpolitik.

Att straffbeskatta människor ute i landet som är beroende av bilen är inte bra miljöpolitik. Det innebär inte att utsläppen minskar. Människor som är beroende av bilen får i dag, tack vare den politik Socialdemokraterna och Miljöpartiet har genomfört, betala 17 kronor litern för bensinen. Den kostar 17 kronor litern, men man måste fortfarande åka till jobbet och skjutsa sina barn.

Får Socialdemokraterna och Miljöpartiet fortsätta fyra år till kommer priset på bensin och diesel snart att passera 20 kronor litern, och det, mina människor ute i landet, kommer ni inte att vilja ha! Det är mycket skadlig politik som denna regering har lyckats genomföra under dessa fyra år.

Fru talman! Jag tänker fortsätta att jobba för minskad beskattning för alla människor ute i landet och minskad beskattning för alla som varje dag är beroende av bilen. Låt oss börja med att ta bort överindexeringen på bensin och diesel. Låt oss avveckla flygskatten, och låt oss också stå upp för alla de människor som är beroende av bilen till och från jobbet.

Förslaget om kilometerskatt ska kastas i soptunnan per omgående. Varför ska vi beskatta avstånd och inte utsläpp, fru talman?
(Applåder)

Anf. 269 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Fru talman! Ledamoten Edward Riedl säger att vi för plakatpolitik. Jag kan säga så här: Vi kommer att stå i denna kammare, i denna talarstol, och inte ljuga. Jag kan lova att vi socialdemokrater inte ljuger, till skillnad från en del andra som står här i kammaren och säger att vi har infört miljözoner. Det är moderater och moderatalliansen i Stockholm som har gått och lovat att de ska införa miljözoner, och de säger att vi har gjort det i Norrland. Det är ju en lögn, fru talman!

Anf. 270 EDWARD RIEDL (M) replik:

Fru talman! Den som är intresserad av verkligheten kan titta på den presskonferens som den socialdemokratiska ministern höll tillsammans med en miljöpartistisk minister när man införde den nya möjligheten till miljözoner, det vill säga att ge kommunen möjlighet att införa miljözoner.

Det var den socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen som gjorde detta. Hur Jasenko Omanovic kan stå i talarstolen och hävda motsatsen är för mig helt obegripligt, fru talman.

Låt oss hålla oss till sanningen. Efter att vi har gått ned från talarstolen kan jag väldigt enkelt visa det för Jasenko om han vill. Det är din regering, Jasenko, som har infört detta med miljözoner. Det tycker jag att du borde stå för. Det är ett mycket dåligt förslag, tillsammans med en massa andra dåliga förslag som ni har genomfört. Men det är ni som har gjort det och ingen annan.

Anf. 271 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Fru talman! Edward Riedl använder än en gång talarstolen för att leka med ord och för att leka med sanningen.

Han säger att vi har infört detta. Vi har öppnat möjligheten! Moderaterna i Stockholm tackar ju och använder denna möjlighet. Vi har ingenting emot att Moderaterna i Stockholm vill göra det, men i Norrland har vi inte infört det som du vill påstå. Vi har inte infört det någon annanstans utan bara öppnat möjligheten för dem som vill göra det. Moderaterna i Stockholm vill göra det.

Anf. 272 EDWARD RIEDL (M) replik:

Fru talman! Äntligen kom vi fram till sanningen! Det är alltså den socialdemokratiska infrastrukturministern Tomas Eneroth som har infört möjligheten att införa miljözoner för kommunerna. Vad bra att vi kan hålla oss till sanningen!

Sedan kan Jasenko Omanovic gärna gå och läsa protokollet. Jag har aldrig hävdat att Socialdemokraterna i Norrland har infört detta, utan jag har sagt att er regering har gjort detta. Man har dessutom höjt bensinskatten, dieselskatten och fordonsskatten samt försämrat reseavdraget. Det är rakt över linjen Norrlandsfientlig och landsbygdsfientlig politik. Jag skulle skämmas om jag skulle se mina väljare i ögonen!

Anf. 273 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S) replik:

Fru talman! Vilken ton du har i talarstolen, Edward Riedl – Norrlandsfientlighet, landsbygdsfientlighet och allt vad vi ska skämmas för!

Jag skulle vilja berätta lite om vad som har hänt på landsbygden under denna period, med statliga servicekontor, 100 miljoner mer till Norrlandsbönderna, mer pengar till järnvägs- och vägunderhåll, 100 000 nya utbildningsplatser i hela landet – och inte bara vid de stora universiteten – och 5 miljarder mer till bredband på landsbygd.

År 2006 försvann Norrbotniabanan som genom ett trollslag när Moderaterna tog över makten. Nu är spaden satt i jorden. Kan du svara på hur ni ställer er till Norrbotniabanan nu, Edward Riedl?

Anf. 274 EDWARD RIEDL (M) replik:

Fru talman! Låt mig först säga att det är beklämmande att höra att det skulle vara jag som höjer tonen. Jag tyckte att jag var ganska sansad i tonen, men låt oss ta detta senare.

Den regering med socialdemokrater och miljöpartister som har suttit i fyra år har alltså höjt beskattningen av människor på landsbygd och utanför städer med miljarder – med tusentals miljoner kronor – och sedan skickat tillbaka enstaka miljoner och sagt att man satsar. Man tog bort ett par miljarder i landsbygdsstöd och gav tillbaka 100 miljoner och försökte att sälja in det som en satsning.

Så har ni gjort på område efter område: plockat bort miljarder och gett tillbaka några miljoner till landsbygden. Det är inte att satsa på landsbygden.

När det gäller Norrbotniabanan lyckades ni på fyra år lägga noll meter järnväg. Ni höjde skatten på bensin och diesel, ni höjde fordonsskatten och ni försämrade reseavdraget, men inte en millimeter järnväg i norra Sverige lyckades ni åstadkomma. Bedrövt!

Anf. 275 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S) replik:

Fru talman! Jag tyckte att min fråga till Edward Riedl var ganska klar: Vad händer med Norrbotniabanan vid en eventuell annorlunda ledd regering?

Sedan tog du upp reseavdraget, Edward Riedl. Jag satt i Parlamentariska landsbygdskommittén, och ett av våra förslag var att göra avdragen helt avståndsbaserade. Vi var eniga i kommittén till dagen efter, när gruppleadaren för Moderaterna här i kammaren sa att det inte blir någonting av för Moderaterna.

Mina frågor gäller alltså Norrbotniabanan och reseavdraget.

Anf. 276 EDWARD RIEDL (M) replik:

Fru talman! Jag ska svara väldigt enkelt. Vi kommer att bygga Norrbotniabanan; vi kommer att ta de första delarna.

Jag kan konstatera att den regering som satt, med socialdemokrater och miljöpartister, hann med att höja bensinskatten och dieselskatten, försämrade reseavdraget, höja fordonsskatten och införa flygskatt. Men ni lyckades inte på fyra år lägga en millimeter järnväg i norra Sverige, och det är det som jag tycker är pinsamt. Det är ett misslyckande och ingenting annat. Ni har pratat om många saker men åstadkommit väldigt lite.

Anf. 277 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill påminna ledamöterna om att alla talar via talmannen. Det är ett av de sätt vi har för att hålla god ton i kammaren.

Anf. 278 THOMAS MORELL (SD):

Fru talman! Den seriösa åkerinäringen har under flera år utsatts för en osund konkurrens. Seriösa företagare inom transportsektorn får allt svårare att bedriva sin verksamhet, och flera företag har också gått i konkurs till följd av den rådande situationen.

Orsaken till konkurserna är inte ett dåligt företagande, utan det beror helt enkelt på den konkurrenssituation som råder.

Under senare år har antalet aktörer på marknaden som utför transporter på de svenska vägarna formligen exploderat. I huvudsak kretsar problemen kring de utlandsregistrerade fordonen, men låt oss inte förledas att tro att det endast är de utländska som är problemet. Det kan lika gärna vara en svensk aktör som döljer sig bakom ett utländskt registreringsnummer.

De kriminella nätverken – vilket det är fråga om här – flyger ostört under myndigheternas radar och kan lugnt bedriva sin brottsliga verksamhet. De kriminella har på ett effektivt sätt nästlat sig in i transportnäringen och i de logistikflöden som finns, ty transporter är en viktig del även för de kriminella. De kriminella har byggt upp ett snabbt och effektivt system för sina interna transporter.

För någon vecka sedan varnade polisen för de utländska kriminella nätverk som är på väg in i landet; den mörka årstiden lockar ju allehanda tjuvar in i vårt land.

Polisen har också upptäckt en ny företeelse, nämligen att de utländska kriminella nätverken samarbetar med de svenska. Det har man inte sett tidigare.

Fusket inom transportnäringen handlar dock inte bara om den olagliga trafiken, utan det är också fråga om manipulerade färdskrivare. Detta är ett allvarligt brott mot regelverket, och det ökar dramatiskt.

Detta fusk sätter konkurrensen ur spel och får – inte minst – allvarliga konsekvenser för trafiksäkerheten.

Förare från främst Europas låglöneländer utnyttjas å det grövsta i detta. Det vi närmast kan beskriva det som är en modern variant av slavhandel. Det är vad vi ser ute på vägarna. Dessa förare är i stark beroendeställning och kan inte ta sig ur situationen.

Fru talman! Vad har det som jag just har berättat med den svenska åkerinäringen att göra? Svaret är ganska enkelt. Den seriösa åkerinäringen konkurreras ut, och de kriminella skapar sig marknadsandelar. De tar över och får kontroll över viktiga delar av vårt transportnät. De kriminella har därigenom tillgång till ett väl fungerande logistikflöde. I dessa flöden kan de utföra sina interna transporter. De kan transportera ut fordon ur landet, till exempel stulna bilar, jordbruksmaskiner och annat viktigt.

Vad är lösningen? Givetvis måste man se över lagstiftningen så att den blir tillräckligt kraftfull. Men det räcker inte. Vi måste också ha kontroll ute på landets vägar. Vi måste få till ett betydligt större antal kontroller ute på vägen. Det ska vara förenat med kraftiga sanktioner om man bryter emot regelverket och kör otillåten godstransport eller bryter mot cabotage-reglerna. Det ska också vara förenat med dyra sanktioner om man manipulerar färdskrivaren.

Tillsammans kan vi i denna kammare skapa förutsättningar för det seriösa företagandet. Vi kan också bidra till att de företagare och de som är anställda inom svensk åkerinäring får en sund konkurrens.

Anf. 279 DENIS BEGIC (S) replik:

Fru talman! Tack för ett väldigt intressant inlägg om åkerinäringen och den konkurrens den är utsatt för! Jag håller med om att den är väldigt hårt

utsatt i Sverige. En av de saker som har gjorts är att man kan klampa bilarna under längre tid, och man har infört regler om vinterdäck. Polisen och tullen har dessutom fått lite större möjligheter här.

Frågan dök upp i EU när vi bland annat skulle diskutera vilka områden som skulle dras in i denna diskussion. Då röstade Sverigedemokraternas representant nej så att man plockade bort transportnäringen ur det gemensamma arbetsmarknadsområdet. Jag undrar därför om du tycker att Sverigedemokraterna borde ha röstat ja när Sverige ville införa de gemensamma lagarna för hela arbetsmarknaden.

Anf. 280 THOMAS MORELL (SD) replik:

Fru talman! Det förslag som låg på bordet var inte tillräckligt bra för att komma åt det problem som finns. Vi är inte ensamma om de problem som vi ser i Sverige. Man har samma bekymmer ute i övriga Europa.

Vi kan konstatera att även ute i Europa är kontrollerna för få i förhållande till de godsmängder som transporteras och med de pengar som finns i att bedriva olaglig verksamhet. Då måste man ha en kraftfullare lagstiftning och en fungerande kontroll som på ett tydligt sätt också kan markera när det blir fel.

Klampning är jättebra. Men man måste fråga sig hur man gör efter 36 timmar och brottet kvarstår. Ska polisen låsa upp så att föraren får fortsätta sin färd? Klampning bör pågå till dess att brottet har upphört.

Anf. 281 DENIS BEGIC (S) replik:

Fru talman! Tack för svaren!

Jag tycker att man måste börja någonstans. Den här branschen är just nu hårt pressad. Jag träffar dagligen åkare på åkerier och människor som jobbar som chaufförer, som tycker att någonting måste göras. Därför är det orättvist att säga att lagen var för dålig. Vi hade kunnat börja med den, och vi kunde ha haft ett annat system för att sedan jobba vidare med det. Men Sverigedemokraterna valde att rösta nej till lagen, vilket jag tycker är tråkigt.

Anf. 282 THOMAS MORELL (SD) replik:

Fru talman! Om en lagstiftning ska nå det mål man är ute efter måste den vara kraftfull från början. Den ska vara kopplad till att man också har kraftfulla åtgärder när någon begår ett brott.

Svensk åkerinäring tillsammans med övriga seriösa åkerier ute i Europa är hårt ansatta av människor som tjänar pengar på att kringgå lagstiftningen. Det måste vi sätta stopp för, och det har vi i Sverige möjlighet att göra. Men vi måste göra det ihop med övriga Europa.

Anf. 283 PETER HELANDER (C):

Fru talman! Vad är det som händer? Jag kommer från Mora som är en landsbygdskommun i norra Dalarna. Regeringen säger sig ha ambitioner om att hela landet ska leva, men jag påstår att den saknar förmåga till detta.

Regeringen har fattat beslut om att omlokalisera verksamheter från storstäder till andra orter, vilket är bra. Men precis som jag har påpekat i tidigare debatter sker denna omlokalisering till regionala tillväxtcentrum och inte till de orter som har drabbats av statens flykt från landsbygden.

I morse kunde jag i min lokaltidning läsa att Kronofogdemyndigheten ska flytta sin verksamhet från Mora. Anledningen är enligt ansvarig chef att detta är en del av en större utlokalisering av myndigheten som regeringen gett i uppdrag att genomföra. Detta händer just nu på flera ställen i Sverige.

Fru talman! Om man fick svära här i kammaren hade jag gjort det nu. Detta är ett exempel på hur regeringens beslut slår fel. Mora har tidigare förlorat Skattemyndigheten, och vi var mycket nära att förlora tingsrätten. Vårt BB har lagts ned, vilket innebär att kvinnor i norra Dalarna har en åktid i bil på 3 timmar och 40 minuter till BB.

Statens infrastruktursatsningar lyser med sin frånvaro i Dalarna. Dalabanan, som är vår tågförbindelse med omvärlden, får inget lyft i den rödgröna regeringens stora infrastruktursatsning, trots att Dalarna är Sveriges fjärde största län till ytan, Sveriges fjärde största exportlän och Sveriges största besöksnärlingslän utanför storstadsområdena. Om man bara tittar på befolkningsunderlaget ser det ut som om Dalarna bara kommer att få en fjärdedel av de infrastruktursatsningar som man borde få.

Detta leder mig till det jag egentligen tänkte ta upp, nämligen att regeringen och kanske framför allt Miljöpartiet har bidragit till att vi sedan mars i år inte har något reguljärflyg från norra Dalarna. Det kommer att innebära att Mora flygplats måste avveckla verksamheten och säga upp personal. Flygplatsen kommer inte längre att vara en öppen flygplats, vilket i sin tur äventyrar ambulansflyg, ambulanshelikoptern och försvarets verksamhet.

Näringslivets förtvivlan över detta är monumental. Flygplatsen är ett nav för 2 000 företag och 1 800 anställda på landsbygden. Många av dessa företag arbetar på en internationell marknad. Flera stora företag har också internationella ägare. Dessa företag tvingas nu flytta sina kontor och sin verksamhet till Stockholm eller, ännu värre, närmare marknaden ute i Europa. Det kan man förstå eftersom en enkel resa tar ungefär sex timmar med bil och tåg.

Fru talman! Jag försöker förstå varför Miljöpartiet blockerar och äventyrar möjligheten för oss landsbygdsbor att kunna leva och verka i vår del av landet. För Miljöpartiet kanske miljöargumenten väger tyngre än möjligheten att överleva på landsbygden. Det var kanske därför de beslutade om att staten skulle satsa 250 miljoner kronor på en ny flygplats i Sälen.

Om man skulle syna utsläppsargumenten kan man komma fram till följande. Innan Trafikverket fattade sitt beslut om att stoppa flygtrafiken flög ett 18-sättesflygplan från Sveg, mellanlandade i Mora och flög sedan vidare till Stockholm. Nu flyger man från Sveg till Stockholm och orsakar ett utsläpp på 160 ton koldioxid per år. Mellanlandar man skulle man orsaka 176 ton koldioxid per år, vilket är mer. Problemet är dock att folk nu åker bil. Vi vet att bilutsläppen ökar med 276 ton koldioxid per år.

Miljöpartiet har alltså genom sitt beslut bidragit till att öka utsläppen och äventyra all affärsverksamhet och jobben i norra Dalarna. Jag skulle önska att Miljöpartiet kunde omvärdera sitt beslut, för här krävs ett regeringsbeslut. Miljöpartiet blockerar just ett sådant i regeringen.

Anf. 284 HAMPUS HAGMAN (KD):

Fru talman! Det finns all anledning att känna optimism för den svenska sjöfarten. Den utflagging som vi har sett under många år och som har gjort att den svenska handelsflottan har krympt kraftigt verkar ha stannat

av och har rent av förbytts till inflaggning. Nu växer handelsflottan igen. Diskussionen kan nu riktas in på hur dessa positiva steg ska bli en positiv och långsiktig trend.

Det arbetar i dag ca 10 000 personer på svenska fartyg, och i hela sjöfartssektorn finns det ungefär 100 000 jobb – jobb som skapar välstånd och välfärd. Men sjöfarten möjliggör inte bara jobb i den egna sektorn – långt ifrån. En stor del av det svenska näringslivet är beroende av välfungerande transporter till havs. 80 procent av alla varor som fraktas till och från Sverige transporteras sjövägen.

Vi ser flera steg i positiv riktning för den svenska sjöfarten, men det finns fortfarande mycket att göra.

Jag vill ge ett exempel. I Göteborgs skärgård finns det en ambulans som är rätt speciell. Ambulansen består av båten Rescuer och en vägambulans som står på däck. Den här ambulansen har hela Göteborgs skärgård som upptagningsområde. Den enda skillnaden mot en vanlig ambulans, förutom att det är en båt, är att den är danskregistrerad. Hur hade vi reagerat om de vanliga ambulanserna vi ser på våra gator var danskregistrerade? Vi hade förmodligen tyckt att det var lite märkligt.

Det svenska regelverket behöver förenklas och förbättras, så att det blir konkurrenskraftigt att ha en svenskflaggad båt i denna verksamhet. Våra skattenivåer och skattesystem behöver vara internationellt gångbara och likvärdiga med våra grannländers. Som för företag rent generellt krävs det regelförenklingar och harmoniseringar. För en sektor som är så internationellt konkurrensutsatt som sjöfarten är detta naturligtvis extra viktigt.

Sjöfarten är också, mer än många andra sektorer, beroende av långsiktiga och förutsägbara villkor. Det är helt nödvändigt att känna tilltro till att förutsättningarna är långsiktiga för att våga göra de stora investeringar som det ofta handlar om.

Förutom harmoniserade skatteregler och förenklingar krävs det också ett samarbete mellan stat och bransch. Det sker i dag sådana samarbeten i andra länder, till exempel i Danmark, där statliga aktörer och branschaktörer samlas i ett sjöfartsråd. I det här rådet kan ärenden diskuteras och förankras, och kompetensen bland alla inblandade stärks. Den svenska sjöfartssektorn efterfrågar något liknande.

I den svenska sjöfartssektorn finns stor kompetens och mycket vilja. Förutsättningarna för branschen har förbättrats. Låt oss nu under den här mandatperioden ta ytterligare steg för att ge svensk sjöfart ännu bättre förutsättningar! Det har hela Sverige väldigt mycket att vinna på.

(Applåder)

Anf. 285 CARINA ÖDEBRINK (S):

Fru talman! Den rödgröna regeringen har under den senaste mandatperioden haft en tydlig reformagenda för att få fler i jobb och för satsningar i välfärden, men också för att möta klimatutmaningen och skapa en stabil ekonomisk grund för tider när konjunkturen vänder.

Det finns mycket som i dag är bra. Man skulle kunna säga att Sverige går som tåget. Nu ska vi väl bara se till att även tågen går som tåget. Men trots att mycket är bra kan vi inte slå oss till ro. Vi har mycket kvar att göra.

Kommunikationer och infrastruktur har inget egenvärde utan är en nödvändig förutsättning för människors möjligheter att bo, leva och verka i hela landet och för hela samhällets tillväxt och utveckling.

Den nationella planen för infrastrukturen, som beslutades av regeringen i våras, innebär en satsning på totalt 700 miljarder kronor under planperioden. Satsningen innebär en ökning med ca 100 miljarder jämfört med tidigare. Det är den största järnvägssatsningen i modern tid. Den innebär ökade resurser till drift och underhåll men också till investeringar i ny höghastighetsjärnväg för att knyta samman våra tre storstadsområden och skapa nationell och regional hållbar utveckling.

Det här är ett av vår tids största samhällsbyggnadsprojekt för hela Sverige. Det handlar om samhället som det ser ut i dag men framför allt, fru talman, om hur vi vill möta och forma den framtid vi vill se om 25 eller 50 år.

Jag hoppas nu och utgår från att vi kan nå en nödvändig och bred lösning i riksdagen om nästa steg. I Jönköpings län har det funnits en politisk samsyn, där vi socialdemokrater tillsammans med ledande företrädare för Centerpartiet och Moderaterna har drivit frågan om nya stambanor för höghastighetståg.

För att finna en lösning för finansieringen, så att byggnationen kan bli klar inom rimlig tid, krävs det nu kraft, ansvar och mod i den här kammaren från de partier som varit med och drivit frågan. Det är först när hela systemet är klart som de fulla samhällsekonomiska nyttorna uppstår. Därför är det angeläget att man hittar lösningar som minimerar byggtiden och att hela systemet hålls ihop.

Infrastruktur och satsningar på järnväg är en nyckelfaktor för större arbetsmarknadsregioner som gör att människor kan förflytta sig till jobb, studier och andra aktiviteter, för ett ökat bostadsbyggande och förbättrade förutsättningar för näringslivet samt för kompetensförsörjningen i näringsliv och offentlig sektor.

Jag kan försäkra fru talmannen om att det knappast finns någon företagare i Jönköpings län som i dag inte har svårt att få tag i rätt kompetens. Det gäller i allt väsentligt också kommuner och regioner.

Vi är ett litet och exportberoende land. Behovet av snabba och tillförlitliga transporter är avgörande för näringslivets möjligheter att växa och utvecklas. För att hela landet ska leva och hålla ihop krävs det en fortsatt politik som ser land och stad som ömsesidigt beroende av varandra.

Fru talman! Det handlar inte om att bygga järnväg. Det handlar om att bygga framtid.

(Applåder)

Anf. 286 JIMMY STÅHL (SD) replik:

Fru talman! Carina Ödebrink nämnde ordet ”höghastighetståg”. Jag kunde inte sitta still i bänken.

Det gäller att bygga för framtiden, säger Carina Ödebrink. Men när ska höghastighetsbanorna byggas? När ska de vara klara – 2030, 2040, 2070? Ska mina barnbarnsbarn få uppleva höghastighetsjärnvägssatsningen?

Det är ett jättelikt projekt. Järnvägen är sjuk i dag. Dagens järnväg behöver lagas. När höghastighetsjärnvägen är klar är hyperloop nästan omodernt.

Anf. 287 CARINA ÖDEBRINK (S) replik:

Fru talman! Jag tackar Jimmy Ståhl för frågan. Jag hoppas att och utgår från att vi i den här kammaren kan hitta en parlamentarisk samsyn kring en snabb lösning för hela systemet och en hållbar finansiering. Men jag vet att Sverigedemokraterna är emot en sådan lösning. Jag har i alla fall inte hört någonting annat.

Vi behöver ny järnväg. Vi behöver satsa på den vi har och rusta upp den. Men vi behöver också se till att bygga ny järnväg för att öka persontrafiken och möjliggöra godstransporter. I dag finns det praktiskt taget ingen kapacitet. Att bygga ny järnväg är nödvändigt, och det ska ske snabbt.

Anf. 288 JIMMY STÅHL (SD) replik:

Fru talman! Jag håller med Carina Ödebrink – järnvägen behöver byggas, och den behöver byggas snabbt. Problemet är att det satsas 622 miljarder på infrastrukturen. Socialdemokraterna har sagt att man ska bygga en höghastighetsjärnväg för ungefär 205 miljarder kronor, vilket innebär att den inte kommer att nå fram till sitt slutmål. Hur ska Socialdemokraterna lösa att järnvägen kommer från punkt a till punkt b?

Anf. 289 CARINA ÖDEBRINK (S) replik:

Fru talman! Socialdemokraterna och regeringen har slagit fast att vi ska bygga höghastighetståg för att öka person- och godstrafiken. Det vi nu har att göra är att hitta en samsyn kring lösningar mellan de anständiga partierna i kammaren.

(Applåder)

Anf. 290 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! Nu har vi snart en ny regering på plats som måste ta tag i de brister vi har i Sverige efter denna bil- och landsbygdsfientliga politik. Sveriges fordonsägare och Sveriges landsbygd tål inte fler skattehöjningar och pålagor på sina resor.

Den socialdemokratiska regeringens bensin- och skattehöjningar har drivit upp literpriset till rekordnivåer. Detta slår absolut hårdast mot dem som saknar andra alternativ, människor som måste ha sina fordon för jobb och ärenden och för att kunna leva i hela landet.

Det är ett literpris i dag på över 17 kronor, där hälften av priset är en ren straffskatt. Vi som bor i Skaraborg och i många av landets övriga landsbygdskommuner saknar både tunnelbana och spårvagnar. Stora delar av landsbygden saknar bussar och har dessutom dåligt underhållna vägar.

Dessutom är vårt järnvägsnät nedslitet. Vi måste börja satsa på en upprustning och en utbyggnad av befintliga järnvägar. Vi behöver fler spår på Västra stambanan. I dag är det stora problem på Västra stambanan.

Men i stället för att planera dessa nödvändiga upprustningar av befintliga järnvägar och våra vägar har den landsbygdsfientliga regeringen i stället ägnat sig åt att planera en dyr och helt olönsam höghastighetsbana mellan landets tre storstäder.

Fru talman! Det måste bli slut på dessa diskussioner och planering för ett dyrt och olönsamt höghastighetståg. Lägg förslaget i papperskorgen. I stället måste vi renovera våra befintliga järnvägar och vägar.

Fru talman! Det måste också bli slut på dessa oansvarigt höga bränsleskatter som slår så hårt mot dem som måste ha bilen. Skatterna slår mot dem som saknar alternativen, och de höga bränsleskatterna slår mycket hårt mot oss på landsbygden.

Fru talman! Regeringen har även misslyckats med åtgärder för att få bort den olagliga yrkestrafiken som konkurrerar ut de lagliga transporterna på våra vägar. Vi har för få trafikpoliser. Detta gör att olagliga åkerier kan konkurrera ut lagliga åkerier utan att riskera att bli upptäckta. I stället för att ta itu med dessa problem fortsätter regeringen att höja dieselskatterna i Sverige, vilket försämrar svensk åkerinäringens konkurrenskraft ännu mer.

Dessutom planerar man nya kilometerskatter för åkerierna, vilket kommer att slå hårt mot vårt lands långa transporter. Den lastbilsfientliga regeringen straffar vår egen åkerinäring med nya dieselskatter, nya pålagor och dåliga vägar, men den tar inte itu med de olagliga transporterna.

Man har till exempel inte fått upp en enda alkobom än i våra hamnar trots att det är utrett och klart sedan fyra år tillbaka. Konkurrenskraften för våra åkerier och för våra företag behöver stärkas och inte försämrats ytterligare.

För att klara nästa lågkonjunktur måste vi se till att stärka konkurrenskraften och bekämpa olagliga transporter. Vår åkerinäring är blodomloppet för att företag och tillväxt ska fungera i hela Sverige.

Vi har två stora lastbilstillverkare i Sverige. Det är ingen slump. Vi behöver lastbilstransporterna i Sverige. Därför säger vi nej till regeringens planerade nya kilometerskatter och höga bränsleskatter som denna företags- och åkerifientliga regering nu har tänkt genomföra. Vi vill i stället stärka åkerinäringen och våra företags konkurrenskraft. Det skapar jobb och tillväxt här i Sverige.

Vi behöver en ny regering som renoverar våra järnvägar och vägar och ser till att tågen kommer och går i tid. Vi behöver en regering som skapar bättre förutsättningar för jobb och tillväxt i hela Sverige. Sverige behöver en ny regering.

(Applåder)

Anf. 291 OLA MÖLLER (S):

Fru talman! Vi vet att en ny lågkonjunktur tyvärr lurar någonstans runt hörnet. Vid den och djupet av denna konjunkturedgång är omöjligt att förutspå. Men att våga satsa på tillväxt- och konkurrensfrämjande åtgärder är någonting som behöver göras i ett läge när ekonomin behöver stimuleras. Att vara förberedd, att ha tänkt ett steg längre, är att skapa vinnare i stället för förlorare när lågkonjunkturen drar åt sin snara runt landet och det viktigaste vi nu kan göra.

Det talas ofta om strukturreformer, om att arbetsmarknaden och dess funktionssätt behöver förändras. Det ligger givetvis en del sanning i det. Men något som vi av både historisk erfarenhet och empiri vet ger effekt är investeringar i infrastruktur. Det är den kortsiktiga effekten av att ökad byggnation ger fler jobb. Men det ger också effekt på lång sikt genom att vi förstör arbetsmarknadsregioner, skapar bättre flöden, stärker human-kapitalet och skapar möten mellan människor.

Att våga satsa på ett säkert kort, som vi vet ger effekt och som dessutom har fördelningspolitiskt fördelaktiga effekter, är någonting som är smart och klokt i stället för att slänga sig in i experiment på arbetsmarknaden.

Där finns ett talesätt inom ekonomin som säger att det inte finns några gratisluncher. Huruvida detta är sant eller ej kan givetvis diskuteras. Vad som kan konstateras är att det finns en del luncher som nästan är gratis. En del är nästan som att man får betalt för att äta dem.

I detta hänseende finns en lunch som är bättre än alla andra i norra Europa. Den lunchen är en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör. De lokala och regionala skälen för en sådan förbindelse är många.

Köpenhamn skulle bindas samman med nordvästra Skåne. Vi skulle skapa en utökad arbetsmarknadsregion med 130 000 individer. Vi skulle också möjliggöra 3 500 bostäder i Helsingborgs hamn i ett av de mest attraktiva lägena i hela Sverige.

Effekterna av Fehmarn Bält-förbindelsen mellan Danmark och Tyskland skulle fullt ut kunna utnyttjas genom att norra Sverige skulle bindas samman med Tyskland och på så sätt skapa bättre ledtider. Sårbarheten i det regionala systemet och även i det nationella systemet skulle utifrån detta bli betydligt mindre. Det skulle givetvis få effekter på den nationella ekonomin.

Fru talman! Vad menar jag då med att en HH-förbindelse i princip är en gratis lunch? Jo, det är nämligen så att just på denna trafikled finns ett upparbetat kassaflöde. Det går färjor i dag. Vi vet att vi har en intäkt. Det innebär att vi skulle kunna hämta hem investeringen på 24 år. I infrastrukturella sammanhang är det ett ögonblick.

Det är också därför som internationella och svenska investerare står på rad för att få vara med. Marknaden gör bedömningen att det är detta som är rätt att göra. Därför är det av yttersta vikt att staten tar ansvar för det och äger och driver, eftersom det är en direkt intäkt till staten.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har tillsammans med Danmark tagit historiska steg mot en HH-förbindelse. I Danmark har man tillsatt ett tvärministeriellt råd, en referensgrupp. Det bör man också göra här i likhet med Danmark.

Oavsett vilken regering vi har efter de regeringsbildningar som nu pågår måste denna fråga drivas vidare. Det är en ödesfråga för såväl svensk, skånsk som dansk konkurrenskraft. En fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör är det närmaste som svensk infrastruktur någonsin kommer att komma en stjärna i Guide Michelin.

(Applåder)

Anf. 292 LOTTA OLSSON (M):

Fru talman! Sverige har varit och är fortfarande ett föregångsland vad avser digitalisering. Det har varit en bra konkurrensfördel för oss. Vi lever i ett av världens mest innovativa länder, något som digitaliseringen också bidrar till.

Digitaliseringen är en process som på samma sätt som när telefonen eller bilen kom stöpte om samhället. Det har inneburit en fantastisk möj-

lighet för människor att snabbt få den information som förr krävde månader i de bästa bibliotek eller krävde att man träffade enormt många människor att kommunicera och utbyta tankar med.

Men tekniken är också bra då man bara vill boka en resa, beställa en tid hos sin tandläkare eller kanske betala sina räkningar. Det gäller för alla dem som har en bra internetuppkoppling. För dem som kan nyttja denna möjlighet finns nästan bara fördelar.

Men så ser det inte ut för alla. Bredbandsutbyggnaden vacklar. Det är långtifrån alla som har den infrastruktur som behövs för att använda alla dessa tjänster. På de platser där man har den största nyttan av bredband lyser den många gånger med sin frånvaro. Samtidigt går utvecklingen i riktningen att digital teknik många gånger är den enda ingången till såväl våra kommuner som många andra tjänster som erbjuds av samhället.

För många människor är bredbandsutbyggnaden bara en lång väntan samtidigt som de gamla kopparledningarna rivs ned och mobiltelefonin saknar täckning. Det är ett stort samhällsproblem. Det leder inte bara till ökade miljökostnader – man måste ju fysiskt transportera sig i stället för att kommunicera digitalt – utan det leder dessutom till minskad tillväxt i landet och försämrad service för den ökande andelen äldre. Det leder också till ett onödigt utanförskap för många.

Dessutom betalar staten via Jordbruksverket ut stora summor pengar till bredbandsutbyggnaden utan full kontroll över vad summorna används till och över att bredbandsutbyggnaden fortgår. IP-Only, till exempel, har via Jordbruksverket fått 580 miljoner kronor för bredbandsutbyggnad och har lovat snabb leverans. Mängder av tänkta abonnenter har skrivit på intresseanmälan och lovat snabb leverans samtidigt som tusentals abonnenter på landsbygden fortfarande väntar. Intresseanmälningarna har dessutom varit bindande, vilket innebär att man är uppbunden att vänta på just denna leverantör.

Stefan Löfvens regering har inte värnat vare sig bredbandsutbyggnaden, våra företag på landsbygden eller våra äldre med behov av säker kommunikation. Man har i stället under parollen klimatpolitik slösat bort pengar på exempelvis elcyklar och byggsubventioner. Detta har man gjort i stället för att tillse att bredband och därmed klimatsmart kommunikation kommer på plats i hela landet.

Dessutom har man under mandatperioden under brinnande högkonjunktur höjt skatterna med 60 miljarder kronor. Det har lett till en tudelning av landet mellan dem som har bra kommunikationer och dem som inte har det. Det har också lett till minskad tillväxt – något som kommer att leda till färre bolag och mindre skatteintäkter.

Digitaliseringen måste vara en möjlighet och inte ett hinder i vårt moderna samhälle. En bredbandsuppkoppling ska inte bara vara en möjlighet för människor i storstäder.

(Applåder)

Anf. 293 EVA LINDH (S):

Fru talman! Mycket har gjorts under de senaste åren med en rödgrön regering för att vända utvecklingen, och mycket går åt rätt håll. Vi har tillsammans gjort tydliga prioriteringar för att stärka samhället. Vi har gjort tydliga prioriteringar för välfärd, vilket är mycket bra, men också tydliga prioriteringar för infrastrukturen.

Sverige ska ha en infrastruktur som går att lita på för att Sverige ska stå starkt i framtiden och för att vi ska kunna skapa jobb, välbästand och tillväxt – oavsett var man bor. Sverige ska hålla ihop, och det ska vara möjligt att leva och verka i alla delar av landet.

Regeringen har gjort den största satsningen på infrastruktur i modern tid. Totalt satsar regeringen 700 miljarder på infrastruktur fram till 2029. Av detta är 77 procent järnvägssatsningar, som går till att utveckla järnvägen.

Fru talman! Klimatet väntar inte. Det krävs mycket arbete på många områden för att vända utvecklingen. Att satsa på en utbyggd och förbättrad järnväg är ett viktigt redskap i detta arbete. Det är viktigt att förbättra underhållet och att investera i järnvägen, inte bara för att underlätta för oss i vardagen och inte bara för att det underlättar i arbetet med klimatet utan också för att det stärker satsningar på att utveckla samhället och tillväxten.

I somras var fyra av tio tåg försenade. Det behövs underhåll och nya spår för att det ska bli bättre. Dessa satsningar kan göra att fler väljer tåget i stället för att till exempel flyga. I dag tvingas många i stället att välja andra transportmedel för att vara säkra på att komma i tid. Det här beror på att kapaciteten är för liten. Antalet resenärer har fördubblats de senaste 20 åren, men spåren är inte fler. Det går ibland långsammare nu än tidigare.

För oss som bor i Östergötland är satsningarna på Ostlänken oerhört viktiga. För oss är bristen på spår, framför allt mellan Linköping och Norrköping, väldigt tydlig. Pendeltågstrafiken kan inte utvecklas i takt med den efterfrågan som finns. Men regeringens beslut innebär att Trafikverket har fått klartecken att fortsätta bygget av Ostlänken, och det är vi förstas otroligt glada för.

Fru talman! Som östgöte vill jag nämna en väg som är väldigt viktig för oss, nämligen E22:an, som nu har prioriterats. Det kommer att underlätta jättemycket inte bara för Söderköpingsbor utan för alla dem som reser genom Östergötland. Det har varit långa köer. Men nu, inom några år, kan vi börja bygga vägen. Det kommer att underlätta för väldigt många.

Avslutningsvis vill jag, fru talman, säga att jag är glad för de investeringar som görs för oss östgötar men också för hela Sverige.

(Applåder)

Anf. 294 JÖRGEN BERGLUND (M):

Fru talman! Att välmående, växande och framgångsrika företag är grunden för vår välfärd kan inte upprepas tillräckligt många gånger. Det är kanske framför allt nödvändigt i den här kammaren. Det är främst i våra små företag de nya jobben växer till. Fyra av fem nya jobb som har skapats de senaste decennierna har kommit till i just småföretagen. De större företagen är dock fortfarande viktiga för sysselsättningen. De utgör en stor del av vår export och bidrar med stora summor skatt, som det därefter kan bli välfärd av.

För ett exportberoende land som Sverige är tillgången till god infrastruktur av central betydelse. Mycket av det som produceras i Sverige ska vidare ut i Europa och världen.

Men det är inte bara produkter som ska transporteras för att våra företag ska kunna fortsätta att vara framgångsrika. Det är också människor som behöver röra på sig – de som varje dag ska ta sig till och från jobbet. Många

företag, inte minst de små och växande företagen, vittnar om just svårigheterna att hitta rätt kompetens. Ibland finns den, men en liten bit bort. Även då betyder det att goda kommunikationer är viktiga för att möjliggöra för fler att ta de jobb som finns.

Fru talman! Jag är väl medveten om att det finns många viktiga infrastruktursatsningar som behöver göras. Jag skulle dock vilja lyfta fram en investering som särskilt viktig, och inte bara för att den råkar finnas i och beröra den valkrets som jag kommer ifrån utan också för att den är viktig för hela näringslivet och för hela Sverige.

Järnvägen mellan Gävle och Sundsvall och Härnösand består i dag av ett enda spår. Det är en sträcka på 27 mil där persontrafik ska samsas med godstransporter. Det är en sträcka där restiderna faktiskt ökar. De minskar inte, utan de ökar. Det är inte hållbart. Vi behöver bygga ett dubbelspår på denna sträcka. Ett dubbelspår skulle halvera restiderna och fyrdubbla kapaciteten för människor och för gods.

Mer gods skulle kunna flyttas från väg till järnväg, vilket skulle innebära att vi minskade utsläppen radikalt. I dag är det fullt på spåret. Det är alltså inte ens möjligt för våra företag, hur mycket de än försöker, att bidra till ökad hållbarhet. Det finns helt enkelt inte plats för att lyfta över till järnväg.

Med halverade restider skulle arbetsmarknaden i södra Norrland växa ihop med Stockholm. Jag skulle kunna åka till riksdagen från Sundsvall inte på 3 timmar och 40 minuter, som i dag, utan på 2 timmar. Men nu är det såklart inte för mig vi ska bygga järnvägen.

Tillgången till arbetskraft skulle naturligtvis också vidgas om arbetsmarknadsregionen växte. Det skulle också möjliggöra för fler människor att bo på en plats och jobba på en annan. Det skulle kunna bidra till att överhettningen av Stockholm kunde minska, och investeringen är samhällsekonomiskt lönsam. Ett dubbelspår mellan Gävle, Sundsvall och Härnösand skulle betyda lika mycket för norra Sverige som byggandet av Öresundsbron gjort för Skåne.

Fru talman! Avslutningsvis hoppas jag att den regering som tillträder, oavsett vilken det blir, kommer att prioritera ett bygge av ett dubbelspår mellan Gävle, Sundsvall och Härnösand – inte för att jag tycker så utan för att människor, företag, miljön och hela Sverige behöver det.

Anf. 295 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Fru talman! Jag ska börja med att hälsa Jörgen Berglund välkommen till riksdagen och debatten. Det är trevligt med en ny västernorränning här i riksdagen – vi blir ju tyvärr bara färre och färre.

Så till själva frågan om dubbelspåret mellan Härnösand och Gävle. Den tidigare alliansregeringen har tyvärr inte levererat någonting när det gäller denna fråga. I den plan som vi har genomfört här i riksdagen, där vi investerar sammanlagt mer än 700 miljarder, investerar vi också i Ostkustbanan från Gävle och fyra mil norrut samtidigt som vi påbörjar bygget med dubbelspår två mil söder om Sundsvall. Kommer man att fortsätta den satsningen ifall vi får en moderat regering?

Anf. 296 JÖRGEN BERGLUND (M) replik:

Fru talman! Tack, Jasenko Omanovic, för frågan! Vi får väl kanske hålla oss lite grann till fakta här. Faktum är att det var den tidigare alliansregeringen som påbörjade arbetet med den nya Ostkustbanan genom att besluta att bygga ny järnväg söder om Sundsvall ned till Dingersjö och därefter förlängt dubbelspår ned mot Njurunda. Det är faktum nr 1. Faktum nr 2 är att man kan prata hur mycket man vill om satsningar på infrastruktur om man inte har en politik som faktiskt ökar skatteintäkterna, och det tycker jag att vi moderater har.

Jag känner mig väldigt trygg med att de beslutade delsträckor som nu finns på bordet kommer att genomföras. Helst ska de naturligtvis bli fler.

Anf. 297 JASENKO OMANOVIC (S) replik:

Fru talman! Absolut, regeringen Reinfeldt beslutade, men man tillsköt inga pengar. Det var ju vi som såg till att pengarna kom både till den sträckan och till sträckan från Gävle och fyra mil norrut.

Jag hoppas verkligen att den inställning som den moderatledda regeringen tidigare hade – en fientlig inställning mot Norrland – inte finns kvar och att man inte plockar bort de insatser som vi gör i dag.

Anf. 298 JÖRGEN BERGLUND (M) replik:

Fru talman! Som jag sa tror jag att det är viktigt att man faktiskt håller sig till de förhållanden som rådde. När det här beslutet fattades tillskötts också de pengar som behövdes, precis enligt den praxis som man hade. Det som den här regeringen har gjort är att man har skjutit till den sista delen av pengarna. Så gör man i infrastrukturprojekt, så det är inget konstigt med det.

Som jag sa känner jag mig väldigt trygg med att den här satsningen kommer att få fortsätta.

Anf. 299 VIKTOR WÄRNICK (M):

Fru talman! Detta är den allra första gången som jag står i riksdagens talarstol. Det känns ärofyllt men framför allt förpliktande, särskilt i tider som dessa. Bara för att den parlamentariska situationen är svår och diskussionerna i medierna främst handlar om regeringsbildningsprocessen får vi inte sluta att debattera och tala om sakpolitiken.

Därför vill jag i dag lyfta något som ligger mig varmt om hjärtat, nämligen förutsättningarna för att kunna leva, bo och verka i hela landet.

Alltför många människor vet hur det känns när man i urbaniseringens tidevarv ses som den som stannade kvar i stället för att flytta till en större stad eller en större region. Det glöms ofta bort att det som lite slarvigt brukar kallas för gles- eller landsbygd faktiskt behövs för att hela Sverige ska fungera. Utan varuleveranser och produktion som kommer från och sker i andra delar av landet än i storstäderna skulle det mesta stanna av. Skulle ingen el komma från kraftledningarna eller mat komma till butikerna skulle urbaniseringen varken fortlöpa eller te sig särskilt attraktiv.

Människor måste alltså både kunna och vilja bo i gles- och landsbygd för att produktionen av allt som är så viktigt för att hela landet ska fungera ska fortsätta.

Särskilt viktig för hela Sveriges funktion är därför självklart infrastrukturen i form av vägar, järnvägar och båt- och flygförbindelser. Bara i mitt eget hemlän Gävleborg, som ju ändå bara är någon timme bort från Stockholm, märks stora brister i dag. Människor förflyttar sig med bil, och vägarna måste fungera, men det gör inte alla i dag. Behöver man åka längre kliver man kanske på ett tåg, som tyvärr försenas av den flaskhals som den enkelspåriga Ostkustbanan är.

Det blir inte bättre av att bensinskatterna kraftigt har höjts eller att det nu är dyrare att flyga. Tanken på en rödgrön kilometerskatt förskräcker. Varken i Gävle, Ockelbo eller hemma i Söderhamn finns någon tunnelbana. Det är inte alltid så attraktivt att stanna kvar eller ens etablera sig i en sådan miljö, fastän det borde och måste vara det.

Att straffbeskatta avstånd, som den avgående rödgröna regeringen gör, är inte lösningen på Sveriges problem. Tvärtom. Länen norr om Dalälven är centrala för att Sverige ska fungera. Där finns vattenkraften, stora delar av skogsnäringen, jordbruk, malmen i norr, viktiga företag och entreprenörer, för att nämna några faktorer som är viktiga. Utdelningen tillbaka till länen av den viktiga produktion som sker är uppenbarligen för låg.

Jag kan återigen ta mitt eget hemlän som exempel: Det borde vara en självklarhet att E4:an genom Gävleborg är av fyrfältsstandard och inte stryps av den två-plus-ett-väg som finns i dag mellan Gävle och Söderhamn med kraftiga trafikstörningar som följd. Det försvårar transporterna för privatpersoner, företagare och inte minst polis, räddningstjänst och ambulans.

Det borde vara en självklarhet att riksvägarna är av god klass. Och det borde vara en självklarhet att Ostkustbanan, den livsnerv som förser Sverige med både viktigt gods och kompetenta individer som pendlar, är tvåspårig. Det är viktigare än att prioritera snabbspår i södra Sverige.

Likaväl som det för privatpersoner måste löna sig att arbeta måste det löna sig för länen att ha ett framgångsrikt näringsliv som just är avgörande för Sveriges funktion. Det handlar till syvende och sist om kärnstatens uppgift att tillhandahålla en god infrastruktur som privatpersoner och företagare betalar sin skatt för att få.

Vi måste säkerställa att det går att leva och verka i hela Sverige, även i länen norr om Dalälven, för annars slutar Sverige att fungera.

Fru talman! Vi måste skapa ett ökat medvetande gällande detta för hela Sveriges skull.

(Applåder)

Anf. 300 SOFIA WESTERGREN (M):

Fru talman! Näringslivet är grunden för vår välfärd. Transportbranschen är en viktig del av näringslivet och är blodomloppet som får samhället att fungera. Jag har varit en del av denna bransch både som åkare och som chaufför. Nu är det dags att leverera kloka politiska beslut. I dag råder det inte konkurrens på lika villkor mellan svenska och utländska åkerier. Den svenska konkurrenskraften måste stärkas.

Fru talman! Polisen verkar inte ha de effektiva verktyg som behövs för att lagföra brott som utländska bilar och åkerier begår i vårt land. Man kan använda sig av klampning, ett slags hjulboja, för att kvarhålla fordon till dess att böterna är betalda. Men polisen måste låsa upp hjulbojan redan efter 36 timmar, vilket möjliggör att bilen kan köras iväg. Den tidsgränsen

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Infrastruktur

måste bort. Hjulbojan behöver sitta till dess att böterna är betalda och inte till dess att 36 timmar har gått.

Om regler varken efterföljs eller kontrolleras får det förödande konsekvenser. Det blir laglös verksamhet där utländska chaufförer och åkerier kan begå brott ostraffat. Brott mot cabotageregler erkänns men lagförs ändå inte. Chaufförer måste stjäla diesel för att kunna resa hem igen. Och chaufförer bor och lever i sina lastbilar utan skälig ersättning.

Det behövs fler poliser och trafikpoliser som tar bort de olagliga åkerierna från våra vägar. Vi vill ha tryggare vägar och en åkerinäring med lika villkor!

Tydligare beställansvar behövs. Även ansvaret från beställarna måste skärpas. Priserna måste vara rimliga vid upphandling. Annars riskerar seriösa företag att slås ut av de oseriösa.

Tolkningen av kör- och vilotider behöver verkligen ses över. Det är svårt att klara de strikta kör- och vilotiderna, och om man bryter mot dessa riskerar både chauffören och åkeriet höga böter och påföljder. Detta skapar stress. Vi har en verklighet med vägbyggen och trafikstockningar. Parkeringar byggs om till trafikkontrollplatser, och rastplatserna blir allt färre. När chauffören kommer fram till sin parkering är den ofta upptagen.

Danmark har en mjukare syn och en acceptans för en mindre tidsavvikelse. Kanske kan Sverige kopiera detta, för att minska stressen på våra vägar?

Det borde vara en självklarhet med lika för alla. Det borde vara en självklarhet att alla lastbilar, oavsett ursprungsland, ska betala trängselavgift, omfattas av miljözoner och betala böter. Tyvärr är det inte på det sättet i dag.

Fru talman! Näringslivet är den enda grunden till vår välfärd, och transportbranschen är en viktig del i samhällets blodomlopp.

(Applåder)

Migration och integration

Migration och integration

Anf. 301 RIKARD LARSSON (S):

Fru talman! Många beskrivningar har gjorts av det som hände 2015 då över 160 000 människor sökte asyl i Sverige. Det är de högsta siffrorna någonsin, och det innebar väldigt stora påfrestningar på vårt samhälle.

Vi såg också den styrka som finns i vårt civilsamhälle, med alla frivilliga som hjälpte till och ställde upp dygnet runt för att kunna hantera det akuta mottagandet. För mig som socialdemokrat och riksdagspolitiker var detta ett styrkebevis från vårt välfärdssamhälle. Kommuner, myndigheter, frivilligorganisationer, enskilda medborgare och pensionerade lärare ställde upp.

Det var samtidigt tydligt att ansvaret för flyktingsituationen inom EU inte kunde bäras av bara ett par enskilda länder. Det var grunden till att vi sökte breda överenskommelser och fick vidta ett antal akuta åtgärder. Det var svårt, men det var nödvändigt för att hantera en akut situation och för att tydligare få upp frågan om gemensamt ansvarstagande på den europeiska dagordningen.

Anledningen till att det var svårt är nog lätt att begripa för de flesta. Det är politiska beslut som rör enskilda människor, dessutom många människor i en mycket svår och utsatt position. Men alternativet, att inte agera, skulle också få konsekvenser, både i Sverige och för hur vi skulle kunna driva på internationellt för ett gemensamt ansvarstagande.

Trots en bred överenskommelse finns det fortfarande mycket skilda åsikter här i kammaren om migrationspolitiken. Det kan vara naturligt. Men det som oroar mig mer är den skillnad som finns när det gäller integrationspolitiken och de signaler som vissa politiska företrädare väljer att skicka ut.

En del i överenskommelsen, och som var nödvändig för att komma till rätta med situationen, berodde på att ett antal kommuner i vårt land ställde sig vid sidan av. De ställde inte upp på att vara en del av det gemensamma svenska flyktingmottagandet. Därför var beslut om fördelning av ansvaret till alla kommuner en viktig del för att förbättra mottagandet och integrationen.

Mot den bakgrunden vill jag skicka en uppmaning till företrädarna för Moderaterna i den här kammaren. Uppmaningen kan kanske låta lite märklig med tanke på min dialekt. Men den lyder: Lyssna inte på era skånska partikamrater! Det vi ser i Skåne nu, att man på vissa håll försöker tävla med Sverigedemokraterna i främlingsfientlighet, kommer nämligen inte att underlätta för integrationspolitiken i Sverige.

Det är oroväckande när enskilda kommuner, som inte har varit en del av mottagandet och den solidariska fördelningen tidigare, är de första att stå i led och ropa på flyktingstopp. Det är beklämmande att se att min hemkommun, moderatledda Staffanstorps kommun, placerar flyktingar i husvagnar en bit utanför samhället och trycker upp affischer där man framställer sig som det sista motståndet i en kamp mot flyktingmottagande och att man vägrar ge upp.

Det vi behöver nu är att fortsätta arbeta med att förbättra integrationen. Vi ser hur tiden det tar för flyktingar att komma i arbete förkortas väsentligt. Vi behöver bygga fler bostäder runt om i vårt land för att kunna förbättra mottagandet. Det gör vi bäst när alla aktörer arbetar tillsammans. Det gör vi inte genom att, som moderata kommunföreträdare i Skåne nu vill göra, mäla sig ur och säga: Vi ska inte ta något ansvar för flyktingmottagandet.

(Applåder)

Anf. 302 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Tack, Rikard Larsson!

Jag har lite synpunkter på den historiebereskrivning som gavs här. Jag tror att alla här i kammaren känner till att Socialdemokraterna under hela förra mandatperioden kritiserade Moderaterna för vår politik inom migrationen. Men sedan har man på något mirakulöst sätt ändå varit beredd att anamma den och till och med lägga fram den på riksdagens bord. Det är bra att Socialdemokraterna har kommit till den insikten, men det kanske också förpliktar lite när det gäller retoriken. Jag tror att Rikard Larsson skulle tjäna på att ta ned den lite i den här frågan och föra en mer saklig diskussion.

Överenskommelsen vi gjorde var viktig. Men jag konstaterar att när vi träffas här i dag, tre år senare, är allt fortfarande inte genomfört. Som av en händelse är det de saker som vi förde fram från borgerligt håll som inte har genomförts. Jag hoppas att vurmandet för överenskommelsen innebär att de sakerna kommer att genomföras nu, till exempel den obligatoriska samhällsorienteringen för asylsökande som vi fortfarande väntar på. När kommer den på plats, Rikard Larsson?

Anf. 303 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Jag tror att det var viktigt att vi gjorde en bred överenskommelse. Och jag är tacksam för att Moderaterna var med på den.

Vi kan såklart ha lite olika historieber beskrivningar. Men jag tror att beskrivningarna av det som hände 2015 är ganska samstämmiga. Vi kan nog också vara överens om att åtgärderna behövdes.

Nu måste vi i stället lägga väldigt mycket krut på integrationsarbetet. Och då är det precis som Johan Forssell säger. Där ingår en hel del frågor, till exempel vilket bemötande, vilken utbildning och vilken information de nyanlända får.

Det finns områden som vi ständigt behöver förbättra.

Anf. 304 JOHAN FORSELL (M) replik:

Fru talman! Det sista kan jag hålla med om. Det finns mycket med integrationen som vi behöver förbättra i dag, inte minst när det gäller etableringen på arbetsmarknaden. Det går alldeles för långsamt, trots att vi befinner oss på toppen av en internationellt och historiskt stark högkonjunktur. Jag är oroad över att den här regeringen har försuttit möjligheterna, till exempel när det gäller att ställa högre krav i försörjningsstödet på aktivitet men även när det gäller just värderingar.

Det hade som sagt varit en fördel för Sverige om sakerna som vi tog i hand på 2015 hade kommit på plats. Jag beklagar att så fortfarande inte är fallet.

Anf. 305 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Vi är naturligtvis inte nöjda med situationen på arbetsmarknaden. Men även Johan Forssell borde ju glädja sig över att vi nu förkortar den tid som det tar för nyanlända från att inte ha ett jobb till att komma i sysselsättning. Den tiden kortas ju. Arbetslösheten sjunker. Det måste ju glädja även Johan Forssell. Det gäller också dem som kommer hit som flykting. Arbetslösheten sjunker även i den gruppen.

Anf. 306 ARIN KARAPET (M) replik:

Fru talman! Tack, Rikard, för ditt anförande!

Jag har lite invändningar mot beskrivningen av hur hösten 2015 såg ut. Vi såg en socialdemokrati som helt handlingsförlamad stod mellan att ta ansvar för Sverige och Sveriges gränser eller att behålla makten efter påtryckningar från Miljöpartiet.

Det gick så pass långt att det per vecka var 10 000 asylsökande som korsade gränsen. I dag är det ungefär 400 per vecka som söker sig till Sverige.

Till slut kom ni till skott när Alliansens fyra partiledare kom och knackade på dörren och sa: Nu räcker det. Nu måste Socialdemokraterna ta ansvar för Sverige.

Kommer Socialdemokraterna, om det blir en socialdemokratisk regering, fortfarande att vara för en stram flyktingpolitik? Kommer ni att gå från ord till handling när Moderaterna och Alliansen sträcker ut handen och säger "Låt oss komma överens över blocken så att vi får en långsiktig flyktingpolitik för Sverige"?

Anf. 307 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Inte helt oväntat delar jag inte riktigt beskrivningen av handlingsförslaget.

Jag tycker att man ska inse att detta är svåra frågor. De beslut som vi fattade under hösten och vintern 2015 var för min del – och nog för många andra i den här kammaren – de svåraste som man har varit med om att fatta.

Det handlade om att införa id-kontroller och gränskontroller. Det får naturligtvis stor påverkan på enskilda människors liv, både för dem som kommer som flyktingar och för gränsregionerna, till exempel Öresundsregionen som jag kommer från. Det var naturligtvis jättesvåra beslut som man inte fattar lättvindigt. Därför var det en styrka att vi kunde göra en överenskommelse om hela migrationspolitiken, om hur man skulle hantera den akuta situationen och om hur den skulle se ut genom den tillfälliga lagstiftningen.

Vår ambition är att fortsätta med breda överenskommelser i denna fråga med alla de anständiga partierna i Sveriges riksdag. Dit räknar jag dock inte Sverigedemokraterna.

Anf. 308 ARIN KARAPET (M) replik:

Fru talman! Tack, Rikard, för ditt svar!

Återigen: Vi har sett två exempel på när Socialdemokraterna har valt makten före att ta ansvar för Sverige. Först var det hösten och vintern 2015. Det tog flera månader. Sedan gäller det den tillfälliga gymnasielagen, där man gör ett undantag för enskild grupp och inte generellt, det vill säga lagen ska inte vara lika för alla.

Ni har gång på gång visat att ni inte kan ta ansvar för svensk migrationspolitik.

Anf. 309 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Jag tycker att man ska studera siffrorna över hur flyktingmottagandet ser ut. Sedan kan du ställa dig frågan: Var detta en regering som klarade av att hantera situationen och ta Sverige ur den kris som vi faktiskt befann oss i 2015, när man inte ens fick lärare till skolorna för att ta hand om de nyanlända? Sedan kan du titta på statistiken och ställa dig frågan: Har vi hanterat den krisen, eller har vi inte gjort det?

Anf. 310 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Vi har precis lämnat en mandatperiod då migrationen till Sverige har stått mycket i fokus, inte bara i det svenska samhället och i samhällsdebatten utan även i många diskussioner i den här kammaren. Det

är inte heller så konstigt mot bakgrund av det på många sätt exceptionella mottagandet som har stått i fokus i debatten.

Så sent som 2015 var det bara under ett år 163 000 som sökte asyl i det här landet. På fem år var mottagandet uppe i 300 000 människor – anhöriginvandring tillkommer. Jag tror inte heller att vi ännu fullt ut ser alla följder av flyktingkrisen. En hel del av de utmaningar som är förknippade med denna och även problem ligger framför oss, inte minst när det gäller den största frågan här och nu, nämligen integrationen. Vi måste se till att undvika att upprepa decennier av dålig integrationspolitik. Vi måste snabbt se till att människor blir en del av det svenska samhället och kommer in i arbete eller utbildning, får bostad etcetera.

De här debatterna brukar vara ganska förutsägbara. Det brukar gå till så att vi står här i talarstolen och kastar en massa ord fram och tillbaka om vem som gjort vad och när och vems fel det var. Det är kanske mindre intressant just nu. Jag vill hävda att den stora frågan snarast är vilka lärdomar vi drar av det som har varit, både det som vi gjorde bra och det som vi gjorde mindre bra.

För mig är den enskilt viktigaste lärdomen av flyktingkrisen att Sverige behöver en migrationspolitik som ligger i linje med vad som gäller i vår omvärld. Det var en tid då vi förde fram oss själva som exemplet på att vi på område efter område har helt avvikande regler, inte bara från våra nordiska grannländer utan från hela övriga EU. Det var en princip som ofta lät väldigt bra i högtidstal, men när den mötte verkligheten och dess utmaningar var det inte så mycket mer än bara en vacker princip. Den klarade inte av att hantera den verklighet som blev.

Vi från Moderaterna har sagt att man behöver hitta en form av långsiktighet i detta. Det behövs en långsiktighet i tid, men också en långsiktighet i den här kammaren. Människor som kommer till Sverige ska veta vilka lagar och regler som gäller i det här landet, även om vi byter regering eller om det kommer en proposition. Myndigheter, kommuner och staten ska veta hur planeringsförutsättningarna ser ut.

Det enskilt viktigaste problemet under förra mandatperioden, vid sidan av att reglerna avvek, var de tvära kasten från en extrem punkt till en annan punkt. Som alla känner till kunde tiden för de tvära kasten ibland vara väldigt kort.

Vår utgångspunkt är att den tillfälliga lagen behövs och behöver förlängas till dess att vi har hittat långsiktigheten. Då är det ytterligare några saker som behöver adderas. Sverige behöver till exempel ett skarpare försörjningskrav vid anhöriginvandring. Det är fullt naturligt att människor som kommer till Sverige vill ta hit sin familj. Det är också lika fullt naturligt att det finns en försörjning, en bostad och att det finns en anknytning i det land som ska bli ens nya hemland.

Vi behöver också skärpa kraven för medborgarskap. I en internationell kontext är ju kraven i Sverige väldigt låga. Det är fullt rimligt att man inte bara har bott en längre tid i Sverige än vad som är fallet i dag. Det är också rimligt att man känner till lite om det som ska bli ens nya hemland. Man bör ha grundläggande kunskaper i svenska språket, och man bör känna till de lagar och värderingar som utgör normen för vårt samhälle. Det är inte för att jäklas med människor, utan det är i grund och botten för att hjälpa dem in i det svenska samhället.

Vi har lagt dessa förslag på riksdagens bord. Vi bjuder in partier att delta i diskussionerna. Jag hoppas att vi kan hitta en blocköverskridande överenskommelse om detta.

(Applåder)

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Migration och
integration*

Anf. 311 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Tvära kast är inte bra. Men jag tror att Johan Forssell tillhör ett parti som är vant vid tvära kast i denna fråga från att i valrörelsen ha pratat om att öppna sina hjärtan till en annan migrationspolitik.

Jag ska inte bli mer konfrontativ, utan snarare ta upp det som Johan Forssell säger om de breda överenskommelserna. Jag tror att det är bra att hitta breda överenskommelser, och det är bra att inte höja tonläget i flyktingfrågan. Men jag måste ändå ställa den fråga som jag tog upp i mitt anförande och som Johan Forssell inte tog upp.

Är det med Sverigedemokraterna som ni vill gå fram enligt en skånsk modell och göra uppgörelser om hur integrationspolitiken ska se ut, eller är med dem som jag benämner de anständiga partierna i riksdagen?

Anf. 312 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Jag ska ge ett råd till Rikard Larsson, och det är upp till vederbörande att ta emot det eller inte. Det är lite fånigt att fortfarande tala om hösten 2014. Alla känner till att vi har haft en omfattande diskussion i Moderaterna om detta. Jag är den första att säga att jag inte tycker att de här frågorna sköttes särskilt bra tidigare. Men vi skiljer ju oss åt. Ni har inte haft den diskussionen i Socialdemokraterna. Jag har inte hört någon självrannsakan om att Europa inte ska bygga några murar. Så sent som för några månader sedan lade ni ju fram en produkt på riksdagens bord om att ge uppehållstillstånd för 9 000 vuxna, myndiga män som har fått nej på sin asylansökan. Ni får gärna ha den där retoriken, men jag tycker att ni först ska städa rent framför egen dörr – det blir lite konstigt.

Vi vill ha en blocköverskridande överenskommelse. Vi ser att vägen för att nå dit är att ha en parlamentarisk utredning, precis som vi hanterar många viktiga frågor här i kammaren. Vi har också sagt att det är naturligt att samtliga partier inbjuds att delta i den utredningen.

Anf. 313 RIKARD LARSSON (S) replik:

Fru talman! Jag påminner om detta mot bakgrunden att Johan Forssell är den som står här i kammaren och försöker framställa sig och sitt parti som de som står för stabilitet i denna fråga. Jag säger 2014 inte för att jag på något sätt vill strö salt i såren utan för att framhålla att detta är en svår fråga. Det är många partier som kan fundera över hur stabil man har varit i denna fråga. Johan Forssells parti är inget undantag.

Jag tror att det är viktigt att göra breda överenskommelser, men min fråga kvarstår: Hämtar ni inspiration från det som nu händer i Skåne?

Anf. 314 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Jag ska gärna upprepa mitt svar. Vi vill ha en parlamentarisk utredning. Vi vill att samtliga partier i denna kammare inbjuds att

delta, precis som har skett under den senaste mandatperioden i andra frågor. Mig veterligen är det Rikard Larssons eget parti som har tagit initiativ till de utredningarna, med alla partier. Det är inte konstigare än så.

Jag gläds åt intresset från Socialdemokraterna. Så sent som i Almedalen frågade jag Rikard Larssons företrädare om Socialdemokraterna var beredda att diskutera just denna blocköverskridande fråga med Moderaterna. Då blev svaret nej. Jag hoppas att det rinner nytt vatten under broarna nu.

Anf. 315 MARIA FERM (MP) replik:

Fru talman! Tack, Johan Forssell, för anförandet! Jag skulle vilja ställa en fråga med anledning av det. I sitt anförande menade Johan Forssell att Sverige inte kan ha en migrationspolitik som avviker från övriga EU-länders. Därför skulle jag vilja fråga på vilket sätt den migrationspolitik som Sverige har haft historiskt gällande familjeåterförening och uppehållstillstånd av humanitära skäl, det vill säga möjligheten att stanna för svårt utsatta människor i behov av det, skiljer sig från andra EU-länders.

Anf. 316 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Det är helheten i den svenska migrationspolitiken som har skilt ut sig. Detta är en faktor som bidrog till att vi fick ett så högt migrationsstryck. Det är kanske inte den enda faktorn – det finns också andra förklaringsfaktorer, upptrampade stigar etcetera. Men när man lägger den svenska politiken bredvid den som förs av egentligen alla andra länder i Europa är det uppenbart att den skilde ut sig. Konsekvenserna är vi medvetna om. Även Maria Ferm är mycket medveten om dem.

När det gäller just familjeåterförening kan vi se att den svenska politiken har skilt ut sig till exempel genom att vi inte har haft skarpa försörjningskrav vid anhöriginvandring. Vi har haft ett krav, men vi har samtidigt haft en lång rad undantag som helt har underminerat det kravet.

När det gäller uppehållstillstånd av humanitära skäl var det en väldigt liten skyddsgrund. Det var ju den rödgröna regeringen som valde att avskaffa den. Jag tror kanske inte att det var det som gjorde hela skillnaden, men jag tycker att det inom ramen för en helhet ändå var naturligt. Därför röstade vi ja till det förslaget när det kom.

Anf. 317 MARIA FERM (MP) replik:

Fru talman! Miljöpartiet har låtit riksdagens utredningstjänst ta reda på hur det ser ut i andra EU-länder. I nuläget ger 20 av EU:s medlemsstater full rätt till familjeåterförening, och 11 av dem ger uppehållstillstånd av humanitära skäl. Med tanke på detta och på Johan Forssells svar om att det kanske inte heller var det som påverkade situationen 2015 hoppas jag att det finns en öppning hos Moderaterna för att låta familjer återförenas och låta människor som är i behov av att få stanna göra det.

Anf. 318 JOHAN FORSSELL (M) replik:

Fru talman! Det var alltså Maria Fermens egen regering som lade fram dessa förslag. Maria Ferm upprepar också en missuppfattning: att familjeåterförening inte skulle vara tillåtet. Detta stämmer inte; det är faktiskt

helt fel. Familjeåterförening går alldeles utmärkt, men det förutsätter ett permanent uppehållstillstånd. Det är det som är saken.

Man kan fundera på hur rimligt det är att en person som kanske ska lämna Sverige om tre fyra månader ska ha rätt att kunna ta hela sin familj till Sverige utan försörjningskrav. Jag tycker inte att det är rimligt.

Anf. 319 RICHARD JOMSHOF (SD):

Fru talman! ”Sverige är vårt, det är sex och en kvarts millioner levande svenskars land. Men det är även de dödas land, deras som byggt upp det åt oss från början och lämnat oss sitt verk att förvalta och förkovra.”

”Svenskarna har förvärvat sig rätten till sitt land. Sverige är vårt sedan årtusenden med odlarens och brukarens självklara rätt, genom fädernas offer i blod, genom den särpräglade kultur, som har skapats här.

Vad Sverige i dag är, det har döda och levande svenskar gjort det till, och ingen annan. Sverige är i dag vårt genom svensk strävan. De levande svenskarnas uppgift är att bevara det och förkovra det genom att fortsätta denna strävan – på frihets grund.”

Det jag precis läste är mycket korta utdrag ur en längre text skriven av Vilhelm Moberg, kallad *Svensk strävan*. Den gavs ut av Försvarsstaben 1941, mitt under brinnande världskrig, inför hotet om en nazistisk ockupation.

Den är precis lika aktuell i dag som då, trots att det har gått 80 år sedan den skrevs. Dagens Sverige står i och för sig inte inför ett ockupationshot från främmande makt. Hotet i dag kommer i stället från flera olika håll: dels från ett överstatligt och alltmer antidemokratiskt EU som hotar vårt nationella självbestämmande, dels från den destruktiva politik som det socialliberala etablissemanget har fört i flera årtionden. I *Svensk strävan* talar Moberg nämligen om att faran mot vårt land inte alltid kommer utifrån utan att faran ibland finns inom landets gränser.

Fru talman! Resultatet av de senaste årtiondenas massinvandring och mångkulturalism är mycket tydligt. Sverige, som en gång var ett tryggt och homogent land, kännetecknas i dag alltmer av splittring, segregation, utanförskap och otrygghet. Den importerade kriminaliteten, med uppgörelser och skjutningar, stenkastning och bränder, sexuella övergrepp och gruppvåldtäkter, håller på att slita sönder Sverige.

Till detta kommer en svensk välfärd som är på väg att raseras i takt med den ökande invandringen. Vi kan bland annat se hur skolan, vården och äldreomsorgen inte längre räcker till. Vi kan se hur nyanlända ges förtur på arbetsmarknaden och i bostadsköer, samtidigt som illegala invandrare ges tillgång till en många gånger redan ansträngd välfärd. Sakta men säkert är svenskarna på väg att bli en minoritet i sitt eget land.

Vi kan också se hur de övriga partierna gjort det möjligt för den antidemokratiska, våldsbejakande och kvinnofientliga islamismen att växa sig stark även i vår del av världen. Misslyckandet är monumentalt.

Inte nog med detta, fru talman. Alltför många partier och stora delar av journalistkåren och kulturetablissemangen har dessutom mage att alltför ofta förminska och ibland också förneka och håna vårt arv, vår kultur och det som tidigare generationer har byggt upp. Det verkar dessutom saknas förståelse för att detta stabila, demokratiska och jämställda välfärdssamhälle är en produkt av att det har funnits en gemensam grund att stå på –

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Migration och
integration

kulturellt, moraliskt, språkligt och religiöst, men även etniskt. Detta är saker som har bundit oss samman.

Denna grund håller man nu på att rasera, sakta men säkert och bit för bit. Och lyckas man med detta försvinner själva grundförutsättningen för ett stabilt och sammanhållet Sverige.

Avslutningsvis, fru talman, ska vi komma ihåg att det endast finns en plats på jorden där svenskarna har rätt att styra över sig själva. Det finns bara en plats på jorden där svenskarna genom strävan har förvärvat sig rätten till ett land. Detta land är Sverige. Det är alltför värdefullt för att sättas i händerna på kulturmarxister och socialliberaler.
(Applåder)

I detta anförande instämde Mikael Eskilander (SD).

Anf. 320 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Fru talman! Ledamoten från Sverigedemokraterna talade om att håna de döda. Han talade om Vilhelm Moberg. Om Vilhelm Moberg hade hört vad ledamoten från Sverigedemokraterna sa skulle han ha roterat i sin grav, som det heter. Jag tycker att det är ett hån mot hans minne att tala på detta sätt om de generationer som har byggt upp detta land. För bland dem, Richard Jomshof, finns många människor som kommit från många länder – förfäder till folk som bor här i dag och som har skapat ett land och dess ekonomi.

Han skulle ha roterat i sin grav när du talar om att de värden som har byggt upp Sverige hotas av öppenhet. De värden som har byggt upp Sverige är öppenhet, humanism, omtanke, frihet och, ja, solidaritet.
(Applåder)

Anf. 321 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Fru talman! Vad Moberg skulle tycka är svårt att veta eftersom han tyvärr inte längre lever. För övrigt är han en av de absolut största svenska författare vi har haft i det här landet, kanske den främsta av dem alla. Han är en av mina favoriter i alla fall.

Vad som däremot är ett hån – och det är viktigt att påpeka – är den politik som Centerpartiet företräder, den splittringspolitik Centerpartiet företräder och den segregation Centerpartiet har varit med om att skapa. Den är ett hån, ett hån mot svenska folket och mot alla dem som har slitit och släpat för att skapa detta oerhört värdefulla, vackra land och samhälle. Det är ett hån att med Centerpartiets politik bryta ned allt detta. För Centerpartiet fortsätta är jag tyvärr övertygad om att det Sverige vi i dag ser endast kommer att vara en parentes i svensk historia. Det är därför jag är här: för att säkerställa att detta inte sker och att er destruktiva politik inte får fortsätta så länge till.

Anf. 322 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Fru talman! Det är därför jag är här: för att förhindra att denna typ av retorik får förstöra allt det som vi har byggt upp i generationer i detta land och som har gjort det rikt och framgångsrikt.

Jag vill gärna avsluta med att bemöta Richard Jomshofs påstående att svenskarna skulle bli minoritet i sitt eget land. Vad är det för trams, allvarligt talat? Hur ska ni på allvar kunna argumentera för sådant inför en bred allmänhet?

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Anf. 323 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Fru talman! Det är inga som helst problem att argumentera för det, för det är fakta. Vi har under lång tid kunnat se skola efter skola där svenska barn är i minoritet. Det finns i dag flera skolor där det inte går ett enda barn med svensk bakgrund. Det är allmän statistik. Vi kan se i förort efter förort att svenskar flyttar bort och att det finns allt färre svenskar. Där är de inte bara i minoritet, utan de är på väg att försvinna helt. Det är också saker vi kan läsa om i tidningen. Det är också statistik.

Vi kan se kommuner där svenskarna i dag är i minoritet. Det var inte särskilt många månader sedan vi fick ta del av uppgifter som pekar på att i de tre storstadsregionerna är just barn och ungdomar med svensk bakgrund snart i minoritet.

Migration och
integration

Anf. 324 ALIREZA AKHONDI (C):

Fru talman! I dag ännu jag denna talarstol för första gången och vill då prata om något som jag på djupet älskar, nämligen vårt kära Sverige.

Jag är orolig på riktigt – orolig för vart vi är på väg och orolig över vilket samhälle vi lämnar efter oss till kommande generationer. Sverige är inte längre vad det har varit, på gott och på ont. Men allt var faktiskt inte bättre förr, oavsett vad en del vill få oss att tro.

Det har alltid funnits problem. Det var pensioner som inte räckte till. Det var missförhållanden i vården och omsorgen. Det var människor som blev utsatta för brott. Det var brist på resurser till dem behövde det som mest. Men det finns också sådant som förmodligen var bättre förr.

Jag tänker framför allt på tillit – tilliten till våra demokratiska strukturer, tilliten till politiker, tilliten till medierna, som är satta att granska oss, och framför allt tilliten till varandra. Någonting har förändrats i vårt samhälle. Trots en brinnande högkonjunktur och ett historiskt högt välstånd ser vi en tilltagande oro bland våra samhällsmedborgare över den utveckling som sker i vårt land och som på djupet riskerar att urholka tilliten till vår liberala demokrati. Det är en utveckling som oroar mig och som vi politiker måste identifiera orsaker till och lösningar på.

Sverige står fortsatt inför stora utmaningar de närmaste åren. Det handlar om välfärdens långsiktiga finansiering och om kompetensförsörjningsproblem i flera sektorer. Det är flera hundra tusen människor som av olika skäl står utanför arbetsmarknaden, och därtill kommer de sociala problem som följer med detta utanförskap.

Nu är det dags för oss att kavla upp ärmarna och ta tag i de strukturproblem som göder urholkandet av den tillit som har byggt Sverige starkt under åren. Det är samma strukturproblem som göder främlingsfientligheten, populismen och nationalismen. För att lyckas med detta krävs mod, uthållighet och framför allt ledarskap.

Vår skyldighet gentemot dem som har valt oss är att lyssna, ta deras oro på allvar och komma med konkreta förslag till hur vi ska hålla ihop vårt land. Än är det nämligen inte för sent att vända utvecklingen och minska klyftorna mellan stad och land, mellan dem som arbetar och dem

som står utanför, mellan dem som har en bostad och dem som desperat vill få ett tak över huvudet.

Vi är alla medvetna om att det finns stora brister i integrationspolitiken. Den är spretig, ställer inte tillräckligt höga krav och är numera en vattendelare som riskerar att permanenta känslan av ”vi” och ”de”.

Jag brukar ofta säga att allt är möjligt så länge man är villig att göra det hårda arbete som krävs för att nå målet. Låt oss då vara handlingskraftiga och hitta breda överenskommelser om fyra konkreta områden som kan hjälpa oss att vända den negativa utvecklingen:

- arbetsmarknaden, med syfte att öka utbudet av enklare jobb med lägre trösklar
- bostadsmarknaden, så att vi får en rörlighet och river de murar och stängsel som vi själva har lyckats bygga
- skatterna, så att våra företag kan blomstra och generera de arbetstillfällena som behövs, liksom att det ska löna sig att gå från bidrag till ett första jobb med lite lägre lön
- migrationspolitiken, så att vi får ett slut på de temporära lagar som splittrar vårt samhälle och som inte ger den transparens och långsiktighet som ett lands migrationspolitik måste grundas på.

Fru talman! Min talartid är slut för den här gången, men mitt engagemang för Sverige kommer att bestå.

(Applåder)

Anf. 325 SOFIA DAMM (KD):

Fru talman! Trots en god konjunktur och en stor efterfrågan på arbetskraft har tudelningen på arbetsmarknaden ökat. Vi ser en hög arbetslöshet för utrikes födda, samtidigt som arbetsgivare får det allt svårare att hitta arbetskraft. Att Sverige lyckas med integrationspolitiken och får fler människor i arbete är helt avgörande om vi ska kunna pressa tillbaka utanförskapet. Det är helt avgörande för migrationspolitikens legitimitet.

En integrationspolitik som gör människor bidragsberoende i stället för att delta på arbetsmarknaden får djupt allvarliga konsekvenser för den enskilde och för samhället i stort. Vi måste ha en politik som möjliggör integration, med höga krav på egna ansträngningar. Det krävs ökade insatser för att fler människor som har kommit till Sverige så snabbt som möjligt ska lära sig det svenska språket och få ett jobb med en egen lön att leva på. Det krävs fler flexibla lösningar för att bättre matcha kompetens med lediga jobb.

Sverige har dåliga resultat att luta sig mot när det gäller att skapa förutsättningar för nyanlända att komma i arbete. Arbetsförmedlingen, som har den viktigaste statliga matchningsfunktionen, har inte lyckats med sitt uppdrag, och här krävs det ett nytänk och nya lösningar. Alliansen vill därför lägga ned Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form och avveckla de program och åtgärder som inte leder till jobb. Vi vill införa en ny anställningsform, inträdesjobb, där nyanlända och unga utan gymnasieexamen lättare ska kunna få jobb genom en lägre ingångslön och slopade arbetsgivaravgifter. Vi vill också höja taket för RUT-avdraget och bredda avdraget till att inkludera fler tjänster.

Integration är mer än ett jobb. Detta är anledningen till att jag inte höll detta anförande under gårdagens arbetsmarknadspolitiska debatt. Men jag kan konstatera att utan jobb fungerar inte integrationen.

Kristdemokraternas utgångspunkt för integrationspolitiken är att ge människor förutsättningar att ta ansvar för sitt eget liv. Staten ska medverka till att underlätta och skapa förutsättningar – inte ta död på den egna drivkraften genom lång väntan och passivitet. Vi vill införa integration från dag ett genom tillgång till och skärpta krav på deltagande i svenskundervisning, samhällsorientering och arbete för att få bidrag.

Vi vill förbättra svenskundervisningen genom en individuell prestationsplan, ökad nivåindelning och fler och bättre sfi-anordnare som ersätts efter resultat. Sfi:n måste mycket bättre anpassas till och kombineras med en relevant yrkesutbildning.

En välfungerande integration, fru talman, kräver vissa sociala och värderingsmässiga skyldigheter. De som flytt krig och förtryck och har kommit till vårt land ska känna sig välkomna att skapa sig ett gott liv i friheten här och bli en del av samhällsgemenskapen. Självfallet ska man inte lämna sitt arv bakom sig, men vi måste bli bättre på att markera vad som gäller här och vilka värderingar som inte är valbara. Detta har vi varit dåliga på. Vi har inte klarat balansgången mellan tolerans och tydlighet.

Avslutningsvis, fru talman, vill jag lyfta civilsamhällets betydelse. Det är nämligen i de frivilliga sammanslutningarna som de värderingar som behövs för ett fungerande samhälle förvärvas. Det är här som möten uppstår, kunskap överförs och det främmande blir bekant. Den rollen kan och ska inte staten ta över. Vi vill däremot se en politik som både värnar och uppmuntrar det civila samhället och där det offentliga med en noggrann uppföljning ska ge stöd till det arbete som sker utifrån människors lika värde och demokratiska principer.

I slutändan är det du och jag som avgör om integration ska ske på riktigt.

(Applåder)

Anf. 326 JUNO BLOM (L):

Fru talman! Rätten att få vara förälskad är en självklarhet för mig och, tror jag, majoriteten här inne. Men så uppstod mötena som fick mig att bli medveten om att jag har så mycket att sätta värde på och ta ansvar för. Jag har speglat mig i människor som bär på helt andra erfarenheter, vars liv är präglade av total ofrihet och där förälskelse och kärlek ses som det största hotet mot familjens heder.

En flicka beskrev att familjen var portvakt till hennes sexualitet. Som 16-åring blev hon förälskad i en skolkamrat. Hennes kusin fick kännedom om det. Familjens lösning blev att gifta bort henne med en betydligt äldre man. Att vara förälskad ansågs skamligt och kunde skada familjens rykte och anseende.

Fru talman! Den flickan kommer aldrig att glömma våldtäkten, som bröllopsnatten resulterade i. Det var en våldtäkt som portvakterna i hennes familj både sanktionerat och öppnat dörren för.

Vi har ett gemensamt ansvar för att svara på de frågor som kommer från utsatta barn och unga. De växer upp i landet där rättigheterna finns, men dessa blir aldrig en del av deras liv. Då undrar jag: Vad säger vi till

flickan som inte fick leka frisör på förskolan för att vårdnadshavarna uttalat ett tydligt krav att hon var tvungen att bära slöja oavsett vad hon uttryckte? Vad säger vi till flickan som ville lära sig simma tillsammans med sina kompisar – men vårdnadshavarna skrämdes av att deras åttaåriga dotter skulle simma tillsammans med pojkar? Hur påverkas hennes tillit när skolan böjer sig för familjens krav och anpassar undervisningen efter deras föreställning om vad en flicka får göra och vad en flicka framför allt inte får göra?

Vad svarar vi dem som vågade trotsa, som blev förälskade och som nu inte finns kvar hos oss utan är förda ut ur landet, trots att många signalerat rädsla för att det skulle hända?

Vad säger vi när en flicka som sökt vård för enorma smärtor i buken, som orsakats av könsstympling, blir uppmanad att gå hem och prata med vårdnadshavarna i stället för att få vård?

Varför har vi valt att låta barn betraktas, bedömas och behandlas utifrån olika måttstockar?

Politik är och ska vara ett forum där vi synliggör konfliktytor i viktiga samhällsfrågor. Men vissa politikområden kräver mer av oss. Detta är ett av dem. Här måste fokus ligga på den konflikt som uppstår när vårdnadshavare eller andra inom kollektivet bryter mot lagen eller fråntar barnet dess grundläggande rättigheter.

I dag måste barn bevisa oerhört mycket för att få det stöd och det skydd de har rätt till och behov av, medan vårdnadshavare har långt ifrån samma krav att motbevisa att det barnet sagt inte stämmer. Det krävs ett perspektivskifte. Vi måste få till ett tydligt fokus på barnrättsperspektivet.

De lagar och rättigheter som ska gälla alla i Sverige är beslutade i detta rum. Det är beslut som aldrig får reduceras till ett dokument som vi stoltserar med i den stora världen men som inte når det utsatta barnet.

För att visa att vi menar allvar behöver vi ta fram en nationell strategi mot våld mot barn. Den ska ta utgångspunkt i all den utsatthet som riktar sig mot barn, men strategin måste även fokusera på hur maktbalansen och intressekonflikter inom en familj påverkar barnet och hur det ska hanteras av myndigheter.

Jag har träffat många barn och unga som inte har fått det stöd och det skydd de har rätt till. Som politiker kommer jag att göra allt som står i min makt för att barns rättigheter aldrig ska få bli tomma symboler.

Anf. 327 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Jag tyckte att det var ett intressant inlägg av Juno Blom. Jag reagerade framför allt på detta: Vad svarar vi? Ja, vad är det vi ska svara? Vad svarar Juno Blom alla dem som drabbats av att Alliansen valde att sitta på läktaren i fyra år? Jag försökte under hela förra mandatperioden att lyfta frågor just om barnäktenskap, tvångsäktenskap och så vidare. Men under hela den tiden valde Liberalerna i princip att sitta på läktaren och släppa fram de frågor som regeringen drev. Man tog inte själv ställning eller drev på för att faktiskt få till en lag mot barnäktenskap eller någon tydlig reglering.

Anf. 328 JUNO BLOM (L) replik:

Fru talman! Mikael Eskilander! Jag har själv suttit i den utredning som fick i uppdrag av regeringen att se över den lagstiftningen. Jag satt

med i den första utredningen när det gällde att ta fram den lagstiftning som jag redan då inte ansåg var heltäckande. Det fanns luckor i lagen. De barn som kom till Sverige och var i barnäktenskap träffades inte av den lagstiftningen.

Nu har det kommit ett delbetänkande och också ett lagförslag där man täpper till de luckor som finns i lagen. Den utredning som nu är fullständig har också som utgångspunkt att man, precis som vi från Liberalernas sida har drivit på, ska införa ett särskilt barnäktenskapsbrott.

Att denna utredning kom till handlar ändå om att det har funnits en politisk medvetenhet och ett krav på att detta skulle ske. För mig handlar det inte om att stå och skälla om vad den ena och den andra gjorde. Arbetet med hedersfrågan var det i allra högsta grad Nyamko Sabuni som satte på kartan.

Anf. 329 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Det lagförslag som ligger på bordet i dag kommer inte att leda till någonting i praktiken. Att man inte ska godkänna barnäktenskap från myndigheternas sida kommer egentligen inte att förhindra ett enda barnäktenskap. Barnäktenskap sker inte med myndigheternas goda vilja i dag.

Jag satt i samma utredningar, egentligen. De förslag som kommer därifrån är alldeles för dåliga.

Anf. 330 JUNO BLOM (L) replik:

Fru talman! Jag tror att det är två olika saker vi talar om. När det gäller de barn som kommer hit och som är i barnäktenskap är det klart att svenska myndigheter inte kan förhindra det, men om vi ser till att inte erkänna dem när de kommer till Sverige kan det ändå påverka. Det handlar om möjligheten att påverka så att de inte tvingas gifta sig på flyktvägen.

När det gäller en särslagstiftning rörande barnäktenskapsbrott med mindre beviskrav tror jag absolut det. Sedan är det självklart så att alla de åtgärder som ska vidtas handlar om att förhindra att dessa äktenskap någonsin ska ske. Det är jag helt klar över.

Anf. 331 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Miljöpartiet jobbar hårt för flyktingars rättigheter både när vi håller emot andra partiers förslag om att till exempel avskaffa asylrätten och när vi kämpar för att ensamkommande som väntat orimligt länge på beslut ska få en ny chans att stanna i Sverige.

Vårt sätt att arbeta har ibland inneburit att vi skapat en mer medmänsklig migrationspolitik. Ibland har det handlat om att förhindra eller mildra en mer restriktiv utveckling.

De senaste åren har Sverige haft en tillfälligt striktare migrationslagstiftning. Den kom till i ett kritiskt läge och handlade för Miljöpartiets del om att förhindra att andra partier skulle göra upp om en ännu hårdare politik. En avgörande faktor i förhandlingarna var att lagen skulle vara just tillfällig. Därför upphör den automatiskt att gälla efter tre år, den 19 juli 2019. Flera partier har nu gått till val på att den ska bli permanent och till och med ännu hårdare.

I debatten förs ofta fram argument om att Sverige inte kan ha en lagstiftning som väsentligen skiljer sig från övriga länder i EU och att de tillfälliga restriktiva reglerna därför bör ligga kvar till dess att EU har enats om en gemensam migrationspolitik.

Detta resonemang bygger på helt felaktiga antaganden. Det finns inget i förslagen i EU som kommer att förhindra Sverige att återgå till att bevilja uppehållstillstånd på grund av synnerligen och särskilt ömmande omständigheter eller ge uppehållstillstånd till övrigt skyddsbehövande. Det som däremot kan påverkas av EU-förhandlingarna är möjligheten att utfärda permanenta uppehållstillstånd.

Familjeåterföreningsdirektivet är över huvud taget inte upp till förhandling, och därmed är det fullt möjligt att återgå till de normala reglerna i svensk migrationslagstiftning, som ger alternativt skyddsbehövande rätt att återförenas med sina familjer.

Inte heller stämmer påståendet att Sveriges regelverk skulle avvika kraftigt från övriga EU-länders om vi avskaffade begränsningarna i rätten till familjeåterförening och de nationella grunderna för uppehållstillstånd – tvärtom.

En utredning som Miljöpartiet har låtit riksdagens utredningstjänst göra visar att när det gäller regler för familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande är det Sverige som sticker ut genom att ha ett mer restriktivt regelverk än de flesta av EU:s medlemsländer. Det är 20 länder som ger även alternativt skyddsbehövande rätt att återförenas.

Utredningen visar också att många andra länder i EU har möjlighet att bevilja uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl. I 11 av de 25 länder som omfattas av EU:s gemensamma migrationspolitik kan uppehållstillstånd ges utifrån humanitära grunder.

Exemplen på hur viktigt det är att Sverige får mer humana migrationsregler är många. Apatiska barn får inte uppehållstillstånd med dagens regler, och föräldrar i Sverige oroar sig dag och natt för sina barn som är kvar i flyktingläger och som de nu inte kan återförenas med. Nyligen blev en ung hjärtsjuk person nekad en hjärtr transplantation trots att det behövdes för att han skulle överleva. För några dagar sedan dog han till följd av sin sjukdom, 29 år gammal.

De humanitära konsekvenserna av den tillfälliga lagen är mycket stora. Röda Korset har i en aktuell rapport visat på detta samtidigt som det är högst oklart om syftet med lagen över huvud taget har uppnåtts.

Miljöpartiet vill arbeta för humanism när den tillfälliga migrationslagstiftningen upphör. Vi vill ge familjer rätt och möjlighet att återförenas och säkra de grunder för uppehållstillstånd som gör det möjligt för den som är svårt sjuk eller särskilt utsatt att få stanna. Särskilt unga människor med stark anknytning till Sverige behöver få möjlighet att stanna i större utsträckning.

Vi ska inte sträva efter att vara medelmåttor när det gäller medmännisklighet. Vi ska inte låta Ungern sätta ribban för hur mycket vi klarar av. Inte minst i en kommande regering kommer dessa frågor att avgöras. Sverige kan inte göra allt, men det ska inte hindra oss från att göra vad vi kan.

Anf. 332 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Fru talman! Det är faktiskt några år sedan jag gick i grundskolan, även om det kanske inte ser ut så. Det var på det så kallade glada 80-talet. Då

läste vi om barnäktenskap, som tydligen var vanliga i avlägsna kulturer någonstans på andra sidan jorden. Vi fick även läsa om könsstymning av flickebarn och om att kvinnor inte fick visa sitt hår för någon man.

Allt detta var något avlägset för oss, något som inte fanns här och knappast skulle beröra oss. Vi levde ju i ett öppet samhälle där jämställdheten var en självklar grund, även om lönerna för mansdominerade och kvinnodominerade jobb skilde sig åt.

Men sådana skillnader skulle vi rätta till. Vår generation skulle bygga vidare på arvet efter våra föräldrar, och vi skulle lämna vidare ett perfekt samhälle till våra barn. Vi var ju barnen i världens rikaste och mest jämställda land som gick i världens bästa skola. Vad kunde gå fel liksom?

Fru talman! Det mesta kunde tydligen gå fel. Det samhälle jag har sett växa fram är i alla fall inte det samhälle jag vill lämna över till mina barn, och när jag valde att engagera mig politiskt i Sverigedemokraterna 2006 fanns, som jag såg det, inget alternativ.

Som nybliven trebarnspappa med tre döttrar känner jag stor oro för hur samhället har utvecklats, särskilt för kvinnor – och det oavsett om Sverige har haft en alliansregering eller en socialistisk regering. År 2014 kom jag själv in i riksdagen, och sedan dess har jag själv försökt driva på för en förändring.

Fru talman! Den så kallade feministiska regering som styrde var mer intresserad av maktspel än att förbättra för unga kvinnor. Det är också dess agerande, eller snarare brist på agerande, som lett fram till att vi nyligen kunde läsa att man tror att så många som 30 flickor från Göteborg kan ha gifts bort bara i sommar.

Den lagförändring gällande barnäktenskap som den tidigare regeringen till slut presenterade, efter att ha skjutit frågan framför sig hela mandatperioden, är inget annat än ett slag i luften. Retoriskt talar man om totalförbud mot barnäktenskap, men egentligen är det bara en begränsning i folkbokföringen så att barn inte registreras som gifta. Det finns inget straff för den som väljer att strunta i folkbokföringen och fortsätta vara gift med ett barn. Det finns inget straff alls för den som väljer att strunta i svenska regler mot barnäktenskap trots att vi i denna kammare har varit eniga om att vi inte tycker att barn ska vara gifta.

Helst skulle jag gå ännu längre och införa den 24-års regel som i Danmark varit mycket lyckosam för att förhindra att unga kvinnor tvingas till äktenskap. I Danmark har man sett hur unga flickor utbildar sig längre och skaffar sig bra arbeten i stället för att giftas bort till kusiner och vänner i föräldrarnas hemländer. Men när den nu avsatta regeringen skulle utreda hur kvinnor kunde undgå att giftas bort fick utredningen instruktioner om att titta på andra länder och inte på Danmark.

Fru talman! Jag hoppas att denna mandatperiod inte blir fyra förlorade år till utan att vi faktiskt kommer att göra något för unga kvinnors rättigheter, på riktigt.

(Applåder)

Anf. 333 HANS EKLIND (KD):

Fru talman! När jag som motståndare till böneutrop debatterar detta möts jag tyvärr ofta av invändningen att vi har religionsfrihet i Sverige. Men religionsfrihet, att ensam eller tillsammans med andra få utöva sin

religion, betyder inte att vi ska behöva lyssna till återkommande och institutionaliserade trosbekännelser som via högtalare ropas rakt in i våra hem.

Det jag har fastnat för under böneutropsdebatterna är dock att alla tycks vara överens om att religionsfrihet är något avgjort centralt och viktigt, och det är mycket glädjande.

Fru talman! Det är mot denna bakgrund jag vill lyfta frågan om kristna flyktingar och konvertiter. Jag menar att det är obehagligt tyst när vi om och om igen får höra att kristna flyktingar och konvertiter förföljs här i vårt eget land, här där religionsfriheten är så omhuldad av alla möjliga debattörer och politiska kulörer.

Om religionsfriheten är så viktig är det dags att låta tystnaden ersättas av ett tydligt engagemang för att förändra den verklighet som många kristna flyktingar och konvertiter tvingas leva i. De flydde hit till Sverige, och här tvingas de fortsätta att fly.

Vi ser en allvarlig utveckling i vårt samhälle. Brottsförebyggande rådet, Brå, konstaterar i sin hatbrottsrapport att de kristofobiska hatbrotten ökar rejält i Sverige.

Förra året visade missionsorganisationen Open Doors i en rapport om religiöst motiverad förföljelse mot kristna flyktingar i Sverige att nästan hälften hade utsatts för dödshot, att förföljelsen var utbredd, att de flesta inte polisanmälde på grund av rädsla och att många av dem som förföljdes var just konvertiter. Rapporten visade också att förövarna oftast själva var migranter.

Detta är helt oacceptabelt. Det är ett misslyckande att personer som här i Sverige getts skydd mot krig och förföljelse tar sig friheten att utsätta andra människor för både brott och kränkningar av religionsfriheten. Dessa människor menar jag ska omedelbart förflyttas, och jag tycker att den här typen av hatbrott också ska medföra ett utvisningsbeslut.

Fru talman! Som kristdemokrat menar jag att det måste vara absolut klart att vi aldrig accepterar förföljelse här i Sverige, att vi mot detta har en nolltolerans som är att lita på. Det är svårt, tänker jag, att få fatt i ett mer konkret exempel där vår religionsfrihet de facto sätts på undantag än när det gäller just kristna flyktingar och konvertiter. Alla flyktingar, även de med en kristen tro, har rätt att känna sig trygga i Sverige. Låt oss aldrig se mellan fingrarna på hatet, och låt oss aldrig acceptera hatet som ett oundvikligt inslag i ditt och mitt, i vårt Sverige.

(Applåder)

Anf. 334 ARIN KARAPET (M):

Fru talman, ärade riksdagsledamöter och åhörare! Sverige har språk- klyftor. Vi har en språksegregation och en kunskapssegregation.

I Sverige talar vi om det jämlika Sverige. Vi talar ofta om jämlika utfall, men vi talar aldrig om jämlika förutsättningar.

Fru talman! Vi skulle kunna dela den här kammaren i mitten. Den högra sidan skulle vara de som får gymnasiebehörighet medan den vänstra sidan inte skulle gå ut den svenska skolan med gymnasiebehörighet. Nu kanske ni undrar vad jag talar om. Jo, det är väldigt vanligt förekommande i våra utsatta utanförskapsområden, till exempel på Hjällboskolan i Göteborg, att år efter år går varannan elev går ut med ofullständiga betyg. Vi kan också ta exempel från förorter till Stockholm och Malmö. Men nu är

det inte längre bara i storstäderna, utan det är även i de gamla bruksorterna. Och vad har de gemensamt? Jo, det är barn med utländska föräldrar. Jag själv, till exempel, har inte svenska som modersmål. Svenska var det åttonde språk som min mamma lärde sig. Hon är för den delen lingvist, men det var fortfarande det åttonde språk hon lärde sig.

Jag kan i dag tala fyra språk flytande och förstår ett femte. Jag slets mellan det svenska, det armeniska och det persiska, för vi armenier är från Iran. Det innebär att min mamma inte kunde rusta mig på samma sätt som mina svenska klasskamraters föräldrar kunde göra.

Sedan frågar man sig gång på gång hur det kommer sig att kriminalitet tar över i dessa områden. Om föräldrarna till de här barnen inte kommer in i det svenska samhället i form av arbete, utbildning eller språk kommer barnen att arva sina föräldrars utanförskap, det vill säga att svensk skola producerar det utanförskap vi ser i dag. Då talar jag inte bara om dem som nyss kommit hit utan om barn som är svenskar men har en annan bakgrund. Om de möts av en skola som inte ställer krav, som hela tiden daltar och inte har förväntningar på dem, och om de inte är rustade på samma sätt som sina svenska klasskamrater, då behöver man inte vara ett geni för att räkna ut att deras chanser att lyckas i det svenska samhället är betydligt mindre.

Fru talman! Den här debatten kan man förlänga, och ni kommer återkommande de närmaste fyra åren få höra mig tala om jämlika förutsättningar, inte ett jämlikt utfall. Det handlar om att barn med utländska föräldrar ska vara lika duktiga som sina svenska klasskamrater när de sätter sig första dagen i skolklassen, det vill säga redan från förskolan. Därför är jag glad att vi från Alliansen vill ha en obligatorisk språkförskola för alla nyanländas barn från tre års ålder. Jag skulle vilja sträcka ut detta lite längre, men jag får se till att mitt parti kan driva på för en sådan politikutveckling.

Vi kan inte ha en svensk skola som lämnar efter förortens barn. De har inte valt att deras föräldrar ska komma från andra länder eller har ett annat språk än det språk som vi talar i Sverige. Svenska är det språk de ska utbilda sig i. Svenska är det språk som ska ta dem till sitt arbete. Det är genom det svenska språket som de kommer att komma i entreprenörskap.

Sverige behöver en ny regering, och en alliansregering är nog den regering som kommer att tolereras mest i den här kammaren.
(Applåder)

Anf. 335 MARIA FERM (MP) replik:

Fru talman! Tack för anförandet, Arin Karapet! Du tog upp otroligt viktiga frågor, som handlar om att vi lever i ett väldigt segregerat samhälle, att alla inte har samma förutsättningar och att vi behöver en mer jämlik skola.

Ett av de mest akuta problemen i skolan nu är att det ser väldigt olika ut, vilket gör att inte alla får samma förutsättningar för ett gott liv. Därför undrar jag varför Moderaterna vill skära i skolbudgeten och röstar nej till förslag för att bryta skolsegregationen, senast i våras.

Hur kommer det sig att ni säger att ni vill förbättra möjligheten för människor att bli behöriga till gymnasiet och förbättra möjligheterna för en mer jämlik skola samtidigt som ni vill minska resurserna till den samma?

Anf. 336 ARIN KARAPET (M) replik:

Fru talman! Tack, Maria, för din replik! Det är inte så att svensk skola har brist på pengar. Er lösning är varenda gång mer pengar.

Vi har en skola där det är stök och oordning. Man har inte språket hemifrån. Det gäller att ställa tydliga krav.

I våra skolor i förorten möts man ofta av en kravlöshet. Man slits mellan två kulturer, det vill säga det nya Sverige och det som föräldrarna tog med sig. Där är inte lösningen mer pengar. Lösningen är tydliga förväntningar, tydliga krav, att man går en timme extra i skolan och att uppvärdera det svenska språket.

Man kan ösa ut hur mycket pengar som helst, men om man inte ställer rätt krav och vidtar rätt åtgärder kommer man inte någonvart. Er lösning är alltid mer pengar. Om lösningen hade varit mer pengar hade ju Moderaterna också föreslagit det. Då hade vi inte haft den här debatten och de problem som vi ser i dag.

Anf. 337 MARIA FERM (MP) replik:

Fru talman! Jag förstår det som att Moderaternas förslag är nedskärningar i skolan men tydliga krav. Det kan jag hoppas hjälper, men jag tror att de förslag som vi har är mycket viktigare.

Skolkommissionen har arbetat fram vad som krävs för en mer jämlik skola. De satsningar som vi vill göra den här mandatperioden tillsammans med er är att ge elever tidigare stöd, så att de inte halkar efter, och att bryta skolsegregationen så att alla får rätt förutsättningar.

Anf. 338 ARIN KARAPET (M) replik:

Fru talman! Maria Ferm kan kalla det vad hon vill och för nedskärningar. Men hur använder man pengarna mest effektivt?

I mitt anförande handlade det om att vi ska ha en obligatorisk språkförskola för barn till nyanlända redan vid tre års ålder, så att de när de kommer till sexårs, glada med sina gröna eller rosa kepsar – vilken färg det nu är för den årskullen – ska vara lika duktiga i svenska som sina svenska klasskamrater. Det är så man också kan komma in i det svenska samhället och inte känna sig utanför, för då är det ens egna insatser som kommer att avgöra ens egen framtid.

Anf. 339 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Fru talman! En helt vanlig söndagskväll i en stad i Sverige går en kvinna förbi gemensamhetslokalen i det hyreshus där hon bor. Hon hör konstiga ljud och skrik inifrån lokalen. Det som möter henne när hon öppnar dörren är en fruktansvärd syn. På golvet mitt i rummet ligger en liten flicka naken. Runt omkring henne står män och kvinnor. Några håller fast den lilla flickan och håller isär hennes ben.

Männen läser böner på ett främmande språk, och en äldre dam sitter gränsle över flickan. Kvinnan förstår att de är i färd med att könsstympa det försvarslösa lilla barnet. Hon ropar att de ska sluta och att hon ska ringa polisen. Hon blir då hotad av männen, som försöker ta hennes telefon. Kvinnan väljer att fly från platsen innan hon ringer 112. När polisen sedan kommer dit har den äldre damen och den lilla flickan försvunnit, och ingen av de vuxna på platsen vill kännas vid att något olagligt ska ha skett.

Minnet av denna fasansfulla händelse kommer att finnas kvar länge hos kvinnan, men för den lilla flickan är det något som hon tvingas bära med sig resten av sitt liv. Det svek som barn upplever när vuxna människor de litar på i stället förgriper sig på dem får livslånga konsekvenser. Den fysiska smärtan kommer att göra sig påmind regelbundet, men den psykiska smärtan kommer antagligen att vara ständigt närvarande.

Vad hände då med förövarna? Ingenting. Utredningen lades ned i brist på bevis.

Fru talman! När den nu avsatta regeringen tillträdde hösten 2014 lät man meddela att man var en feministisk regering, men trots att lagen mot könsstympning har funnits sedan 1982 har bara tre personer dömts för brottet. Det är helt uppenbart att lagen inte är effektiv och att de åtgärder som den så kallade feministiska regeringen och regeringarna före den har vidtagit inte har varit tillräckliga.

År 2015 uppskattade Socialstyrelsen att det fanns uppemot 38 000 könsstympade flickor och kvinnor i Sverige, men Sverige har sedan dess haft en fortsatt hög invandring från områden där könsstympning av flickor är accepterat, vilket gör att antalet nu antagligen är mycket högre.

En SVT-artikel från juni 2017 gör gällande att siffrorna från Socialstyrelsen är grovt underskattade. Mörkertalet är såklart stort, och dessa flickor lider ofta i det tysta. Det finns bara en enda klinik i hela landet som specialiserat sig på vård till könsstympade kvinnor. Det är självklart inte acceptabelt med tanke på den stora mängd flickor som utsatts för detta brott och som fortsätter att utsättas. Sveket blir i någon mening dubbelt.

Min förväntan på den kommande regeringen är att den tar krafttag mot denna typ av barbariska stenåldersriter och ser till att vi vidtar de åtgärder som krävs för att vi ska kunna stoppa könsstympningen i Sverige på riktigt. Det är varje anständig regerings skyldighet att säkerställa att de barn som drabbats av könsstympning får den hjälp och det stöd de behöver och att de som begår dessa fruktansvärda övergrepp på barn sätts bakom lås och bom. Allt annat är ovärdigt ett land som Sverige.

(Applåder)

Anf. 340 SARA SEPPÄLÄ (SD):

Fru talman! I dagens Sverige lever en kvarts miljon i hedersförtryck, och då är mörkertalet enormt. Sverigedemokraterna är det parti som tar denna fråga på absolut största allvar. Vi har därför lagstiftat om att hedersförtrycksbrott som begås ska straffas hårdare.

Jag har själv kurdiskt ursprung och har växt upp i Stockholms förort. Jag har därför haft hederskulturen nära inpå under min barndom. Bland annat är kusinäktenskap, arrangerade äktenskap och omskärelse vanligt i min kurdiska släkt. När jag var liten blev jag tipsad om en kusin till mig som en framtida make. Men det som ofta glöms bort vad gäller hederskultur är kontrollen av dottern i familjen – allt från klädsel och umgänge till kroppsbehandling med mera. Allt detta är en form av förtryck – ett sätt att styra. Jag är emot allt som rör könsstympning, omskärelse, arrangerade äktenskap och äktenskap mellan kusiner och så vidare.

Det finns inget hedervärt i att skära bort friska kroppsdelar hos nyfödda barn. Det finns heller inget hedervärt i att tvinga sina döttrar att leva sina liv med någon de inte älskar. Det finns över huvud taget inget hedervärt i att tvingas gifta sig med sina släktingar. Tvärtom är det mer hedervärt att

värna om sin familj och dem man bryr sig om samt låta dem leva det liv de själva vill leva.

I dag finns det tyvärr många som lever i hedersförtryck, och många unga uppger själva att de inte har möjlighet att fritt välja partner. Det är unga som känner att deras släkt och vänner förväntar sig att deras partner ska ha samma religion och ursprung som de själva. Pressen på dessa unga är enorm, från flera olika håll. Det handlar inte bara om den närmaste familjen utan om hela umgängeskretsen och alla som dessa ungdomar har en relation till.

Utan att gå in närmre på detaljer om min relation till personerna under min uppväxt var det vanligt att flickor blev utsatta för hedersrelaterat förtryck. Man kontrollerades till det yttersta. Ens egen kropp avgjorde inte när man blev en kvinna, utan det avgjorde föräldrarna. Detta såg jag förekomma då, och det förekommer fortfarande i Sverige.

Sverige behöver bli bättre på att informera och följa upp att de som kommer till vårt land följer svenska regler och lagar. Vi behöver högre krav för att bli svensk medborgare. Vi behöver också lagstifta om skärpta straff för hedersrelaterade brott på riktigt. I Sverige ska svenska regler och lagar gälla.

(Applåder)

Anf. 341 LUDVIG ASPLING (SD):

Fru talman! Om det vill sig riktigt illa kan år 2018 gå till historien som året då Sverige påbörjade förvandlingen från en klassisk västerländsk demokrati till ett system som mer liknar det som i dag finns i traditionellt mångkulturella länder. Det som lite slarvigt brukar kallas klanröster har blivit väldigt uppmärksammat sedan valet, och det är därför viktigt att vi i Sveriges riksdag tar till oss den forskning som finns på området.

Paul Collier, professor i ekonomi på universitet i Oxford och direktör för Centre for the Study of African Economies, har i flera böcker, men framför allt en som heter *Wars, Guns, and Votes*, berört frågan hur demokrati och valrörelsen fungerar i traditionellt mångkulturella samhällen. Den övergripande slutsatsen är att mångkulturella länder tenderar att särskilt gynna etniskt i stället för ideologiskt baserade politiska partier, vilket sedan får ett antal konsekvenser.

Först och främst blir sakfrågor, så som vi förstår begreppet, meningslösa eftersom kampanjer endast syftar till att samla makt kring den egna gruppen. Eftersom en regerings chans till omval sedan blir helt frikopplad från förmågan att genomföra reformer förbättras inte kvaliteten på den offentliga förvaltningen. Tvärtom – eftersom regeringsmakten hänger på ett visst partis ställning som representant för en viss etnisk grupp kan partiet bara välja mellan att gynna den egna gruppen genom korruption eller att ersättas av ett annat parti som gör så.

Studier visar att andra, vitala aspekter som samhällstillit, offentlig service och begränsning och granskning av den offentliga makten markant försämras av etniskt baserade politiska partier.

Fru talman! I valet 2018 vann ett antal kandidater sina platser genom etniskt baserade personvalskampanjer, utan att – vad jag har kunnat se – driva några sakfrågor över huvud taget. En lokalpolitiker med muslimsk bakgrund ertappades med att försöka sälja hela församlingens röststock i utbyte mot bygglov för en moské. En imam uppmanade sin församling att

rösta på Socialdemokraterna eller Miljöpartiet, oklart i utbyte mot vad. Socialdemokraterna har dessutom drivit en etniskt baserad kampanj i det dolda, minst sedan 1999, när partiet slöt ett samarbetsavtal med företrädare för det så kallade muslimska civilsamhället, om röster i utbyte mot inflytande över statsförvaltningen.

Att vissa partier i den här församlingen tagit första steget i denna omvandling råder det med andra ord ingen tvekan om.

Fru talman! En totalt ansvarslös migrationspolitik och en blind tro på mångkulturalismen har länge orsakat social splittring och utanförskap, underblåst religiös fundamentalism och hjälpt till att bygga upp klanstrukturer, hedersförtryck och så kallade utsatta områden. Om vi i Sveriges riksdag inte börjar tänka om nu kan den här processen snart börja bryta ned hela det demokratiska systemet också. Låt oss hoppas att fler partier än vårt tar sitt förnuft till fånga innan så sker.

(Applåder)

Anf. 342 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag tycker att Ludvig Asplings anförande är intressant eftersom jag själv rent akademiskt är historiker. När jag studerar vår historia vet jag att vi har haft en fyrkammarriksdag. Det kan man framför allt se om man går till ett rum strax utanför kammaren där tavlor av talmän från fyrkammarriksdagen hänger. Hur man än vänder och vrider på den perioden hade man ett ganska typiskt röstande, inte i förhållande till idéer utan snarare i förhållande till klass.

Tittar vi på stora delar av 1900-talets politiska historia får vi nog betrakta den som klassorienterad. Arbetarrörelsen mobiliserade arbetarrörelsens väljare, och mitt parti, Kristdemokraterna, torde ha en viss överrepresentation bland kristna väljare både i dag och historiskt.

När man som Ludvig Aspling lyfter in etnicitetsbegreppet eller klanbegreppet undrar jag vad den stora skillnaden är mellan klass och klan. I båda fallen är det en grupp man möjligtvis vill värna.

Anf. 343 LUDVIG ASPLING (SD) replik:

Fru talman! Till skillnad från Magnus Jacobsson är jag inte historiker. Jag är inte alls lika inläst på den epok i svensk historia som han berättar om. Men vad jag menar när jag talar om etniskt baserade partier är partier som uppmanar till sympatiröstning baserad på etnisk tillhörighet i stället för ideologisk tillhörighet, det vill säga: Rösta på mig för att jag tillhör samma etniska minoritet eller samma folkgrupp som du, inte för att jag företräder idéer som du tror kommer att göra samhället bättre för alla. Det är den stora skillnaden.

Om det fungerade på samma sätt i det exempel som Magnus Jacobsson nämnde tidigare må det vara så. Annars får jag ta repliken som ett instämmande i vad jag ville säga med mitt anförande.

Anf. 344 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag är egentligen mest nyfiken på vad som är Ludvig Asplings normalläge, för jag skulle strikt historiskt och akademiskt nog vilja påstå att normalläget är att man röstar på någon som man uppfattar företräda det egna intresset. Det röstandet kan innebära att man har ett ekonomiskt intresse, ett religiöst intresse eller ett etniskt intresse. Svenskar i

Prot. 2018/19:8
17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Migration och
integration*

USA såg på 1800- och 1900-talen till gynna sig själva genom att försöka stödja varandra.

Jag förstår nog egentligen inte riktigt Ludvig Asplings frågeställning fullt ut. Eller är även Kristdemokraterna enligt hans uppfattning någon form av etnisk-religiöst klassat parti?

(Applåder)

Anf. 345 LUDVIG ASPLING (SD) replik:

Fru talman! Jag tänker inte göra mig till talesperson för Kristdemokraterna. Det överlåter jag med varm hand till Magnus Jacobsson.

Jag hoppas dock inte att ni kommer att trampa i detta träsk, för den etniskt baserade politiken är demokratins rännsten. Den hör inte hemma i Sverige. Som jag nämnde i mitt anförande kommer den att försvaga tilliten, samhällsservicen och hela det demokratiska systemet.

Bostadspolitik

Bostadspolitik

Anf. 346 JOAKIM JÄRREBRING (S):

Fru talman! Bostadsbrist råder i Sverige, och konsekvenserna slår hårt mot främst låg- och medelinkomsttagare i en stor majoritet av Sveriges 290 kommuner. Inkomstklyftorna har sedan 1990-talet ökat i Sverige, och omläggningen eller snarare avvecklingen av en fungerande bostadspolitik inträffade också i början av 1990-talet. Den omprövning av bostadspolitik som skedde var i sig säkert nödvändig, men omprövningen blev en avveckling då den gamla politiken i praktiken inte ersattes av en ny.

Fru talman! Det är just avsaknaden av en aktiv bostadspolitik som har försatt oss i den situation som vi nu befinner oss i. Under den förra mandatperioden genomförde regeringen Löfven ett antal reformer för att stärka bostadsbyggandet, framför allt gällande prisvärda och hållbart byggda hyresrätter.

I min hemkommun, Alingsås, har det allmännyttiga bostadsbolaget Alingsåshem varit framgångsrikt med att utifrån Sabos ramupphandlade kombohus bygga prisvärda lägenheter i passivhusstandard.

Det behövs nu en långsiktighet i de reformer som infördes under den förra mandatperioden, och det behövs ytterligare reformer för att nå en hållbar nyproduktionstakt. Det finns dock högerpartier nu som för fram tankar om marknadshyror som förslag på lösning av bostadsbristen.

Fru talman! Marknadshyror som politisk idé kommer aldrig att lösa bostadsbristen. Den kommer snarare att förstärka skevheten mellan de ägda boendena och hyresrätten men också innebära att konsumtionsutrymmet för 3 miljoner hyresgäster kommer att minska. Många av dessa är låg- och medelinkomsttagare. Detta skulle ske eftersom ett införande av marknadshyror skulle innebära kraftiga hyreshöjningar för i princip alla hyresgäster.

Fru talman! För oss socialdemokrater har detta en fördelningspolitisk effekt som vi aldrig kan acceptera. Vi behöver nu bygga minst 45 000 nya bostäder om året fram till år 2030. Den absoluta majoriteten av dessa behöver vara hyresrätter. Vi behöver avfärda tanken på att marknadshyror skulle vara lösningen och slå fast att bruksvärdesystemet ska behållas.

Fru talman! Vi behöver också inse att allmännyttiga bostadsbolag är ett viktigt redskap för att öka bostadsbyggandet. I de kommuner som vi

socialdemokrater är med och styr kommer vi att värna och utveckla de allmännyttiga bostadsbolagen. Vi behöver också stärka hyresgästernas ställning på bostadsmarknaden, med tydligare krav på information och samråd till och med hyresgästerna vid ombyggnationer. Detta ökar tryggheten för hyresgästen och minskar risken för tvister mellan hyresvärd och hyresgäst.

Nästa stora steg handlar om att fortsätta utveckla bostadspolitiken för att få bort trösklar som hindrar många grupper från att ta sig in på bostadsmarknaden. Detta kräver långsiktiga överenskommelser och uppgörelser om reformer med ett tydligt fördelningspolitiskt fokus. Detta gäller särskilt på skatteområdet.

Bostadsbristen, en av denna mandatperiods viktigaste utmaningar, måste mötas med en utvecklad och socialt hållbar bostadspolitik.

Anf. 347 MATS GREEN (M) replik:

Fru talman! Jag vill passa på att välkomna Joakim Järrebring inte bara till riksdagsdebatten utan också till civilutskottet där vi tillsammans arbetar med bostadspolitik.

Jag kunde instämma i en del som Joakim Järrebring talade om, till exempel att det är en inaktiv bostadspolitik som har lett oss dit där vi är nu. Problemet är bara att det är hans partivänner som har företrätt denna inaktiva bostadspolitik. Trots den värsta bostadskrisen på flera decennier, fru talman, har ingen regering i modern tid gjort så lite och lagt så få förslag som den nuvarande för att öka bostadsbyggandet i Sverige.

När regeringen tillträdde ärvde man dessutom ett kraftigt ökande bostadsbyggande från Alliansen. Nu lämnar man över ett kraftigt minskat byggande.

Jag skulle vilja höra Joakim Järrebrings reflektioner kring detta. Vad var det som gick fel under regeringen Löfven?

Anf. 348 JOAKIM JÄRREBRING (S) replik:

Fru talman! Mats Green lyssnade inte riktigt på mitt anförande. Jag redogjorde precis för att vi ända sedan 1990-talet har haft en avsaknad av en aktiv bostadspolitik. Regeringen Löfven har genomfört ett antal reformer som är bra.

Vi behöver stimulera ökad bostadsproduktion. Framför allt gäller det hyresrätter som folk har råd att bo i.

Just nu minskar efterfrågan på dyra bostadsrätter. Tyvärr leder inte detta till att fastighetsbolag bygger hyresrätter. De avvaktar i stället möjligheten att bygga bostadsrätter när efterfrågan sedan ökar igen.

Bostadsbristen handlar om brist på bostäder som vanliga människor med vanliga inkomster har råd att bo i. Varför skulle fastighetsbolag som av lönsamhetsskäl inte bygger billigare bostadsrätter vilja bygga billiga hyresrätter om de kan ta ut högre hyror och vinster genom att bygga dyra hyresrätter? Det är en fråga som Mats gärna får svara på.

Anf. 349 MATS GREEN (M) replik:

Fru talman! Vi från Alliansens partier gick in i de bostadspolitiska överläggningarna med ambitionen att göra så mycket som möjligt för att underlätta byggande över hela linjen i Sverige. De båda regeringspartierna, som bråkade ganska mycket internt, hade mer inställningen att man skulle

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Bostadspolitik

göra så lite som möjligt. Det är naturligtvis det sista vi behöver i bostadskrisens Sverige. Det finns inte en enda förenkling som regeringen hade kunnat föreslå som vi inte hade varit för. Men trots det har regeringen lyst med sin frånvaro vad gäller förslag för fler bostäder, i synnerhet fler billiga hyresrätter.

Anf. 350 JOAKIM JÄRREBRING (S) replik:

Fru talman! Nu delar jag kanske inte bedömningen att det är just regelförenklingar som är den viktigaste eller enda lösningen. Men bostadsbristen är faktiskt vårt absolut största samhällsproblem. Det måste vi ta tag i; där är vi eniga. Det är lätt att som Moderaterna gör kritisera de statliga bidrag vi har, såsom investeringsstödet, och ta bort det ur den statliga verktygslådan. Men vad har ni för egna förslag, utöver regelförenklingar, för att stimulera ökat bostadsbyggande?

Anf. 351 MATS GREEN (M):

Fru talman! Jag vill börja med att understryka en fundamental insikt. Precis som Joakim och jag var överens om här innan är bostadskrisen numera en av våra största samhällsutmaningar, både för enskilda människor och för samhället i stort. Det räcker inte längre att bara fingra på marginalerna. Vi måste våga oss på att förändra grundfundamenten i bostadspolitik över hela linjen. Möjligheten att få ett eget hem är grunden till så mycket. På motsvarande sätt blir också problem med bostadsmarknadens struktur och utbud en enorm samhällsutmaning, kanske den allra största.

Fru talman! Sveriges tillväxt, möjligheterna för företag, möjligheterna för enskilda, integrationen och trygghetsproblemen är bara några saker som påverkas och avgörs av bostadspolitik. Har man som i Sverige en regering som under fyra år har negligerat bostadspolitikens möjligheter är det inte konstigt att en mängd problem inte har kunnat mildras utan i stället tillåtit förvärras.

Integrationen har knappast underlättats under den föregående mandatperioden. Här skulle en aktiv bostadspolitik ha varit en central nyckel. Svenska företags möjligheter att utvecklas och attrahera rätt kompetens till Sverige har knappast förbättrats. Här är också utbudet av bostäder och en fungerande bostadsmarknad en avgörande del.

Tillväxten per capita i Sverige är lägst i hela EU. En dysfunktionell bostadsmarknad som en regering indirekt accepterar är knappast något som underlättar tillväxt och utveckling. Segregation och otrygga stadsdelar är ett växande problem i Sverige. Rätt bostadspolitik kan givetvis bidra till tryggare stadsmiljöer och mindre segregation. Men även här har passiviteten i bostadspolitik bidragit till att problemen kvarstår och förvärras.

Fru talman! Det är tydligt att bostadspolitik påverkar hela det svenska samhället. Det första jobbet och den första bostaden går hand i hand och förutsätter varandra. Ett samspel mellan bostads- och arbetsmarknad är nödvändigt för fortsatt tillväxt och ökad välfärd och för att lyckas i kampen mot utanförskapet.

Sverige måste ha fler bostäder. Det har aldrig varit viktigare. Bostadsmarknaden, i synnerhet i tillväxtregionerna, har försett både unga och utrikes födda med dubbla lås. De har inte tillräcklig kötid för att få en äldre och billigare hyresrätt, och nyproducerat är ofta för dyrt. Samtidigt har de

normalt sett ett litet kapital, vilket stänger dem ute från den stora marknaden för ägda bostäder.

Vi har i dag en dysfunktionell bostadsmarknad. Under alltför lång tid har politiska regleringar av olika slag försvårat för människor både att äga sitt boende och att få tillgång till en hyresrätt. Det mest anmärkningsvärda, givet dagens bostadskris, är att regeringen Löfven abdikerade från sitt ansvar att skapa förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande. Förslag för fler bostäder har lyst med sin frånvaro under fyra års tid. Och som jag sa innan, fru talman: Trots den värsta bostadskrisen på 50 år har ingen tidigare regering levererat så få förslag för att öka bostadsbyggandet.

Fru talman! Sverige behöver en ny regering. Sverige behöver en alliansregering.
(Applåder)

Anf. 352 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik:

Fru talman! Jag tackar Mats Green för anförandet.

Jag kan inte riktigt förstå Moderaternas politik vad gäller bostaden. Statistik från till exempel Hyresgästföreningen visar tydligt att det är många kommuner som förlorat hyresrätter. Stockholm finns också på denna lista. I Stockholm byggdes 22 000 nya hyresrätter under åren 2000–2016. Men 89 000 hyresrätter ombildades till bostadsrätter. Netto blev det minus 66 000 hyresrätter. Samtidigt vill Moderaterna motverka bostadsbristen. I Stockholm har Moderaterna tillsammans med övriga Alliansen och Miljöpartiet valt att i alla fall signalera att de tänker ombilda och sälja de resterande hyresrätterna. Hur tänker ni egentligen? Hur ska det motverka bostadsbristen?

Anf. 353 MATS GREEN (M) replik:

Fru talman! Vilka kommuner är det som har ombildat flest hyresrätter de senaste åren? Jo, det är exempelvis kommuner som Botkyrka, Göteborg, Malmö och Luleå – kommuner där Vänsterpartiet har styrt tillsammans med Socialdemokraterna under väldigt lång tid. Varför har då de röda majoriteterna i de här kommunerna ombildat hyresrätter? De har faktiskt gjort det av helt rätt skäl. De har nämligen velat ta tag i utanförskapet.

Vad är det som utmärker utanförskapsområden? Jag är en av dem som är födda och uppvuxna i ett sådant. Jo, det finns bara hyresrätter. Man har velat få en blandning av upplåtelseformer och se till att bostaden blir möjliggörande i dessa människors liv. Det är därför man har ombildat hyresrätter.

Det är kanske jag som ska ställa frågan: Varför har de rödgröna majoriteterna, där bland annat Vänsterpartiet ingått, ombildat flest hyresrätter i Sverige under de senaste fyra åren?

Anf. 354 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik:

Fru talman! Statistiken är väldigt tydlig. Stockholm är ett av de områden där de flesta hyresrätter har ombildats till bostadsrätter. I dag är det Alliansen och Miljöpartiet som styr i Stockholm. Ni signalerar nu att ni ska ombilda de hyresrätter som är kvar till bostadsrätter och sälja dem. Om Mats Green tycker att bostaden är en rättighet, hur kan det här på något sätt se till att människor som saknar bostäder kan få bostäder med rimliga hyror i Stockholm?

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Bostadspolitik

Anf. 355 MATS GREEN (M) replik:

Fru talman! Jag och mina allianskollegor anser att bostaden är en rättighet. Det är just därför vi har en bostadspolitik värd namnet. Det är också därför vi levererade fler bostäder än någonsin tidigare under den tid vi hade regeringsansvaret i Sverige.

Det är alltså röda majoriteter som har ombildat flest hyresrätter under den senaste perioden i Sverige. Den nya majoriteten i Stockholm kommer nu att göra samma sak. Det handlar återigen om att få blandade upplåtelseformer i våra utanförskapsområden. Det är bara så vi utrotar utanförskapet.

(Applåder)

Anf. 356 ROGER HEDLUND (SD):

Fru talman! Jag har under förra mandatperioden varit bostadspolitisk talesperson. När man inleder en ny mandatperiod kan man samtidigt passa på att summera den period som har varit.

Vi har till exempel sett misslyckade bostadspolitiska samtal mellan regeringen och Alliansen. Det har varit bostadspolitiska samtal där Sverigedemokraterna aldrig blev inbjudna att diskutera de så viktiga frågorna. Det var samtal som dessutom inte ledde till några större förändringar då båda parter i det läget inte kunde komma fram till hur man ska kunna få ordning på den bostadspolitik som finns i Sverige.

Vi har sett en regering med en undermålig reformanda. Det var en regering som tillsammans med Alliansen kommit med väldigt få förslag för att få till en konkret förändring på detta så viktiga område. Däremot har vi sett många desperata, framhastade och dåliga förslag från regeringen stötade av Alliansen som tagits fram under mandatperioden.

Fru talman! Under mandatperioden har vi också upplevt ett extremt högt asyltryck mot Sverige. Vi hade 163 000 asylsökande i Sverige under 2015. Det var den mandatperioden då regeringen löste den situationen genom att slå upp tältläger i den svenska kylan. Det var under den mandatperioden som vi samtidigt såg att de utsatta områdena ökade i Sverige.

Fru talman! MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, varnade under perioden med det höga asyltrycket i Sverige för att viktiga samhällsfunktioner inte klarade av ansträngningen. Regeringen konstaterade också att situationen innebar ett allvarligt hot mot allmän ordning och inre säkerhet utöver de kraftiga ansträngningar som vi såg på skola, sjukvård, ekonomi och generell välfärd,

Det var under den mandatperioden som vi såg att myndigheten Boverket kom med förslag för att ordna fram bostäder till alla dessa asylsökande. Den föreslog en hyresintäktsgaranti för dem som valde att hyra ut och premiera dem med invandrarbakgrund som kom till Sverige. Det var en bonus till privata hyresvärdar, fastighetsbolag och allmännyttan som i första hand valde att hyra ut till nyanlända före svenska medborgare.

Det var en nationell lägenhetspool där det skulle vara anmälningsplikt för lediga lägenheter. Man skulle underlätta andrahandsuthyrning i bostadsrätter och därmed gå emot den möjlighet som styrelsen har att påverka det.

Det finns en rad församlingar på det bostadspolitiska området som har genomförts under mandatperioden. Vi har sett införande av tidsbegränsade bygglov. Det innebär att man får slå upp enklare bostäder som kan stå upp till 15 år, alltså under en ungdoms livstid.

Vi har sett förslag som genomförts genom anvisningslagen där man tvingar kommunerna att ta emot asylsökande och ordna bostäder till dem. Det innebär att man också har tvingat kommunerna att ge förtur till personer med invandrabakgrund i bostadskön. Man har köpt bostadsrätter och villor för att ordna bostäder.

Man har infört en rad undantag i PBL för att lättare kunna få fram fler flyktingboenden i händelse av att vi möter samma situation som vi gjorde 2015 i Sverige. Vi har upplevt en rad olika församlingar i Sverige under mandatperioden på det bostadspolitiska området.

Jag hoppas nu att vi under den här mandatperioden kan få till en förändring så att vi inte får se fyra år av ytterligare församlingar.
(Applåder)

I detta anförande instämde Mikael Eskilander (SD).

Anf. 357 OLA JOHANSSON (C):

Fru talman! En bred och blocköverskridande överenskommelse om bostadspolitiken är något alla pratar om. Men få har i valdebatten velat föra fram konkreta förslag av rädsla för att dra på sig kritik. I stället har det klistrats etiketter på partierna som vi inte känner igen oss i. Alla är överens om att något behöver göras, däremot inte vad.

De flesta bor redan, och de är tämligen nöjda. Det är när man behöver flytta eller skaffa sig sin första bostad som problemen kommer. Bostadspolitisk debatt, fru talman, hamnar ofta i skärningspunkten mellan dem som har och dem som saknar bostad, men den berör alla.

Bostadsbristen påverkar hela samhället. När många måste tacka nej till utbildningsplatser hindras den unga generationen från att förverkliga drömmar om utbildning, jobb och karriär som kanske bryter familjens studietradition. Arbetsmarknaden går då miste om möjligheter till förnyelse.

När det inte finns bostäder söker unga sig bort från sin hembygd medan de äldre blir kvar, med sämre service och en utarmad och oattraktiv landsbygd. Får de unga ingen bostad bor de kanske kvar hemma hos föräldrarna.

När företagen inte kan hitta och rekrytera personal på en ort kan de inte växa. Vill de det måste de kanske flytta från orten, eller ännu värre söka sig bort från Sverige. Det är avgörande för vår konkurrenskraft att näringslivet kan attrahera och anställa de bästa.

Fru talman! När du senare i livet blir ensam och inte längre klarar att bo kvar i huset där du delat ditt liv med någon drabbas du av ensamhet samtidigt som du kanske behöver mer hjälp. Då behöver det finnas trygga och små lägenheter med gemenskap nära, där du håller dig frisk längre.

Utan boendeanternativ i segregerade områden späds utanförskapet på och vi får en situation som den vi har i de 23 särskilt utsatta områdena, med otrygghet, skadegörelse, kriminalitet och arbetslöshet. Undantag finns. Jag vill nämna Gårdsten och Falkagård som har vänt utvecklingen med bostadspolitiken som verktyg.

Vi har med den tidigare regeringen haft en situation där vi trots enorma behov haft en sjunkande byggtakt, stigande bostadspriser i vissa områden och sjunkande i andra. Klyvningen av Sverige syns på bostadsmarknaden. Rörligheten är låg. Inlåsningsdrabbar dem med låga inkomster, ungdomar, nybildade eller separerade familjer, äldre, nyanlända och de som inte har pengar på banken.

Fru talman! Byggföretagen vittnar nu om att förstagångs köparna har försvunnit från marknaden. Många är de företag som just har investerat i nya anläggningar för serietillverkade hus som nu undrar vem som ska kunna köpa deras produkter som alla frågar efter. Det är billiga, klimatsmarta och funktionella bostäder för små och stora hushåll med normala inkomster. Många är bekymrade över en bostadsbubbla, och stora byggföretag vinstvarnar.

Trots byggsubventionerna är det många som står utanför och hänvisas till trångboddhet och till den illegala svarta marknaden där det inte finns besittningsskydd och ibland inte ens någon lägenhet. Där är det marknadskrafterna som styr. Man måste betala ockerpriser för en lägenhet med låg standard.

Bostadspolitiska samtal måste gå till botten med problem som har uppstått genom en reglerad hyressättning där det i praktiken är Hyresgästföreningen som bestämmer om det ska byggas hyresrätter eller inte. Det och beskattningen på försäljning av bostad gör att rörligheten är låg. I en översyn av skatter måste en nedtrappning av ränteavdragen kunna diskuteras.

Det måste gå snabbare, vara mindre kostsamt och mer förutsägbart att driva en plan från skiss till inflyttning. Regelverken måste vara lika över hela landet. Det behövs mer mark och mer marknad.

Anf. 358 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V):

Fru talman! Rätten till bostad är stadgad såväl i FN:s konvention om mänskliga rättigheter som i svensk grundlag. Nu är det dags att leva upp till lagen.

Det krävs en ny bostadspolitik som kan möta de utmaningar vi står inför i form av bostadsbrist, bostadssegregation och klimatomställningen. Det är en bostadspolitik som tar ansvar för att bygga bort bostadsbristen, bryta bostadssegregationen och minska bostadssektorns klimatpåverkan. Det kräver en bostadspolitik med högre ambitioner där staten och kommunerna tar ett större ansvar än i dag.

Fru talman! I dag råder bostadsbrist i en majoritet av landets kommuner. Bristen på bostäder begränsar människors frihet och i förlängningen samhällets utveckling. Det saknas framför allt hyresrätter med rimliga hyror, något marknaden inte klarar av att bygga på egen hand. Bostadsbristen ska byggas bort med en politik för ökat bostadsbyggande med fokus på miljövänliga hyresrätter med rimliga hyror. För det krävs att staten tar ett större ansvar för finansieringen och att kommunerna tar ett större ansvar för en bostadsförsörjning för alla oavsett inkomst.

Den statliga bostadspolitiken nedmonterades under 90-talet. Subventioner och statlig inblandning har ersatts av ett marknadsstyrt bostadsbyggande. Staten har trätt tillbaka till förmån för marknaden. Särlosningar för personer med låga inkomster, så kallad social housing, framhålls av allt fler som ett sätt att lösa bostadsbristen för dem som inte har råd att köpa en bostad.

Bostaden har gått från att vara ett gemensamt projekt till en privatsak och från en social rättighet till ett investeringsobjekt på en marknad. Resultatet är tydligt, fru talman. Det har under lång tid byggts för lite, för sakta och för dyrt. Nu sjunker efterfrågan på dessa bostäder. Men behovet av nya bostäder, framför allt hyresrätter, är fortfarande mycket stort. Marknadens ensidiga vinstintresse, i stället för socialt ansvarstagande, har återigen visat sig stå i vägen för att lösa bostadsbristen för ett flertal medborgare.

Fru talman! Vänsterpartiet menar att bostaden är en social rättighet och att bostadspolitiken därmed bör vara en grundläggande del av den generella välfärdspolitiken. Bostadsbristen begränsar människors möjligheter att ta ett jobb, studera och etableras i det svenska samhället. Därigenom påverkas individens frihet, ekonomins tillväxt och samhällets utveckling negativt. Detta leder till ökade klyftor och segregation.

Bostadspolitiken behöver ta en ny inriktning med ett relevant bostadspolitiskt mål – ett mål som är i linje med formuleringen i regeringsformen. Vi behöver återskapa en statlig bostadspolitik värd namnet som är aktiv och omfattande och som följer principen om generell välfärd. Vänsterpartiet eftersträvar en sammanhållen bostadsmarknad där alla, oavsett inkomst, garanteras en bra bostad med god standard till rimliga kostnader.

Fru talman! Det behövs ett bostadspolitiskt mål som gör det möjligt att alla ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader och i en stimulerande och trygg miljö inom långsiktigt hållbara ramar. Boende- och bebyggelsemiljön ska utgå ifrån människors behov, bidra till jämlika förhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar. Vid planering, byggande och förvaltning ska en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.

En politik med olika typer av särlösningar för stora grupper står i motsättning till detta. Vänsterpartiet och den rödgröna regeringen har redan tagit flera viktiga steg på vägen, men mer behöver göras.

Anf. 359 OLA JOHANSSON (C) replik:

Fru talman! Det är kanske lite djärvt att ta en debatt med Momodou Malcolm Jallow, som är ny ledamot och som representerar ett parti som vi inte anser ska få alltför stort inflytande på den förda politiken.

Icke desto mindre: Byggsubventionerna är en sak som Vänsterpartiet har krävt och fått igenom. 80 000 bostäder om året bedömer Boverket att vi skulle behöva bygga för att komma i fatt bostadsbristen. 65 000 bostäder byggde vi när vi byggde som mest. I dag ligger nivån på prognoserna på ca 35 000 bostäder. Trots omfattande subventioner når vi inte byggmålen. I stället sjunker bostadsbyggandet.

Min fråga till Momodou Malcolm Jallow är därför: Hur många miljarder av skattebetalarnas pengar menar Vänsterpartiet ska behövas för att de bostadspolitiska målen ska nås?

Anf. 360 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik:

Fru talman! Tack så mycket, Ola, för din fråga! Som jag sa när jag avslutade mitt anförande har vi tillsammans med den rödgröna regeringen gjort ganska bra insatser. Men det räcker inte. Vi måste göra mer.

Många av de byggbolag som bygger i dag bygger dyra bostäder. Därför är det viktigt att man subventionerar och att man har resurser att bidra med investeringsstöd. Men vi vill också göra det möjligt att betala löner för de små och mindre byggbolagen. Så kan vi underlätta för dem att bygga och minska kostnaderna. Det är någonting som vi har drivit under de senaste fyra åren. Det är också någonting som vi kommer att fortsätta att driva för att se till att det finns resurser att hjälpa byggbolagen att bygga mer, men också billigt och till rimliga priser.

Anf. 361 OLA JOHANSSON (C) replik:

Fru talman! Ett av de stora hindren för ett tillräckligt byggande är att det saknas mark att bygga på. Det finns regler som gör att mark tas bort ifrån möjligheten att bli byggbar.

Vi har en situation där vi kan konstatera att trots byggsubventionerna är inte nyproducerade bostäder speciellt billiga. Vi behöver en rörlighet som innebär att de små lägenheterna frigörs – de lägenheter som människor med normala inkomster har råd att bo i. Problemet är den bristande rörligheten, som har med hyressättningsystemet att göra.

Anf. 362 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik:

Fru talman! Jag håller helt med dig, Ola, om att det som byggs är för dyrt. Det är vi överens om.

De senaste åren har det byggts många nya bostäder, främst dyra bostäder och hyresrätter. Precis som du säger är det bostäder som hälften av befolkningen inte har råd med. Det är därför efterfrågan har gått ned. Det handlar inte om att efterfrågan på billiga bostäder har gått ned, utan det är efterfrågan på de dyra bostäder som man har byggt under de senaste fyra åren som har gått ned. Därför måste vi ändra sättet vi tänker på.

Anf. 363 LARRY SÖDER (KD):

Fru talman! Bostaden är en av de mest centrala och viktiga delarna för ett välfungerande samhälle. En väl fungerande bostadsmarknad bidrar till fler jobb och till att människor kan flytta dit de vill, bo där de trivs och förverkliga sina drömmar. Det är inte bara ur perspektivet frihet att kunna välja som bostaden är viktig. Den är även viktig ur perspektivet att få ha en bostad som man kan kalla sin egen och att kunna stänga om sig och ha en egen plats.

I dag är det tyvärr inte så för alla. Svensk bostadsmarknad har blivit ett lapptäcke av fel och problem som inte tycks ha någon enkel lösning.

Kötiden är till exempel mycket lång till en hyresrätt. I Stockholm behöver människor i snitt stå i kö i åtta till tio år för att få en chans till ett boende. I Göteborg är det mellan fyra och sju år. För unga blir det i och med detta svårt att flytta hemifrån. Att ha en anpassad bostad utifrån ens egna behov är väldigt svårt då marknaden är trög. Allt tuffare amorteringskrav och högre krav från bankerna stoppar dem med lägre, men stigande, inkomster från att få bolån. Samtidigt som allt fler bostadsrätter producerats har det blivit allt svårare att efterfråga dem. Så kan vi inte ha det.

Problemen fortsätter sedan genom livsrytmen på bostadsmarknaden. De så kallade flyttskatterna minskar incitamenten att anpassa boendesituationen efter hur livet formas: från ensamboende till samboende till familj och sedan anpassat boende. I varje steg frigörs ofta stora skattesmillar. Det

är inte minst ett problem för de äldre, som i stället för att sälja den alldeles för stora bostaden och flytta in på ett bättre anpassat boende väljer att bo kvar, oftast i ensamhet.

Så här kan vi inte ha det i längden, utan vi behöver en rejäl bostadspolitisk reform. Kristdemokraterna har länge varit pådrivande för en annan, flexiblare bostadspolitik. Vi vill möjliggöra för yngre att flytta hemifrån och skapa sig sitt eget liv. Vi har förslag för att öka rörligheten på bostadsmarknaden, för ett boende för varje skeende i livet och för ett bättre, mer socialt liv på äldre dar.

Därför har vi förslag på ett subventionerat bosparande för unga. Fler ska uppmuntras att spara till sitt boende.

Vi vill att taket för uppskov på reavinstkatten tas bort om man köper ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av en ny bostad. På så sätt tvingas inte vinsten vid försäljningen fram till beskattning, vilket innebär att en stor del av den bristande rörlighet som orsakas av skatterna vid flytt kan elimineras, och fler bostäder kan frigöras.

Kristdemokraterna vill att det ska vara möjligt att ta steget till den ägda bostadsmarknaden. Med inspiration från egnahemsbostäderna vill vi att folk med vanliga inkomster ska kunna bygga hem med hjälp av startlån, bosparande och förändrade regler för tomträtter.

Äldres möjligheter till anpassat boende måste öka. Därför föreslår vi stimulanser för att kommunerna ska öka antalet trygghetsboenden och senare äldreboendeplatser så att fler äldre ska få ett tryggt boende med gemenskap och slippa ensamhet.

Kristdemokraterna kommer att vara en konstruktiv och god samtalspartner för att få till stånd en förändring, men vi bör vara ense om att blandat boende i områden är bästa sättet att minska segregationen och göra det möjligt att byta boendeform men ändå bo kvar i sitt område.

Anf. 364 HELÉNE BJÖRKLUND (S):

Fru talman! Jag är stolt och tacksam över att bo i Sverige. Det är ett av världens mest utvecklade länder när det gäller demokrati, jämställdhet, ofentlig insyn och andra saker som vi förknippar med ett modernt samhälle. Utvecklingen går på många sätt åt rätt håll, men det saknas inte utmaningar. En av dem är en pinsam rest från feodalsamhället på 1600-talet. Det handlar om rätten, eller snarare avsaknaden av rätt, för jordbruksarrendatorer att friköpa de gårdar som man i generationer bebott, bebyggt och brukat under adligt förmyndarskap. Det här är omodernt och pinsamt för Sverige. Inget annat land i Norden tillåter denna ofrihet.

Frågan har diskuterats här i Sveriges riksdag under lång tid. År 1989 togs ett beslut med stor majoritet att avskaffa denna pinsamhet. Det var ett beslut som väckte förhoppningar hos nya generationer av arrendatorer. Men i en senare utredning kom man ändå fram till slutsatsen att eftersom det är så få som drabbas behöver det inte göras något mer just nu. Skulle vi använda samma resonemang när det gäller andra minoritetsgrupper i Sverige undrar jag vad vi skulle ha för samhälle.

Utredningen från 2003 uppskattar att det då fanns ungefär 750 historiska arrenden. Det handlar alltså om arrenden som är minst 100 år gamla och som har gått i generationer. Det är mark som adel och storgodsägare aldrig själva har brukat.

Det finns åtminstone ett tjugotal exempel på historiska gårdsarrenden bara på Trolle Ljungby fideikommiss i nordöstra Skåne. Låt mig kort berättas om ett av dessa i mina hemtrakter. Per-Axel Ohlsson, hans brorson Nils-Åke och deras förfäder har i fem generationer arrenderat och brukat jorden på Norregården i Edenryd. Greven har aldrig bidragit, vare sig ekonomiskt eller genom arbete med förbättring av bostäder, dikning eller stenröjning. Däremot har arrendatorerna satsat miljonbelopp på gården. När det varit tid för ny period har greven höjt arrendet med alltifrån 20 till 70 procent.

Ju mer familjen investerar och förbättrar på sin gård, desto högre blir arrendet eftersom värdet på marken har ökat. Tänk om de i stället hade fått äga gården och som egna och fria företagare med äganderätt hade kunnat utveckla sina jordbruk.

Fru talman! Jag kommer senare att bjuda in till en filmvisning med dokumentärfilmaren Per Anders Rudelius. Filmen heter *Greven och frälsebönderna* och visar en vardag i Sverige som är allt annat än modern.

Min förhoppning är att vi ska bli överens i den här kammaren om att införa en friköpslag för historiska arrenden under den här mandatperioden. (Applåder)

Anf. 365 ANN-BRITT ÅSEBOL (M):

Fru talman! Under vintern och våren reste jag runt i mitt hemlän Dalarna och träffade folk vid någonting som jag kallade seniorfika, det vill säga jag bjöd in allmänheten till ett kafé för att prata seniorfrågor. Varje måndag var jag ute och träffade folk och lyssnade på vad seniorerna tyckte var viktiga frågor för dem. Många frågor lyftes vid de här seniorfikatillfällena, och det är klart att det är olika förhållanden i de olika kommunerna i Dalarna då de varierar mycket storleksmässigt.

Den allra första frågan, fru talman, som kom upp på agendan var alltid det här med bostäder. Det var inte riktigt vad jag hade förväntat mig att seniorerna tyckte var den allra viktigaste frågan.

I Dalarna är ungefär 28 procent av befolkningen över 65 år. Drygt 2 miljoner av Sveriges befolkning är pensionärer, och ungefär hälften av seniorerna bor i villa, enligt Statistiska centralbyrån.

Vad innebär då det här för bostadsmarknaden? Jo, Sveriges småhusägare blir allt äldre, och många tvingas att bo kvar i sina hus längre på grund av att det byggs för lite bostäder anpassade för äldre. Vi vet, fru talman, att antalet äldre kommer att öka dramatiskt under de närmaste åren. Boendet är ofta avgörande för livskvaliteten. För seniorer kan en bra och tillgänglig bostad förbättra både den fysiska och den psykiska hälsan samt minska behovet av omsorg och risk för ensamhet och fallskador.

Enligt den statliga utredningen *Bostäder att bo kvar* i bedöms varannan senior som i dag bor i flerbostadshus sakna hiss. I småhus är tillgängligheten ofta ännu sämre – trappor, höga trösklar och badrum på övervåningen är mer regel än undantag. Förutsättningarna varierar kraftigt över landet, men tillgängligheten i bostadsbeståndet är alltså generellt sett mycket låg. Kombinationen av ett växande antal äldre och ett stort antal otillgängliga bostäder riskerar att leda till en kraftig ökning av kostnaderna för vård och omsorg av äldre.

Fram till år 2030 kommer det att behövas ungefär 360 000 fler bostäder för seniorer, enligt den statliga utredningen. Det är samtidigt viktigt att komma ihåg att alla har olika preferenser. En del vill bo kvar hemma, några vill flytta och andra vill bo i någon form av gemenskap. Det behövs alltså olika alternativ på bostäder för seniorer.

Underskottet på bostäder är stort. I Boverkets bostadsmarknadsenkät för 2018 uppger 243 av 290 kommuner att de har ett underskott på bostäder.

Det är flera faktorer som påverkar bostadsmarknadens funktion. Det handlar bland annat om skatter, hyresregleringen, regelverket för bolån, befolkningstillväxt och byggtakt. Problemen och utmaningarna är många, och vi måste få en bättre fungerande bostadsmarknad genom en rad viktiga reformer speciellt för seniorer. Sverige behöver därför en ny regering som tar tag i dessa frågor. Sverige behöver en alliansregering.
(Applåder)

Rättsväsendet

Rättsväsendet

Anf. 366 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Fru talman! I dagarna är det precis ett år sedan metoo briserade i det svenska samhället. På område efter område framkom en verklighet som många vetat om men som få pratat öppet om och som än färre hade gjort något för att bryta och förändra. Sexuella trakasserier, övergrepp och sexualbrott är något som inte borde ske i vårt samhälle. Det är en verklighet som vi, likt mäns våld mot kvinnor, måste bekämpa med kraft.

Den senaste mandatperioden har vi infört en samtyckeslag mot sexualbrott. Den är solklar: Det som inte är frivilligt är förbjudet. Vi har sett till att brottsutsatta kvinnor får rätt till stöd från ett målsägandebiträde direkt när förundersökningen startar. Vi har tagit fram en handlingsplan för att stoppa mäns våld mot kvinnor, förstärkt stödet till kvinnojourerna och förstärkt möjligheten att använda fotboja för att övervaka ett kontaktförbud.

Vi vet att det behövs ännu fler åtgärder. Och framöver vill jag se bland annat höjda minimistraff för våldtäkt och skärpta krav på dömda att delta i behandling under tiden i fängelse.

Mäns våld mot kvinnor måste upphöra. Det är en av Socialdemokraternas prioriterade frågor. Kvinnor ska känna att de har samma möjligheter och samma rättigheter och förutsättningar som män. Alla ska få leva sina liv i frihet och trygghet.

På samma sätt måste gängkriminaliteten stoppas. Under de senaste 20 åren har både antalet kriminella grupperingar och antalet kriminella ökat. Det är särskilt oroande att många ungdomar dras in i brottslighet och att det grova våldet ökar.

Vi socialdemokrater accepterar inte att otryggheten breder ut sig eller att invånare upplever att rättsstaten inte längre är närvarande. Narkotikaförsäljning, skjutningar, hot och våld måste bort från våra gator och torg.

Vi har haft en regering som bland annat har skärpt straffen för ett trettiotal brott, bland annat grovt vapenbrott. Den har höjt minimistraffet för allvarliga våldsbrott och samtidigt satsat på mer kameraövervakning. Det är kraftfulla insatser som har gjort skillnad. Men det stannar inte här.

Jag vill att vi den kommande tiden, under den här mandatperioden, kan säkerställa skärpta straff för attacker mot blåljuspersonal, avskaffa straffrabatten för 18–20-åringar och skärpa straffen för brott mot knivlagen. Det är viktiga saker på justitieområdet framöver.

Fru talman! Min övertygelse är dock att debatten också, än mer än i dag, behöver handla om arbetet för det starka samhället. Vi ska bekämpa brotten men också orsakerna bakom brotten.

Kriminalitet föds ur ojämlikhet, otrygghet och missbruk. Och vi måste prata om ett starkt rättsväsen, med fler poliser och hårdare straff, men också om det brottsförebyggande arbetet. Vi måste prata om hur samhället kan jobba än mer samordnat och tajt, att ett effektivt brottsförebyggande arbete kräver hela samhällets insatser och att satsningar på vår gemensamma välfärd också är en viktig del i det förebyggande arbetet.

Som ordförande för justitieutskottet tror jag att just både och leder till framgång. Oavsett hur den kommande regeringen kommer att se ut hoppas jag att man fortsätter på det stora trygghetsprogram som den dåvarande regeringen har påbörjat.

(Applåder)

Anf. 367 CARL-OSKAR BOHLIN (M):

Fru talman! Låt mig bjuda på en ögonblicksbild ur verkligheten. Den 10 oktober kolliderade en motorcyklist och en personbil utanför Malung. Motorcyklisten skadades och fick föras från platsen med ambulans. Direkt efter olyckan fattade allmänhet misstanke om att bilföraren som hade kolliderat med motorcyklisten var kraftigt påverkad av alkohol. Polis larmades. Det dröjde två och en halv timme innan polisen var på plats.

Fru talman! Vad säger det om vårt samhällskontrakt när rättsvårdande myndigheter behöver två och en halv timme på sig för att komma till platsen där ett allvarligt brott förmodligen har begåtts? Det säger att staten brister i sin del av samhällskontraktet.

Om vi vill nå framgång i det brottsbekämpande arbetet måste de rättsvårdande myndigheterna ha förutsättningar för att komma på plats och beivra brotten snabbt. Vi kan inte förvänta oss att presumtiva gärningsmän stannar kvar av välvilja i två och en halv timme på platsen där de har begått ett allvarligt brott.

Det är min fasta övertygelse att polisen i Dalarna och på övriga platser i Sverige arbetar så gott man kan med de medel man är tilldelad. Men poliser är just poliser och inte trollkarlar. Om man, som i det aktuella fallet, har att täcka ett län som spänner 40 mil från norr till söder är det inte i första hand en fråga om hur man fördelar tilldelade enheter. Det är en fråga om matematik. Det går helt enkelt inte att täcka den här ytan med tilldelade enheter, som det ser ut i dag.

Så länge den nuvarande ordningen kvarstår kommer det alltså alltid att vara en fråga om tur, snarare än något annat, när polisen lyckas ta sig snabbt till platsen för ett begånget brott.

Vi har en mandatperiod bakom oss som för polisens vidkommande i Sverige är en förlorad mandatperiod. Vi har den lägsta polistätheten på tio år. När befolkningen i Sverige har vuxit rekordartat har nämligen den tidigare, nu avgångna, regeringen stått med händerna i fickorna och sett på när poliser uppgivet har lämnat sina arbeten i en omfattning som saknar motstycke i svensk historia.

Vi i den här kammaren kan tyckas vara överens om att vi behöver satsa på polisen. Men sätten vi vill göra det på skiljer sig åt. Ansökningarna till dagens polishögskolor ger en fingervisning om att man inte kommer att lösa problemet om man fortsätter på samma sätt som hittills. Vi har alltså fortfarande tomma platser på polisutbildningen.

Vi i Moderaterna föreslår i vår budget särskilt riktade medel för höjda polislöner. Det spelar ingen roll om vi bygger ut utbildningsplatserna om vi inte samtidigt kan se till att vi har många kvalificerade sökande. Och av dem som lämnar polisyrket i dag anger de flesta lönen som det starkast vägande skälet till att man väljer att lämna.

Fru talman! Vi behöver ta polisfrågan på allvar. Och vi behöver satsa på polislöner.
(Applåder)

Anf. 368 ADAM MARTTINEN (SD):

Fru talman! I en valrörelse där nästan alla partier pratade om satsningar på svensk polis fanns det ändå många avgörande skillnader. Ett av de kanske viktigaste förslagen var det om en riktad lönesatsning till svensk polis.

Vi har kunnat se antalet utbildade poliser i tjänst bli mindre för varje år som gått med Stefan Löfven som statsminister. Och till följd av en ansvarslös invandringspolitik har allt fler segregerade områden enligt polisen fått en mer påtaglig kriminell närvaro.

Fru talman! Stefan Löfven lovade att det skulle bli 10 000 fler poliser. Men precis som med löftet om Europas lägsta arbetslöshet börjar löftet klinga falskt redan nu. Visst har det blivit fler utbildningsplatser på våra högskolor, men färsk statistik visar att vi fortfarande har en betydande andel tomma platser när utbildningen väl är igång.

Alliansen och Sverigedemokraterna gick till val på en riktad lönesatsning för Sveriges poliser som en del i att komma åt problemet. Hårt arbetande poliser i yttre tjänst ska lockas att stanna kvar, och nya människor ska lockas till utbildningen.

Fru talman! Först vill jag säga grattis till alla Sveriges poliser. Valresultatet gav oss en tydlig majoritet i Sveriges riksdag för ett förslag om en välförtjänt och riktad lönesatsning till hårt arbetande poliser. Men jag måste dessvärre konstatera att en riksdagsmajoritet inte duger för Centerpartiet och Liberalerna.

Centerpartiet och Liberalerna kommer nämligen att vägra att rösta på en budget där en riktad lönesatsning till Sveriges poliser blir verklighet, endast för att en sådan budget skulle kräva ett stöd från Sverigedemokraterna. Så det blir ingen lönesatsning till Sveriges poliser, och för det kan inte minst hela Sveriges poliskår unisont tacka både Annie Lööf och Jan Björklund.

Fru talman! Vi har också kriminella nätverk som utgör en enorm samhällsbelastning, inte enbart genom att belasta svensk polis och resten av rättskedjan. De utgör också en stor belastning för vanligt, hederligt folk, som får leva med en påtaglig oro för nya skottlossningar, mord, rån eller bilbränder.

Vi har inte tid att vänta med nödvändiga reformer. Vi måste så snabbt som möjligt bryta dessa kriminella strukturer och sätta farliga individer i fängelse, så länge som det krävs för att återställa tryggheten i samhället.

Även här finns det många gemensamma inriktningar, inte minst mellan Sverigedemokraterna och Moderaterna. Exempelvis vill vi ha särskilda lagar riktade mot organiserad brottslighet som ger särskilda befogenheter och särskilda straff.

Men när Ulf Kristersson väljer att söka stöd utanför Alliansen vänder han sig i första hand – hör och häpna – till Socialdemokraterna. Det är alltså själva partiet som är orsaken till den politiska undfallenheten i kriminalpolitiken.

Så i stället för att söka samarbete med de partier som utgör lösningen på problemen väljer Moderaterna att söka samarbete med själva problemet.

För Sverigedemokraterna är det viktiga det sakpolitiska innehållet, och kriminalpolitiken är någonting som vi har valt att prioritera. För andra partier är er främsta prioritet att inte bli beroende av Sverigedemokraterna. Och ett sådant förhållningssätt får politiska konsekvenser.

Fru talman! Det finns en klar riksdagsmajoritet för en ny kriminalpolitisk inriktning med höjda polislöner och skärpta straff. Men det finns dessvärre partier som prioriterar ett politiskt spel framför politiskt sakinnehåll. Och det tydliggör, fru talman, att det är Sverigedemokraterna som är och förblir Sveriges främsta kriminalpolitiska parti.

Anf. 369 INGEMAR KIHLESTRÖM (KD):

Fru talman! Sverige ska vara ett tryggt land att leva i, oavsett om man bor på landsbygden, i en stad eller i en förort. En av statens viktigaste uppgifter är att genom ett väl fungerande rättsväsen ge medborgarna trygghet. Att tidigt reagera mot och bryta kriminellt beteende är av största vikt för att förebygga brott och för att förebygga att ungdomar hamnar i brottsliga aktiviteter. För att lyckas med detta behövs en politik med ett helhetsperspektiv på barn och ungdomar. Det behövs en stödjande familjepolitik, en bra skola, satsningar på ungas uppväxtmiljö och en offensiv kriminalpolitik.

Samtidigt har vi dock en situation där antalet poliser per invånare i Sverige är det lägsta på tio år. Detta sker i ett läge där vi inte har råd med en krympande poliskår. Tvärtom behöver vi fler poliser både i våra storstäder och på landsbygden. Polisen ska vara närvarande och synlig i hela landet. Det måste finnas en polis närvaro som kan hantera de problem som uppstår.

Men tyvärr har Sverige också en värderingskris. Respekten för vad som tidigare varit självklara auktoriteter minskar. Alltifrån sjukvårdspersonal och lärare till bibliotekarier och busschaufförer märker av en ökad konfliktnivå i sina yrken. Fler märker att tillsägelser möts med våld och hot. I dagens samhälle går inte ens polisen säker längre.

Några aktuella exempel från de senaste veckorna:

En polisman besöker Stadsparksbadet i Borås badet med sina barn och får budskapet att man ringt polisen på grund av ordningsproblem inne på badet. Trots att han har med sig sina barn väljer han att själv agera. Han får personerna att lämna badhuset, men utanför flyger gänget på honom med knytnävsslag så att han skadas och får uppsöka sjukhus.

Det andra exemplet gäller Skövde resecentrum. Polisen får ett larm om att det är stökigt. En samling yngre män har bråkat på en buss. När polispatruller kommer till platsen attackerar de. En av poliserna skadas så allvarligt att han blir medvetslös. Han förlorar flera tänder och får en hjärnskakning.

Fru talman! Så ser verkligheten numera ut. Respekten för poliser och annan blåljuspersonal sjunker, och risken för skador på grund av våld ökar. När polisen nu ska dimensioneras upp för att möta behoven är det viktigt att också respekten för poliser uppvärderas. De senaste fyra åren har präglats av larmrapporter om den utsatta situation som de arbetar i.

Och det drabbar inte bara poliser. Även andra delar av samhällets kärnfunktioner attackerar. Kristdemokraterna har lanserat förslag för att motverka detta. Vi vill se en ny brottsrubricering: attacker mot vitala samhällsfunktioner.

Vi gick också till val på att införa två andra nya brottsrubriceringar: hot och våld mot alarmeringspersonal. Det skulle ge brandkår och ambulans samma skydd som poliser.

Dessutom vill vi att den som stör, hotar och är våldsam på sjukhus ska kunna förbjudas att besöka sjukhuset.

Fru talman! För att skydda poliser ligger det en utredning på regeringens bord: Blåljusutredningen. Vi anser visserligen att förslagen som presenteras i Blåljusutredningen inte är tillräckliga, men utredningen är ändå ett förslag i rätt riktning trots att den inte levererar alla nödvändiga åtgärder.

Det är trots allt viktigt att utredningen remisshanteras snarast möjligt, och det behövs nu aktivitet från regeringens sida för att vi ska kunna ta dessa första steg i rätt riktning för att skapa förbättrade förutsättningar och ökat skydd för blåljuspersonalen i deras viktiga arbetsuppgifter.

Fru talman! Vi kristdemokrater kommer tillsammans med övriga allianspartier fortsätta att agera under denna mandatperiod för ett skydd för polisen och andra yrkesgrupper.

Anf. 370 JOHAN PEHRSON (L):

Fru talman! Den svenska rättsstaten är ifrågasatt. Sakta men säkert ser vi sprickor i den viktigaste länken i samhällskontraktet.

Det finns två huvudutmaningar. Den svenska rättsstaten agerar för långsamt när unga människor begår brott, och den agerar för svagt när grova kriminella väljer brott som livsstil.

Vi vet genom forskning och den enklaste omvärldsbevakning att kriminalitet kan gå fram som en skördetröska över människors liv. Det gäller såväl brottsoffer som förövare och anhöriga. De mänskliga kostnaderna är var och en gigantiska.

Jag har genom åren i politiken besökt många av Sveriges polisstationer, fängelser och socialkontor. Starka möten med enskilda brottsoffer, poliser, åklagare, domare och kriminologer har givit ett mer eller mindre samlat budskap: För breda uppgifter eller åtaganden och för lite resurser.

Kompetens och verktyg för myndigheterna, som alltför ofta är steget efter de grovt kriminella, behöver vässas.

När det handlat om unga personer har det nästan alltid funnits en efterfrågan på tidigare, tydligare och i vissa fall tuffare insatser.

Men Sverige är en del av världen. Bara inom Europa finns det 3 600 organiserade aktiva nätverk av grovt kriminella. Vi talar därmed om hundratusentals människor som organiserat lever på brott och andras olycka.

I dessa nätverk ingår såklart de svenska kriminella nätverken, som kunnat växa sig betydligt starkare under de senaste åren än vad vi önskat. I många områden dominerar i dag deras rättskipning i stället för rättsstatens.

Framsläppandet av brottsligheten är en oavsiktlig konsekvens av motstridiga intressen i det europeiska samarbetet. Öppna gränser inom Schengen har varit bra för mängder av orsaker samtidigt som det brottsbekämpande arbetet inom unionen inte har fått den kraft som har varit önskvärdt, och nu kan vi se resultatet.

Senast i går kunde vi ta del av den svenska tullens tillkortakommanden. Tullen ska uteslutande fokusera på införsel av narkotika och vapen. Samtidigt har man alldeles för lite eller nästan inga resurser för att fokusera på utförsel av till exempel stöldgods.

Vi vet också att när man har försökt att slå vakt om det europeiska samarbetet har det nationalistiska inte sällan slagit till. Vår polismyndighet och våra brottsbekämpande myndigheter har vetat bäst. Man har varit njugg till ett ökat europeiskt samarbete.

Vi liberaler tror på att man inom EU måste skärpa samarbetet. Under det kommande Europaparlamentsvalet kommer detta att vara helt nödvändigt, inte minst på det polisiära området, också rent operativt. Man måste fördjupa åklagarsamarbetet och arbeta gemensamt för ett fortskridande med det processrättsliga och straffrättsliga samarbetet. Det är helt nödvändigt.

I den nationella utvecklingen är straffrätten, processrätten och deras verktygslådor för svaga. Vi vet att poliserna är för få. De stora sociala insatserna saknas.

Jag skulle vilja säga att den stora utmaningen de kommande åren handlar om att göra tidiga och tydliga insatser när det gäller unga lagöverträdare. Vi vet att unga personer lätt hamnar i grov kriminalitet, utnyttjas och snabbt blir till kanonmat för den grova organiserade brottsligheten.

Jag tror att vi skulle behöva se en nationell samling. Det är inte bara ett ansvar för oss som arbetar med rättsfrågor eller för justitieutskottet; det är inte minst socialutskottets ansvar. Den svenska socialtjänstlagen är anpassad och skriven för ett annat Sverige och en annan tid. Här behövs en skärpning. Jag tror att tidiga och tydliga insatser är centralt, tillsammans med ett utvecklande av det europeiska samarbetet.

(Applåder)

Anf. 371 LOUISE MEIJER (M):

Fru talman! Många spekulerar just nu kring nya regeringskonstellationer och ägnar sig åt att försöka pussla ihop 175 mandat för att på så sätt komma upp i en riksdagsmajoritet. Men en ny regering kan inte enbart ta sin utgångspunkt i antalet mandat. I första hand måste en ny regering bygga på gemensamma politiska värderingar i både principiella och sakpolitiska frågor. Jag är därför glad att vi ledamöter får en möjlighet att tala om

det som är en förutsättning för en ny regering, nämligen politiken och politikens innehåll.

Fru talman! Som Skånemoderat ser jag mycket av det som är fantasiskt med vårt land. I Skåne finns Sveriges bästa skolor, Sveriges bästa skattepolitik och Sveriges bästa och modigaste politik för mer trygghet och ett sekulärt samhälle.

Men bara ett stenkast bort från Lund, där jag bor, ser vi många av Sveriges problem. I Malmö har vi utanförskapsområden där rättsstaten är svag, där parallella samhällen och regler får verka och där en annan syn på individens rättigheter och skyldigheter råder.

Som moderat vill jag varken svartmåla eller skönmåla utan se verkligheten för vad den är. En verklighet som blivit alldeles för lite sedd är den som många av Sveriges kvinnor lever i – hederskulturen. Enligt en undersökning som föreningen Varken hora eller kuvad har gjort i segregerade utanförskapsområden får 83 procent av tjejerna inte ha killkompisar, och 73 procent får inte inleda kärleksrelationer innan de har gift sig.

Synen på kvinnor och kvinnors roll i samhället varierar från kultur till kultur. Dagens kulturrelativister var i går machokulturens främsta motståndare. I dag är tystnaden hos många av dem påtaglig. Att inte erkänna att det i delar av Sverige finns en hederskultur som begränsar människors frihet och självbestämmande är att se mellan fingrarna. Att inte vara beredd att göra något åt det är att svika de utsatta.

För att Sverige ska fortsätta vara ett av världens mest jämställda länder måste kvinnors rättigheter i hela landet försvaras, oavsett om de bor i Rosengård eller i Vellinge. Just därför måste brott som begås med hedersmotiv vara straffskärpande, och dessutom måste det införas en egen brottsrubricering för brott som begås som ett led i att upprätthålla familjens heder.

Fru talman! För några veckor sedan kom det en ny P3-dokumentär om Örebromannen. Han har beskrivits som en av Sveriges värsta serievåldtäktsmän, och hans tillvägagångssätt var att cykla efter kvinnor och sedan utsätta dem för grovt våld. I dokumentären hör vi hur ett av hans offer berättar om hur hon blev hotad med kniv, bunden med buntband och sedan slagen och våldtagen under en och en halv timme. Jag tror att jag talar för de flesta kvinnor när jag säger att detta är vår värsta mardröm.

Örebromannen dömdes 2011 till tolv års fängelse. För några dagar sedan släpptes han fri. Han dömdes alltså till tolv års fängelse men släpptes fri efter åtta år. Varför ska Örebromannen inte avtjäna sina tolv år, som han faktiskt är dömd till?

Jag tycker inte att en serievåldtäktsman ska få sitt straff förkortat med en tredjedel. Det är orimligt att vi har en automatisk straffsänkning i systemet. Därför måste den villkorliga frigivningen göras om. Det borde vara undantag och inte huvudregel att man släpps fri innan man har avtjänat hela sitt straff.

Kriminalisering av hedersbrott och reformering av den villkorliga frigivningen kommer inte att lösa alla Sveriges trygghetsproblem. Men det är steg på vägen mot ett tryggare och mer jämställt Sverige. De stegen har Stefan Löfven inte tagit. Nu behövs det en regering som tar tag i de här problemen, och den regeringen behöver Ulf Kristersson leda.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Rättsväsendet

Anf. 372 KATJA NYBERG (SD):

Fru talman! Kunskap och erfarenhet om den verksamhet och den organisation man ska leda bör rimligen vara ett grundkrav vid chefställsättningar som har direkt koppling till den polisiära verksamheten. Men i dag är det tyvärr inte meriterande med polisiär kompetens vid chefställsättningar inom Polismyndigheten. Av dagens 16 högsta chefer har endast 6 polisexamen och erfarenhet av att arbeta som polis. Det är alltså 63 procent av landets högsta polischefer som saknar både polisexamen och polisiär erfarenhet.

Utöver detta finns det en märklig ordning som innebär att personer utan polisexamen som rekryteras som högre chefer inom Polismyndigheten mer eller mindre automatiskt utnämns till polismän i lagens mening. Detta sker trots att det enda mandat som kommer med utnämning till polisman är mandat att bruka våld och tvång mot enskild.

Det man ska tänka på här är att beslut om olika åtgärder inom polisverksamheten kan fattas av vilken tjänsteman som helst som har delegerats denna befogenhet enligt polisens arbetsordning. Jag har svårt att tolka detta på något annat sätt än att det anses vara av vikt att högre chefer inom Polismyndigheten också har befogenhet att bruka våld och tvång mot enskild. Men det jag inte förstår är varför det är nödvändigt att utrusta dessa personer med pistol, batong, pepparsprej och handfängsel. Det är inte rimligt att regleringen av det statliga våldsmonopolet hanteras på detta sätt.

Alla organisationer behöver influenser utifrån, och det är viktigt även för Polismyndigheten att rekrytera personer utanför den egna myndigheten för chefs- och specialistfunktioner. Det kan till exempel handla om befattningar inom ekonomi, HR och it. Huvudregeln bör dock vara att man ska ha avlagt polisexamen för att kunna rekryteras till chefsbefattningar som har direkt koppling till den polisiära verksamheten.

Polisens arbete bygger till stor del på erfarenhet, och att leda och prioritera den polisiära verksamheten utan erfarenhet är en svår ekvation. Polisexamen ska självfallet också vara ett krav för att man ska kunna utnämnas till polisman.

Polismyndigheten har inga problem att hantera sitt förvaltningsuppdrag men desto större problem att hantera sitt polisuppdrag. Fru talman! Om vi vill att Polismyndigheten ska bedriva bra och effektiv polisverksamhet behöver polisiär kompetens vara ett krav för de personer som ska leda myndigheten.

Jag förstår inte på vilket sätt det skulle vara en framgångsfaktor att välja nybörjare som chefer för en komplex verksamhet. Vi har i dag ca 20 000 poliser, och jag är helt övertygad om att det går att hitta lämpliga chefer inom den egna kåren. Av samma skäl som överbefälhavaren behöver vara militär behöver rikspolischefen och andra höga chefer inom Polismyndigheten vara poliser med avlagd polisexamen.

(Applåder)

Anf. 373 LARS ANDERSSON (SD):

Fru talman! Jag kommer att ägna dessa minuter åt att belysa en lite mindre uppmärksammas del av Tullverkets många utmaningar.

Att både yttre och inre gränskontroller är förknippade med uppenbara problem har förhoppningsvis ingen missat vid det här laget. Det finns stora problem med införsel av allt från droger till vapen och inte minst människor i diverse syften; det må vara trafficking, organiserat tiggeri eller påtvingad prostitution.

Dessa områden får relativt mycket uppmärksamhet i dag, om än inte nog, men i dag skulle jag vilja belysa problematiken för Tullverket vad gäller ett mindre diskuterat område, nämligen den faktiska utförseln av varor och gods. Detta nämndes på nyheterna så sent som i går och har även nämnts här i kväll.

Att fler kontroller görs av inkommande än av utgående trafik är naturligtvis en självklarhet. Men att hela 98 procent av tid, kraft och resurser ägnas åt införsel av varor känns som en lite väl skev fördelning med tanke på den problematik som existerar även när det gäller utförsel av varor. Exempelvis går det fyra färjor dagligen mellan Göteborg och Fredrikshamn i Danmark, och Tullverket har endast resurser att kolla tre till fyra av dessa per år.

Årligen sker över 20 000 bostadsinbrott i Sverige, och polisen uppger att internationella brottsnätverk beräknas stå för uppemot hälften av dessa. När det gäller stöld av gods av högre värde, såsom båtmotorer, bildelar och jordbruksmaskiner, räknar polisen med att majoriteten är utländska beställningsjobb, främst från de forna öststaterna och Baltikum. Denna kunskap har vi skaffat oss delvis genom stulen elektronik som spärrats och sedan kan spåras till dessa områden – dock till begränsad nytta eftersom skadan redan är skedd och några direkta möjligheter att få tillbaka varorna inte existerar.

Det oroväckande här är att Tullverket enligt lag har extremt begränsade möjligheter att ingripa när stöldgodset transporteras ut ur landet, även vid till exempel upptäckten av en hel skåpbil full av förmodat stulna datorer. Tullen har alltså ingen laglig rätt att vare sig beslagta gods eller kvarhålla misstänkta brottslingar, då det saknas restriktioner när det gäller just stöldgods.

Regelverket stipulerar att Tullverket vid misstanke om brott ska kontakta polisen, som sedan ska ta över ärendet. Det är i sig kanske inte helt ologiskt, men polis måste i så fall infinna sig omgående innan färjan hinner lämna terminalen, och detta händer endast i undantagsfall. Det är naturligtvis ett välkänt kryphål för internationella brottslingar.

Polisen hävdar att låga straff, prioriteringar av grövre brott och få gränskontroller gör Sverige till ett mycket populärt land för utländska tjuvligor. Detta har uttryckts av bland andra Bo Löf, som arbetar med kartläggning av internationella brottsnätverk i Sverige. Han säger att ”man kommer till Sverige som till ett smörgåsbord, man äter och åker mätt härifrån”. Han hävdar, vilket är fullt logiskt, att det naturligtvis sprids i dessa kriminella kretsar att Sverige är ett ganska lätt land att stjäla i. Bötesstraffen är som sagt jättelåga, och det är lätt att ta sig in både i EU och i Sverige då vi har i princip öppna gränser, uttrycker denne Bo Löf.

Tullarna i sin tur vittnar om att de endast kan stå bredvid och titta på när diverse skåpbilar och trailrar kör ombord. Givetvis leder det till stor och märkbar frustration bland tullarna själva. Så ska vi naturligtvis inte behöva ha det i Sverige i dag.

(Applåder)

Anf. 374 LAILA NARAGHI (S):

Fru talman! Ärade ledamöter! Åhörare! Vi lever i en orolig tid och i en orolig omvärld. Demokratien är satt under press. Västerut, i USA, ser vi Trump hetsa mot medborgare, medier och grannar. Lögner, rasism och sexism kommer i en strid ström. Österut, i Ryssland, ser vi Putin, vars regim slår hårt mot både det ryska folket och andra: intern repression, extern aggression.

I Polen urvattnas rättssystemet, och antisemitismen har växt sedan nationalkonservativa Pis tog makten. Högerextremismen breder ut sig i Europa. Man söker splittring och sprider hat. Vi ser det också här i landet.

Aldrig förr har svensk högerextremism varit så väletablerad. På sociala medier grasserar hatet.

Nazisterna vandaliserade Almedalen. De störde, hotade och slogs. På gator och torg runt om i landet dyker de upp. De stör, hotar och slåss. Ibland är de till och med på möten med polistillstånd.

Fru talman! Ärade ledamöter! Rasismen är påtaglig. Jag möter barn och vuxna som är rädda. Det handlar om människor med utländskt påbrå och utländsk släkt, kvinnor, hbtq-personer, fackligt aktiva, funktionshindrade och svenskar som tillhör det samiska folket och de nationella minoriteterna. Det finns många fler, också människor som inte tillhör rasismens första offer men som vet att de förr eller senare står på tur. Högerextremismen skonar ingen.

Fru talman! Ärade ledamöter! Min morfar var jude från Österrike. Som ung flydde han till Sverige innan Hitler stängde gränserna. Hans föräldrar blev kvar. Vi är en av många familjer som vet vad högerextremism och rasism handlar om, var det börjar och hur det slutar. Det gäller att bryta den onda cirkeln i tid – att se sambanden och tecknen, att sätta in motåtgärder och att säga stopp.

Tiden är nu kommen. Sverige måste sätta ett brett arbetsprogram mot rasism och för jämlikhet. Jag vill här lyfta fram några områden:

1. Arbete, välfärd och utbildning. Rasismen kan enklare pressas tillbaka när arbetslösheten är låg och välfärden fungerar. Skolan är särskilt viktig för att ge alla barn och unga kunskap, trygghet och sammanhang.
2. Medierna och kulturen. Fria medier är nödvändiga. De måste försvaras. Högerextremismen ger sig på just fria och oberoende medier. Danmark är ett varnande exempel. Demokratien som idé förutsätter också respekt för mångkulturen. Demokratien handlar ju om såväl folkstyre som respekt för den enskilde och minoriteter. Svensk mångkultur ska värnas.
3. Rasistiska organisationer utgör ett allvarligt hot. Vi bör ta fram lagstiftning som kan förbjuda dem. Utrymme finns i regeringsformen för att förbjuda sammanslutningar som innebär förföljelse av en folkgrupp på grund av etniskt ursprung eller hudfärg. Om rasistiska organisationer förbjuds kan de inte längre få demonstrationstillstånd av polisen. Då kan polisens resurser användas till att skydda människor som hotas i stället för dem som hotar.

Fru talman! Även om vi lever i en orolig tid känner jag tillförsikt. Demokratin här i landet har i snart 100 år klarat svåra påfrestningar. Vi har gjort det förr. Jag är säker på att vi kan göra det igen. Men det är på oss det beror – oss alla tillsammans.
(Applåder)

Anf. 375 MIKAEL STRANDMAN (SD):

Fru talman! Jag tänkte tala lite om vårt valsystem och om vikten av att ha en och samma valsedel för alla partier.

Valet för en dryg månad sedan präglades tyvärr av en hel del problem som kom att rubba tilliten till vår demokrati. Bland annat förekom hot och våld vid valstugor, familjeröstning, fel hantering av förtidsröster med mera, men framför allt mycket allvarliga problem med valsedlarna.

Valsedlar plockades ideligen bort från valsedelsställen, men framför allt vidtogs så gott som inga åtgärder för att väljarna i enskildhet skulle kunna plocka de valsedlar som de önskade.

Ställen med valsedlar har oftast legat till allas beskådan, med full insyn över vilka valsedlar den röstande tar. Detta förfarande är tillåtet i Sverige eftersom valhemligheten endast anses gälla i valbåset. Men då valsedlarna är en förutsättning för att kunna rösta och väljaren inte får dessa hemskickade till sig av staten blir den väljare som inte är aktiv och försöker få tag på valsedlarna på annat håll tvungen att, till allas beskådan, plocka de valsedlar han eller hon behöver vid valsedelstället.

I tidigare riksdagsval har systemet med valsedlar kritiserats av internationella valobservatörer. I en rapport konstaterade valobservatörerna att stället med valsedlar ger anledning till stor oro eftersom väljare ofta tvingas trängas med varandra när valsedlar ska plockas. Då det är få personer som plockar mer än en valsedel för varje val ser man ganska enkelt hur andra röstar.

Trots tidigare kritik har ingen förändring skett. Ett vanligt argument från dem som försvarar nuvarande valsystem är att det är upp till den enskilde att säkra sin valhemlighet genom att ta flera valsedlar från olika partier. Detta är dock ett stort feltänk och ett avsteg från grundlagens intention om att valen ska vara fria och hemliga.

En säker procedur ska garantera valhemligheten utan att den enskilde tvingas till egna aktiva åtgärder. När det dessutom är få personer som tar flera valsedlar betyder det att handlingen i sig kan bli en politisk signal.

I Danmark har man ett valsystem med en och samma valsedel för samtliga riksdagspartier. För att man ska få plats med personvalen består valsedeln av flera sidor. Valsedeln hämtas ut i vallokalen i samband med att man registrerar sig för röstning. Därefter går väljarna till ett skyddat bås och gör sitt val för att sedan lägga valsedeln i valurnan.

Utöver denna viktiga aspekt, att valhemligheten bevaras, blir hela logistiken kring valet enklare. I Sverige trycks det över en halv miljard valsedlar, och endast ett fåtal av dessa används. Det är dessutom en mycket omfattande och resurskrävande procedur för partierna att få sina namnvalsedlar distribuerade till hushåll och vallokaler. Miljömässigt och samhälls-ekonomiskt är alltså det danska systemet att föredra.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Demokrati och
männsliga rättigheter

Enda anledningen till att vara emot ett system med en gemensam valsedel är förmodligen att flera av riksdagspartierna ser en fördel med nuvarande system.

I en tid av polarisering och politisk diskriminering räds väljarna att plocka valsedlar från till exempel Sverigedemokraterna. Tänk om en kollega, en granne eller en bekant bakom mig i kön ser vad jag tar för valseedel!

Detta är dock ett cyniskt förhållningssätt till en av våra viktigaste och finaste grundlagar, den om fria och hemliga val. På sikt kommer det inte att gynna någon att förtroendet för vår demokrati rubbas och att medborgarna ser de allmänna valen som riggade.

(Applåder)

Anf. 376 JESSICA WETTERLING (V):

Fru talman! All offentlig makt i Sverige utgår från folket. Riksdagen är folkets främsta företrädare. Så står det i vår regeringsform, den grundlag som utgör grunden för vår demokrati.

Förtroendet att som 1 av 349 personer bli vald till riksdagsledamot är ett av de finaste förtroenden man kan få i Sverige – och det är ett av de finaste uppdragen.

Riksdagsledamöter ska vara representativa för sitt parti och dess ståndpunkter men också för folket.

Jämfört med de flesta inom väljarkåren har riksdagsledamöter mycket höga månadsarvoden. I november höjs arvodet ytterligare, till 65 400 kronor i månaden. Det är en inkomst som de flesta i Sverige bara kan drömma om. Det är mer än dubbelt så mycket som medelinkomsten för de personer som vi representerar. Det gör att levnadsvillkoren för oss riksdagsledamöter skiljer sig väldigt mycket från de levnadsvillkor som människor har som vi ska företräda här i riksdagen.

Fru talman! Vänsterpartiet har under många år motionerat om att sänka ledamöternas arvoden. Vi tycker att arvodet är alldeles för högt. Det är ett problem att arvodet är så pass mycket högre än vad en genomsnittlig svensk tjänar. Det riskerar att påverka allmänhetens förtroende negativt. Det handlar om trovärdighet.

Det är klart att ersättningen ska vara bra. Det är ett ansvarsfullt uppdrag att vara vald ledamot i Sveriges riksdag. Men politiker ska inte leva i en egen verklighet långt från vanliga medborgare. Arvordet borde därför sänkas till en rimligare nivå och kopplas till prisbasbeloppet, som i dag är 44 500 kronor. Även om detta är långt utöver vad majoriteten av landets väljare tjänar vore det en klart rimligare nivå.

På grund av att det är så höga arvoden har Vänsterpartiet en partiskatt för alla sina företrädare. Den gör att oavsett hur högt arvodet för ett politiskt uppdrag, till exempel att sitta i riksdagen, är får en företrädare för Vänsterpartiet inte ut mer än 28 400 kronor i månaden. Trots partiskatten i Vänsterpartiet är min inkomst rejält höjd jämfört med min tidigare inkomst, som jag hade som stödassistent.

Fru talman! Förtroendet att som 1 av 349 personer bli vald till riksdagsledamot är ett av de finaste förtroenden man kan få i Sverige. Men det är just ett förtroende, inte ett jobb. Det är ett förtroende som man har en kort period av sitt liv.

Levnadsvillkoren för oss som riksdagsledamöter skiljer sig väldigt mycket från de levnadsvillkor som de flesta av oss hade innan vi steg in i denna kammare, och de skiljer sig mycket från de levnadsvillkor som människor har som vi ska företräda här i riksdagen.

Det är dags att sänka riksdagsarvodena.

Anf. 377 MATTIAS INGESON (KD):

Fru talman! I grunden bygger vår demokrati och välfärd på att vi medborgare bryr oss om varandra och tillsammans vill bygga ett gott samhälle för alla. Att bry sig om är civilsamhällets egen superkraft. När klyftorna växer och segregationen ökar blir civilsamhället allt viktigare för att bygga gemenskap, bevara demokratin och möta samhällets utmaningar.

I min hembygd går 32:an rakt genom skogen. På ena sidan den tungt trafikerade landsvägen ligger Ingarp, och på den andra sidan ligger Russnäs. På båda sidor om vägen bor det barn. I decennier har samhällsföreningen och boende i byarna försökt påverka Trafikverket att vidta trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Man har presenterat förslag, och tillsammans med lokala företag har man till och med erbjudit finansiering. Trots detta har ingenting hänt. Det saknas inte grävmaskiner eller kunskap i byarna, så om det inte hade varit olagligt hade samhällsföreningen ordnat detta själv och sedan firat med korvgrillning.

Detta är ett exempel där samarbete mellan myndigheter och det lokala civilsamhället effektivt skulle kunna lösa problem i människors vardag. Men då måste myndigheterna börja se lokala initiativ som en resurs och inte som en jobbig fluga som surrar och stör myndigheternas viktiga arbete.

Fru talman! Trots att arbetslösheten är låg i Sverige i dag finns det många människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det handlar om människor med kort utbildning, nyanlända och långtidssjuka. Den människosyn som finns inbyggd i de idéburna organisationernas DNA innebär ett unikt mervärde i arbetet med just denna grupp. Trots detta saknas i dag arbetsmarknadspolitiska lösningar som tar ideella aktörer på allvar.

Tidningen Mitt i Södermalm låg på min hallmatta i går. I en artikel där konstateras att hälften av Stockholms äldre lider av ensamhet. I samma artikel berättas det att ideella initiativ räddar människor ur isolering. I en politik för att bryta ensamheten är civilsamhällets förutsättningar avgörande. Därför vill vi Kristdemokrater ge civilsamhället stärkta ekonomiska förutsättningar, och vi vill återinföra gåvoskatteavdraget till organisationer som arbetar med sociala behov.

Idrottsrörelsen har i dag skatteregler som innebär att föreningar inte behöver betala arbetsgivaravgifter för idrottsutövare och tränare om ersättningen understiger ett halvt prisbasbelopp. Vi anser att övriga ideella organisationer borde inkluderas i samma regelverk.

Fru talman! Under snart tio år har en ny samverkansform, idéburet offentligt partnerskap, IOP, vuxit fram. Kommuner, landsting och organisationer ser nämligen ett behov av konkret samarbete som inte kommer till stånd genom upphandling eller föreningsbidrag. Riksdagens partier måste nu ta steget från att retoriskt stödja IOP till att komma med konkreta förslag som gör att kommuner och landsting vågar ingå denna typ av avtal.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Demokrati och
mänskliga rättigheter

Min fru, Karin, arbetar som lärare i svenska som andraspråk. En av de vanligaste frågor som hon får är: Var finns svenskarna? Svaret blir nästan alltid: I föreningarna.

Oavsett om det handlar om integration, arbetsmarknad eller ensamhet har civilsamhället en viktig roll att spela. Idéburna organisationer vill inte och ska inte styras av det offentliga, men de vill och kommer att hjälpa till om de får.

Anf. 378 BARBRO WESTERHOLM (L):

Fru talman! I år firar vi att det har gått 70 år sedan konventionen om de mänskliga rättigheterna såg dagens ljus. I Sverige försöker vi leva upp till konventionens målsättningar genom den diskrimineringslagstiftning vi har. Den senaste utformningen beslutades i riksdagen 2008 och började gälla 2009. Den omfattar sju diskrimineringsgrunder: kön, könsöverskridande identitet, sexuell läggning, etnicitet, religion, funktionsnedsättning och ålder.

År 2013 stärktes den del som handlar om ålder till att omfatta inte som tidigare bara utbildning och arbetsliv utan också hälso- och sjukvård, socialtjänst samt varor och tjänster, alltså sådant som finns i alla samhällets olika sektorer. Detta sågs som en stor normerande seger. Nu skulle vi verkligen kunna bekämpa den ålderism som är så uttalad i Sverige och som ger konsekvenser i form av åldersdiskriminering. WHO har ju tagit fram data som visar att Sverige hör till värstingarna när det gäller just fördomsfull syn på åsrika människor.

Nu har vi haft denna lag i fem år, och hur har det gått? Jo, det kommer in mellan 200 och 300 anmälningar om åldersdiskriminering om året. De gäller främst arbetslivet följt av varor och tjänster. Allvarligt är att anmälningarna även gäller hälso- och sjukvården och socialtjänsten, för där har vi ju en lagstiftning som är tydlig med att det är människors behov som ska tillgodoses och att bedömningar inte ska ske utifrån ålder.

Hur går det då för dessa anmälningar? Jo, av de ca 1 200 som vi har fått in har 3 gått till domstol. Det var tre chaufförer som inte fick köra buss eller färdtjänstbil efter fyllda 70. Men domen blev att de fick fortsätta att köra. I övrigt gick fyra till förlikning medan alla de andra ligger oanalyserade hos Diskrimineringsombudsmannen. Så här är det med anmälningarna på grundval av de andra diskrimineringsgrunderna också.

Men dessa borde analyseras. Vi borde få veta varför människor har bemödat sig om att skicka in en anmälan till DO om hur de har känt sig kränkta och diskriminerade i olika situationer. Hade vi denna kunskap skulle vi ha bättre instrument att åtgärda problemet. Men av bland annat sekretesskäl får man inte beforska dessa anmälningar, så jag menar att riksdagen måste ge ett uppdrag till DO att analysera dem.

Vi måste också se över diskrimineringslagen som sådan. En översyn gjordes för ett par år sedan, men det var bara petitesseer man kom in på.

Detta är allvarligt, för människor i vårt samhälle ska känna att vi lever upp till de mänskliga rättigheterna om allas lika värde.

Anf. 379 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Jag anmälde jämställdhet som debattämne. Jag hade trott att det skulle vara en egen rubrik, men nu hamnade jag under rubriken

Demokrati och mänskliga rättigheter. Det är ju trots allt en ganska bra rubrik, för det är precis det jämställdhet handlar om.

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Utifrån detta arbetar den socialdemokratiskt ledda regeringen med sex delmål: jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa samt att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Utöver detta är det viktigt att inse att jämställdhet berör alla samhällsområden. För att nå ett jämställt samhälle måste ett jämställdhetsperspektiv läggas på alla områden i samhället. Denna strategi kallas jämställdhetsintegrering.

Fru talman! När man ser bakåt för att få perspektiv på jämställdhetsarbetet är det slående hur sakta det har gått. Det som vi i dag tycker borde vara självklarheter har tagit hundratals år att uppnå. Rösträtten kom för hundra år sedan, föräldraförsäkringen kom på 70-talet och samtyckeslagstiftningen så sent som i år. Självklarheter kan man tycka men bara möjliga genom hårt politiskt arbete.

Fru talman! År 1864 blev det förbjudet för en man att aga sin hustru. Det är 154 år sedan. Men efter 154 år är fortfarande ett av våra jämställdhetspolitiska mål att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Det tar tid, och det sker inte av sig självt. Vi måste hela tiden sträva framåt, gå vidare och inte ge upp. Vi måste nå ett jämställt samhälle nu, snart och genast. Vi kan inte vänta.

Men samtidigt som vi strävar framåt måste vi se upp så att vi inte förlorar det vi vunnit. Det finns en farlig utveckling i vårt land, i Europa och i världen där växande krafter försöker tränga tillbaka de landvinningar vi har gjort.

I Sveriges riksdag har vi ledamöter som hotar alla de framgångar som har nåtts och som vill vrida klockan tillbaka. De vill inskränka aborträtten, införa samvetsklausuler, återinföra sambeskattningen och vårdnadsbidraget och försämra föräldraförsäkringen.

I Europaparlamentet finns ett motstånd från höger mot jämställdhet. USA har en president som är ökad för sin kvinnofientliga politik och sina sexistiska uttalanden. Brasilien har en presidentkandidat som excellerar i kvinnohat, och Saudiarabien har sin konservativa uttolkning av islam.

Detta är bara några exempel på vad alla vänner av demokrati och jämställdhet har att kämpa emot. Det är politiska spöken från det förgångna. Det gäller inte bara jämställdhet, utan deras förhållande till demokrati och rättvisa är också uselt.

Det handlar om konservativa och religiösa krafter såsom frikyrkorörelsen i Brasilien, den kristna högern i USA, katolska kyrkan i Europa och islamister i Mellanöstern. Det tragikomiska är hur lika dessa krafter är. Islamister och högerextrema kristna bär på samma auktoritära, patriarkala och kvinnofientliga tankegodar.

Mot dessa mörkrets makter måste alla som står upp för demokrati och mänskliga rättigheter, som ju är rubriken på det här avsnittet, ta upp kampen. Vi måste vara så målmedvetna att vi både kan föra generationers arbete vidare samtidigt som vi försvarar det vi uppnått.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Demokrati och
mänskliga rättigheter

Socialdemokraterna är ett feministiskt parti. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och rättigheter på alla livets områden. Män och kvinnor är och ska behandlas som jämlikar. Detta ger vi aldrig upp.

(Applåder)

Anf. 380 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! Precis som Patrik Björck anmälde jag mig till en debatt om jämställdhet och tänkte att den skulle ha en egen rubrik.

För mig som moderat är jämställdhet är att kvinnor och män ska ha samma möjlighet att starta och driva företag. Jag vill att man skapar ett gott innehåll för dem som verksamheterna är till för, och jag talar såklart om välfärdssektorn där sex av tio kvinnor återfinns. Vinstbegränsningar där skulle kunna få förödande effekter och konsekvenser för såväl verksamheterna som dem verksamheterna är till för.

Under valrörelsen var vi många som knackade dörr hos familjer och besökte verksamheter. Genom nya modeller för att leverera verksamhet till dem som är i behov av hjälp och stöd kan man skapa något långsiktigt där personal trivs och till exempel ungdomar med grava handikapp får ett kvalitativt innehåll som institutionell verksamhet inte har kunnat bidra med.

De kvinnor som arbetar här arbetar dygnets olika timmar, som det innebär, för att hjälpa dem som är i behov av stöd. Det är till och med så att verksamheten innehåller moment som saknas för dem som praktiserar på sjukvårdssidan till undersköterskor och sjuksköterskor. Här kan man få en allsidig utbildning. Det är alltså en fantastisk möjlighet att göra praktik på de här platserna.

Denna och andra verksamheter startas och drivs av dessa kvinnor, inte minst mammor som sett ett behov av att utveckla verksamheter som ger ett fantastiskt innehåll med mänskliga värden. Vi måste ta vara på alla dessa verksamheter som finns och som startas och drivs, inte minst det goda innehållet för dem som verksamheterna är till för. Sverige och våra invånare behöver se mer av verksamheter som dessa, och de finns på olika sätt och i olika former.

Det kan inte vara fel att driva verksamheter som skapar nya modeller på ett gott sätt som gör att vi kommer åt verksamheter som ger ett innehåll som de inte har haft tidigare. Jag kan ta ett exempel, ett barn som tidigare har varit i en verksamhet. Personen i fråga kan inte röra sig över huvud taget. Personen kunde inte få massage och beröring vid den verksamhet där han var, för det fanns det inte tid till. Men sedan kom han till en ny verksamhet. Där ringde de hem till föräldrarna, som nästan grät, och frågade om det var okej att den här killen fick massage och beröring varje dag. Föräldrarna trodde inte att det var sant och möjligt.

Genom att jobba på andra sätt, utan att springa fortare, kan man nå nya höjder för det man vill åstadkomma. Då är det förödande att sätta stopp för verksamheter för dessa människor, som det finns förslag på när det gäller vinster i välfärden. I stället borde vi alla göra allt vi kan för att verksamheter som dessa ska kunna utvecklas på bästa möjliga sätt och bli fler i vårt avlånga land.

(Applåder)

Anf. 381 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Fru talman! Demokratien i Sverige är värd att envist och outtröttligt värda.

I år är det 100 år sedan beslut togs i Sveriges riksdag om allmän och lika rösträtt för män och kvinnor. Tre år senare, 1921, genomfördes det i praktiken.

Det blev startpunkten för ett samhällssystem där folkets vilja skulle vara vägledande, inte hur mycket mark man ägde eller vilken ekonomisk ställning man hade, utan själva människovärdet – en person, en röst.

De insatser socialdemokratiens tidiga företrädare, tillsammans med dåtidens frisinna liberaler och bondeförbundare, genom idogt och självuppoftande arbete drev fram, trots motstånd från konservativa krafter, ledde fram till det samhälle vi ser som självklart i dag.

Ett historiskt perspektiv kan vara bra för att förstå nutiden. Men självklart behöver vi ständigt blicka framåt, och som jag ser det är det den djupa folkliga förankringen som fortsatt behöver stå i centrum. Kommunerna, länsstyrelserna och regionerna har alla viktiga roller för hela landets demokratiutveckling.

Man kan diskutera och också utreda på vilka nivåer huvudmannaskap för olika verksamheter ska ligga över tid. Skola och sjukvård är ofta i fokus för denna debatt. Några menar att staten ska ta över hela ansvaret för skolorna och att också sjukvården helt eller delvis ska tas över av staten.

Då bör man ställa sig frågan: På vad sätt är vi här i riksdagen eller statligt anställda ämbetspersoner centralt bättre skickade att bestämma över skolor och vårdcentraler i lokalsamhället än de som är verksamma på platsen, företrädare med kunskap och erfarenhet av faktiska förutsättningar och med ansvar att möta berörda människor och verksamheter?

Fru talman! Hur står det till med demokratin rent generell i dag? är en fråga man kan ställa. Den som läser statistik från det val vi nyligen genomfört ser att valdeltagandet var högt, strax över 87 procent. Med internationella mått mätt är det mycket högt.

De satsningar på delaktighet och demokrati som regeringen och en rad kommuner genomfört kan utifrån dessa siffror sägas ha burit frukt. Men det finns självklart anledning att arbeta vidare med detta fokus, inte minst för att jämna ut skillnader i valdeltagande mellan olika områden. I vissa valdistrikt är det kanske 50–60 procent som går och röstar, i andra uppemot 90 procent.

En problematik som också uppmärksammas, med all rätt, är hat och hot som framförs på nätet eller i andra sammanhang och som drabbar många människor i vardagen.

För några dagar sedan blev jag kontaktad av en gymnasieelev på Åbyskolan i Klippan. Han höll på med ett skolarbete om den politiska debatten. Han undrade, med hänvisning till en forskarrapport, hur jag såg på den hårdnande tonen i politiken. Jag svarade att det kanske inte gäller enbart i politiken; det är nog tyvärr en tendens i samhället i stort. Ett generellt tuffare och mer polariserat klimat sätter sin prägel också på den politiska debatten. Men självklart har vi som verkar i de politiska församlingarna ett ansvar att bära. Sans och balans är kanske sådant som ska råda ibland.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

*Demokrati och
männsliga rättigheter*

Fru talman! Låt mig avsluta med att det är genom långsiktigt hållbara satsningar på integration, på mötesplatser och på folkbildning och genom att främja förenings- och kulturliv som fler människor blir delaktiga i samhället och det offentliga samtalet och demokratin kan utvecklas.

Det är fokus på de enskilda medborgarnas möjligheter till deltagande som får svensk demokrati att utvecklas vidare.

(Applåder)

Anf. 382 MARIA STOCKHAUS (M):

Fru talman! Även jag har anmält mig till debatten under avsnittet Jämställdhet och den lite bredare rubriken.

Jag skulle vilja inleda med en notis i Dagens Nyheter för några veckor sedan: Upp till 30 barn saknas när skolan börjar. Det var en väldigt liten notis, men den väckte mitt intresse. Barnen som saknas misstänks ha förts bort utomlands för att giftas bort. Vad gör vi när vi får den typen av information? Vi konstaterar att de inte kommit tillbaka, men vad gör vi sedan?

Jag tänker på Fadimes ord när hon var här i riksdagen och höll sitt tal. Hon avslutade det med orden: Vänd dom inte ryggen. Och hon menade alla dem som tvingas att leva under olika former av hedersförtryck.

En del av hedersförtrycket innebär att barn och ungdomar förs utomlands för att giftas bort med tvång eller könsstympas. Sverige har i dag inte tillräckligt med åtgärder för att förhindra att barn och ungdomar förs ut ur landet mot sin vilja. Vi har inte heller tillräckliga verktyg för att hjälpa barn och ungdomar tillbaka till Sverige om de blivit bortförda.

Problemet är inte nytt, men okunskapen bland myndigheter som kommer i kontakt med det står i vägen för att samordnat och kraftfullt möta orsaker och utbredning.

Det transnationella skyddsarbetet behöver förstärkas. De som blir bortrövade till utlandet i syfte att till exempel könsstympas eller giftas bort befinner sig i en extremt utsatt situation.

Fru talman! Utredningen *Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap* framhåller att Utrikesdepartementet, Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten måste utveckla och förbättra sin samverkan rörande gränsöverskridande ärenden med en problematik kopplad till tvångsäktenskap och heder.

I flera av fallen med bortförda personer har deras utsatthet varit känd för svenska myndigheter långt innan de förts bort. Det måste därför finnas mycket bättre möjligheter för myndigheter att agera förebyggande i ärenden med potentiell transnationell dimension. Exempelvis borde det vara möjligt för domstolar att utfärda förelägganden som ställer krav på att en viss person inte får föras utomlands vid misstankar om att vederbörande riskerar att giftas bort eller utsättas för könsstympning. Något liknande finns redan i dag i England, som kallas för Protection Orders. De skyddar barn och ungdomar från att föras utomlands för att giftas bort.

I vissa fall har barn som blivit bortförda tagit kontakt med myndigheter och privatpersoner i Sverige för att berätta att de blivit bortgifta mot sin vilja och att de vill ha hjälp att återvända. Efter att berörda myndigheter då tagit kontakt med vårdnadshavarna, vilka uppgett att barnet befunnit sig utomlands av egen vilja, har ärendena ofta lagts ned utan uppföljande insatser och åtgärder. Dessa personer är således i stor utsträckning utlämnade åt sig själva. I många fall glöms de bort och återvänder aldrig hem.

Fru talman! I Norge har man sedan 2008 en modell med så kallade integreringsrådgivare på landets ambassader i vissa länder. Deras uppgift är bland annat att arbeta strategiskt med att bilda nätverk i de berörda länderna och att arbeta stöttande och rådgivande gentemot andra myndigheter och organisationer i arbetet med att få hem bortförda personer. En liknande modell skulle vi behöva i Sverige.

Egentligen är det ganska enkelt: Svensk lag och mänskliga rättigheter måste gälla alla i Sverige. Vi kan inte fortsätta att vända dessa barn ryggen. Det finns åtgärder som skulle kunna skydda dem, och det är dags att vi vidtar dem.

Anf. 383 MARGARETA CEDERFELT (M):

Fru talman! Även jag har troligtvis hamnat under fel rubrik. Jag anmälde mig ursprungligen till den utrikespolitiska debatten, men eftersom jag ska tala om demokrati blev jag glad när jag såg rubriken för kvällens debatt.

Jag kommer att tala om demokrati, fru talman – demokrati generellt. Vad jag vill säga med detta är att demokrati inte är allom givet. Demokrati är ingenting som stannar för alltid, utan det är en fråga som vi alla måste arbeta för, inte bara här i riksdagen och inte bara i våra politiska partier. Det är en fråga som måste drivas i hela samhället, fru talman.

Jag säger detta därför att när Sovjetunionen föll sönder var vi många som jublade. Vi tänkte att nu kommer demokratin. Hur har det blivit? Nej, det har inte blivit demokrati i samtliga forna Sovjetdelstater. Där råder fortfarande problem för många medborgare, fru talman.

Här tänker jag säga några ord om valobservationer och vikten av att ingå i ett internationellt sammanhang, så som Sveriges riksdag gör tillsammans med 56 andra länder. Jag tänker på OSSE:s parlamentariska församling, som observerar val regelbundet. Syftet är inte att klanka eller klandra, utan det är att stödja demokratiutveckling och att ge möjligheter.

Vad är viktiga kriterier för att det ska finnas en demokrati? Jo, det är förstas att val hålls regelbundet och att det finns en konstitution som talar om när det är val och att detta inte är upp till ett politiskt parti att bestämma. Alla vuxna medborgares röster ska väga lika tungt – ingens röst ska väga mer än någon annans. Det ska finnas en ärlig och transparent rösträkning, och stat och politiska partier ska vara åtskilda. Och alla medborgare ska förstas ha möjlighet att engagera sig politiskt eller avstå från att göra detta. Alla medborgare ska ha rätt att träffa politiker och partier och inhämta information om politik enligt eget önskemål. Det ska finnas fria medier där partiernas kandidater kan publicera sig, precis som enskilda människor och journalister. Slutligen ska det finnas mötesfrihet. Det är en oerhört central fråga att människor har rätt att mötas där de vill.

Detta kan tyckas vara elementära punkter, fru talman, men så är det inte för ett stort antal människor i ett stort antal länder. Det vi kan se i vissa delar av världen är vad vi kallar för en backlash: att demokratin stryps åt. Men jag vill ändå framhålla att det i dag faktiskt aldrig har varit så många människor som har kunnat avlägga en fri röst. Detta är något som vi ska vara glada för, men vi ska fortsätta att kämpa. Det ska vi göra tills det råder demokrati på jorden.

Vi ska inte acceptera att det finns personer eller partier som säger: Demokrati – det vill vi gärna ha, men det ska inte vara demokrati på ert vis. Jag har nämnt vad som är demokratins grundvalar, och det är faktiskt vad som ska uppfyllas. Detta är något som vi alla kan bidra till.
(Applåder)

Kultur och idrott

Anf. 384 LAWEN REDAR (S):

Fru talman! I lördags öppnades portarna till nyrenoverade Nationalmuseum på Blasieholmen här i Stockholm. Några recensenter betecknade det som decenniets konstupplevelse, och hundratals besökare har redan hunnit vallfärda dit.

Med sina 700 000 konstföremål från 1500-talet till vår nutid är byggnaden unik i sitt slag sett till att många nationalmuseer i Europa bombades under världskrigen.

Nationalmuseum har sin bakgrund i ett av de mest omvälvande skiftena i svensk historia. Sverige hade skilts från Finland, och det fanns ett behov av att definiera Sverige som nationalstat. Ett uttryck för denna önskan var att bygga ett nationalmuseum där man samlade landets alla historiska konstföremål, fornsaker och myntkabinett under ett och samma tak. I dag utgör Nationalmuseum en viktig del av vårt svenska kulturarv.

Fru talman! Ett stort politikområde som regeringen tog sig an under den förra mandatperioden var den historiska propositionen om en samlad kulturarvspolitik med viktiga prioriteringar:

- Vi införde en museilag som innehåller en särskild bestämmelse om museernas självständiga ställning i förhållande till den politiska beslutsnivån.
- Vi har definierat museernas övergripande ändamål att bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning.
- Vi har höjt ambitionen att tillgängliggöra kulturarvet, så att det når ut till fler och i hela landet. Till denna prioritering ska också inräknas den stora kulturpolitiska reformen att införa gratis entré på våra statliga museer.

Fru talman! Kulturarv, som avser alla materiella och immateriella uttryck för mänsklig påverkan, såsom spår, lämningar, föremål, konstruktioner, miljöer och traditioner, har fått ny aktualitet i den kulturpolitiska debatten i de olika parlamenten i Europa.

När det egentligen borde handla om spår eller avtryck av mänskligt liv för att skapa förståelse för tillvaron och det sammanhang vi i dag befinner oss i har det kommit att användas i extrema politiska syften för att tjäna exkluderingen och nationalismen. Medvetet lyfter man ut vissa delar av vårt stora komplexa kulturarv.

Denna politiska agenda i kulturpolitiken finns tyvärr även representerad i Sveriges riksdag. Men glädjande nog anser en majoritet av riksdagens företrädare att kulturarv är spår och uttryck från det förflutna som ska tillskrivas värde och som ska användas för att förstå samtiden. Kulturarvet

kan därför inte vara något annat än föränderligt och öppet, eftersom det är en förmedling av berättelser och uttryck – ett överförande av kunskaper mellan människor och mellan generationer.

Syftet med att tillgängliggöra vårt kulturarv och mångfalden av museiväsendet handlar inte längre om att definiera oss som en nationalstat utan är ett sätt att folkbilda och främja ett levande kulturarv som ska bevaras, användas och utvecklas.

Fru talman! Jag ska egentligen låta Nationalmuseum få tala för sig självt, men innanför stenväggarna hittar vi konst som går samman med sin tidsepok och som kritiserar densamma. Vi ska därför låta kulturen få vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.

Vårt demokratiska löfte kommer fortsatt att vara att främja alla människors möjligheter till kulturupplevelser, möjliggöra människors möten genom tillgängliga mötesplatser, stärka mångfalden av konstnärliga uttryck och stärka civilsamhället, folkbildningen och folkrörelserna. I grunden handlar detta om vad som håller samman vårt samhälle i dag, det vill säga vår starka demokrati.

(Applåder)

Anf. 385 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Utanförskapet växer, och människor känner otrygghet i samhället i dag. Vi har just upplevt en valrörelse som mer än någon annan valrörelse i vår moderna demokratis 97-åriga historia har handlat om trygghet kopplat till grovt våld. Begrepp som gängkriminalitet, skjutningar och no-go-zoner har blivit vedertagna. Det hela är mycket sorgsamt och kräver politiskt ledarskap.

Att upprätthålla lag och ordning och att känna samhörighet i samhället är en av statens kärnuppgifter. Här får staten inte svika. Att människor kan känna sig trygga är grunden för ett väl fungerande och demokratiskt samhälle.

I dag utmanas förtroendet och respekten för den svenska rättsstaten samtidigt som polistätheten är den sämsta på tio år. Brott får aldrig vara vardag. Brott ska bekämpas resolut och rejält. Den som begår brott ska mötas av lagens och rättsväsendets fulla kraft.

Jag arbetade under många år som socialarbetare. Detta gav mig insikter om utanförskap och de faktorer som påverkar människor att hamna i kriminalitet. Just detta talar vi för lite om i debatten. Jag vill vara en förkämpe för att binda ihop de olika politikområdena med hängrännor. Vi ska inte bara jobba med stuprör.

Gemensamt för de flesta yrkeskriminella som med sina handlingar visar total likgiltighet inför andra människors liv är att de en gång som unga har lockats in i destruktiva miljöer. Skyddet mot att hamna där bygger vi alla gemensamt kring tre delar: en fungerande familjepolitik som ger stöd till familjer som behöver det, en fungerande skola som erbjuder verktyg i form av kunskap för att till exempel kunna hävda sig på arbetsmarknaden och en vettig fritid.

Fru talman! Kulturen är en känd brobyggare mellan människor. Att dela upplevelser kittar oss samman. Därför är det av största vikt att kul-

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Kultur och idrott

turen och institutionerna för lärande och bildning kan utvecklas självständigt. Det är grundläggande i ett fritt och demokratiskt samhälle. Vi lever i en orolig tid med stora motsättningar.

Konsten och kulturen hjälper oss att förstå oss själva och den vi möter. På så sätt bidrar kultur och bildning också till ett Sverige som håller ihop.

Barns och ungas tillgång till kultur måste prioriteras, oavsett deras livssituation och andra förutsättningar. Därför vill vi moderater bland annat bygga ut Skapande skola. Vi vill gärna se att den även införs på gymnasiet.

Fru talman! Idrotten och idrottsrörelsen är Sveriges största folkrörelse och världens bästa brottsförebyggande organisation. Vi värnar särskilt ett idrottsliv där resurser riktas till barn och unga från miljöer där idrottsaktiviteter inte är ett självklart val. Vi verkar bland annat för fler idrottstimmar i skolan men också för att stärka idrottens roll på fritidshemmen.

Efter decennier som aktiv inom hästsporten vet jag att ridning är mycket mer än att bara utveckla färdigheter från hästryggen. I stallet lär sig unga människor ansvar och att fungera i en social kontext med andra ryttare och ledare. Många kvinnor som i dag är ledare i företag och organisationer säger att det var just i stallet de blev ledare.

Det finns inga genvägar till ett gott liv. Livets realitet är att resultat uppnås genom att ta ansvar och genom egen ansträngning och social förståelse.

Fru talman! Det goda samhället skapar vi tillsammans. Det sker när samhället gör det samhället är satt att göra, till exempel att bekämpa brott och se till skolor ger kunskap. Samtidigt måste samhället förmå att se den unga människan genom en utmanande ungdomstid.

Utanförskap är frihetens motsats. Därför består utmaningen i att både bekämpa och förebygga. Dessa två står inte i ett motsatsförhållande till varandra. De är i stället två sidor av samma frihetliga mynt.

(Applåder)

Anf. 386 ANGELIKA BENGTTSSON (SD):

Fru talman! Det har gått 43 dagar sedan valet, och ännu har vi ingen regering. Jag tänkte därför ge lite synpunkter som förhoppningsvis kommer att implementeras i en kommande regering.

Jag tänker tala om tre områden och börjar med sammanhållning.

Jag har under valrörelsen träffat många skolungdomar, liksom säkerligen många andra här i kammaren har gjort. Jag har träffat skolelever som känner samma rädsla i samhället som jag gjorde för nio år sedan när jag blev politiskt aktiv. Ungdomar berättar att de inte känner sig hemma längre i sitt eget land eller i sin egen stad. Ungdomar är rädda för trakasserier för att vissa grupper i vårt samhälle har en annan syn på oss kvinnor och på vad jämställdhet är. Det handlar om grupper i samhället som inte respekterar de rättigheter och skyldigheter som vi gemensamt har byggt upp.

Jag vill gråta inombords varje gång jag hör berättelser om när ungdomar inte kan leva som de vill eftersom våra svenska värderingar inte är lika mycket värda som vissa andra värderingar.

I stället för en politik som bygger samman vårt land har vi fått ett splittrat och segregerat land. Kulturen måste därför få en tydligare kraft och roll i samhällsbygget. Det ska inte råda några oklarheter om vad våra seder är, vad våra värderingar innebär och vad som ligger till grund för det som i dag är våra traditioner och det land som vi alla ska känna stolthet inför.

Jag är övertygad om att om vi alla börjar tala mer om vad vår kultur är kommer vi till slut – för det här kommer ta tid – få ett sammanhållet land igen.

Fru talman! Om man inte gillar eller respekterar vårt sätt att leva eller de värderingar vi har i Sverige, då har man inget i Sverige att göra.

Låt mig gå över till nästa sakområde. Jag anser att kulturen ska finnas och implementeras från den dagen då vi föds till den dagen då vi lämnar jorden. Kulturen utvecklar oss, den utmanar oss och den får oss att växa som individer.

Sverigedemokraterna har länge satsat på politiska förslag som sträcker sig från vaggan till graven. Skapande skola, kulturskola och bibliotek är några exempel på viktiga element för att man tidigt ska kunna börja ta del av kulturupplevelser. Skapande äldreomsorg, kultur på recept, idrott för äldre, musik och museum är exempel på andra kulturella områden som blir allt viktigare för våra äldre när de vill få en kulturupplevelse. Låt oss se till att vi får en regering som på riktigt satsar på kultur även för våra äldre, inte bara för barn och ungdomar!

Sist men inte minst vill jag säga några ord om idrotten. Alla har vi en relation, eller två, till idrotten, antingen som barn i ett knattelag, som förälder eller som entusiast vid stora mästerskap. Oavsett om man står på planen eller hejar på är idrotten en stor del av vårt liv och av vårt samhälle.

Aldrig är debatterna så heta som när de är idrottsrelaterade. Det kunde man senast se när Stockholm gick vidare som en av tre städer som kan få anordna vinter-OS 2026. IOK säger ja, Stockholms stads nya styre säger nej, och medborgarna säger nja och kanske.

Det är kul med OS. Det är bra om vi kan bidra med ny kunskap om hur man arrangerar mästerskap. Sverigedemokraternas inställning är att vi i så fall kan arrangera det tillsammans med våra nordiska grannländer.
(Applåder)

Anf. 387 CHRISTER NYLANDER (L) replik:

Fru talman! Angelika Bengtsson nämnde att kulturen ska bidra till att hålla samman samhället. Några meningar senare sa hon att kulturen ska utmana oss. Jag vill bara ställa frågan: Ser Angelika Bengtsson att det finns någon konflikt mellan dessa båda insikter?

Anf. 388 ANGELIKA BENGTSSON (SD) replik:

Fru talman! I grund och botten vill vi sträva efter ett sammanhållet land. Det tror jag även att Christer Nylander vill åt. Att kulturen utmanar oss och får oss att växa behöver inte stå i strid med detta, men det kan göra det.

Kulturen står i strid med ett sammanhållet land när den utmanar oss genom att vi inte delar värderingar, exempelvis genom att jag som kvinna inte är lika mycket värd i en annan kultur som i den svenska. För mig är det viktigt att vi alla i Sverige strävar efter att känna samma gemenskap och sammanhållning som bygger ihop allt till en gemenskap.

Detta är vad jag strävar efter, och detta är vad vi som parti strävar efter.

Anf. 389 CHRISTER NYLANDER (L) replik:

Fru talman! Det blev ett väldigt liv när Ibsen skrev *Ett dockhem*. Norge blev splittrat, och man skällde på varandra. Det blev ett väldigt liv när

Victoria Benediktsson från Skåne skrev om sin rätt till jämställdhet. Det innebar att samhället blev mindre sammanhållet, men det innebar också att människor fick mer frihet.

Det är detta som är problematiken när man säger att man både vill ha sammanhållning och vill se kulturen som utmanande. Det ni vill att kulturen ska utmana är bara det ena.

Om Ibsen inte hade utmanat på 1800-talet hade vi inte haft jämställdhet i Norge och Sverige i dag.

Anf. 390 ANGELIKA BENGTSSON (SD) replik:

Fru talman! Politisk styrning vill jag inte ha. Armlängds avstånd är jätteviktigt. Det hoppas jag att även Christer Nylander tycker. Men återigen: Att utmana kan också betyda att man i längden får ett sammanhållet land. Tydlighet är det viktigaste. Det är det vi måste ha. Det är därför vi måste vara tydliga med vad sammanhållning är. Det vi ska uppnå är att vi alla ställer oss bakom vad det är vi ska ha för gemensamma värderingar i vårt land.

Anf. 391 VASILIKI TSOUPLAKI (V):

Fru talman! Barn ska ha möjlighet att själva utöva och ta del av kultur. Det är en grundbult i Vänsterpartiets kulturpolitik, likaväl som det är tydligt i FN:s barnkonvention och i riksdagens nationella mål för kulturen. Vi ser att det är en viktig del i en människas utveckling att få använda alla sinnen och förmågor, och det är min övertygelse att barn som får vara kreativa och som hittar flera sätt att uttrycka sina tankar och känslor är bättre rustade för livet.

En undersökning gjord av Kulturanalys visar att barns och ungdomars kulturvanor skiljer sig åt beroende på föräldrarnas bakgrund. Framför allt är det deras utbildningsnivå som spelar in. Det är också tydligt att det egna kulturutövandet sjunker med stigande ålder och att flickor är mer aktiva kulturutövare i alla åldrar. Det ger sedan avtryck i vilka som kan komma in på de högre konstnärliga utbildningarna och vilka vi kommer att möta på scener, på film och på våra museer och gallerier framöver.

Jag är oroad över att vi även fortsättningsvis kommer att ha en situation där kultursektorn är väldigt homogen om vi inte radikalt ändrar på förutsättningarna. Om vi är övertygade om att alla barn behöver och har rätt att ta del av kultur finns det flera viktiga arenor att stärka. Det är framför allt grundskolan, gymnasiet, studieförbunden och kulturskolan. I många kommuner skulle även fritidsgårdarna behöva stärkas för att kunna vara en viktig plats för kulturutövande. Jag kommer framför allt att fokusera på kulturskolan här i dag.

Fru talman! I förra veckan rapporterade Sveriges Radio om en studie från Högskolan för scen och musik vid Göteborgs universitet. Även den visade att barn med välutbildade och kulturutövande föräldrar är överrepresenterade i just kulturskolan. Det här var kanske ingen ny information för oss som har följt debatten länge, men när det gällde instrumentkurserna var det intressant att se att två tredjedelar av de barn som fortsätter efter årskurs sex har föräldrar som själva musicerar. Det här visar att det behövs mycket stöd och uppmuntran från hemmet för att man ska fortsätta med sitt instrument. Det här visar också någonting så svårfångat som kulturellt kapital, menar forskarna. Det är viktigt att pedagoger funderar över hur

man kan göra för att alla barn ska känna sig välkomna. Det måste förstås vara ett långsiktigt mål att alla barn ska känna sig trygga och ha en självklar plats på våra kulturella arenor.

Från Vänsterpartiet menar vi att det behövs flera olika bitar för att den kommunala kulturskolan ska kunna vara en plats för fler barn och för att fler barn med olika bakgrund ska känna sig välkomna. Vi behöver ta bort de trösklar som försämrar tillgängligheten. Tillsammans med regeringen har vi de senaste åren skjutit till 100 miljoner för ökad tillgänglighet. En viktig ingång för oss från Vänsterpartiet har just varit den ekonomiska tillgängligheten – alla barn, oavsett tjockleken på föräldrarnas plånbok, måste ges möjlighet att delta.

Nu vill vi från Vänsterpartiet gå vidare och lägga ytterligare 200 miljoner för att hjälpa kommunerna att helt avskaffa avgifterna. För att kompensera intäktsbortfallet skulle kommunerna behöva skjuta till lika mycket själva. För att alla familjer ska känna till kulturskolan, förstå hur den fungerar och få reda på de positiva effekterna behöver också uppsökande insatser sättas in. Det finns många positiva exempel från kommuner som redan har satt igång med det här arbetet. Ett närmare samarbete mellan kulturskola och skola nämner också många som en framgång. Det handlar även om breddat utbud och så vidare.

Vi menar att Vänsterpartiets satsningar på att höja det generella statsbidraget är en viktig del för att möjliggöra för kommunerna att jobba med kön. Ska vi öka tillgängligheten måste vi också ge plats i kommunerna. Kösituationen är allvarlig på flera håll. Jag är stolt över de beslut som Vänsterpartiet var med och fattade under förra mandatperioden för att stärka kulturskolan. För att få till den här utbyggnaden och ge möjlighet till att det blir en inspirerande och utvecklande plats för så många barn som möjligt behöver vi i riksdagen fortsätta att stötta kommunerna framöver.

Anf. 392 CHRISTER NYLANDER (L):

Fru talman! I dag är det tre år sedan den svenske förläggaren Gui Min-hai fängslades i Kina. Hans brott var att ge ut regimkritiska böcker. Det är förfärligt att han sitter i fängelse. Dag läggs på dag. Man måste verkligen känna den frustration, oro och saknad som finns hos hans familj. Man måste dela den och agera för att få honom fri.

Det är ingen slump att de som vill kontrollera samhället gör så mycket de kan för att ge sig på förläggare, journalister, författare och konstnärer. De som lyckas begränsa kulturen och medierna lyckas också begränsa det samhälleliga samtalen och på det sättet skaffa sig makt över samhället. Det är därför man ofta motverkar det som av olika skäl provocerar. Provokationen vidgar tankarna och gör att man kan tänka och tycka saker som man förut inte visste att man kunde tänka och tycka. Det skapar nya associationer och gör samhället mycket svårare att kontrollera. Det är därför provokationen är så provocerande för dem som vill ha kontroll över ett samhälle, inte minst i diktaturer.

Vad som kan tänkas och tyckas i dag blir till stor del också vad som kan planeras och formuleras för framtiden. Det är därför det är så centralt för dem som vill begränsa samhällsutvecklingen, hålla den inom kontroll och för den delen ha sammanhållning att kontrollera just kultur och medier. Samhällets intellektuella infrastruktur är till stor del uppbyggd av kulturen.

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Kultur och idrott

Det är därför, fru talman, som kulturpolitiken är så central, och det är därför det är så viktigt att slå vakt om friheten för kultur och medier. Men de som gör det måste också dra rätt slutsats. Det är inte genom att själv försöka styra kulturen eller medierna i en annan riktning som man bekämpar dem som vill rikta dem fel, utan det är genom radikal frihet, radikal yttrandefrihet. Det här är tyvärr inte bara en internationell storpolitisk fråga och ett diffust politiskt resonemang, utan det handlar också om svensk politik här och nu. Det är centralt att slå vakt om den kulturella och mediala friheten i det här landet.

Fru talman! Jag har under några år ägnat mig ganska mycket åt utbildningspolitik. Jag skulle vilja säga att kulturpolitiken är något av utbildningspolitikens syster. Det handlar om att ha höga ambitioner för människor och att se och möta den enskilde där hon är i dag, men inte nöja sig med det utan hela tiden och ständigt fundera på hur hon kan utvecklas ytterligare. Jag brukar prata om att klassresan börjar i klassrummet, men det är också så att bildningsresan sedan tar vid. En skicklig lärare möter eleven där hon är, men det är också så att kulturen måste fundera mycket mer på hur vi, konsten, böckerna och teatern möter dem som i dag inte tar del av så mycket.

Jag tycker också att det behövs ett radikalt bildningsengagemang i det här landet. Inte minst för att möta de populistiska tendenser som finns måste vi ha förväntningar på att människor vill lära sig, bilda sig mer och förstå mer av sig själva och av sin omgivning. Men det måste också vara så att institutionerna, förläggarna och andra som står för litteraturen och konstverken funderar på hur de kan nå utanför sin bubbla. Det är nämligen inte bara så att det är några som befinner sig i en bubbla och inte konsumerar kultur, utan det är också så att de som i dag till stor del skapar kulturen befinner sig i en annan bubbla. Vi måste fundera på hur dessa båda möter varandra. Där tror jag, fru talman, att en radikal frihet måste kombineras med en radikal syn på bildning. Bildningssträvandet måste gynnas. Bildningsengagemanget måste uppvärderas. Det handlar om ett bildningsideal som är väldigt radikalt men som också ger människor väldigt mycket frihet.

Fru talman! De närmaste åren tror jag att kultur- och mediepolitiken blir central i den svenska politiska debatten. Jag tror också att två viktiga och avgörande synvinklar handlar om att skapa en radikal frihet och en radikal bildningssyn.

(Applåder)

Anf. 393 CASSANDRA SUNDIN (SD):

Fru talman! En av mina hjärtefrågor är friluftslivets betydelse för folkhälsan. Jag tror på idrottens och friluftslivets roll när det gäller meningsfulla fritidsaktiviteter, folkhälsa och inte minst rehabilitering.

Forskning visar att natur och friluftsliv har en stärkande och läkande effekt vid sjukdom eller annan ohälsa. Miljontals svenskar och däribland hundratusentals barn är medlemmar i någon av de friluftsförbund som finns över hela landet.

Genom att tillsätta resurser för att bevara, bruka och utveckla naturarvet och friluftslivet kan de användas i just folkhälsoarbetet. Det är också av stor vikt att fokusera på tillgänglighet och valmöjligheter för att på så sätt öppna för fler.

Natur och friluftsliv kan även vara till stor hjälp vid rehabilitering oavsett om det handlar om fysisk eller psykisk ohälsa. Aktiv rehabilitering utgår från individens egna förutsättningar och förmågor och kan på ett naturligt sätt visa på hur man kan leva ett aktivt liv genom fysisk aktivitet.

Fru talman! Nordforsk är en organisation under Nordiska ministerrådet som finansierar och skapar förutsättningar för nordiskt samarbete inom forskning och forskningsinfrastruktur. Genom att finansiera och administrera forskningsprogram sammanför Nordforsk nationella miljöer och säkrar forskning av hög kvalitet.

Ökad effektivitet, inverkan och kvalitet inom nordiskt forskningssamarbete, och att därmed bidra till att Norden ska vara världsledande inom forskning och innovation, är huvudmål.

Forskning inom friluftsliv är ett brett och mångvetenskapligt fält som innefattar stora och omfattande samhällsfrågor. Det gäller till exempel hållbar utveckling, en åldrande befolkning, skolans arbetsformer, regional utveckling och glesbygdsfrågor. Med anledning av detta finns det skäl till att forskning inom området bör lyftas fram och stöttas. Dess stora och väl belagda betydelse för människors livskvalitet värderas högt, och forskningen har stor betydelse för stora grupper. Forskning bidrar med kunskapsunderlag till utveckling och hur det förvaltas som samhällsintresse.

Med anledning av det är det positivt att lyfta fram förutsättningar för forskning inom dessa områden, både ur ett nationellt intresseperspektiv och i det nordiska samarbetet.

Anf. 394 ÅSA KARLSSON (S):

Fru talman! Jag är ledamot i kulturutskottet och tänker därför i dag prata om kulturfrågor och demokrati. Kulturfrågorna berör oss alla och hänger samman med många andra politikområden och inte minst frågan om demokratins vara eller icke vara.

Fru talman! Den socialdemokratiska människosynen utgår alltid från alla människors lika värde. Det handlar om att alla, oavsett var de kommer ifrån, vilket deras ursprung är och vilka föräldrar de har ska kunna förverkliga sina drömmar och utvecklas till sitt bästa jag.

Alla ska ha möjlighet att utvecklas och ta del av kultur. Kultur ska vara tillgänglig för alla så att alla som lever i vårt land ska ges möjlighet att leva ett gott och meningsfullt liv. Detta är viktigt för att alla ska få möjlighet att ta del av och själva bidra till vårt demokratiska samhälle.

Fru talman! Ett demokratiskt samhälle är ingenting som vi kan ta för givet. Det är någonting vi hela tiden måste arbeta för att det ska finnas kvar. Här har kulturen och folkbildningen ett viktigt arbete att göra.

Det socialdemokratiska samhällsbyggandet bygger på Sveriges invånares engagemang och på att invånarna deltar i och bidrar till utvecklingen av vårt samhälle. Kulturen bidrar till att skapa en sammanhållning i vårt samhälle. Därför anser vi socialdemokrater att det ska finnas ett brett kulturutbud av hög kvalitet i hela landet.

Fru talman! Initiativet till att skapa ett levande kulturliv kommer främst från invånarna själva. Därför krävs det att det finns mötesplatser och tillgängliga lokaler för kultur- och föreningsliv för att alla ska kunna delta i kulturlivet. Det kulturarv vi har i dag har tidigare generationers kulturskapare ordnat till oss. De kulturskapare som lever och verkar i dag skapar kulturarv för kommande generationer.

Vill man öka förståelsen för olika traditioner och stärka sambanden mellan dessa är det nödvändigt att främja ett kulturellt utbyte mellan enskilda individer, samhällsklasser och grupper. Vi ska gemensamt skapa kultur och berättelser som binder oss samman och skapar ett bättre samhälle i världen.

Fru talman! Kulturen bidrar till att stärka demokratin, utveckla vårt språk och skapa jobb, och den bidrar till att människor känner gemenskap. För mig som socialdemokrat är det otroligt viktigt.
(Applåder)

Anf. 395 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Fru talman! Jag ska ägna kommande minuter åt att säga några ord om Allmänna arvsfonden.

Allmänna arvsfonden instiftades av riksdagen år 1928 efter beslutet att arvsrätten i släktledet avgränsades så att sysslingar eller de med ett ännu längre avstånd i släktskapet med den avlidne inte längre räknades vid arvsrätt. Om arvtagare inte finns och testamente ej heller upprättats tillfaller den avlidnes förmögenhet alltså Allmänna arvsfonden.

Kammarkollegiet ska se till att pengarna kommer in från dödsbon, förvalta fonden på bästa möjliga sätt och betala ut pengar till beviljade projekt. Föreningar och andra organisationer kan söka projektstöd ur fonden. Arvsfondsdelegationen beslutar sedan om vilka projekt som ska få stöd. Under 2017 delades 597 miljoner kronor ut.

I reglementet för Allmänna arvsfonden framgår att den ska ge stöd till projekt som rör barn i åldern 0–11 år, ungdomar i åldern 12–25 år och personer med funktionsnedsättning i alla åldrar. Det är projekt som givetvis bör vara skilda från politiska ställningstaganden.

I dag fördelas tyvärr en del av de utbetalade bidragen till organisationer som i allra högsta grad är politiserade. I ett av exemplen om hur de utbetalade bidragen fördelas återfinns Stiftelsen Expo. Det är en vänstervriden stiftelse som aktivt tagit en tveklös plats i samhällsdebatten där de högt och ljudligt uttalat ställningstaganden mot ett enskilt hederligt riksdagsparti, nämligen mitt parti.

Det har de gjort för att vi är socialkonservativa. Det har de gjort för att vi värnar om våra traditioner och vår kultur. Det har de gjort för att vi är kritiska till den förda invandringpolitiken. Det är enligt Expo tyvärr det samma som att vara extremist, främlingsfientlig och rasist. Jag vill understryka att jag inte alls känner igen mig själv eller någon av mina partivänner i den beskrivningen.

Ett projekt som fått utdelning från Allmänna arvsfonden leds av Rörelsefolkshögskolornas intresseorganisation, vilken samarbetar med just Stiftelsen Expo. Målet i projektet Inkludera mera är att ta fram metoder för att motverka rasism. Det är ju givetvis jättebra, och det välkomnar vi.

Problemet i det här fallet är dock att vi vet Expos agenda och vilka Expo menar när de pratar om vardagsrasister och främlingsfientliga. De menar alla oss, minst en miljon människor i det här landet, och fler med oss, som är kritiska mot den oansvariga invandringspolitik som bedrivits i vårt land i årtionden. Det är oss kritiska röster Expo vill motverka genom olika projekt. Det är Expo som Allmänna arvsfonden betalar ut bidrag till. Inte ens avlidna personers arv är alltså numera undantagna från extrema vänstervridna åsikter.

Fru talman! Det är oerhört viktigt att man i myndighetsutövningen visar respekt för medborgarna, i det här fallet en respekt för den avlidnes leverne och vilja. Staten vet inte vad den avlidne har haft för politisk åsikt, exempelvis. Det är därför mycket olyckligt att blanda in politik även i arvet efter avlidna medborgare.

Därför bör man se över hur och till vilka organisationer stöd betalas ut, och riksdagen bör omvärdera vilka organisationer som ska få stöd. Det är lämpligt att man betalar ut detta stöd till något som berör hela svenska folket och som alla kan stå bakom.

(Applåder)

Anf. 396 LAWEN REDAR (S) replik:

Fru talman! Jag tänker inte gå in i diskussionen om Allmänna arvsfonden. Däremot har jag en del synpunkter på den kartläggning som görs av Expo och vad det är man framför i talarstolen.

Det är väl klart att skon klämmer när Expo arbetar med att synliggöra varför Sverigedemokraterna bildades år 1988, vem den förste partiledaren Anders Klarström var, vad hans politiska engagemang egentligen grundade sig i och hur det utvecklade samarbete som Sverigedemokraterna har haft med Euronat ser ut. Alldeles självklart är det därför man har synpunkter på Expos verksamhet. Min fråga till ledamoten är: Är det inte just där skon klämmer?

Anf. 397 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Mitt anförande handlade om Allmänna arvsfonden och var den betalar ut sitt stöd. Jag känner mig som ledamot av den här riksdagen inte nöjd med att stöd betalas ut till projekt som sker i samarbete med Expo.

Expo har tydligt gjort ett ställningstagande mot oss, till exempel. Man har gett oss epitet som inte stämmer. Skon klämmer inte alls där, utan den klämmer i och med att jag tycker att bidragen som betalas ut ska gå till projekt som hela svenska folket kan stå bakom. Det kan kanske vara cancerforskningen; det skulle kunna vara ett sådant bra projekt.

Anf. 398 LAWEN REDAR (S) replik:

Fru talman! Det är uppenbart att diskussionen om bidragsgivning kommer att vara ett fortsatt politiskt hett ämne i kulturutskottet. Vi lär komma tillbaka till frågan.

Ledamoten svarar inte på min fråga. Framför allt belyser man Expo som den organisation man har problem med. Fortfarande ställer jag frågan: Klämmer inte skon för att Expo sätter ljus på varför Sverigedemokraterna bildades, hur deras politiska agenda ser ut, vilka samarbetspartier och organisationer partiet har i Europa och vad dess politiska agenda är här i Sverige?

Anf. 399 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Det är trevligt att Lawen Redar är så intresserad av Sverigedemokraternas historia och av oss som parti. Du vet till exempel att vi bildades 1988, och det är bra att du vet det. I övrigt behöver du läsa på om vår historia bättre än vad du har gjort till i dag.

Jag vill återigen påminna om att det är Allmänna arvsfonden som jag har tagit upp här. Det problem som jag ser är inblandning av olika organisationer som har gjort tydliga ställningstaganden i svensk politik.

Anf. 400 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Fru talman! Arkitekturfrågor betyder mycket för Sverige och för invånarna i vårt land, och det är något som Sveriges riksdag behöver bli bättre på att ta fasta på. Trots ett expansivt Sverige där det byggs mycket på olika håll och kanter runt om i vårt land och trots den betydelse som arkitekturfrågor har för medborgarna har dessa frågeställningar hamnat alltför mycket i skymundan från politiskt håll.

De medborgerliga protesterna till följd av avsaknaden av medborgerlig förankring när det kommer till den arkitektoniska aspekten vid ny- och ombyggnation i orter i landet finns det många exempel på. Här i Stockholm har vi byggnadsprojekt såsom Nobel Center på Blasieholmen och Apples planerade butik vid Kungsträdgården som sådana exempel. Kritiken mot de nämnda Stockholmsprojekten har handlat mycket om en avsaknad av hänsyn till en omkringliggande värdefull kulturmiljö när det ska byggas nytt.

Även om dessa exempel rör vår vackra huvudstad Stockholm och de särskilda kulturvärden som finns här förs såklart motsvarande debatter i en rad andra kommuner runt om i Sverige, inklusive Linköpings kommun, där jag själv har varit verksam i politiken i ganska många år.

Planerna som har funnits kring byggnationer likt dem som jag nämner har väckt stora protester såväl i sociala medier som i olika former av demonstrationer på plats där byggnationerna har varit på gång. Rörelser och nätverk, till exempel Arkitekturupproret med tiotusentals följare i sociala medier, har länge försökt att sätta de här frågorna i fokus i den politiska debatten.

Fru talman! Det är hög tid att politiken blir mer lyhörd inför allmänhetens åsikter kring utformningen av våra gemensamma miljöer. Diskrepansen mellan politiken och allmänhetens åsikter i frågorna behöver jämnas ut. Det är någonting som vi sverigedemokrater vill se till att verka för. Sverigedemokraterna vill se förslag genomföras för att göra allmänheten mer delaktig när det kommer till hur arkitekturen ska utformas i våra gemensamma miljöer.

För att skapa denna delaktighet kommer naturligtvis den kommunala politiska nivåns beslutsfattande att spela en avgörande roll. Det är där många avgörande beslut fattas i dessa frågor. Men genom lagar och regler kan vi i Sveriges riksdag naturligtvis skapa bättre ramverk för att fånga upp allmänhetens åsikter i frågor som dessa.

Sverigedemokraterna kan tänka sig någon form av demokratiskt valda råd i våra kommuner för att hantera den här typen av frågor. Ett annat alternativ skulle kunna vara att ge medborgare möjlighet att tycka till om olika förslag i sina närområden. Man kan kolla var människor är folkbokförda och anordna lokala omröstningar i anslutning till platsen för ett nytt projekt. Sedan kan man rösta, exempelvis via e-legitimation. Detta var ett par exempel.

Sverigedemokraterna vill också se till att Sveriges kommuner har nödvändig kompetens för att såväl skapa som skydda kulturhistoriskt värdefulla miljöer i vårt land. Just byggnader som placeras fel utan känsla för

den omkringliggande miljön är något som många gånger har lett fram till den starka kritiken från allmänheten. Med det i åtanke har vi sverigedemokrater i vår utgiftsområdesmotion på kulturområdet sedan ett antal år tillbaka förespråkat ett stimulansbidrag för höjd kulturmiljökompetens ute i kommunerna.

Fru talman! Med sverigedemokratisk politik kommer vi att se till att bygga ett Sverige som upplevs som vackrare via en starkare förankring från allmänheten i arkitekturfrågor. Diskrepansen mellan politiken och allmänheten i frågor som dessa måste utjämnas.

(Applåder)

(forts. prot. 9)

Prot. 2018/19:8

17 oktober

Allmänpolitisk debatt

Kultur och idrott

§ 2 Anmälan om faktapromemorior

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2018/19:FPM4 Reviderat återvändandedirektiv *COM(2018) 634* till socialförsäkringsutskottet

2018/19:FPM5 Meddelande om befogenheter för Europeiska åklagarmyndigheten att omfatta gränsöverskridande terroristbrott *COM(2018) 641* till justitieutskottet

§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2018/19:3, 4 och 7 till finansutskottet

Motioner

2018/19:40 till finansutskottet

2018/19:61, 66 och 70 till socialförsäkringsutskottet

2018/19:41, 53, 65 och 68 till socialförsäkringsutskottet

2018/19:43 och 67 till utrikesutskottet

2018/19:17 och 71 till konstitutionsutskottet

2018/19:37 och 48 till konstitutionsutskottet

2018/19:52, 54, 57 och 72 till civilutskottet

2018/19:50 till skatteutskottet

2018/19:69 till utbildningsutskottet

2018/19:46 och 56 till trafikutskottet

2018/19:73 till socialutskottet

2018/19:60 till socialutskottet

2018/19:55 och 58 till försvarsutskottet

2018/19:42, 49 och 59 till försvarsutskottet

EU-dokument

COM(2018) 267 och COM(2018) 269 till kulturutskottet

§ 4 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Framställning
2018/19:RS5 Översyn av Riksrevisionen – övriga lagändringar

EU-dokument

COM(2018) 631 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om den europeisk gräns- och kustbevakningen och om upphävande av rådets gemensamma åtgärd nr 98/700/RIF, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1052/2013 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 Ett bidrag från Europeiska kommissionen till stats- och regeringschefernas möte i Salzburg den 19–20 september 2018

COM(2018) 634 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (omarbetning) Ett bidrag från Europeiska kommissionen till toppmötet i Salzburg den 19–20 september 2018

COM(2018) 640 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om förhindrande av spridning av terrorisminnehåll online Ett bidrag från Europeiska kommissionen till toppmötet i Salzburg den 19–20 september 2018

§ 5 Kammaren åtskildes kl. 21.17.

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 89 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 165,
av talmannen därefter till och med § 1 anf. 236 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 294 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 358 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Allmänpolitisk debatt (forts. från prot. 7)	1
<i>Internationella frågor och utrikespolitik</i>	<i>1</i>
Anf. 1 OLLE THORELL (S)	1
Anf. 2 HANS WALLMARK (M) replik.....	2
Anf. 3 OLLE THORELL (S) replik	2
Anf. 4 HANS WALLMARK (M) replik.....	3
Anf. 5 OLLE THORELL (S) replik	3
Anf. 6 HÅKAN SVENNELING (V) replik	3
Anf. 7 OLLE THORELL (S) replik	3
Anf. 8 HÅKAN SVENNELING (V) replik	4
Anf. 9 OLLE THORELL (S) replik	4
Anf. 10 MARGARETA CEDERFELT (M) replik	4
Anf. 11 OLLE THORELL (S) replik	4
Anf. 12 MARGARETA CEDERFELT (M) replik	4
Anf. 13 OLLE THORELL (S) replik	5
Anf. 14 HANS WALLMARK (M)	5
Anf. 15 HÅKAN SVENNELING (V) replik	6
Anf. 16 HANS WALLMARK (M) replik	6
Anf. 17 HÅKAN SVENNELING (V) replik	7
Anf. 18 HANS WALLMARK (M) replik	7
Anf. 19 BJÖRN SÖDER (SD)	7
Anf. 20 HÅKAN SVENNELING (V)	8
Anf. 21 HANS WALLMARK (M) replik	9
Anf. 22 HÅKAN SVENNELING (V) replik	10
Anf. 23 HANS WALLMARK (M) replik	10
Anf. 24 HÅKAN SVENNELING (V) replik	10
Anf. 25 MARGARETA CEDERFELT (M) replik	10
Anf. 26 HÅKAN SVENNELING (V) replik	11
Anf. 27 MARGARETA CEDERFELT (M) replik	11
Anf. 28 HÅKAN SVENNELING (V) replik	11
Anf. 29 HANS ROTHENBERG (M) replik.....	11
Anf. 30 HÅKAN SVENNELING (V) replik	12
Anf. 31 HANS ROTHENBERG (M) replik.....	12
Anf. 32 HÅKAN SVENNELING (V) replik	12
Anf. 33 LARS ADAKTUSSON (KD)	12
Anf. 34 HÅKAN SVENNELING (V) replik	13
Anf. 35 LARS ADAKTUSSON (KD) replik.....	14
Anf. 36 HÅKAN SVENNELING (V) replik	14
Anf. 37 LARS ADAKTUSSON (KD) replik.....	14
Anf. 38 KENNETH G FORSLUND (S) replik.....	14
Anf. 39 LARS ADAKTUSSON (KD) replik.....	14
Anf. 40 KENNETH G FORSLUND (S) replik.....	15
Anf. 41 LARS ADAKTUSSON (KD) replik.....	15
Anf. 42 OLLE THORELL (S) replik	15
Anf. 43 LARS ADAKTUSSON (KD) replik.....	15
Anf. 44 OLLE THORELL (S) replik	16
Anf. 45 LARS ADAKTUSSON (KD) replik.....	16

Anf. 46	FREDRIK MALM (L)	16
Anf. 47	KENNETH G FORSLUND (S) replik	17
Anf. 48	FREDRIK MALM (L) replik	17
Anf. 49	KENNETH G FORSLUND (S) replik	17
Anf. 50	FREDRIK MALM (L) replik	18
Anf. 51	AYLIN FAZELIAN (S)	18
Anf. 52	HANS WALLMARK (M) replik	19
Anf. 53	AYLIN FAZELIAN (S) replik	19
Anf. 54	HANS WALLMARK (M) replik	19
Anf. 55	AYLIN FAZELIAN (S) replik	20
Anf. 56	HANS ROTHENBERG (M)	20
Anf. 57	ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD)	21
Anf. 58	YASMINE POSIO (V)	22
Anf. 59	MARGARETA CEDERFELT (M) replik	23
Anf. 60	YASMINE POSIO (V) replik	23
Anf. 61	MARGARETA CEDERFELT (M) replik	24
Anf. 62	YASMINE POSIO (V) replik	24
Anf. 63	ÅSA ERIKSSON (S)	24
Anf. 64	BJÖRN SÖDER (SD) replik	25
Anf. 65	ÅSA ERIKSSON (S) replik	25
Anf. 66	BJÖRN SÖDER (SD) replik	26
Anf. 67	ÅSA ERIKSSON (S) replik	26
Anf. 68	HANS ROTHENBERG (M) replik	26
Anf. 69	ÅSA ERIKSSON (S) replik	26
Anf. 70	HANS ROTHENBERG (M) replik	27
Anf. 71	ÅSA ERIKSSON (S) replik	27
Anf. 72	THOMAS HAMMARBERG (S)	27
Anf. 73	BJÖRN SÖDER (SD) replik	28
Anf. 74	THOMAS HAMMARBERG (S) replik	28
Anf. 75	BJÖRN SÖDER (SD) replik	28
Anf. 76	THOMAS HAMMARBERG (S) replik	29
Anf. 77	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	29
Anf. 78	THOMAS HAMMARBERG (S) replik	29
Anf. 79	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	29
Anf. 80	THOMAS HAMMARBERG (S) replik	30
Anf. 81	ROGER RICHTOFF (SD) replik	30
Anf. 82	THOMAS HAMMARBERG (S) replik	30
Anf. 83	ROGER RICHTOFF (SD) replik	30
Anf. 84	THOMAS HAMMARBERG (S) replik	30
Anf. 85	JAMAL EL-HAJ (S)	31
Anf. 86	BJÖRN SÖDER (SD) replik	32
Anf. 87	JAMAL EL-HAJ (S) replik	32
Anf. 88	BJÖRN SÖDER (SD) replik	32
Anf. 89	JAMAL EL-HAJ (S) replik	32
Anf. 90	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	33
Anf. 91	JAMAL EL-HAJ (S) replik	33
Anf. 92	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	33
Anf. 93	JAMAL EL-HAJ (S) replik	33
<i>Försvarspolitik</i>		34
Anf. 94	NIKLAS KARLSSON (S)	34
Anf. 95	HANS WALLMARK (M) replik	35

Anf. 96	NIKLAS KARLSSON (S) replik	35
Anf. 97	HANS WALLMARK (M) replik	35
Anf. 98	NIKLAS KARLSSON (S) replik	36
Anf. 99	JAN R ANDERSSON (M) replik	36
Anf. 100	NIKLAS KARLSSON (S) replik	36
Anf. 101	JAN R ANDERSSON (M) replik	37
Anf. 102	NIKLAS KARLSSON (S) replik	37
Anf. 103	BEATRICE ASK (M)	37
Anf. 104	BJÖRN SÖDER (SD) replik	38
Anf. 105	BEATRICE ASK (M) replik	38
Anf. 106	BJÖRN SÖDER (SD) replik	39
Anf. 107	BEATRICE ASK (M) replik	39
Anf. 108	ROGER RICHTOFF (SD)	39
Anf. 109	BEATRICE ASK (M) replik	40
Anf. 110	ROGER RICHTOFF (SD) replik	40
Anf. 111	BEATRICE ASK (M) replik	41
Anf. 112	ROGER RICHTOFF (SD) replik	41
Anf. 113	KALLE OLSSON (S) replik	41
Anf. 114	ROGER RICHTOFF (SD) replik	42
Anf. 115	KALLE OLSSON (S) replik	42
Anf. 116	ROGER RICHTOFF (SD) replik	42
Anf. 117	HANNA GUNNARSSON (V)	42
Anf. 118	MIKAEL OSCARSSON (KD)	43
Anf. 119	ROGER RICHTOFF (SD) replik	44
Anf. 120	MIKAEL OSCARSSON (KD) replik	44
Anf. 121	ROGER RICHTOFF (SD) replik	45
Anf. 122	MIKAEL OSCARSSON (KD) replik	45
Anf. 123	ALLAN WIDMAN (L)	45
Anf. 124	JAN R ANDERSSON (M)	46
Anf. 125	ROGER RICHTOFF (SD) replik	47
Anf. 126	JAN R ANDERSSON (M) replik	47
Anf. 127	ROGER RICHTOFF (SD) replik	47
Anf. 128	JAN R ANDERSSON (M) replik	48
Anf. 129	NIKLAS KARLSSON (S) replik	48
Anf. 130	JAN R ANDERSSON (M) replik	48
Anf. 131	NIKLAS KARLSSON (S) replik	48
Anf. 132	JAN R ANDERSSON (M) replik	49
Anf. 133	PÅL JONSON (M)	49
Anf. 134	ALEXANDRA ANSTRELL (M)	50
Anf. 135	LARS PÜSS (M)	51
Anf. 136	ROGER RICHTOFF (SD) replik	52
Anf. 137	LARS PÜSS (M) replik	52
Anf. 138	ROGER RICHTOFF (SD) replik	52
Anf. 139	LARS PÜSS (M) replik	52
Anf. 140	ANNICKA ENGBLOM (M)	53

EU 54

Anf. 141	MARKUS SELIN (S)	54
Anf. 142	JOHNNY SKALIN (SD) replik	55
Anf. 143	MARKUS SELIN (S) replik	55
Anf. 144	JOHNNY SKALIN (SD) replik	55
Anf. 145	MARKUS SELIN (S) replik	55

Anf. 146	JOHNNY SKALIN (SD)	55
Anf. 147	MATHIAS TEGNÉR (S) replik	56
Anf. 148	JOHNNY SKALIN (SD) replik	56
Anf. 149	MATHIAS TEGNÉR (S) replik	57
Anf. 150	JOHNNY SKALIN (SD) replik	57
<i>Närings- och regionalpolitik</i>		57
Anf. 151	MATHIAS TEGNÉR (S)	57
Anf. 152	LARS HJÄLMERED (M) replik	58
Anf. 153	MATHIAS TEGNÉR (S) replik	59
Anf. 154	LARS HJÄLMERED (M) replik	59
Anf. 155	MATHIAS TEGNÉR (S) replik	59
Anf. 156	LARS BECKMAN (M) replik	59
Anf. 157	MATHIAS TEGNÉR (S) replik	60
Anf. 158	LARS BECKMAN (M) replik	60
Anf. 159	MATHIAS TEGNÉR (S) replik	60
Anf. 160	LARS HJÄLMERED (M)	60
Anf. 161	TOBIAS ANDERSSON (SD)	62
Anf. 162	LARS HJÄLMERED (M) replik	62
Anf. 163	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	63
Anf. 164	LARS HJÄLMERED (M) replik	63
Anf. 165	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	63
Anf. 166	LINDA YLIVAINIO (C)	63
Anf. 167	LORENA DELGADO VARAS (V)	65
Anf. 168	LARS BECKMAN (M) replik	66
Anf. 169	LORENA DELGADO VARAS (V) replik	66
Anf. 170	LARS BECKMAN (M) replik	66
Anf. 171	LORENA DELGADO VARAS (V) replik	66
Anf. 172	ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M) replik	67
Anf. 173	LORENA DELGADO VARAS (V) replik	67
Anf. 174	ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M) replik	67
Anf. 175	LORENA DELGADO VARAS (V) replik	67
Anf. 176	CAMILLA BRODIN (KD)	68
Anf. 177	ARMAN TEIMOURI (L)	68
Anf. 178	ISAK FROM (S)	70
Anf. 179	LARS BECKMAN (M) replik	70
Anf. 180	ISAK FROM (S) replik	71
Anf. 181	LARS BECKMAN (M) replik	71
Anf. 182	ISAK FROM (S) replik	71
Anf. 183	LOTTA OLSSON (M) replik	71
Anf. 184	ISAK FROM (S) replik	72
Anf. 185	LOTTA OLSSON (M) replik	72
Anf. 186	ISAK FROM (S) replik	72
Anf. 187	BETTY MALMBERG (M) replik	72
Anf. 188	ISAK FROM (S) replik	73
Anf. 189	BETTY MALMBERG (M) replik	73
Anf. 190	ISAK FROM (S) replik	73
Anf. 191	LINDA YLIVAINIO (C) replik	73
Anf. 192	ISAK FROM (S) replik	74
Anf. 193	LINDA YLIVAINIO (C) replik	74

Anf. 194	ISAK FROM (S) replik.....	74
Anf. 195	BETTY MALMBERG (M).....	74
Anf. 196	STAFFAN EKLÖF (SD)	75
Anf. 197	JONNY CATO HANSSON (C).....	76
Anf. 198	MAGNUS OSCARSSON (KD)	77
Anf. 199	ISAK FROM (S) replik.....	78
Anf. 200	MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	79
Anf. 201	ISAK FROM (S) replik.....	79
Anf. 202	MAGNUS OSCARSSON (KD) replik	79
Anf. 203	LINUS SKÖLD (S).....	79
Anf. 204	LARS BECKMAN (M) replik	81
Anf. 205	LINUS SKÖLD (S) replik	81
Anf. 206	LARS BECKMAN (M) replik	81
Anf. 207	LINUS SKÖLD (S) replik	81
Anf. 208	JÖRGEN WARBN (M).....	82
Anf. 209	ERIC PALMQVIST (SD).....	83
Anf. 210	LARS THOMSSON (C)	84
Anf. 211	MIKAEL DAHLQVIST (S)	85
Anf. 212	LARS BECKMAN (M) replik.....	86
Anf. 213	MIKAEL DAHLQVIST (S) replik	86
Anf. 214	LARS BECKMAN (M) replik	86
Anf. 215	MIKAEL DAHLQVIST (S) replik	86
Anf. 216	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	87
Anf. 217	MIKAEL DAHLQVIST (S) replik	87
Anf. 218	TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	87
Anf. 219	MIKAEL DAHLQVIST (S) replik	87
Anf. 220	LARS BECKMAN (M)	87
Anf. 221	ISAK FROM (S) replik.....	88
Anf. 222	LARS BECKMAN (M) replik	89
Anf. 223	ISAK FROM (S) replik.....	89
Anf. 224	LARS BECKMAN (M) replik	89
Anf. 225	MATS NORDBERG (SD).....	89
Anf. 226	MATTIAS JONSSON (S).....	91
Anf. 227	LARS BECKMAN (M) replik	92
Anf. 228	MATTIAS JONSSON (S) replik	92
Anf. 229	LARS BECKMAN (M) replik	92
Anf. 230	MATTIAS JONSSON (S) replik	93
Anf. 231	LARS HJÄLMERED (M) replik	93
Anf. 232	MATTIAS JONSSON (S) replik	93
Anf. 233	LARS HJÄLMERED (M) replik	93
Anf. 234	MATTIAS JONSSON (S) replik	94
Anf. 235	JOHN WIDEGREN (M).....	94
Anf. 236	MALIN LARSSON (S).....	95
Anf. 237	LARS BECKMAN (M) replik	96
Anf. 238	MALIN LARSSON (S) replik	96
Anf. 239	LARS BECKMAN (M) replik	96
Anf. 240	MALIN LARSSON (S) replik	96
Anf. 241	ANN-SOFIE ALM (M).....	97
Anf. 242	EMILIA TÖYRÄ (S)	97
Anf. 243	LARS BECKMAN (M) replik.....	98
Anf. 244	EMILIA TÖYRÄ (S) replik.....	99

Anf. 245 LARS BECKMAN (M) replik	99
Anf. 246 EMILIA TÖYRÄ (S) replik	99
Anf. 247 DAVID JOSEFSSON (M)	99
<i>Infrastruktur</i>	100
Anf. 248 JASENKO OMANOVIC (S)	100
Anf. 249 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik	101
Anf. 250 JASENKO OMANOVIC (S) replik	101
Anf. 251 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik	102
Anf. 252 JASENKO OMANOVIC (S) replik	102
Anf. 253 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	102
Anf. 254 JASENKO OMANOVIC (S) replik	103
Anf. 255 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik	103
Anf. 256 JASENKO OMANOVIC (S) replik	104
Anf. 257 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik	104
Anf. 258 JIMMY STÅHL (SD)	104
Anf. 259 MIKAEL LARSSON (C).....	105
Anf. 260 MAGNUS JACOBSSON (KD)	106
Anf. 261 HELENA GELLERMAN (L)	107
Anf. 262 EMMA BERGINGER (MP)	108
Anf. 263 JIMMY STÅHL (SD) replik	109
Anf. 264 EMMA BERGINGER (MP) replik	110
Anf. 265 JIMMY STÅHL (SD) replik	110
Anf. 266 EMMA BERGINGER (MP) replik	110
Anf. 267 DENIS BEGIC (S)	110
Anf. 268 EDWARD RIEDL (M)	111
Anf. 269 JASENKO OMANOVIC (S) replik	112
Anf. 270 EDWARD RIEDL (M) replik	113
Anf. 271 JASENKO OMANOVIC (S) replik	113
Anf. 272 EDWARD RIEDL (M) replik	113
Anf. 273 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S) replik	113
Anf. 274 EDWARD RIEDL (M) replik	114
Anf. 275 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S) replik	114
Anf. 276 EDWARD RIEDL (M) replik	114
Anf. 277 TREDJE VICE TALMANNEN	114
Anf. 278 THOMAS MORELL (SD).....	114
Anf. 279 DENIS BEGIC (S) replik	115
Anf. 280 THOMAS MORELL (SD) replik.....	116
Anf. 281 DENIS BEGIC (S) replik	116
Anf. 282 THOMAS MORELL (SD) replik.....	116
Anf. 283 PETER HELANDER (C).....	116
Anf. 284 HAMPUS HAGMAN (KD).....	117
Anf. 285 CARINA ÖDEBRINK (S)	118
Anf. 286 JIMMY STÅHL (SD) replik	119
Anf. 287 CARINA ÖDEBRINK (S) replik.....	120
Anf. 288 JIMMY STÅHL (SD) replik	120
Anf. 289 CARINA ÖDEBRINK (S) replik.....	120
Anf. 290 STEN BERGHEDEN (M).....	120
Anf. 291 OLA MÖLLER (S)	121
Anf. 292 LOTTA OLSSON (M)	122
Anf. 293 EVA LINDH (S)	123
Anf. 294 JÖRGEN BERGLUND (M).....	124

Anf. 295	JASENKO OMANOVIC (S) replik.....	125
Anf. 296	JÖRGEN BERGLUND (M) replik	126
Anf. 297	JASENKO OMANOVIC (S) replik.....	126
Anf. 298	JÖRGEN BERGLUND (M) replik	126
Anf. 299	VIKTOR WÄRNICK (M)	126
Anf. 300	SOFIA WESTERGREN (M)	127
	<i>Migration och integration</i>	128
Anf. 301	RIKARD LARSSON (S)	128
Anf. 302	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	129
Anf. 303	RIKARD LARSSON (S) replik	130
Anf. 304	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	130
Anf. 305	RIKARD LARSSON (S) replik	130
Anf. 306	ARIN KARAPET (M) replik	130
Anf. 307	RIKARD LARSSON (S) replik	131
Anf. 308	ARIN KARAPET (M) replik	131
Anf. 309	RIKARD LARSSON (S) replik	131
Anf. 310	JOHAN FORSSELL (M)	131
Anf. 311	RIKARD LARSSON (S) replik	133
Anf. 312	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	133
Anf. 313	RIKARD LARSSON (S) replik	133
Anf. 314	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	133
Anf. 315	MARIA FERM (MP) replik.....	134
Anf. 316	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	134
Anf. 317	MARIA FERM (MP) replik.....	134
Anf. 318	JOHAN FORSSELL (M) replik.....	134
Anf. 319	RICHARD JOMSHOF (SD).....	135
Anf. 320	MARTIN ÅDAHL (C) replik	136
Anf. 321	RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	136
Anf. 322	MARTIN ÅDAHL (C) replik	136
Anf. 323	RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	137
Anf. 324	ALIREZA AKHONDI (C).....	137
Anf. 325	SOFIA DAMM (KD).....	138
Anf. 326	JUNO BLOM (L).....	139
Anf. 327	MIKAEL ESKILANDERSSON (SD) replik	140
Anf. 328	JUNO BLOM (L) replik.....	140
Anf. 329	MIKAEL ESKILANDERSSON (SD) replik	141
Anf. 330	JUNO BLOM (L) replik.....	141
Anf. 331	MARIA FERM (MP)	141
Anf. 332	MIKAEL ESKILANDERSSON (SD)	142
Anf. 333	HANS EKLIND (KD).....	143
Anf. 334	ARIN KARAPET (M)	144
Anf. 335	MARIA FERM (MP) replik.....	145
Anf. 336	ARIN KARAPET (M) replik	146
Anf. 337	MARIA FERM (MP) replik.....	146
Anf. 338	ARIN KARAPET (M) replik	146
Anf. 339	ANGELICA LUNDBERG (SD).....	146
Anf. 340	SARA SEPPÄLÄ (SD).....	147
Anf. 341	LUDVIG ASPLING (SD).....	148
Anf. 342	MAGNUS JACOBSSON (KD) replik.....	149
Anf. 343	LUDVIG ASPLING (SD) replik.....	149
Anf. 344	MAGNUS JACOBSSON (KD) replik.....	149

Anf. 345 LUDVIG ASPLING (SD) replik.....	150
<i>Bostadspolitik</i>	150
Anf. 346 JOAKIM JÄRREBRING (S)	150
Anf. 347 MATS GREEN (M) replik	151
Anf. 348 JOAKIM JÄRREBRING (S) replik	151
Anf. 349 MATS GREEN (M) replik	151
Anf. 350 JOAKIM JÄRREBRING (S) replik	152
Anf. 351 MATS GREEN (M)	152
Anf. 352 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik	153
Anf. 353 MATS GREEN (M) replik	153
Anf. 354 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik	153
Anf. 355 MATS GREEN (M) replik	154
Anf. 356 ROGER HEDLUND (SD)	154
Anf. 357 OLA JOHANSSON (C)	155
Anf. 358 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V).....	156
Anf. 359 OLA JOHANSSON (C) replik	157
Anf. 360 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik	157
Anf. 361 OLA JOHANSSON (C) replik	158
Anf. 362 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik	158
Anf. 363 LARRY SÖDER (KD).....	158
Anf. 364 HELÉNE BJÖRKLUND (S).....	159
Anf. 365 ANN-BRITT ÅSEBOL (M).....	160
<i>Rättsväsendet</i>	161
Anf. 366 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	161
Anf. 367 CARL-OSKAR BOHLIN (M)	162
Anf. 368 ADAM MARTTINEN (SD).....	163
Anf. 369 INGEMAR KIHLESTRÖM (KD).....	164
Anf. 370 JOHAN PEHRSON (L).....	165
Anf. 371 LOUISE MEIJER (M).....	166
Anf. 372 KATJA NYBERG (SD)	168
Anf. 373 LARS ANDERSSON (SD)	168
<i>Demokrati och mänskliga rättigheter</i>	170
Anf. 374 LAILA NARAGHI (S).....	170
Anf. 375 MIKAEL STRANDMAN (SD)	171
Anf. 376 JESSICA WETTERLING (V)	172
Anf. 377 MATTIAS INGESON (KD)	173
Anf. 378 BARBRO WESTERHOLM (L).....	174
Anf. 379 PATRIK BJÖRCK (S)	174
Anf. 380 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M)	176
Anf. 381 PER-ARNE HÅKANSSON (S)	177
Anf. 382 MARIA STOCKHAUS (M).....	178
Anf. 383 MARGARETA CEDERFELT (M).....	179
<i>Kultur och idrott</i>	180
Anf. 384 LAWEN REDAR (S)	180
Anf. 385 LOTTA FINSTORP (M).....	181
Anf. 386 ANGELIKA BENGTSSON (SD)	182
Anf. 387 CHRISTER NYLANDER (L) replik	183
Anf. 388 ANGELIKA BENGTSSON (SD) replik.....	183
Anf. 389 CHRISTER NYLANDER (L) replik	183

Anf. 390 ANGELIKA BENGTSSON (SD) replik.....	184
Anf. 391 VASILIKI TSOUPLAKI (V).....	184
Anf. 392 CHRISTER NYLANDER (L)	185
Anf. 393 CASSANDRA SUNDIN (SD).....	186
Anf. 394 ÅSA KARLSSON (S).....	187
Anf. 395 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	188
Anf. 396 LAWEN REDAR (S) replik.....	189
Anf. 397 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD) replik	189
Anf. 398 LAWEN REDAR (S) replik.....	189
Anf. 399 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD) replik	189
Anf. 400 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD).....	190
(forts. prot. 9)	191
§ 2 Anmälan om faktapromemorior	191
§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott.....	191
§ 4 Bordläggning.....	192
§ 5 Kammaren åtskildes kl. 21.17.	192